

ព្រះ
ព្រះបិតា
និង
សេចក្តីប្រែសម្រួល
អភិបាល
បណ្ឌិត បឋមភាគ

៩៤

Scan by Mr. Huot kongheang, May 17, 2009 for thormatean.
Begin April 25,09-Finish July 09,09, Book 76-100.

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ស្ថាប័នជាតិស្នងរូប

ភ្នំពេញ ២០០៩

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានសូត្រ បរិមោ ភាគោ

ឧមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

មាតិកានិក្ខេបវិវា(១)

[១] ហេតុប្បដ្ឋានោ អារម្មណប្បដ្ឋានោ អនិ-
បតិប្បដ្ឋានោ អនន្តរប្បដ្ឋានោ សមនន្តរប្បដ្ឋានោ
សហជាតប្បដ្ឋានោ អក្ខមក្ខប្បដ្ឋានោ និស្សយប្ប-
ដ្ឋានោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋានោ បុរេជាតប្បដ្ឋានោ បច្ឆា-
ជាតប្បដ្ឋានោ អាសវនប្បដ្ឋានោ កុម្មប្បដ្ឋានោ វិចា-
តប្បដ្ឋានោ អាហារប្បដ្ឋានោ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋានោ ឈា-
នប្បដ្ឋានោ មត្តប្បដ្ឋានោ សម្បយុត្តប្បដ្ឋានោ វិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋានោ អត្ថិប្បដ្ឋានោ នត្ថិប្បដ្ឋានោ វិគតប្បដ្ឋា-
នោ អវិគតប្បដ្ឋានោ ។

បច្ចយវិភង្គវិវា(២)

[២] ហេតុប្បដ្ឋានោតិ ហេតុ ហេតុសម្បយុត្ត-
កោនំ នម្មានំ តំសម្មាសម្ពុទ្ធានាមញ្ញ រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋា-
នោ ន បច្ចយោតិ ។

១ ឃ. បច្ចយុទ្ធសោ ។ ២ ឃ. បច្ចយនិទ្ធសោ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បរិមភាគ

សូមមេត្តាព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

មាតិកានិក្ខេបវិវា:

[១] ហេតុប្បដ្ឋាយ អារម្មណប្បដ្ឋាយ អនិបតិប្បដ្ឋាយ អនន្តរ-
ប្បដ្ឋាយ សមនន្តរប្បដ្ឋាយ សហជាតប្បដ្ឋាយ អក្ខមក្ខប្បដ្ឋាយ និស្ស-
យប្បដ្ឋាយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ បុរេជាតប្បដ្ឋាយ បច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ
អាសវនប្បដ្ឋាយ កុម្មប្បដ្ឋាយ វិចាកប្បដ្ឋាយ អាហារប្បដ្ឋាយ ឥន្ទ្រិយ-
ប្បដ្ឋាយ ឈានប្បដ្ឋាយ មត្តប្បដ្ឋាយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ វិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋាយ អត្ថិប្បដ្ឋាយ នត្ថិប្បដ្ឋាយ វិគតប្បដ្ឋាយ អវិគតប្បដ្ឋាយ ។

បច្ចយវិភង្គវិវា:

[២] ពាក្យថា ហេតុប្បដ្ឋាយ បាទដល់ហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃត្ថករណី ដែលប្រកបដោយហេតុផល នៃត្ថករណីដែលគាំទ្រឡើងអំពី
ធម៌នោះផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៣] អាម្ពណប្បច្ចយេនិ រូនាយនំ ចតុវិញ្ញាណ
 ណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សន្តាយនំ សោភវិញ្ញាណាតតុយា
 តំសម្បយុត្តកាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ កន្តាយនំ យានវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្ត-
 កាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រសា-
 យនំ ជីវិតវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណា
 ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ដោដ្ឋព្វាយនំ
 កាយវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណា ធម្មានំ
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូនាយនំ សន្តាយនំ
 កន្តាយនំ រសាយនំ ដោដ្ឋព្វាយនំ មេវោតតុយា
 តំសម្បយុត្តកាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សព្វេ ធម្មា មេវោវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្ត-
 កាណា ធម្មានំ អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោ យំ
 យំ ធម្មំ អាត្ត យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ចិត្តចេត-
 សិកា ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ
 អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[៣] ពាក្យថា អាម្ពណប្បច្ច័យ បានដល់រូបាយនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃចតុវិញ្ញាណាតតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយចតុវិញ្ញាណ-
 ធាតុនោះផង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ សទ្ធាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 សោភវិញ្ញាណាតតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសោភវិញ្ញាណធាតុ
 នោះផង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ កន្តាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃយាន-
 វិញ្ញាណាតតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយយានវិញ្ញាណធាតុនោះផង
 ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ រសាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃជីវិតវិញ្ញាណាតតុផង
 នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជីវិតវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអាម្ពណ-
 ប្បច្ច័យ ដោដ្ឋព្វាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង នៃពួក
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអាម្ពណប្ប-
 ច្ច័យ រូបាយនៈ សទ្ធាយនៈ កន្តាយនៈ រសាយនៈ ដោដ្ឋព្វ-
 យនៈ ជាបច្ច័យ នៃមេវោតតុផង នៃពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមេវោ-
 តតុនោះផង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ធម៌ទាំងពួង ជាបច្ច័យ នៃ
 មេវោវិញ្ញាណាតតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយមេវោវិញ្ញាណធាតុ
 នោះផង ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ពួកធម៌ណា ៗ ប្រាវត្តនូវធម៌ណា ៗ
 ហើយកើតឡើង ពួកធម៌នោះ ៗ គឺចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌
 នោះ ៗ ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ ។

[៤] អធិបតិប្បច្ចយោតិ ធន្ទានិបតិ ធន្ទសម្បយុត្ត-
 កានំ ធន្ទានំ តំសម្មដ្ឋានានិ រូបានំ អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ វិយាធិបតិ វិយសម្បយុត្តកានំ
 ធន្ទានំ តំសម្មដ្ឋានានិ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចិត្តានិបតិ ចិត្តសម្បយុត្តកានំ ធន្ទានំ តំស-
 ម្មដ្ឋានានិ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិម៌-
 សានិបតិ វិម៌សសម្បយុត្តកានំ ធន្ទានំ តំសម្មដ្ឋាន-
 នានិ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ យំ យំ
 ធន្ទំ កុំ កត្តា យេ យេ ធន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ ចិត្ត-
 ចេតសិកា ធន្ទា តេ តេ ធន្ទា តេសំ តេសំ
 ធន្ទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[៥] អនន្តរប្បច្ចយោតិ ចក្កុវិញ្ញាណនាគុ តំ-
 សម្បយុត្តកា ច ធន្ទា មនោនាគុយា តំសម្បយុត្ត-
 កានិ ធន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ មនោ-
 នាគុ តំសម្បយុត្តកា ច ធន្ទា មនោវិញ្ញាណនាគុយា
 តំសម្បយុត្តកានិ ធន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សោតវិញ្ញាណនាគុ តំសម្បយុត្តកា ច ធន្ទា មនោ-
 នាគុយា តំសម្បយុត្តកានិ ធន្ទានំ អនន្តរប្បច្ចយេន

[៤] ពាក្យថា អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ធន្ទានិបតិ ជាបច្ច័យ ខែ
 ត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយនន្តរផង ខែត្ថករូបដែលកើតអំពីនន្តរនោះផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ វិយាធិបតិ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកធម៌ដែលប្រកបដោយ
 វិយៈផង ខែត្ថករូបដែលកើតអំពីវិយៈនោះផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 ចិត្តានិបតិ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកធម៌ដែលប្រកបដោយចិត្តផង ខែត្ថករូបដែល
 កើតអំពីចិត្តនោះផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ វិម៌សានិបតិ ជាបច្ច័យ ខែត្ថក
 ធម៌ដែលប្រកបដោយវិម៌សៈផង ខែត្ថករូប ដែលកើតអំពីវិម៌សៈនោះផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ត្ថកធម៌ណាៗ ធ្វើឲ្យធម៌ណាៗ ឲ្យជាវិភាគ
 ហើយកើតឡើង ត្ថកធម៌នោះៗ គឺចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកធម៌
 នោះៗ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥] ពាក្យថា អនន្តរប្បច្ច័យ បានដល់ចក្កុវិញ្ញាណនាគុ ត្ថក
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្កុវិញ្ញាណនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោនាគុ
 ផង ខែត្ថកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោនាគុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 មនោនាគុក្តី ត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ
 ខែមនោវិញ្ញាណនាគុផង ខែត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញា-
 ណនាគុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ សោតវិញ្ញាណនាគុក្តី ត្ថក
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណនាគុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោនាគុផង
 ខែត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមនោនាគុនោះផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ

បច្ចុយោ មនោធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោ-
 វិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្ត-
 រម្បច្ចយេន បច្ចុយោ យោវិញ្ញាណធាតុ តំសម្ប-
 យុត្តកា ច ធម្មា មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកា-
 នព្វ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចុយោ មនោ-
 ធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណធា-
 តុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ជីវ្ហិញ្ញាណធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា
 មនោធាតុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្ត-
 រម្បច្ចយេន បច្ចុយោ មនោធាតុ តំសម្បយុត្តកា
 ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ
 ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចុយោ កាយវិញ្ញាណ-
 ធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោធាតុយា តំ-
 សម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 មនោធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោវិញ្ញាណ-
 ធាតុយា តំសម្បយុត្តកា នព្វ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិ-
 មាធំ កុសលាធំ ធម្មាធំ អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចុយោ

មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែម-
 នោវិញ្ញាណធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះ
 ផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ យោវិញ្ញាណធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ
 យោវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រ-
 កបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌
 ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោវិញ្ញាណធាតុផង ខែ
 ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ
 ជីវ្ហិញ្ញាណធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយជីវ្ហិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជា
 បច្ច័យ ខែមនោធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង
 ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុ
 នោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោវិញ្ញាណធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ
 មនោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ កាយវិញ្ញាណធាតុក្តី
 ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមនោ-
 ធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះផង ដោយអនន្តរ-
 ម្បច្ច័យ មនោធាតុក្តី ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ
 ខែមនោវិញ្ញាណធាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ
 នោះផង ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ ពួកកុសលធម៌មុន ៗ ជាបច្ច័យ ខែ
 ពួកកុសលធម៌ក្រោយ ៗ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ ពួកកុសលធម៌មុន ៗ

បច្ច័យវិភង្គកថា

បុរិមា បុរិមា កុសលា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា
 អព្យាកតានំ ធម្មានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា
 អកុសលានំ ធម្មានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា
 បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា អព្យាកតានំ
 ធម្មានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អព្យា-
 កតា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា អព្យាកតានំ ធម្មា-
 នំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អព្យា-
 កតា ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា កុសលានំ ធម្មានំ
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា
 ធម្មា បច្ចិមា បច្ចិមា អកុសលានំ ធម្មានំ
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ យេសំ យេសំ ធម្មានំ
 អនន្តរា យេ យេ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ចិត្តុចេតសិកា
 ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ តេសំ ធម្មានំ អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

(៦) សមនន្តរប្បច្ចុយោតិ ចតុវិញ្ញាណនាគុ
 តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មនោនាគុយា តំសម្ប-
 យុត្តកាធាតុ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ

បច្ច័យវិភង្គកថា

ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ត្ថកអកុសល-
 ធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 ត្ថកអកុសលធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអព្យាកតធម៌ក្រោយ ។ ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ ត្ថកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអព្យាកតធម៌
 ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ត្ថកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែត្ថក
 កុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ត្ថកអព្យាកតធម៌មុន ។ ជា
 បច្ច័យ ខែត្ថកអកុសលធម៌ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ត្ថកធម៌ណា ។
 កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ខែត្ថកធម៌ណា ។ ត្ថកធម៌នោះ ។ គឺចិត្តុចេតសិកធម៌
 ជាបច្ច័យ ខែត្ថកធម៌នោះ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៦) ពាក្យថា សមនន្តរប្បច្ច័យ បានដល់ចតុវិញ្ញាណនាគុតិ ត្ថក

ធម៌ដែលប្រកបដោយចតុវិញ្ញាណនាគុនាគុតិ ជាបច្ច័យ ខែមហានាគុដង
 ខែត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមហានាគុនាគុដង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ

តាយវិញ្ញាណធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច ធម្មា មហោ-
 ធាតុយា តំសម្បយុត្តកា ទព្វា ធម្មានំ សមនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហោធាតុ តំសម្បយុត្តកា ច
 ធម្មា មហោវិញ្ញាណធាតុយា តំសម្បយុត្តកា ទព្វា
 ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 កុសលា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ
 សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា
 ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អព្យាកតានំ ធម្មានំ សម-
 នន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា
 ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សម-
 នន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា
 បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អព្យាកតានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិ-
 មានំ បច្ឆិមានំ អព្យាកតានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមានំ
 បច្ឆិមានំ កុសលានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរិមា បុរិមា អព្យាកតា ធម្មា បច្ឆិមានំ បច្ឆិ-
 មានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

តាយវិញ្ញាណធាតុ តួកធមិវេលប្រកបដោយតាយវិញ្ញាណធាតុនោះក្តី
 ជាបច្ច័យ ខែមហោធាតុផង ខែតួកធមិវេលប្រកបដោយមហោធាតុនោះ
 ផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ មហោធាតុក្តី តួកធមិវេលប្រកបដោយ
 មហោធាតុនោះក្តី ជាបច្ច័យ ខែមហោវិញ្ញាណធាតុផង ខែតួកធមិវេល
 ប្រកបដោយមហោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួក
 កុសលធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួកកុសលធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្ត-
 រប្បច្ច័យ តួកកុសលធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួកអព្យាកតធមិក្រោយ ។
 ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួកអកុសលធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួក
 អកុសលធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួកអកុសលធមិ-
 មុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួកអព្យាកតធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ តួកអព្យាកតធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួកអព្យាកតធមិក្រោយ ។
 ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួកអព្យាកតធមិមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែតួក
 កុសលធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ តួកអព្យាកតធមិមុន ។
 ជាបច្ច័យ ខែតួកអកុសលធមិក្រោយ ។ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ

យេសំ យេសំ ធម្មានំ សមនន្តរា យេ យេ ធម្មា
ឧប្បវ្ម័ត្តិ ចិត្តិចេតសិកា ធម្មា តេ តេ ធម្មា តេសំ
តេសំ ធម្មានំ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

[៧] សហជាតប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ធម្មា អរូបិណ
អត្តមញ្ញំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារោ
មហាក្កតា អញ្ញំ មញ្ញំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទិក្ខុនិក្ខណោ ធាមរូបំ អញ្ញំ មញ្ញំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ចិត្តិចេតសិកា ធម្មា ចិត្តិសមុដ្ឋាធានំ រូបានំ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្កតា ទុចារា-
រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបិណ ធម្មា
អរូបិនំ ធម្មានំ កតញ្ញំ កាលំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កតញ្ញំ កាលំ នសហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោតិ ។

[៨] អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ទុចារា អរូបិ-
ណ អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តារោ មហា-
ក្កតា អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទិក្ខុនិក្ខណោ
ធាមរូបំ អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ចយេន បច្ចយោតិ ។

ពួកធម៌ណា កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ស្តី បៃតួកធម៌ណា ពួកធម៌
នោះ គឺចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកធម៌នោះ ដោយ
សមនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧] ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ បានដល់ពួកធម៌ ៤ ដែល
មិនមានរូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្កត-
រូប ៤ ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ នាមរូប ជា
បច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួក
ចិត្តចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្កតរូប ជាបច្ច័យ នៃឧបាទាយទ្យទាំងឡាយ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ចួនកាល ពួកធម៌ដែលមានរូប ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកធម៌ដែលមិនមានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ចួនកាល មិនមែន
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យទេ ។

[៨] ពាក្យថា អញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ច័យ បានដល់ខន្ធ ៤ ដែលមិន
មានរូប ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ច័យ មហាក្កតរូប ៤ ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ច័យ នាមរូប ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញំ មញ្ញំ ប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(៧) និស្សយប្បច្ចយោតិ ចត្តារោ ខន្ធ អន្ធមិលោ
 អញ្ញមញ្ញំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ ចត្តារោ មហា-
 ភូតា អញ្ញមញ្ញំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ ទិក្ខុន្តិ-
 ក្កុណោ ធាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ
 ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានា រូបា រូបំ និស្សយ-
 ប្បច្ចយោ បច្ចយោ មហាភូតា ទូណា ធាមរូបំ និស្សយ-
 ប្បច្ចយោ បច្ចយោ ចក្កាយតំ ចក្កវិញ្ញាណា ធាតុយា
 តំសម្បយុត្តកា ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ
 សោភាយតំ សោភវិញ្ញាណា ធាតុយា តំសម្បយុត្តកា-
 ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ យាយាយតំ
 យា ធាតុយា តំសម្បយុត្តកា ធម្មា រូបំ
 និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ ជិត្តយតំ ជិត្តវិញ្ញាណា ធា-
 តុយា តំសម្បយុត្តកា ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ
 កាយាយតំ កាយវិញ្ញាណា ធាតុយា តំសម្ប-
 យុត្តកា ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោ យំ រូបំ
 និស្សយ មនោធាតុ ច មនោវិញ្ញាណា ធាតុ ច វត្តន្តិ តំ
 រូបំ មនោធាតុយា ច មនោវិញ្ញាណា ធាតុយា ច តំសម្ប-
 យុត្តកា ធម្មា រូបំ និស្សយប្បច្ចយោ បច្ចយោតិ ។

(៧) ពាក្យថា និស្សយប្បច្ចយោ បានដល់ខ្លួន ដែលមិនមាន
 រូប ជាបច្ច័យ ខែត្តានិក្ខត្តា ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មហាភូតរូប ៤ ជា
 បច្ច័យ ខែត្តានិក្ខត្តា ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ មាមរូប ជាបច្ច័យ ខែត្តានិក្ខត្តា
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ពួកចិត្តចេតសិកធម៌ ជា
 បច្ច័យ ខែរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 មហាភូតរូប ជាបច្ច័យ ខែ ១ បាទាទូបទាំងឡាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 ចក្កាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែចក្កវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយចក្កវិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ សោភាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ ខែសោភវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោភ-
 វិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ យាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ
 ខែយាវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយយាវិញ្ញាណា ធាតុ
 នោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ជិត្តយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែជិត្តវិញ្ញាណា ធាតុ
 ផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជិត្តវិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែកាយវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួក
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 មនោធាតុក្តិ មនោវិញ្ញាណា ធាតុក្តិ អាស្រ័យនូវរូបណា ហើយប្រព្រឹត្តៈ ៧
 រូបនោះ ជាបច្ច័យ ខែមនោធាតុផង ខែមនោវិញ្ញាណា ធាតុផង ខែពួកធម៌
 ដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណា ធាតុនោះផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១១] បុរេជាតប្បដ្ឋយោតិ ចក្កាយនំ ចក្កវិញ្ញាណ
 ណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណត្ថ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋ-
 ថ្វយេន បច្ចយោ សោតាយនំ សោតវិញ្ញាណ-
 ណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណត្ថ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋ-
 ថ្វយេន បច្ចយោ យានាយនំ យានវិញ្ញាណាតតុ-
 យា តំសម្បយុត្តកាណត្ថ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន
 បច្ចយោ ជីវ្ហយនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្ត-
 កាណត្ថ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន បច្ចយោ កាយា-
 យនំ កាយវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណត្ថ
 ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន បច្ចយោ ភ្នងាយនំ ចក្ក-
 វិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណត្ថ ធម្មានំ បុរេជាត-
 ប្បដ្ឋថ្វយេន បច្ចយោ សទ្ទាយនំ សោតវិញ្ញាណាត-
 តុយា តំសម្បយុត្តកាណត្ថ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន
 បច្ចយោ គទ្ទាយនំ យានវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្ប-
 យុត្តកាណត្ថ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន បច្ចយោ រសា-
 យនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកាណត្ថ
 ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន បច្ចយោ ដោដ្ឋនាយនំ

[១១] ពាក្យថា បុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន បច្ចយេន បច្ចយេន ឃ
 បច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណាតតុផង នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្កវិញ្ញាណ-
 ណតុនោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន សោតាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោត-
 វិញ្ញាណាតតុផង នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណាតតុនោះផង
 ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន យានាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃយានវិញ្ញាណាតតុផង
 នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយយានវិញ្ញាណាតតុនោះផង ដោយបុរេជាត-
 ប្បដ្ឋថ្វយេន ជីវ្ហយនៈ ជាបច្ច័យ នៃជីវ្ហវិញ្ញាណាតតុផង នៃត្ថកធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយជីវ្ហវិញ្ញាណាតតុនោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន កាយាយ-
 នៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណាតតុផង នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 កាយវិញ្ញាណាតតុនោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន ភ្នងាយនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃចក្កវិញ្ញាណាតតុផង នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្កវិញ្ញាណាតតុនោះ
 ផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន សទ្ទាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណ-
 ណាតតុផង នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណាតតុនោះផង ដោយ
 បុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន គទ្ទាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃយានវិញ្ញាណាតតុផង នៃត្ថក
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយយានវិញ្ញាណាតតុនោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន
 រសាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃជីវ្ហវិញ្ញាណាតតុផង នៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយជីវ្ហវិញ្ញាណាតតុនោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋថ្វយេន ដោដ្ឋនាយនៈ

កាយវិញ្ញាណនាគុដ៍ តំសម្បយុត្តកាននក្ខ ធម្មានំ
 បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ រូបាយតនំ សទ្ទាយតនំ
 កម្មាយតនំ រសាយតនំ ធម្មាយតនំ មរណានតុយា
 តំសម្បយុត្តកាននក្ខ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-
 យោ យំ រូបំ ធិស្សនយ មរណានតុ ច មរណវិញ្ញាណ-
 នាតុ ច វត្តន្តំ តំ រូបំ មរណានតុយា តំសម្បយុត្តកា-
 នក្ខ ធម្មានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ មរណ-
 វិញ្ញាណនាតុយា តំសម្បយុត្តកាននក្ខ ធម្មានំ កត្យំ
 កាលំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ កត្យំ កាលំ
 នបុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោតិ ។

[១២] បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយោតិ បច្ឆាជាតា ចិត្តចេ-
 តសិកា ធម្មា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆា-
 ជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោតិ ។

[១៣] អាសេវនប្បដ្ឋយោតិ បុរិមា បុរិមា កុសលា
 ធម្មា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ កុសលាទំ ធម្មានំ អាសេវន-
 ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា ធម្មា បច្ឆិ-
 មាទំ បច្ឆិមាទំ អកុសលាទំ ធម្មានំ អាសេវនប្បដ្ឋយេន

ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណនាគុដ៍ នៃភ្នកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយ
 វិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន រូបាយតនៈ សទ្ធាយតនៈ
 កម្មាយតនៈ រសាយតនៈ ធម្មាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃមរណានាគុដ៍ នៃ
 ភ្នកធម៌ ដែលប្រកបដោយមរណានាគុនោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន មរណា-
 នាគុក្ខំ មរណវិញ្ញាណនាគុក្ខំ អាស្រ័យទូរុប្បណា ហើយប្រតិក្កុះ៧ រូប
 នោះ ជាបច្ច័យ នៃមរណានាគុដ៍ នៃភ្នកធម៌ ដែលប្រកបដោយមរណានាគុ
 នោះផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ចួនកាល ជាបច្ច័យ នៃមរណវិញ្ញាណ-
 នាគុដ៍ នៃភ្នកធម៌ ដែលប្រកបដោយមរណវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយ
 បុរេជាតប្បដ្ឋយេន ចួនកាល នៃមរណជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

[១៤] ពាក្យថា បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន បានផលភ្នកចិត្តចេតសិកធម៌
 ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆា-
 ជាតប្បដ្ឋយេន ។

[១៥] ពាក្យថា អាសេវនប្បដ្ឋយេន បានផលភ្នកកុសលធម៌មុនៗ
 ជាបច្ច័យ នៃភ្នកកុសលធម៌ក្រោយៗ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋយេន ភ្នកអកុសល-
 ធម៌មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកអកុសលធម៌ក្រោយៗ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋយេន

បច្ចុយវៃកង្កំពេ

បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា តិរិយាព្យាគតា ធម្មា បច្ច្នេមា
បច្ច្នេមា តិរិយាព្យាគតា ធម្មា អាសេវេប្បច្ច្នេ
យេន បច្ចុយោតិ ។

[១៤] កម្មប្បច្ច្នេយោតិ កុសលាកុសលំ កម្មប្ប
វិបាកា ឧប្បា កជត្តា ច រូបា កម្មប្បច្ច្នេយេន
បច្ចុយោ ចេតនាសម្បយុត្តកា ធម្មា តំសមុដ្ឋា-
នាទក្ខ រូបា កម្មប្បច្ច្នេយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៥] វិបាកប្បច្ច្នេយោតិ វិបាកា ចត្តារោ ទន្ធា
អរូបិណោ អកាមញ្ញំ វិបាកប្បច្ច្នេយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៦] អាហារប្បច្ច្នេយោតិ កាលិដ្ឋារោ អាហារ-
រោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ច្នេយេន បច្ចុយោ
អរូបិណោ អាហារា សម្បយុត្តកា ធម្មា តំស-
មុដ្ឋានាទក្ខ រូបា អាហារប្បច្ច្នេយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៧] ឥន្ទ្រិយប្បច្ច្នេយោតិ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុ-
វិញ្ញាណាតតុយា តំសម្បយុត្តកា ធម្មា ធម្មា ឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ច្នេយេន បច្ចុយោ សោតិន្ទ្រិយំ សោតិវិញ្ញាណា-
តតុយា តំសម្បយុត្តកា ធម្មា ធម្មា ឥន្ទ្រិយប្បច្ច្នេ-
យេន បច្ចុយោ យានិន្ទ្រិយំ យានិវិញ្ញាណាតតុយា

បច្ចុយវៃកង្កំពេ

ត្ថុកិរិយាព្យាគតា ជាបច្ច្នេយ ឆៃត្ថុកិរិយាព្យាគតា គមិក្រាយ ។
ដោយអាសេវេប្បច្ច្នេយ ។

[១៤] ពាក្យថា កម្មប្បច្ច្នេយ បានដល់កុសលាកុសលកម្មត្ថិ
កជត្តាកម្មឆៃវិបាកក្នុងទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច្នេយ ឆៃរូបទាំងឡាយ ដោយ
កម្មប្បច្ច្នេយ ជាបច្ច្នេយ ឆៃធម៌ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយចេតនាផង
ឆៃរូបទាំងឡាយដែលកើតធម៌នោះផង ដោយកម្មប្បច្ច្នេយ ។

[១៥] ពាក្យថា វិបាកប្បច្ច្នេយ បានដល់វិបាកក្នុង ដែលមិន
មានរូប ជាបច្ច្នេយ ឆៃត្ថានិទិដ្ឋា ដោយវិបាកប្បច្ច្នេយ ។

[១៦] ពាក្យថា អាហារប្បច្ច្នេយ បានដល់កាលិដ្ឋារោហារ ជា
បច្ច្នេយ ឆៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច្នេយ អាហារទាំងឡាយដែលមិន
មានរូប ជាបច្ច្នេយ ឆៃសម្បយុត្តធម៌ផង ឆៃរូបទាំងឡាយដែលកើតធម៌
សម្បយុត្តធម៌នោះផង ដោយអាហារប្បច្ច្នេយ ។

[១៧] ពាក្យថា ឥន្ទ្រិយប្បច្ច្នេយ បានដល់ចក្កុន្ទ្រិយ ជាបច្ច្នេយ
ឆៃចក្កុវិញ្ញាណាតតុផង ឆៃត្ថុកិរិយាដែលប្រកបដោយចក្កុវិញ្ញាណាតតុនោះ
ផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច្នេយ សោតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច្នេយ ឆៃសោតិវិញ្ញាណ-
តតុផង ឆៃត្ថុកិរិយាដែលប្រកបដោយសោតិវិញ្ញាណាតតុនោះផង ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច្នេយ យានិន្ទ្រិយ ជាបច្ច្នេយ ឆៃយានិវិញ្ញាណាតតុផង

តំសម្បយុត្តកោណត្ថា ធម្មានំ សង្ក្រឹយប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ ជីវិត្រិយំ ជីវិត្រិញ្ញាណនាគុយា តំសម្បយុត្តកោណត្ថា
 ធម្មានំ សង្ក្រឹយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កាយិត្រិយំ
 កាយិត្រិញ្ញាណនាគុយា តំសម្បយុត្តកោណត្ថា ធម្មានំ
 សង្ក្រឹយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រូបជីវិត្រិយំ កេដត្តារូចានំ
 សង្ក្រឹយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អរូបិយោ សង្ក្រឹយោ សម្ប-
 យុត្តកោណំ ធម្មានំ តំសម្បដ្ឋានានត្ថា រូចានំ សង្ក្រឹយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៥] ណានប្បច្ចយោតិ ណានង្គានំ ណាន-
 សម្បយុត្តកោណំ ធម្មានំ តំសម្បដ្ឋានានត្ថា រូចានំ
 ណានប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

[១៧] មគ្គប្បច្ចយោតិ មគ្គង្គានំ មគ្គសម្បយុត្ត-
 កោណំ ធម្មានំ តំសម្បដ្ឋានានត្ថា រូចានំ មគ្គប្បច្ចុ-
 យេន បច្ចុយោតិ ។

[២០] សម្បយុត្តប្បច្ចុយោតិ ចត្តារោ ខន្ធា
 អរូបិយោ កក្កមន្តំ សម្បយុត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោតិ ។

[២១] វិប្បយុត្តប្បច្ចុយោតិ រូបិយោ ធម្មា
 អរូបិយំ ធម្មានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ

នៃត្ថកធមិ ដែលប្រកបដោយឃាតិវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយសង្ក្រឹយ-
 ប្បច្ចុយ ជីវិត្រិយ ជាបច្ចុយ នៃវិញ្ញាណនាគុផង នៃត្ថកធមិដែល
 ប្រកបដោយជីវិត្រិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយសង្ក្រឹយប្បច្ចុយ កាយិ-
 ត្រិយ ជាបច្ចុយ នៃកាយិត្រិញ្ញាណនាគុផង នៃត្ថកធមិដែលប្រកបដោយ
 កាយិត្រិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយសង្ក្រឹយប្បច្ចុយ រូបជីវិត្រិយ ជា
 បច្ចុយ នៃកេដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយសង្ក្រឹយប្បច្ចុយ ត្ថកសង្ក្រឹយដែល
 មិនមានរូប ជាបច្ចុយ នៃសម្បយុត្តកធមិផង នៃរូបទាំងឡាយដែល
 កើតអំពីសម្បយុត្តកធមិនោះផង ដោយសង្ក្រឹយប្បច្ចុយ ។

[១៨] ពាក្យថា ណានប្បច្ចុយ បានដល់អង្គណានទាំង-
 ឡាយ ជាបច្ចុយ នៃត្ថកធមិដែលប្រកបដោយឃាតិផង នៃរូបទាំង-
 ឡាយ ដែលកើតអំពីធមិនោះផង ដោយណានប្បច្ចុយ ។

[១៧] ពាក្យថា មគ្គប្បច្ចុយ បានដល់អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជា
 បច្ចុយ នៃត្ថកធមិដែលប្រកបដោយមគ្គផង នៃរូបទាំងឡាយដែលកើត
 អំពីធមិនោះផង ដោយមគ្គប្បច្ចុយ ។

[២០] ពាក្យថា សម្បយុត្តប្បច្ចុយ បានដល់ខន្ធា ដែលមិន
 មានរូប ជាបច្ចុយ នៃគ្នានិស្សា ដោយសម្បយុត្តប្បច្ចុយ ។

[២១] ពាក្យថា វិប្បយុត្តប្បច្ចុយ បានដល់ត្ថកធមិដែល
 មានរូប ជាបច្ចុយ នៃត្ថកធមិដែលមិនមានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចុយ

អរិយធម៌ ធម្មា រូបិយំ ធម្មា វិប្បយុត្តប្បន្នយេ ។
បច្ចុប្បន្នយោតិ ។

[២២] អត្ថប្បន្នយោតិ ធម្មា ទន្ធា អរិយធម៌
អញ្ញាមញ្ញំ អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ ធម្មា មហា-
គូតា អញ្ញាមញ្ញំ អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ ទិក្ខុនិ-
ក្ខណោ ធម្មា មហាមញ្ញំ អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ
ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបិយំ វិប្ប-
យុត្តយេន បច្ចុប្បន្នយោ មហាគូតា ទុណានុបាទំ
អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ ចក្ខុវិញ្ញាណា-
នាតុយា តំសម្បយុត្តកាណញ្ញំ ធម្មា អត្ថប្បន្នយេន
បច្ចុប្បន្នយោ សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណានាតុយា
តំសម្បយុត្តកាណញ្ញំ ធម្មា អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ
យានាយតនំ យានវិញ្ញាណានាតុយា តំសម្បយុត្ត-
កាណញ្ញំ ធម្មា អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ ជីវ្ហា-
យតនំ ជីវ្ហវិញ្ញាណានាតុយា តំសម្បយុត្តកាណញ្ញំ
ធម្មា អត្ថប្បន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ កាយាយតនំ កាយ-
វិញ្ញាណានាតុយា តំសម្បយុត្តកាណញ្ញំ ធម្មា អត្ថប្ប-
ន្នយេន បច្ចុប្បន្នយោ រូបាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណានាតុយា

ពួកធម៌មិនមានរូប ជាបច្ច័យ ខែពួកធម៌ដែលមានរូប ដោយវិប្បយុត្ត-
ប្បន្នយ ។

[២២] ពាក្យថា អត្ថប្បន្នយ បានដល់ខ្ពស់ ដែលមិនមានរូប
ជាបច្ច័យ ខែគ្នាទិដ្ឋត្តា ដោយអត្ថប្បន្នយ មហាកូតរូប ជាបច្ច័យ
ខែគ្នាទិដ្ឋត្តា ដោយអត្ថប្បន្នយ នាមរូប ជាបច្ច័យ ខែគ្នាទិដ្ឋត្តា
ដោយអត្ថប្បន្នយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចក្ខុចេតសិកធម៌ ជា
បច្ច័យ ខែរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន ដោយអត្ថប្បន្នយ
មហាកូតរូប ជាបច្ច័យ ខែឧបាទារូបទាំងឡាយ ដោយអត្ថប្បន្នយ
ចក្ខុយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែចក្ខុវិញ្ញាណានាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកប
ដោយចក្ខុវិញ្ញាណានាតុនោះផង ដោយអត្ថប្បន្នយ សោតាយតនៈ ជា
បច្ច័យ ខែសោតវិញ្ញាណានាតុផង ខែពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសោត-
វិញ្ញាណានាតុនោះផង ដោយអត្ថប្បន្នយ យានាយតនៈ ជាបច្ច័យ
ខែយានវិញ្ញាណានាតុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយយានវិញ្ញាណ-
ានាតុនោះផង ដោយអត្ថប្បន្នយ ជីវ្ហាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែ
ជីវ្ហវិញ្ញាណានាតុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជីវ្ហវិញ្ញាណានាតុ
នោះផង ដោយអត្ថប្បន្នយ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែកាយ-
វិញ្ញាណានាតុផង ខែពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណានាតុនោះ
ផង ដោយអត្ថប្បន្នយ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខែចក្ខុវិញ្ញាណានាតុផង

តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ សន្ទាយនំ សោភវិញ្ញាណនាគុយា តំសឃ្យ-
 យុត្តកាណពញ ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 គន្ធាយនំ យាធិវិញ្ញាណនាគុយា តំសឃ្យយុត្តកា-
 ណពញ ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រសាយនំ
 ជិវិតវិញ្ញាណនាគុយា តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ដោដ្ឋព្វាយនំ ហាយ-
 វិញ្ញាណនាគុយា តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រូបាយនំ សន្ទាយនំ គន្ធា-
 យនំ រសាយនំ ដោដ្ឋព្វាយនំ មនោនាគុយា
 តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 យំ រូបំ និស្សាយ មនោនាគុ ច មនោវិញ្ញាណ-
 នាគុ ច វត្តនំ តំ រូបំ មនោនាគុយា ច មនោ-
 វិញ្ញាណនាគុយា ច តំសឃ្យយុត្តកាណពញ ធម្មានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

[២៣] ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ សមនន្តវនិរុទ្ធា ចិត្តចេត-
 សិកា ធម្មា បច្ចុប្បធានំ ចិត្តចេតសិកានំ ធម្មានំ
 ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 សទ្ធាយនៈ ជាបច្ច័យ ខៃសោភវិញ្ញាណនាគុផង ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រ-
 កបដោយសោភវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គន្ធាយនៈ
 ជាបច្ច័យ ខៃយាធិវិញ្ញាណនាគុផង ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រកបដោយយាធិ-
 វិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រសាយនៈ ជាបច្ច័យ ខៃជិវិត-
 វិញ្ញាណនាគុផង ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រកបដោយជិវិតវិញ្ញាណនាគុនោះផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដោដ្ឋព្វាយនៈ ជាបច្ច័យ ខៃហាយវិញ្ញាណនាគុផង
 ខៃត្ថកធមិ ដែលប្រកបដោយហាយវិញ្ញាណនាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្ប-
 ច្ច័យ រូបាយនៈ សន្ទាយនៈ គន្ធាយនៈ រសាយនៈ ដោដ្ឋព្វ-
 ាយនៈ ជាបច្ច័យ ខៃមនោនាគុផង ខៃត្ថកធមិដែលប្រកបដោយមនោ-
 នាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មនោនាគុក្កិ មនោវិញ្ញាណនាគុក្កិ
 កាស្រ័យរូបណា ហើយប្រព្រឹត្តទៅ រូបនោះ ជាបច្ច័យ ខៃមនោនាគុ-
 ផង ខៃមនោវិញ្ញាណនាគុផង ខៃត្ថកធមិដែលប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណ-
 នាគុនោះផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២៣] ពាក្យថា ធម្មានំ អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ត្ថកចិត្តចេតសិកធមិ
 ដែលលេក់ក្នុងលំដាប់ស្មើ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកចិត្តចេតសិកធមិ ជាបច្ចុប្បទ្ធ
 ដោយធម្មានំ អត្ថិប្បច្ច័យ ។

(២២) វិភក្តប្បដ្ឋយោតិ សមនន្តវិភតា ចិត្ត-
ចេតសិកា ធម្មា បច្ចុប្បដ្ឋានំ ចិត្តចេតសិកានំ
ធម្មានំ វិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោតិ ។

(២៥) អវិភក្តប្បដ្ឋយោតិ ចត្តារោ ទន្ធា អរូបិ-
យោ អញ្ញមញ្ញំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ចត្តារោ
មហាកូតា អញ្ញមញ្ញំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
ឌីក្កនិក្កណោ នាមរូបំ អញ្ញមញ្ញំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន
បច្ចុយោ ចិត្តចេតសិកា ធម្មា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបានំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ មហាកូតា ទមា-
នារូបានំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ចក្ខោយតំ
ចក្ខុវិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាធានុ ធម្មានំ
អវិភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ សោតាយតំ សោត-
វិញ្ញាណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាធានុ ធម្មានំ អវិ-
ភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ យានាយតំ យានវិញ្ញា-
ណាធាតុយា តំសម្បយុត្តកាធានុ ធម្មានំ អវិ-
ភក្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ជីវ្ហយតំ ជីវ្ហវិញ្ញាណាធាតុ-
យា តំសម្បយុត្តកាធានុ ធម្មានំ អវិភក្តប្បដ្ឋយេន
បច្ចុយោ កាយាយតំ កាយវិញ្ញាណាធាតុយា

(២២) ពាក្យថា វិភក្តប្បដ្ឋយ បានដល់ពួកចិត្តចេតសិកធម៌
ដែលពេញប្រាសក្នុងលំដាប់ស្មើ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តចេតសិកធម៌ ជា
បច្ចុប្បន្ន ដោយវិភក្តប្បដ្ឋយ ។

(២៥) ពាក្យថា អវិភក្តប្បដ្ឋយ បានដល់ខន្ធ ៤ ដែលមិនមាន
រូប ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ មហាកូតរូប ៤
ជាបច្ច័យ នៃគ្នានិងគ្នា ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ នាមរូប ជាបច្ច័យ នៃ
គ្នានិងគ្នា ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកចិត្ត-
ចេតសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបទាំងឡាយ ដែលមានចិត្តជាសមុដ្ឋាន
ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ មហាកូតរូប ជាបច្ច័យ នៃទុបាទារូបទាំងឡាយ
ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ ចក្ខោយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ
ផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយ
អវិភក្តប្បដ្ឋយ សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណ-
ធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង
ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ យានាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃយានវិញ្ញាណ-
ធាតុផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយយានវិញ្ញាណធាតុនោះផង
ដោយអវិភក្តប្បដ្ឋយ ជីវ្ហយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុ
ផង នៃពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយ
អវិភក្តប្បដ្ឋយ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណធាតុផង

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ រូបាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យ-
 យុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 សទ្ទាយតនំ សោតវិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យយុត្ត-
 កាណព្វ ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ គន្ធា-
 យតនំ យានវិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ
 ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រសាយតនំ ជីវ្ហ-
 វិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិ-
 ភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ដោជ្ឈព្វាយតនំ កាយ-
 វិញ្ញាណធាតុយា តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិភ-
 ត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ រូបាយតនំ សទ្ទាយតនំ
 គន្ធាយតនំ រសាយតនំ ដោជ្ឈព្វាយតនំ មរោណាតុ-
 យា តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ អវិភត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ យំ រូបំ និស្សាយ មរោណាតុ ច មរោ-
 វិញ្ញាណធាតុ ច វត្តន្តំ តំ រូបំ មរោណាតុយា ច
 មរោវិញ្ញាណធាតុយា ច តំសឃ្យយុត្តកាណព្វ ធម្មានំ
 អវិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោតិ ។

បច្ចុយវិក្កុវិញ្ញាណ ធម្មិកោ(១) ។

១ ម. ធម្មិកោតិ ឆ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភ-
 ត្តប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខៃចក្កុវិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌
 ដែលប្រកបដោយចក្កុវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ សទ្ទា-
 យតនៈ ជាបច្ច័យ ខៃសោតវិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌ដែលប្រកប
 ដោយសោតវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ គន្ធាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ ខៃយានវិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយយាន-
 វិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ រសាយតនៈ ជាបច្ច័យ
 ខៃជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយជីវ្ហវិញ្ញាណធាតុ
 នោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ដោជ្ឈព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខៃកាយ-
 វិញ្ញាណធាតុផង ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណធាតុនោះ
 ផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ សទ្ទាយតនៈ គន្ធាយតនៈ
 រសាយតនៈ ដោជ្ឈព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ ខៃមរោណាតុផង ខៃត្ថក
 ធម៌ដែលប្រកបដោយមរោណាតុនោះផង ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ មរោ-
 ណាតុក្កិ មរោវិញ្ញាណធាតុក្កិ អាស្រ័យទ្ធិវូចណា ហើយប្រត្រឹក្ក
 ទៅ រូបនោះ ជាបច្ច័យ ខៃមរោណាតុផង ខៃមរោវិញ្ញាណធាតុផង
 ខៃត្ថកធម៌ ដែលប្រកបដោយមរោវិញ្ញាណធាតុនោះផង ដោយអវិភ-
 ត្តប្បច្ច័យ ។

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ^(១)

កុសលត្តិកំ^(២)

បដិច្ចវិពោ^(៣)

[២៦] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សិយា កុស-
លំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ
ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យា-
កតោ ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សិយា
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សិយា កុសលំ
ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច ធម្មោ ឧប្ប-
ន្នេយ្យំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
ច ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

១ ច. អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. កុសលត្តិកន្តំ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម.
បដិច្ចវិពោតិ ន ទិស្សតិ ។

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

កុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវិពោៈ

[២៦] កុសលេនំ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ កំមាន ។ អកុសលេនំ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិ
កេតទៀនំ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កំមាន ។ អព្យាកតធមិ អាស្រ័យ
កុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កំមាន ។ កុសល-
ធមិក្ខិ អព្យាកតធមិក្ខិ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ កំមាន ។ អកុសលធមិក្ខិ អព្យាកតធមិក្ខិ អាស្រ័យ
កុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កំមាន ។ កុសល-
ធមិក្ខិ អកុសលធមិក្ខិ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ កំមាន ។ កុសលធមិក្ខិ អកុសលធមិក្ខិ អព្យាកតធមិ
ក្ខិ អាស្រ័យកុសលធមិ ធម្មិកេតទៀនំ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កំមាន ។

សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុស-
 លោ វ អកុសលោ វ ធម្មា ឧប្បវដ្ឋេយ្យំ ហេតុប្ប-
 ទ្ធិយា ។ សិយា កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 កុសលោ វ អកុសលោ វ អព្យាកតោ វ ធម្មា
 ឧប្បវដ្ឋេយ្យំ ហេតុប្បទ្ធិយា ។

(៣០) សិយា អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បវដ្ឋេយ្យ ហេតុប្បទ្ធិយា ។
 សិយា អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
 សលោ ធម្មា ឧបវដ្ឋេយ្យ ហេតុប្បទ្ធិយា ។ សិយា
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មា ឧបវដ្ឋេយ្យ ហេតុប្បទ្ធិយា ។ សិយា អកុស-
 លញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ វ អព្យា-
 កតោ វ ធម្មា ឧបវដ្ឋេយ្យំ ហេតុប្បទ្ធិយា ។ សិយា
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ វ
 អព្យាកតោ វ ធម្មា ឧបវដ្ឋេយ្យំ ហេតុប្បទ្ធិយា ។

កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌
 ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី
 អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌
 ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។

(៣១) កុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
 គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អា-
 ស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង
 អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ កុ-
 សលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
 ធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។ អកុ-
 សលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-
 កតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធិយ ក៏មាន ។

កុសលភ្នំពេ បដិច្ចវិស្ស ខេត្តសៀមរាប

សិយា អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បដិច្ច កុស-
លោ ច អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ។ សិយា អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

[៣១] សិយា កុសលញ អកុសលញ ធម្មំ
បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។

សិយា កុសលញ អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
សលោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
កុសលញ អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ
អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា កុសលញ
អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកត-
តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។ សិយា
កុសលញ អកុសលញ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច
អកុសលោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុប្បច្ចយា ។

កុសលភ្នំពេ បដិច្ចវិស្ស ខេត្តសៀមរាប

កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-
កតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ កុសលធម៌
ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង
អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។

[៣១] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង
គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យ
កុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
ក៏មាន ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បី
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកត-
ធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ
កុសលធម៌ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
ក៏មាន ។ កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌
ផង អកុសលធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក៏មាន ។

សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុស-
លោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។

[៣២] សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យា-
កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ
ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច
អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មា
ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលញ្ច
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ ហេតុប្បន្នយា ។
សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលញ្ច
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
សលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ
ហេតុប្បន្នយា ។ សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច
អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុ-
សលោ ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បន្នយា ។

កុសលធមិក្កំ អកុសលធមិក្កំ អព្យាកតធមិក្កំ អាស្រ័យកុសលធមិផង
អកុសលធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។

[៣២] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិ
ផង អព្យាកតធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។
អកុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យាកតធមិ
ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ អព្យាកតធមិ
អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង គប្បីកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ កុសលធមិក្កំ អព្យាកតធមិក្កំ
អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង គប្បី
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ អកុសលធមិក្កំ អព្យា-
កតធមិក្កំ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យា-
កតធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ កុសល-
ធមិក្កំ អកុសលធមិក្កំ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង
អព្យាកតធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។

សិយា កុសលញ្ច អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្ម័
បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
ច ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យំ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

[៣៣] សិយា កុសលំ ធម្ម័ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ អារម្មណប្បដ្ឋយា ។ យថា ហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ វិត្តាវិតោ ឯវំ អារម្មណប្បដ្ឋយោចិ វិត្តា-
វេតតោ វាចនាមគ្គេន ។

[៣៤] សិយា កុសលំ ធម្ម័ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មា ឧប្បន្នេយ្យ អធិបតិប្បដ្ឋយា ។ អនន្តរប្បដ្ឋយា
សមនន្តរប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋ-
យា និស្សយប្បដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាត-
ប្បដ្ឋយា បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា កម្ម-
ប្បដ្ឋយា វិហាកប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ឥន្ទ្រិយ-
ប្បដ្ឋយា ណានប្បដ្ឋយា មគ្គប្បដ្ឋយា សម្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្បដ្ឋយា នត្ថិប្បដ្ឋយា
វិគតប្បដ្ឋយា ។

កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌
ផង អកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

[៣៥] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ហេតុប្បដ្ឋយ ដែលលោកឱ្យពិស្តារ
ហើយយ៉ាងណា ឯអារម្មណប្បដ្ឋយ ចណ្ឌិតគប្បីឱ្យពិស្តារ តាមបែប
ដែលនៃការបង្រៀន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៦] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះអនន្តរប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ សហ-
ជាតប្បដ្ឋយ អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ និស្សយប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ
បុរេជាតប្បដ្ឋយ បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ អាសេវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ
វិហាកប្បដ្ឋយ អាហារប្បដ្ឋយ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ណានប្បដ្ឋយ មគ្គ-
ប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ អត្ថិប្បដ្ឋយ នត្ថិប្បដ្ឋយ
វិគតប្បដ្ឋយ ។

(៣៥) សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ អវិភតប្បច្ចយា ។ សិយា អកុ-
 សលំ ធម្មំ បដិច្ច ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច ។
 កុសលត្ថា អព្យាកតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច ។ អកុ-
 សលត្ថា អព្យាកតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច ។ កុសលត្ថា
 អកុសលត្ថា ធម្មំ បដិច្ច ។ កុសលត្ថា អកុ-
 សលត្ថា អព្យាកតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បរដ្ឋេយ្យ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ កុសលោ ច អព្យា-
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ អកុសលោ ច អព្យា-
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ កុសលោ ច អកុ-
 សលោ ច ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ កុសលោ ច
 អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បរដ្ឋេយ្យ
 អវិភតប្បច្ចយា ។ យថា ហេតុប្បច្ចយោ វិន្ទាវិតោ
 ឃីវំ អវិភតប្បច្ចយោ បិ វិន្ទាវតតោ វាចនាមត្តេន ។

ឯកមូលកំ ធិដ្ឋិតំ^(១) ។

១ ម. ឯកមូលកំ ធិដ្ឋិតំ ន ទិស្សតិ ។

(៣៥) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង
 ព្រោះអវិភតប្បច្ចយ កំមាន ។ អាស្រ័យអកុសលធមិ កំមាន ។ អា-
 ស្រ័យអព្យាកតធមិ ។ អាស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ។
 អាស្រ័យអកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ។ អាស្រ័យកុសលធមិផង
 អកុសលធមិផង ។ កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិ
 ផង អព្យាកតធមិផង គប្បីកើតឡើង អកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង
 អព្យាកតធមិ គប្បីកើតឡើង កុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ គប្បីកើត
 ឡើង អកុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ គប្បីកើតឡើង កុសលធមិត្តិ អកុ-
 សលធមិត្តិ គប្បីកើតឡើង កុសលធមិត្តិ អកុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិ
 ត្តិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះអវិភតប្បច្ចយ ។ ហេតុប្បច្ចយ ដែលលោកឲ្យ
 ពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ឯអវិភតប្បច្ចយ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ តាម
 ថែបផែននៃការបង្រៀន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៦] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា
 ។ ប ។ សិយា កុសលត្ថា អកុសលត្ថា អព្យាក-
 តត្ថា ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ច អកុសលោ ច
 អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈេយ្យំ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អារម្មណប្បដ្ឋយា ។

[៣៧] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា
 ។ បេ ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា ។ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា សមនន្តរប្បដ្ឋយា ។ ប ។ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អវិគតប្បដ្ឋយា ។

ទុដ្ឋលកំ ។

[៣៨] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា
 អធិបតិប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា
 អនន្តរប្បដ្ឋយា ។ ប ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណ-
 ប្បដ្ឋយា អវិគតប្បដ្ឋយា ។

តិដ្ឋលកំ ។

[៣៦] កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ អាម្មណប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ បេ ។ កុសលធមិត្តិ អកុសល-
 ធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ ពាស្រ័យកុសលធមិផង អកុសលធមិផង អព្យា-
 កតធមិផង គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អាម្មណប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។

[៣៧] កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អនន្ត-
 រប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ អវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ ទុដ្ឋលកៈ ។

[៣៨] កុសលធមិ ពាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ អាម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ អាម្មណប្បដ្ឋយ អនន្តរប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 អាម្មណប្បដ្ឋយ អវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ តិដ្ឋលកៈ ។

(៣៧) សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា ។
 ចតុម្ពលកំ ។

(៤០) បញ្ចម្ពលកាទិកា សន្និគ្គា ។ ឯកម្ព-
 លកំ ធុម្ពលកំ តិម្ពលកំ បតុម្ពលកំ បញ្ចម្ពលកំ
 សត្វម្ពលកំ អសម្ពុយ្ហន្តោន វិគ្គារេតង្គំ ។
 ហេតុម្ពលកំ និដ្ឋិតំ^(១) ។

(៤១) សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈេយ្យ អារម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អារម្ម-
 ណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ អារម្មណប្បដ្ឋយា
 អវិភតប្បដ្ឋយា ។ សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា សម-
 នន្តរប្បដ្ឋយា សហជានប្បដ្ឋយា អត្ថាមត្តាប្បដ្ឋយា... ។
 អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ។ អវិភតប្បដ្ឋយា

១ ប. និដ្ឋិតន្តំ ឧ ទិស្សិតំ ។

(៣៧) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរប្បដ្ឋយ
 ក៏មាន ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អារម្មណប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ
 អវិភតប្បដ្ឋយ ។
 ចប់ ចតុម្ពលកៈ ។

(៤០) ត្នកម្ពលកៈ មានបញ្ចម្ពលកៈជាដើម លោកបានបំប្រែញ
 ហើយ ។ ឯកម្ពលកៈ ទ្ធិម្ពលកៈ តិម្ពលកៈ បតុម្ពលកៈ បញ្ចម្ពលកៈ
 សត្វម្ពលកៈ បុគ្គលអ្នកមិនវង្វែង គប្បីឲ្យវាស្តារផងចុះ ។
 ចប់ ហេតុម្ពលកៈ ។

(៤១) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ ក៏មាន ។ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ
 អធិបតិប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ អវិភតប្បដ្ឋយ ។
 កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ
 អនន្តរប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ សហជានប្បដ្ឋយ អត្ថាមត្តាប្បដ្ឋយ ក៏
 មាន... ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយ

ការម្មណាប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា អធិបតិប្បដូយា ។
អវិភតប្បដូយា វិភតប្បដូយា ។

[៤២] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា
ការម្មណាប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា
អធិបតិប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា
អនន្តរប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា
វិភតប្បដូយា ។

[៤៣] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជេយ្យ អវិភតប្បដូយា ហេតុប្បដូយា
ការម្មណាប្បដូយា អធិបតិប្បដូយា ។ អវិភតប្បដូយា
ហេតុប្បដូយា ការម្មណាប្បដូយា អនន្តរប្បដូយា ... ។
វិភតប្បដូយា ។

[៤៤] ឯកេកុស្ស បទស្ស ឯកម្ភលកំ ទុម្ភ-

លកំ តិម្ភលកំ បទុម្ភលកំ បញ្ចម្ភលកំ សទ្ធ-
ម្ភលកំ អសម្ភយ្ហន្តេន វិន្តារេតតំ ។

ការម្មណាប្បដូយ ។ ព្រោះអវិភតប្បដូយ អធិបតិប្បដូយ ។ ព្រោះ
អវិភតប្បដូយ វិភតប្បដូយ ។

[៤២] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បិកើតឡើង ព្រោះ

អវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ ការម្មណាប្បដូយ ក៏មាន ។ ព្រោះ
អវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ អធិបតិប្បដូយ ។ ព្រោះអវិភតប្បដូយ
ហេតុប្បដូយ អនន្តរប្បដូយ ។ ព្រោះអវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ
វិភតប្បដូយ ។

[៤៣] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បិកើតឡើង ព្រោះ

អវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ ការម្មណាប្បដូយ អធិបតិប្បដូយ ក៏មាន ។
ព្រោះអវិភតប្បដូយ ហេតុប្បដូយ ការម្មណាប្បដូយ អនន្តរប្បដូយ ... ។
ព្រោះវិភតប្បដូយ ។

[៤៤] ឯកម្ភលកៈ ទុម្ភលកៈ តិម្ភលកៈ បទុម្ភលកៈ បញ្ច-

ម្ភលកៈ សទ្ធម្ភលកៈ វៃបទម្ភយ ។ បុគ្គលអ្នកមិនវិន្តេន គប្បិទ្យ
ពិស្តារចុះ ។

អំណាចដ៏ធំ អនុលោមត្រឹមត្រូវ

តិកត្តា បដិដាវ ធុតុត្តម
 ធុតុត្តិកតោវ តិកត្តា ធុតុត្តា
 តិកត្តិកតោវ ធុតុត្តា ធុតុត្តា
 ធុ អនុលោមត្រឹម ធុយា សុត្តន្តិក(១) ។

[៤៥] សិយា កុសលំ ធុត្ថំ បដិច្ច កុសលោ
 ធុត្ថោ ធុប្បវេជ្ជយ្យ ធុហេតុប្បច្ចយា ។ យថា អនុ-
 លោមេ ហេតុប្បច្ចយោ វិត្តារិតោ វិវំ បច្ចដិយេមិ
 ធុហេតុប្បច្ចយោ វិត្តារេតោ ។

[៤៦] សិយា កុសលំ ធុត្ថំ បដិច្ច កុសលោ
 ធុត្ថោ ធុប្បវេជ្ជយ្យ ធុអារម្មណាប្បច្ចយា ។ ធុអធិបតិ-
 ប្បច្ចយា ធុអនន្តរាប្បច្ចយា ធុសមនន្តរាប្បច្ចយា ធុសហ-
 ជាតប្បច្ចយា ធុអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា ធុនិស្សយប្បច្ចយា
 ធុឧបនិស្សយប្បច្ចយា ធុបុរេជាតប្បច្ចយា ធុបច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយា ធុអាសេវាប្បច្ចយា ធុកម្មប្បច្ចយា ធុវិ-
 ចាកប្បច្ចយា ធុអាហារាប្បច្ចយា ធុសង្ក្រិយប្បច្ចយា
 ធុណា ធុប្បច្ចយា ធុវត្តប្បច្ចយា ធុសម្បយុត្តប្បច្ចយា

១ ធុ. ធុ. សុត្តន្តិក ទិស្សនិ ។

អំណាចដ៏ធំ អនុលោមត្រឹមត្រូវ

និយមាង ៦ ភិ ភិក(២) ប្បវ្រាស វិប្រសេវ ១
 ខុក(២) ប្បវ្រាស វិធុត្ត ១ ខុកត្តិក(៣) ប្បវ្រាស ១
 តិកខុក(៤) ប្បវ្រាស ១ ភិកត្តិក(៥) ប្បវ្រាស ១
 ខុកខុក(៦) ប្បវ្រាស ១ ជាវិយវិប្រវេ ក្នុងអនុលោម ។

[៤៧] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ចយ(៧) ក៏មាន ។ ហេតុប្បច្ចយ ក្នុងអនុលោម លោកខ្លះ
 ពិស្តារហើយយ៉ាងណា ឯនហេតុប្បច្ចយ ក្នុងបច្ចនិយប្បវ្រាស បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤៨] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
 នភាម្មណាប្បច្ចយ ក៏មាន ។ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ នអនន្តរាប្បច្ចយ
 នសមនន្តរាប្បច្ចយ នសហជាតប្បច្ចយ នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ ននិស្ស-
 យប្បច្ចយ នឧបនិស្សយប្បច្ចយ នបុរេជាតប្បច្ចយ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយ
 នអាសេវាប្បច្ចយ នកម្មប្បច្ចយ នវិចាកប្បច្ចយ នអាហារាប្បច្ចយ
 នសង្ក្រិយប្បច្ចយ នណា ធុប្បច្ចយ នវត្តប្បច្ចយ នសម្បយុត្តប្បច្ចយ

១ ភិក: មាន ២២ មានកុសលត្រឹម: ជាដើម ។ ២ ខុក: មាន ១០០ មានហេតុខុក:
 ជាដើម ។ ៣ យក ភិក: ២២ មកបញ្ចូលក្នុងខុក: ១០០ ។ ៤ យក ខុក: ១០០ មក
 បញ្ចូលក្នុងភិក: ២២ ។ ៥ យក ភិក: ២២ មកបញ្ចូលក្នុងភិក: ២២ ។ ៦ យក ខុក: ១០០
 មកបញ្ចូលក្នុងខុក: ១០០ ។ ៧ នហេតុប្បច្ចយ គឺធម៌សិស្សវិជ្ជាលំហែកប្បច្ចយ ហៅថា
 បច្ចនិយប្បវ្រាស ។

នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ខោអត្ថិប្បដ្ឋយា ខោនត្ថិប្បដ្ឋយា
ខោវិគតប្បដ្ឋយា ខោអវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៤៧] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ខោតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណាប្បដ្ឋ-
យា ។ យថា អនុលោមេ ឯកេកស្ស បទស្ស
ឯកម្ហលកំ ធុម្ហលកំ តិម្ហលកំ បត្តម្ហលកំ យាវ
តេវិសតិម្ហលកំ ឯវំ បច្ចដិយេថិ វិត្តារេតតំ ។

តិកត្តា បដ្ឋានំ ធុកត្តមំ
ធុកត្តិកត្តោវ តិកត្តិកត្តា
តិកត្តិកត្តោវ ធុកត្តិកត្តា
ធម្មច្ចដិយម្ហំ នយា សុតម្ហំ ។

[៤៨] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ខោតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណាប្បដ្ឋយា ។
សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
ន្នេយ្យ ខោតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណាប្បដ្ឋយា ។ យថា
អនុលោមេ ខោតុប្បដ្ឋយោ វិត្តារិតោ ឯវំ អនុលោ-
មបច្ចដិយេថិ បទំ វិត្តារេតតំ ។

នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ខោអត្ថិប្បដ្ឋយា ខោនត្ថិប្បដ្ឋយា ខោវិគតប្បដ្ឋយា និង
ខោអវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៤៧] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បដ្ឋយ ឧហារម្មណាប្បដ្ឋយ កំមាន ។ ឯកម្ហលកៈ ធុម្ហលកៈ
តិម្ហលកៈ បត្តម្ហលកៈ ដកបដល់ម្ហលកៈ ២៣ ខែបទមួយៗ ក្នុងអនុលោម
ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ឯក្នុងបច្ចុប្បន្នៈ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

ន័យពាំន ៦ គឺ តិកប្បដ្ឋានដ៏ប្រសើរ ១
ធុកប្បដ្ឋានដ៏ឧត្តម ១ ធុកត្តិកប្បដ្ឋាន ១
តិកធុកប្បដ្ឋាន ១ តិកត្តិកប្បដ្ឋាន ១
ធុកធុកប្បដ្ឋាន ១ ជាន័យដ៏ជ្រៅ ក្នុងបច្ចុប្បន្នៈ ។

[៤៨] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ឧហារម្មណាប្បដ្ឋយ កំមាន ។ អកុសលធមិ អាស្រ័យកុស-
លធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ឧហារម្មណាប្បដ្ឋយ កំមាន ។
ហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងអនុលោម លោកឲ្យពិស្តារហើយ យ៉ាងណា ឯបទក្នុង
អនុលោមប្បច្ចុប្បន្នៈ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤៧] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បវេជ្ជយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា ។
ហេតុប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ ហេតុប្បដ្ឋ-
យា នោអវិភត្តប្បដ្ឋយា ។

[៥០] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បវេជ្ជយ្យ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា
នអធិបតិប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា
នអនន្តរប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណ-
ប្បដ្ឋយា នោអវិភត្តប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អារ-
ម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា ។
ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា
នោអវិភត្តប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា
អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា ។
ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា
អនន្តរប្បដ្ឋយា នោអវិភត្តប្បដ្ឋយា ។ ហេតុប្បដ្ឋយា
អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរប្បដ្ឋយា
សមនន្តរប្បដ្ឋយា ... សហជាតប្បដ្ឋយា អត្តមត្តា-
ប្បដ្ឋយា និស្សយប្បដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា

[៤៧] កុសលេណំ កស្រ្តីយកុសលេណិ កប្បវេតិកាច្យុតិ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ កីមាទ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ អនន្ត-
ប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ ហេតុអវិភត្តប្បដ្ឋយេ ។

[៥០] កុសលេណំ កស្រ្តីយកុសលេណិ កប្បវេតិកាច្យុតិ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយេ កេហេណប្បដ្ឋយេ នអធិបតិប្បដ្ឋយេ កីមាទ ។ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយេ កេហេណប្បដ្ឋយេ នអនន្តរប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយេ កេហេណប្បដ្ឋយេ នោអវិភត្តប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយេ កេហេណប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ នអនន្តរប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយេ កេហេណប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ នោអវិភត្តប្បដ្ឋយេ ។
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ កេហេណប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរប្បដ្ឋយេ ន-
សមនន្តរប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ កេហេណប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ
អនន្តរប្បដ្ឋយេ នោអវិភត្តប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ កេហេណ-
ប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរប្បដ្ឋយេ សមនន្តរប្បដ្ឋយេ ... សហ-
ជាតប្បដ្ឋយេ អត្តមត្តាប្បដ្ឋយេ និស្សយប្បដ្ឋយេ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេ

បុរេជាតប្បដ្ឋយា បដ្ឋាជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា
កម្មប្បដ្ឋយា វិទាគប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ឥន្ទ្រិ-
យប្បដ្ឋយា ណាធិប្បដ្ឋយា មគ្គប្បដ្ឋយា សម្មយុត្ត-
ប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្បដ្ឋយា ធាតុប្បដ្ឋយា
វិភតប្បដ្ឋយា ... លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។

[៥០] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មា
ទុប្បវដ្ឋយ្យ អាម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្ត-
រាប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ អវិភតប្បដ្ឋយា ធម្មាតប្បដ្ឋយា ។
អវិភតប្បដ្ឋយា ធម្មាម្មណាប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ អវិភតប្ប-
ដ្ឋយា លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។ អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា
ធម្មាម្មណាប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា
លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។ អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា
អាម្មណាប្បដ្ឋយា ធម្មាធិបតិប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា
ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។
អវិភតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា
អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា
សហជាតប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ ... លោកវិភតប្បដ្ឋយា ។

បុរេជាតប្បដ្ឋយេ បដ្ឋាជាតប្បដ្ឋយេ អាសេវនប្បដ្ឋយេ កម្មប្បដ្ឋយេ វិទាគប្ប-
ដ្ឋយេ កហាប្បដ្ឋយេ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយេ ណាធិប្បដ្ឋយេ មគ្គប្បដ្ឋយេ សម្ម-
យុត្តប្បដ្ឋយេ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ អត្ថិប្បដ្ឋយេ ធាតុប្បដ្ឋយេ វិភតប្បដ្ឋយេ ...
និងលោកវិភតប្បដ្ឋយេ ។

[៥១] កុសលធមិ កស្រ័យកុសលធមិ គប្បិកើតឡើង
ព្រោះអាម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរាប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។
អវិភតប្បដ្ឋយេ និងនហេតុប្បដ្ឋយេ កំមាន ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ ន-
អាម្មណាប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ និងលោកវិភតប្បដ្ឋយេ ។
ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ ហេតុប្បដ្ឋយេ នអាម្មណាប្បដ្ឋយេ អវិភតប្បដ្ឋយេ
ហេតុប្បដ្ឋយេ និងលោកវិភតប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ ហេតុប្ប-
ដ្ឋយេ អាម្មណាប្បដ្ឋយេ ធម្មាធិបតិប្បដ្ឋយេ អវិភតប្បដ្ឋយេ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយេ អាម្មណាប្បដ្ឋយេ និងលោកវិភតប្បដ្ឋយេ ។ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយេ
ហេតុប្បដ្ឋយេ អាម្មណាប្បដ្ឋយេ អធិបតិប្បដ្ឋយេ អនន្តរាប្បដ្ឋយេ
សមនន្តរាប្បដ្ឋយេ សហជាតប្បដ្ឋយេ ។ បេ ។ ... និងលោកវិភតប្បដ្ឋយេ ។

តិកត្តិកោ ធម្មា ធម្មា ធម្មា ធម្មា

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ។

[៥២] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ឧហេតុប្បន្នយា អារម្មណប្បន្នយា ។

សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-

ន្នេយ្យ ឧហេតុប្បន្នយា អធិបតិប្បន្នយា ។ បេ ។

ឧហេតុប្បន្នយា អវិគតប្បន្នយា ។

[៥៣] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ឧហេតុប្បន្នយា ឧអារម្មណប្បន្នយា

អធិបតិប្បន្នយា ។ បេ ។ ឧហេតុប្បន្នយា ឧអារម្មណ-

ប្បន្នយា អវិគតប្បន្នយា ។ ឧហេតុប្បន្នយា ឧអា-

រម្មណប្បន្នយា ឧអធិបតិប្បន្នយា... ឧអនន្តរប្បន្នយា

សមនន្តរប្បន្នយា ។ បេ ។ ខោអត្ថិប្បន្នយា ខោនត្ថិ-

ប្បន្នយា ខោអវិគតប្បន្នយា... អវិគតប្បន្នយា ។

[៥៤] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បន្នេយ្យ ឧអារម្មណប្បន្នយា ហេតុប្បន្នយា ។

អិលេវំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ ធម្មំ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ

ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ធម្មតិកតោ ។

[៥៥] កុសលេធមិ អាស្រ័យកុសលេធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ

នហេតុប្បន្នយ ឧហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។ កុសលេធមិ អាស្រ័យ

កុសលេធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បន្នយ និងអធិបតិប្បន្នយ

ក៏មាន ។ បេ ។ ព្រោះនហេតុប្បន្នយ និងអវិគតប្បន្នយ ក៏មាន ។

[៥៦] កុសលេធមិ អាស្រ័យកុសលេធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ

នហេតុប្បន្នយ នការម្មណប្បន្នយ អធិបតិប្បន្នយ ។ បេ ។ ព្រោះ

នហេតុប្បន្នយ នការម្មណប្បន្នយ និងអវិគតប្បន្នយ ក៏មាន ។ ព្រោះ

នហេតុប្បន្នយ នការម្មណប្បន្នយ នអធិបតិប្បន្នយ... នអនន្តរ-

ប្បន្នយ សមនន្តរប្បន្នយ ។ បេ ។ ខោអត្ថិប្បន្នយ ខោនត្ថិប្បន្នយ

ខោវិគតប្បន្នយ... និងអវិគតប្បន្នយ ។

[៥៧] កុសលេធមិ អាស្រ័យកុសលេធមិ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ

នការម្មណប្បន្នយ និងហេតុប្បន្នយ ក៏មាន ។

[៥៥] សិយា កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈេយ្យ នអារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា
។ បេ ។ នអារម្មណប្បច្ចយា អវិភតប្បច្ចយា ។ បេ ។
នោអវិភតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ នោអវិភតប្បច្ច-
យា អារម្មណប្បច្ចយា ។ បេ ។ នោអវិភតប្បច្ចយា
វិភតប្បច្ចយា ។ នោអវិភតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
អារម្មណប្បច្ចយា នោអវិភតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
វិភតប្បច្ចយា ។ នោអវិភតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
នអារម្មណប្បច្ចយា . . . នអធិបតិប្បច្ចយា ។ បេ ។
នោអត្ថិប្បច្ចយា នោនត្ថិប្បច្ចយា . . . វិភតប្បច្ចយា ។

តិកត្តា បដ្ឋានំ ទុក្កត្តមំ
ទុក្កត្តិកញ្ចោវ តិកទុក្កត្តា
តិកត្តិកញ្ចោវ ទុក្កទុក្កត្តា
ឆ បច្ចដិយា ទុលោមម្មិ នយា សុកម្មិកា^(១) ។

បណ្ណត្តិកេ និដ្ឋិតេ^(២) ។

១ ម. តិសទ្ធា ទំស្សតិ ។ ២ ម. និដ្ឋិតោតិ ន ទំស្សតិ ។

[៥៥] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ គប្បីកើតឡើង ព្រោះ

នអារម្មណប្បច្ចយ អធិបតិប្បច្ចយ ។ បេ ។ ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ
អវិភតប្បច្ចយ ។ បេ ។ ព្រោះនោអវិភតប្បច្ចយ និរហេតុប្បច្ចយ
កំមាន ។ ព្រោះនោអវិភតប្បច្ចយ អារម្មណប្បច្ចយ ។ បេ ។ ព្រោះ
នោអវិភតប្បច្ចយ និរវិភតប្បច្ចយ ។ ព្រោះនោអវិភតប្បច្ចយ នហេតុ-
ប្បច្ចយ អារម្មណប្បច្ចយ នោអវិភតប្បច្ចយ នហេតុប្បច្ចយ និរវិភត-
ប្បច្ចយ ។ ព្រោះនោអវិភតប្បច្ចយ នហេតុប្បច្ចយ នអារម្មណ-
ប្បច្ចយ . . . ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ ។ បេ ។ ព្រោះនោអត្ថិប្បច្ចយ
នោនត្ថិប្បច្ចយ . . . និរវិភតប្បច្ចយ ។

ន័យវាំង ៦ គឺ ភិកប្បដ្ឋានំដ៏ប្រាសិវ ១
ទុកប្បដ្ឋានំដ៏ឧត្តម ១ ទុកតិកប្បដ្ឋាន ១
ភិកទុកប្បដ្ឋាន ១ ភិកតិកប្បដ្ឋាន ១
ទុកទុកប្បដ្ឋាន ១ ជាវន័យដ៏ជ្រៅ ក្នុងបច្ចនីយាទុលោម ។

[៥៥] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា តយោ ទន្ធិ បដិច្ច ឯកោ ទន្ធា ទ្វេ
 ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ
 ទន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ
 ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តយោ ទន្ធិ បដិច្ច ឯកោ
 ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ
 ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា តយោ ទន្ធិ បដិច្ច
 ឯកោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ អកុ-
 សលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា អកុសលេ ទន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ
 ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

[៥៦] កុសលេវេ ពស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ^(១) គឺ ១១ ៣ ពស្រ័យកុសលក្នុង ១ ១១ ១ អាស្រ័យ
 ១១ ៣ ១១ ៤ ពស្រ័យ ១១ ៤ ។ អព្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសល-
 ធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 កុសលក្នុងទាំងឡាយ ។ កុសលធមិតិ អព្យាកតធមិតិ អាស្រ័យ
 កុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ១១ ៣ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី ពស្រ័យកុសលក្នុង ១ ១១ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យ ១១ ៣ ១១ ៤ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ ១១ ៤ ។
 អកុសលធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ១១ ៣ អាស្រ័យអកុសលក្នុង ១ ១១ ១ អាស្រ័យ ១១ ៣ ១១ ៤
 អាស្រ័យ ១១ ៤ ។ អព្យាកតធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្នុងទាំងឡាយ ។
 អកុសលធមិតិ អព្យាកតធមិតិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ១១ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអកុសលក្នុង ១

១ កុសលហេតុ ។ អដ្ឋកថា ។

តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។
 អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា វិចារាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
 ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ
 ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តា រូបំ ឧបាទារូបំ ។
 កុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលេ ខន្ធ ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុស-
 លញ អព្យាកតញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ

ខន្ធ ខ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្តី អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានប្តី អស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធមិ អស្រ័យអព្យាកតធមិ
 រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្តី
 អស្រ័យវិចារាកាព្យាកតេ វិនិកិរិយាព្យាកតក្នុង ខន្ធ ខ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 ប្តី អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្តី អស្រ័យខន្ធ ២
 ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តាប្តី អស្រ័យវិចារាកាព្យាកតក្នុង ១ ក្នុង ១ ណៈ វិទ្យុសន្ធិ
 ខន្ធ ខ ក្តី កដត្តាប្តី អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តាប្តី អ-
 ស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អស្រ័យខន្ធាងឡាយ ខន្ធាងឡាយ អស្រ័យ
 វត្ថុ មហាក្ខតរូប ៣ អស្រ័យមហាក្ខតរូប ១ មហាក្ខតរូប ១ អស្រ័យ
 មហាក្ខតរូប ៣ មហាក្ខតរូប ២ អស្រ័យមហាក្ខតរូប ២ ចិត្តសមុដ្ឋានប្តី
 កដត្តាប្តី ១ បាទារូប អស្រ័យមហាក្ខតរូប ៣ ខន្ធាងឡាយ ។ អព្យាកតធមិ អ-
 ស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្តី អស្រ័យកុសលក្នុង ៣ ខន្ធាងឡាយផង មហាក្ខតរូប ៣ ខ-
 ន្ធាងឡាយផង ។ អព្យាកតធមិ អស្រ័យអកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង

អភិធម្មបិដក អនុណេមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ឈតិ វិហារុប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ ក មហា-
ក្ខតេ ក បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥៧] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ
ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ អកុសលំ ធម្មំ
បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា
អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ
ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា វិហាកាព្យាកតំ កិរិយា-
ព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ
ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ
បដិសន្ធិត្តរណោ វិហាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ
ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធ ។

[៥៨] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
អធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ

អភិធម្មបិដក អនុណេមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
អកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតរូបទាំងឡាយផង ។

[៥៧] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធមិ អាស្រ័យអកុ-
សលធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
អកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។
អព្យាកធមិ អាស្រ័យអព្យាកធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិហាកាព្យាកត មិនកិរិយាព្យាកតក្នុង ១
ខន្ធ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
វិហាកាព្យាកតក្នុង ១ ក្នុងខណៈវេបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣
ខន្ធ - អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។

[៥៨] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេបកើត
ឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១

តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ
 ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អធិបតិប្បច្ចយា
 កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នក្ខ រូបំ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុស-
 លោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ
 ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ
 ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ អកុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា
 អកុសលេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុ-
 សលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ តយោ
 ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ។

ខន្ធ ។ អស្រ័យខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌
 អស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នក្ខ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធានំឡាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌
 ក្តី អស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ៧ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តស-
 មុដ្ឋានក្ខ អស្រ័យខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ អស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ។ អកុសលធម៌ អស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៧ អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១
 អស្រ័យខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធម៌ អស្រ័យ
 អកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ
 អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធានំឡាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី
 អស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៧
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នក្ខ អស្រ័យខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ អស្រ័យខន្ធ ២ ។

អភិធម្មពិណ្ឌ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាករណំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អធិបតិប្បច្ចយា វិចារា ព្យាករណំ កិរិយា ព្យាករណំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ
 រូបំ តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាកូតំ បដិច្ច តយោ
 មហាកូតា តយោ មហាកូតេ បដិច្ច ឯកំ មហា-
 កូតំ ទ្វេ មហាកូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាកូតា មហា-
 កូតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។
 កុសលញ អព្យាករណញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធធ ច
 មហាកូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុ-
 សលញ អព្យាករណញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធធ
 ច មហាកូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥៥) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា កុសលំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ អនន្តរិបំ សម-
 នន្តរិបំ អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

អភិធម្មពិណ្ឌ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាករណំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អធិបតិប្បច្ចយា កិ ខន្ធ ឯកំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យវិចារា ព្យាករណ-
 កិរិយា ព្យាករណញ ច ខន្ធ ខក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យខន្ធ ព
 ខន្ធ ២ ក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យខន្ធ ២ មហាកូតេ ព អស្រ័យ
 មហាកូតេ ១ មហាកូតេ ១ អស្រ័យមហាកូតេ ព មហាកូតេ ២
 អស្រ័យមហាកូតេ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានញ និងឧបាទារូប អស្រ័យមហាកូតេ-
 រូបទាំងឡាយ ។ អព្យាករណំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលេ ធម្មំ អព្យាករណំ ធម្មំ
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កិ ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ
 កុសលក្ខន្ធា ទាំងឡាយផង មហាកូតេ ទាំងឡាយផង ។ អព្យាករណំ
 អស្រ័យកុសលេ ធម្មំ អព្យាករណំ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្ប-
 ច្ចយា កិ ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធា ទាំងឡាយផង មហា-
 កូតេ ទាំងឡាយផង ។

(៥៧) កុសលេ ធម្មំ អស្រ័យកុសលេ ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្ប-
 ច្ចយា និងសមនន្តរប្បច្ចយា កិ ខន្ធ ព អស្រ័យកុសលក្ខន្ធា ១ ។
 អនន្តរប្បច្ចយក្កំ សមនន្តរប្បច្ចយក្កំ ប្រហែលគ្នានឹង អារម្មណប្បច្ចយ
 ដែរ ។

[២០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ចយា កុសលំ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វិកោ ខន្ទោ ទ្វេ
 ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អក្សា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ចយា កុសលេ
 ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 កុសលោ ច អក្សាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ សហជា-
 តប្បច្ចយា កុសលំ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ទោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានត្ថ រូបំ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វិកោ ខន្ទោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានត្ថ រូបំ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នត្ថ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ចយា អកុសលំ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ទោ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វិកោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទោ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អក្សាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ទេ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អកុសលោ ច អក្សាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សហជាតប្បច្ចយា អកុសលំ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ទោ ចិត្តសមុដ្ឋានត្ថ រូបំ តយោ ខន្ទេ បដិច្ច

[២១] កុសលេវេ អស្រ័យកុសលេវេ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ អស្រ័យខន្ធ ៣
 ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាករណំ អស្រ័យកុសលធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យកុសល-
 ក្ខន្ធាន្តិទ្យាយ ។ កុសលេវេក្តិ អព្យាករណមិក្តិ អស្រ័យកុសលធមិ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ
 អស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ២ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យខន្ធ ៣
 ខន្ធ ២ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធមិ អស្រ័យ
 អកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អស្រ័យ
 អកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។
 អព្យាករណមិ អស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជា-
 តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធាន្តិទ្យាយ ។
 អកុសលធមិក្តិ អព្យាករណមិក្តិ អស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យ
 អកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ ១ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អស្រ័យខន្ធ ៣

ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតប្បទ្ធករោ
 វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុលោ វិចា-
 កាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ កដត្តា
 ច រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា
 ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច
 រូបំ ខន្ធោ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ ម-
 ហាក្កតំ បដិច្ច តយោ មហាក្កតា តយោ មហា-
 ក្កតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្កតំ ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច
 ទ្វេ មហាក្កតា មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កដត្តា រូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិវំ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្កតា តយោ មហាក្កតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្កតំ ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា មហាក្កតេ
 បដិច្ច ឧបាទារូបំ អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្កតំ
 បដិច្ច តយោ មហាក្កតា តយោ មហាក្កតេ បដិច្ច

ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យទ្ធិ ។ អព្យាកតមិ អស្រ័យ
 កត្យាកតមិ អស្រ័យទ្ធិ ព្រះសហជេតប្បវ្តិយ គី ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ អស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ អស្រ័យទ្ធិ ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ អស្រ័យទ្ធិ ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្នុង ១ ក្នុងខណៈ
 វៃចដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី
 អស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ ខន្ធានិទ្ធាយ អស្រ័យ
 វត្ថុ មហាក្កតរូប ៣ អស្រ័យមហាក្កតរូប ១ មហាក្កតរូប ១ អស្រ័យ
 មហាក្កតរូប ៣ មហាក្កតរូប ២ អស្រ័យមហាក្កតរូប ២ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពាហិវរូប អស្រ័យមហាក្កតរូប ៣ ខន្ធានិទ្ធាយ
 មហាក្កតរូប ៣ អស្រ័យមហាក្កតរូប ១ មហាក្កតរូប ១ អស្រ័យ
 មហាក្កតរូប ៣ មហាក្កតរូប ២ អស្រ័យមហាក្កតរូប ២ ឧបាទារូប
 អស្រ័យមហាក្កតរូប ៣ ខន្ធានិទ្ធាយ មហាក្កតរូប ៣ អស្រ័យមហាក្កតរូប ១
 ដែលមានអាហារសមុដ្ឋាន មហាក្កតរូប ១ អស្រ័យមហាក្កតរូប ៣

កុសលគ្គិហេ បដិច្ចវិស្ស ធិប្បដោ

ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
 ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាណរូបំ ឧតុសមុដ្ឋានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាណរូបំ
 អសញ្ញសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ឧបាណរូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្ប-
 ទ្ធឯយា កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជា-
 តប្បទ្ធឯយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បទ្ធឯយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ
 ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច

កុសលគ្គិហេ បដិច្ចវិស្ស ធិប្បដោ

មហាក្ខតេ បដិច្ច កុសលំ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាណរូបំ ឧតុសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាណរូបំ
 អសញ្ញសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ឧបាណរូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្ប-
 ទ្ធឯយា កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជា-
 តប្បទ្ធឯយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦១] កុសលធម៌ អស្រ័យកុសលធម៌ រឿបកើតឡើង ព្រោះ
 អញ្ញមញ្ញប្បទ្ធឯយា គឺ ខន្ធភ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ អស្រ័យ
 ខន្ធភ ខន្ធភ អស្រ័យខន្ធភ ។ អកុសលធម៌ អស្រ័យអកុសលធម៌

អនុសសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយោ
 អនុសសំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 តយោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយោ វិចាកាព្យាកតំ
 កំរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 តយោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិត្តុលោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា វត្ថុ ច តយោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធា វត្ថុ ច ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ
 ច ខន្ធន្ទ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ។
 ពាហិរំ ។ អាហារសមុដ្ឋានំ ។ ឧតុសមុដ្ឋានំ ។
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ។

លើសពីត្បឿង ព្រះអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យអនុសសក្ខន្ធទ
 ខន្ធទ អាស្រ័យខន្ធអ ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធល ។ អព្យាកតមិ
 អាស្រ័យអព្យាកតលំ លើសពីត្បឿង ព្រះអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា
 អាស្រ័យវិចាកាព្យាកតកំរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធទ អាស្រ័យខន្ធា ខន្ធល
 អាស្រ័យខន្ធល ខន្ធាក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យវិចាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈ
 ខែបដិសន្ធិ ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យខន្ធា ខន្ធលក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យ
 ខន្ធល វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធានំឡាយ ខន្ធានំឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហា-
 ក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខតរូប មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខត-
 រូប មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខតរូប ។ ពាហិរូប អាហារ-
 សមុដ្ឋានរូប ។ ឧតុសមុដ្ឋានរូប ។ មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខត-
 រូប លេសត្ថកអសញ្ញាសត្ថ មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខតរូប
 មហាក្ខតរូប អាស្រ័យមហាក្ខតរូប ។

កុសលគ្គិរោ បដិច្ចវិស្ស ធិរុសោ

(២២) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធិស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។ ធិស្សយប្បច្ចយំ សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។

(២៣) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ឧបធិស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។ ឧបធិស្សយប្បច្ចយំ អាម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

(២៤) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ បុរេជាតប្បច្ចយា វិហាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ បុរេជាតប្បច្ចយា ។

កុសលគ្គិរោ បដិច្ចវិស្ស ធិរុសោ

(២៥) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះធិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ ធិស្សយប្បច្ច័យ ប្រវិហលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យវដរ ។

(២៦) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបធិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ ឧបធិស្សយប្បច្ច័យ ប្រវិហលគ្នានឹងអាម្មណប្បច្ច័យវដរ ។

(២៧) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ កាស្រ័យ ខន្ធទ ខន្ធល កាស្រ័យខន្ធល (ខន្ធានិទ្សាយ កាស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អកុសលធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា កាស្រ័យ អកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ កាស្រ័យខន្ធទ ខន្ធល កាស្រ័យខន្ធល (ខន្ធានិទ្សាយ កាស្រ័យវត្ថុ) ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា កាស្រ័យវិហាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធទ កាស្រ័យខន្ធទ ខន្ធល កាស្រ័យខន្ធល (ខន្ធានិទ្សាយ កាស្រ័យវត្ថុ) ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(២៥) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា កុសលំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វគោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា អកុសលំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វគោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ទេ បដិច្ច វគោ ខន្ទោ ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

(២៦) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចយា កុសលំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច តិណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច តិណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ វគំ ខន្ធំ បដិច្ច បដិសន្ធិកុសលោ វគំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អសញ្ញាសត្តានំ វគំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(២៧) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ កាស្រ័យ ខន្ធ ព ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អកុសលធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព កាស្រ័យ អកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធ កាស្រ័យខន្ធ ព ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព កាស្រ័យកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធ កាស្រ័យ ខន្ធ ព ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(២៨) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ កម្មប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព កាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ ខន្ធ ព កាស្រ័យ អកុសលធមិ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គឺ (ខន្ធានិឡាយ) កាស្រ័យវិចារកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ មហាក្ខតរូប ព កាស្រ័យមហាក្ខតរូប ក្នុងខណៈ វៃបជសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កាស្រ័យមហាក្ខតរូប ក្នុងខណៈ មហាក្ខតរូប ព កាស្រ័យមហាក្ខតរូប ទ របស់ពួក អសញ្ញាសត្ត កដត្តារូប ឧបាទារូប កាស្រ័យមហាក្ខតរូប ក្នុងខណៈ ។

កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យា-
កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
កម្មប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦៧] អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិចាកប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ
ខន្ធំ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ
ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិ-
សន្ធិត្តុលោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធំ បដិច្ច ឯកោ
ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
កដត្តា ច រូបំ ខន្ធំ បដិច្ច វត្តុ វត្តុំ បដិច្ច ខន្ធា
ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ
មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ
បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

អព្យាកតំ កស្រ្តីយកុសលេ ធម្មំ អព្យាកតធម្មំ ទើបកើត
ឡើង ប្រហេណប្បវ្តំ គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កស្រ្តីយកុសលក្នុងទាំង
ឡាយផង មហាក្ខតរូបទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម្មំ កស្រ្តីយ
អកុសលេ អព្យាកតធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ
គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កស្រ្តីយអកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតរូប
ទាំងឡាយផង ។

[៦៧] អព្យាកតំ កស្រ្តីយអព្យាកតធម្មំ ទើបកើតឡើង
ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ គី ឡ កតិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កស្រ្តីយវិចាកាព្យា-
កតក្នុង ១ ឡ កតិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កស្រ្តីយខន្ធត ខន្ធលក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបក្តី កស្រ្តីយខន្ធល ខន្ធលក្តី កដត្តារូបក្តី កស្រ្តីយវិចាកា-
ព្យាកតក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធលក្តី កដត្តារូបក្តី កស្រ្តីយខន្ធត
ខន្ធលក្តី កដត្តារូបក្តី កស្រ្តីយខន្ធល វត្តុ កស្រ្តីយខន្ធទាំងឡាយ
ខន្ធទាំងឡាយ កស្រ្តីយវត្តុ មហាក្ខតរូប ៣ កស្រ្តីយមហាក្ខតរូប ១
មហាក្ខតរូប ១ កស្រ្តីយមហាក្ខតរូប ៣ មហាក្ខតរូប ២ កស្រ្តីយមហា-
ក្ខតរូប ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កស្រ្តីយមហា-
ក្ខតរូបទាំងឡាយ ។

(២៨) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តិណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បដ្ឋយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តិណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បដ្ឋយា វិបាកាព្យាកតំ
 កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បដិសន្ធិកុសលោ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខ-
 តោ បដិច្ច ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 អាហារសម្មដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតោ
 បដិច្ច ឧបាទារូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បដ្ឋយា អកុ-
 សលេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតោ បដិច្ច ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៩) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ វិនិច្ឆ័យប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តិណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច តិណិ ។ អព្យាកតំ
 ធម្មំ បដិច្ច ។ បេ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច ។ វិនិច្ឆ័យប្បដ្ឋយេ កម្មប្បដ្ឋយសទិសំ ។

(២៨) កុសលេវេ ពស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អាហារប្បដ្ឋយេ គឺ ខន្ធ យ ពស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ អកុសលធមិ
 ពស្រ័យអកុសលេវេ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយេ គឺ ខន្ធ យ
 ពស្រ័យអកុសលក្ខន្ធទ ។ អព្យាកតធមិ ពស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយេ គឺ (ខន្ធតាំងឡាយ) ពស្រ័យវិបាកា-
 ព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ មហាក្ខតរូប យ ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ខ ក្នុង
 ខណៈវេទបដិសន្ធិ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពស្រ័យមហា-
 ក្ខតរូបតាំងឡាយ (មហាក្ខតរូបតាំងឡាយ) ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ខ
 ដែលមានអាហារជាសម្មដ្ឋាន ឧបាទារូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូបតាំង-
 ឡាយ ។ (អព្យាកតធមិ) ពស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ។
 អព្យាកតធមិ ពស្រ័យអកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយេ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពស្រ័យអកុសលក្ខន្ធ
 តាំងឡាយផង មហាក្ខតរូបតាំងឡាយផង ។

(២៩) កុសលធមិ ពស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិនិច្ឆ័យប្បដ្ឋយេ គឺ ខន្ធ យ ពស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ ខន្ធ យ ពស្រ័យ
 អកុសលធមិ ។ ពស្រ័យអព្យាកតធមិ ។ បេ ។ ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ខ
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ។ វិនិច្ឆ័យប្បដ្ឋយេ ប្រហែលគ្នានឹងកម្មប្បដ្ឋយេ
 ដែរ ។

[៧០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ណាមប្បច្ចយា . . . មត្តប្បច្ចយា ។ ណាម-
ប្បច្ចយម្យំ មត្តប្បច្ចយម្យំ ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧១] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ សម្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វិកតំ ខន្ធ
បដិច្ច ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយំ អាម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧២] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វិកតំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច វិកតោ ខន្ធ ខន្ធ
ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសម្មាដ្ឋានំ
រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
កុសលោ ច អត្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វិកតំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
ចិត្តសម្មាដ្ឋានោ រូបំ តយោ ខន្ធ បដិច្ច វិកតោ
ខន្ធ ចិត្តសម្មាដ្ឋានោ រូបំ ខន្ធ ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ
ខន្ធ ចិត្តសម្មាដ្ឋានោ រូបំ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយា ចិត្តសម្មាដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[៧០] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ណាមប្បច្ចយ . . . ព្រោះមត្តប្បច្ចយ ។ ណាមប្បច្ចយក្តី មត្តប្បច្ចយក្តី
ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បច្ចយដែរ ។

[៧១] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
សម្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយ
ប្រហែលគ្នានឹងអាម្មណប្បច្ចយដែរ ។

[៧២] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
ខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធានិច្ចារយ អាស្រ័យ) វត្ថុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ វេទ្យកតោ វេទ្យកតោ វេទ្យកតោ
ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសម្មាដ្ឋានោ អាស្រ័យកុស-
លក្នុង ៧ ខន្ធានិច្ចារយ (ចិត្តសម្មាដ្ឋានោ អាស្រ័យ) ខន្ធានិច្ចារយ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ កុសលធមិក្តី អត្យាកតមិក្តី អាស្រ័យ
កុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ ក្តី ចិត្តស-
ម្មាដ្ឋានោ ក្តី អាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសម្មាដ្ឋានោ ក្តី អាស្រ័យ
ខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសម្មាដ្ឋានោ ក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធានិច្ចារយ
(អាស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសម្មាដ្ឋានោ
(អាស្រ័យ) ខន្ធានិច្ចារយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

អភិធម្មបដិវេទ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្ធ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលំ
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 ខន្ធធ្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុ-
 សលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានកា រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 វិហាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ តយោ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្ធ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា

អភិធម្មបដិវេទ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលេ ធម្មំ អស្រ័យអកុសលេ ធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អស្រ័យអកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ អស្រ័យខន្ធ ៣
 ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធាន័ឡាយ អស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អព្យាកតមិ អស្រ័យអកុសលេ ធម្មំ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យ
 អកុសលក្នុង ខន្ធាន័ឡាយ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យ) ខន្ធាន័ឡាយ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អកុសលេ ធម្មំ ក្តី អព្យាកតមិ
 ក្តី អស្រ័យអកុសលេ ធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ
 ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យអកុសលក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ខន្ធាន័ឡាយ (អស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អស្រ័យ) ខន្ធាន័ឡាយ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អព្យាកតមិ អស្រ័យអព្យាកត-
 មិ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យវិហាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អ-
 ស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធាន័ឡាយ (អស្រ័យ) វត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អស្រ័យ) ខន្ធាន័ឡាយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ

បដិសន្ធិត្តុណោ វិបាកាត្យាកតំ វិកតំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធា បដិច្ច
 វិកោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កដត្តា-
 រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ខន្ធា បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច
 ខន្ធា ខន្ធា វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វត្ថុ ខន្ធា វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយា វិកតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច វិកតំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយា ។ កុសលញ្ច អត្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កុ-
 សលេ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលញ្ច អត្យា-
 កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អត្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

ខន្ធា ពុំ កដត្តារូបុំ ពស្រ័យវិបាកាត្យាកតត្តុខ ខ កុដខណៈខៃ
 បដិសន្ធិ ខន្ធា កដត្តារូបុំ ពស្រ័យខន្ធា ខន្ធា កដត្តា-
 រូបុំ ពស្រ័យខន្ធា ខន្ធា ខន្ធា ពស្រ័យ) វត្ថុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប(ពស្រ័យ)ខន្ធា ខន្ធា ទើប
 កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ ពស្រ័យខន្ធា ខន្ធា ខន្ធា-
 ខន្ធា ពស្រ័យវត្ថុ ខន្ធា ពស្រ័យវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ (ពស្រ័យ)ខន្ធា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មហាក្ខតរូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូប មហាក្ខតរូប ម
 ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពស្រ័យមហាក្ខតរូប ខន្ធា ខន្ធា
 (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ពស្រ័យ) ខន្ធា ទើប
 កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អត្យាកតធម៌ ពស្រ័យកុសល-
 ធម៌ផង អត្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ពស្រ័យកុសលក្នុងខន្ធា មហាក្ខតរូប ខន្ធា
 ផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពស្រ័យ) ខន្ធា ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អត្យាកតធម៌ ពស្រ័យអកុសលធម៌ផង អត្យាកតធម៌
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពស្រ័យ
 កុសលក្នុងខន្ធា មហាក្ខតរូប ខន្ធា ផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពស្រ័យ) ខន្ធា ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៧៣] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ អត្តិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ។ សន្តិភ័ក្តំ ។ អត្តិប្បច្ចយំ សហជា-
តប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧៤] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ ធន្តិប្បច្ចយា ... វិភតប្បច្ចយា ។ ធន្តិប្ប-
ច្ចយម្បិ វិភតប្បច្ចយម្បិ ការម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧៥] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ អវិភតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ។ អវិភតប្បច្ចយំ សហជាតប្បច្ចយ-
សទិសំ ។

កមេ តេវីសតិ បច្ចយា សជ្ឈាយន្តេន វិភាវេតព្វា ។

[៧៣] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេចកេតិកឡើង ព្រោះ

អត្តិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធព អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។
អត្តិប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

[៧៤] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេចកេតិកឡើង ព្រោះ

ធន្តិប្បច្ច័យ គឺ... ព្រោះវិភតប្បច្ច័យ ។ ធន្តិប្បច្ច័យក្តី វិភតប្បច្ច័យក្តី
ប្រហែលគ្នានឹងការម្មណាប្បច្ច័យដែរ ។

[៧៥] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ វេចកេតិកឡើង ព្រោះ

អវិភតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធព អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ អវិភតប្បច្ច័យ ប្រ-
ហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

បច្ច័យ ២៣ នេះ បុគ្គលអ្នកស្វាធារៈ គប្បីឲ្យវិស្តារចុះ ។

[៧៦] ហេតុយា ធរ អារម្មណេ តីណិ អធិប-

តិយា ធរ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហ-

ជាតេ ធរ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ ទិស្សយេ ធរ ឧប្បទិស្ស-

យេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្ម-

ធរ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ធរ ឥន្ទ្រិយេ ធរ ឈានេ

ធរ មត្តេ ធរ សម្មយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ ធរ អត្ថិយា

ធរ ធម្មិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ ធរ ។

[៧៦] វារៈ ៧^(១) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋិយ

វារៈ ៧^(១) ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣^(២) ក្នុង

សមនន្តរាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-

ប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងទិស្សយាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងឧបទិស្សយាប្បដ្ឋិយ

វារៈ ៣^(២) ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងអាសេវនាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧^(១)

ក្នុងកម្មប្បដ្ឋិយ វារៈ ១^(៣) ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងអាហារាប្បដ្ឋិយ

វារៈ ៧^(១) ក្នុងឥន្ទ្រិយាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងឈានាប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧^(១) ក្នុង

មត្តប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣^(២) ក្នុងសម្មយុត្តប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងវិប្បយុត្តប្ប-

ដ្ឋិយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣^(១) ក្នុងធម្មិប្បដ្ឋិយ វារៈ ៣^(២)

ក្នុងវិគតប្បដ្ឋិយ វារៈ ៧^(១) ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋិយ ។

១ វារៈនៃការស្សនិងធ្វើយ មាន ៧ កុសលៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អន្លាតតៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ កុសលនិងអន្លាតតៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អកុសលតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អន្លាតតៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសល ១ អកុសលនិងអន្លាតតៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសល ១ អន្លាតតៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសលនិងអន្លាតតៈ ១ អន្លាតតៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសលនិងអន្លាតតៈ ១ ។

២ កុសលតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយកុសល ១ អកុសលតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសល ១ អន្លាតតៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសល ១ ។

៣ អន្លាតតៈតើស្មើនឹង មួយអន្លើដោយអកុសលនិងអន្លាតតៈ ។ អន្លាតតៈ ។

[៧៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អាវច្ឆណោ តីណិ . . .

អធិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
សហជាតេ នវ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ ជិស្សយេ នវ
ឧបជិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសវំនេ
តីណិ កក្កេ នវ វិហាកេ ឯកំ អាហារេ នវ វេទ្ធិយេ
នវ ឈានេ នវ មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
យុត្តេ នវ អត្តិយា នវ នត្តិយា តីណិ វិគតេ តីណិ
អវិគតេ នវ ។

[៧៨] ហេតុប្បដ្ឋយា អាវច្ឆណាប្បដ្ឋយា អធិប-

តិយា តីណិ . . . អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
សហជាតេ តីណិ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ ជិស្សយេ តីណិ
ឧបជិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសវំនេ តីណិ
កក្កេ តីណិ វិហាកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ វេទ្ធិយេ
តីណិ ឈានេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ

[៧៧] ក្នុងអាម្មណាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា . . .

ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងសម-
នន្តរាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញា-
ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងជិស្សយាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបជិស្សយា-
ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសវំនេ-
ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងកក្កាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងវិហាកាប្បដ្ឋយា
មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងវេទ្ធិយាប្បដ្ឋយា មាន
វារៈ ៧ ក្នុងឈានាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងមក្កាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុង
សម្បយុត្តាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុង
អត្តិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតាប្បដ្ឋយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ។

[៧៨] ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា និងអា-

ម្មណាប្បដ្ឋយា . . . ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរាប្បដ្ឋយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា មាន
វារៈ ៣ ក្នុងជិស្សយាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបជិស្សយាប្បដ្ឋយា មាន
វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសវំនេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣
ក្នុងកក្កាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិហាកាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារា-
ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវេទ្ធិយាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានាប្បដ្ឋយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងមក្កាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តាប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣

វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយោ តីណិ ធន្តិយោ តីណិ វិគតេ
តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[៧៩] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋ-
ដ្ឋយា ... អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា សមាជា-
តប្បដ្ឋយា . អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា ធិស្សយប្បដ្ឋយា ឧប្ប-
ធិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា
តទ្មេ តីណិ ... អាហារេ តីណិ វេទ្ធិយេ តីណិ
ណារោ តីណិ មត្តេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
យុត្តេ តីណិ អត្ថិយោ តីណិ ធន្តិយោ តីណិ វិគតេ
តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[៨០] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា ។ បេ ។
អាសេវនប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា វេទ្ធិ-
យប្បដ្ឋយា ណារោប្បដ្ឋយា មត្តប្បដ្ឋយា សម្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្បដ្ឋយា ធន្តិប្បដ្ឋយា
វិគតប្បដ្ឋយា អវិគតេ តីណិ ។

[៨១] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា ។ បេ ។
បុរេជានប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារតប្បដ្ឋយា អា-
ហារេ ឯតំ ... វេទ្ធិយេ ឯតំ ណារោ ឯតំ

ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងធន្តិ-
ប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
មានពៈ ៣ ។

[៧៩] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អាម្មណាប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ...
ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ព្រោះអនន្តរាប្បដ្ឋយ សមនន្តរាប្បដ្ឋយ ស-
មាជាតប្បដ្ឋយ អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ ធិស្សយប្បដ្ឋយ ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ
បុរេជានប្បដ្ឋយ និងអាសេវនប្បដ្ឋយ ... ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានពៈ
៣ ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងណារោប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុង
មត្តប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ មាន
ពៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ។

[៨០] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អាម្មណាប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគត-
ប្បដ្ឋយ មានពៈ ៣ ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ អាហារ-
ប្បដ្ឋយ វេទ្ធិយប្បដ្ឋយ ណារោប្បដ្ឋយ មត្តប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ អត្ថិប្បដ្ឋយ ធន្តិប្បដ្ឋយ និងវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៨១] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អាម្មណាប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ក្នុង
អាហារប្បដ្ឋយ មានពៈ ១ ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ និងវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ ... ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយ មានពៈ ១ ក្នុងណារោប្បដ្ឋយ មានពៈ ១

អំប៊ុយស៊ីន អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

មក្ត ឯកំ សម្បយុត្ត ឯកំ វិប្បយុត្ត ឯកំ អត្តិយា
ឯកំ ទត្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

(៨២) ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណប្បដ្ឋយា ។ បេ ។
បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អាហារ-
ប្បដ្ឋយា វិទ្រិយប្បដ្ឋយា ណាទប្បដ្ឋយា មគ្គប្បដ្ឋយា
សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្តិប្បដ្ឋយា ទត្តិ-
ប្បដ្ឋយា វិគតប្បដ្ឋយា អវិគតេ ឯកំ ។

ហេតុម្មលកគណនា^(១) ទិដ្ឋិតា ។

ការម្មណ វិគតេន សត្វត្ត តិណិយេវ^(២) ។

(៨៣) ការម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុយា តិណិ ...
អធិបតិយា តិណិ ។ បេ ។ អវិគតេ តិណិ ។ អធិប-
តិប្បដ្ឋយា ហេតុយា នវ ... ការម្មណ តិណិ ។ បេ ។
អវិគតេ នវ ។ អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា ហេ-
តុយា តិណិ ។ បេ ។ អវិគតេ តិណិ ។ សហជា-
តប្បដ្ឋយា ហេតុយា នវ ។ បេ ។ អត្តាមត្តាប្បដ្ឋយា
ហេតុយា តិណិ ។ ទិស្សយប្បដ្ឋយា ហេតុយា នវ ។

១ ម. គណនាហេតុម្មលក ។ ២ ម. តិណិវ ។

អំប៊ុយស៊ីន អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងទត្តិប្បដ្ឋយា
មានវារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ។

(៨២) ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា និងការម្មណប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ ក្នុង
អវិគតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារ-
កប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា វិទ្រិយប្បដ្ឋយា ណាទប្បដ្ឋយា មគ្គប្បដ្ឋយា
សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្តិប្បដ្ឋយា ទត្តិប្បដ្ឋយា និងវិគ-
តប្បដ្ឋយា ។

ចប់ ហេតុម្មលកគណនា ។

បុគ្គលអ្នកគាំទ្រនៅ ក្នុងការម្មណ (គប្បដ្ឋាន) នូវបញ្ញា ព ក្នុងបទ
គាំទ្រអស់ ។

(៨៣) វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះការម្មណប្បដ្ឋយា ...
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។
វារៈ ៤ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយា ... វារៈ ៣ ក្នុង
ការម្មណប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។ វារៈ ៣ ក្នុង
ហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអនន្តរាប្បដ្ឋយា និងសមនន្តរាប្បដ្ឋយា ។ បេ ។
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។ វារៈ ៤ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះ
សហជាតប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះ
អត្តាមត្តាប្បដ្ឋយា ។ វារៈ ៤ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះទិស្សយប្បដ្ឋយា ។

ឧបទិស្សយប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។ បុរេជា-
តប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ ។

[៨៤] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុយា តីណិ . . .

អាម្មណ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ
ទិស្សយេ តីណិ ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
កក្កេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ
តីណិ មន្តេ តីណិ សម្មយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ
តីណិ អត្ថិយា តីណិ ទត្ថិយា តីណិ វិគតេ តីណិ
អវិគតេ តីណិ ។ អាសេវនមូលតេ វិចាកំ ទត្ថិ ។
កម្មប្បច្ចយា ហេតុយា នវ ។

[៨៥] វិចាកប្បច្ចយា ហេតុយា ឯកំ . . . អាម្ម-

ណា ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ
ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទិស្សយេ
ឯកំ ឧបទិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ កក្កេ
ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ

វារៈ ព ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះឧបទិស្សយប្បច្ចយ ។ វារៈ ព ក្នុង
ហេតុប្បច្ចយ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ។

[៨៤] វារៈ ព ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយ . . .

វារៈ ព ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុង
អនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ
វារៈ ព ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុង
ឧបទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងកក្ក-
ប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងអាហារេប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ ព
ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងមន្តប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ
វារៈ ព ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងទត្ថិ-
ប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ព ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។ វិចាក-
ប្បច្ចយ មិនមានក្នុងអាសេវនមូលករេវ ។ វារៈ ៨ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ
ព្រោះកម្មប្បច្ចយ ។

[៨៥] វារៈ ១ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះវិចាកប្បច្ចយ . . . វារៈ ១

ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ
វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឧបទិស្សយ-
ប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងកក្កប្បច្ចយ វារៈ ១
ក្នុងអាហារេប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ចយ
វារៈ ១ ក្នុងមន្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
វារៈ ១ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងទត្ថិប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

មន្ត ឯកំ សម្បយុត្ត ឯកំ វិប្បយុត្ត ឯកំ
អត្តិយា ឯកំ ធន្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ
ឯកំ ។ វិហាកម្មលកេ អាសេវំ ធន្តិ ។ អាហារ-
ប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្ត ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ហេតុយា
ធន្ត ។ ឈានប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្ត ។ មក្កប្បច្ចយា
ហេតុយា ធន្ត ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្តិ ។
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្ត ។ អត្តិប្បច្ចយា
ហេតុយា ធន្ត ។ ធន្តិប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្តិ ។
វិគតប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្តិ ។

[៨៦] អវិគតប្បច្ចយា ហេតុយា ធន្ត . . . អាម្មណោ
ធន្តិ អធិបតិយា ធន្ត ធន្តិយា ធន្តិ . . . អវិគតេ
ធន្តិ ។

ឯកេកំ បច្ចយំ ម្លំ^(១) តារត្ថន សដ្ឋិយមក្កេន^(២)
កណោតញាតិ ។

អនុលោម ធន្តិកំ ។

[៨៧] អកុសលំ ធន្តំ បដិច្ច អកុសលោ
ធន្តោ ឧប្បជ្ជតិ ធន្តហេតុប្បច្ចយា វិចីក៏ញាសហគតេ
ឧទ្ធចុសហគតេ ទន្ធបដិច្ច វិចីក៏ញាសហគតោ

១ ម. មូលកំ ។ ២ ឧ. ម. សដ្ឋិយមក្កេន ។

វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយ វារៈ ១
ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។ អាសេវំប្បច្ចយ មិន
មានក្នុងវិហាកម្មលកេន ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះអាហារ-
ប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧
ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះឈានប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ
ព្រោះមក្កប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ចយ ។
វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុ-
ប្បច្ចយ ព្រោះអត្តិប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះធន្តិ-
ប្បច្ចយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះវិគតប្បច្ចយ ។

[៨៦] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះអវិគតប្បច្ចយ . . . វារៈ ៧
ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងធន្តិ-
ប្បច្ចយ . . . វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ ។

បណ្ឌិតប្បវេណី ធន្តិប្បច្ចយមួយ ១ ទ្វិដ្ឋមូល ហើយព័ត៌មានបែបបទ
នៃការស្វាគមន៍ ។

ចប់អនុលោម ។

[៨៧] អកុសលធមិ គាស្រីយអកុសលធមិ ទើបតើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ចយ^(១) គឺ មោហា ច្រឡំដោយវិចិត្រិតា ច្រឡំដោយទុដ្ឋន្តៈ

១ គឺ កើតឡើង ដោយច្បុយនិវ ក្រៅពីហេតុប្បច្ចយ ។

ឧទ្ធច្ចុស ហតតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុកំ វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធធ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អហេតុកប្បជិសន្តិក្ខ-
 ណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធធ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា
 ច រូបំ ខន្ធធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
 ឧចានរូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តស-
 មុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា
 មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចានរូបំ ។

អាស្រ័យខន្ធាន្តំ វិស្ស ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា ច្រឡំដោយខន្ធច្ចុះ ។
 អព្យាកតមិ អាស្រ័យអព្យាកតមិ វេបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
 ប្បច្ច័យ អី ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យអហេតុកវិចារកាព្យា-
 កតកិរិយាព្យាកកម្មខ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យខន្ធា
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យខន្ធា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានបូក កដត្តារូក្ខ
 អាស្រ័យវិចារកាព្យាកកម្មខ ក្នុងនោះវិនហេតុកប្បជិសន្តិ ខន្ធា
 ក្នុងត្រាយក្ខ អាស្រ័យខន្ធា ខន្ធា កដត្តារូក្ខ អាស្រ័យ
 ខន្ធា វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធាន្តំ ខន្ធាន្តំ អាស្រ័យវត្ថុ
 មហាក្ខត ១ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ១ អាស្រ័យមហា-
 ក្ខត ១ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក កដត្តា-
 រូប ឧចានរូប អាស្រ័យមហាក្ខតន្តំ ពាហិរូប . . . អា-
 ហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យ
 មហាក្ខត ៣ មហាក្ខតន្តំ វិស្ស មហាក្ខតន្តំ មហាក្ខត ១ អាស្រ័យ
 មហាក្ខត ១ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ កដត្តារូប ឧចា-
 នារូប អាស្រ័យមហាក្ខតន្តំ វិស្ស ។

(៨៨) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ន អារម្មណប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ន អារម្មណប្បច្ចយា
អកុសលេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ន-
អារម្មណប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតេ ភិរិយាព្យាកតេ
ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារ-
កាព្យាកតេ ខន្ធ បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ធ បដិច្ច
វត្ថុ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ
មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ
បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរិ . . . អហារសមុដ្ឋា-
នំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហា-
ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច
ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា
មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ កុសលទ្យា
អព្យាកតោ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

(៨៨) អព្យាកតេ កុសលធម្មិ ទើបភើតឡើង ព្រោះ

ន អារម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កុសលក្នុងទាំងឡាយ ។
អព្យាកតេ កុសលធម្មិ ទើបភើតឡើង ព្រោះន អារម្មណ
ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កុសលក្នុងទាំងឡាយ ។ អព្យា-
កតេ កុសលធម្មិ ទើបភើតឡើង ព្រោះន អារម្មណ-
ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កុសលវិបាកាព្យាកតេ ភិរិយាព្យាកតេ
ទាំងឡាយ កដត្តារូប កុសលវិបាកាព្យាកតេ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ កុសលទ្ធក្នុងទាំងឡាយ មហាក្ខតេ កុស-
លធម្មិ មហាក្ខតេ ១ មហាក្ខតេ ១ កុសលធម្មិ មហាក្ខតេ ៣ មហាក្ខតេ ២
កុសលធម្មិ មហាក្ខតេ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កុសល
មហាក្ខតេ ទាំងឡាយ ពាហិរិ . . . អហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុ-
សមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខតេ ៣ កុសលធម្មិ មហាក្ខតេ ១ រសញ្ញា
សត្តេ មហាក្ខតេ ១ កុសលធម្មិ មហាក្ខតេ ៣ មហាក្ខតេ ២ កុសល
មហាក្ខតេ ២ កដត្តារូប ឧបាទារូប កុសលធម្មិ មហាក្ខតេ ទាំងឡាយ ។
អព្យាកតេ កុសលធម្មិ ទើបភើតឡើង អព្យាកតេ ទើបភើតឡើង

នអាម្ពណាប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ អព្យាក-
តញ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអា-
រម្ពណាប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៨៧] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ វិកំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បដិច្ច វិកោ ខន្ធ ទ្វេ
ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ
ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិ-
បតិប្បច្ចយា កុសលំ វិកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធ បដិច្ច វិកោ
ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អកុ-
សលំ វិកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ
បដិច្ច វិកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។

ព្រោះនារម្ពណាប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំង-
ឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសល-
ធម៌ផង អព្យាកតធម៌ឯង ទើបកើតឡើង ព្រោះនារម្ពណាប្បច្ចយ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតរូបទាំង-
ឡាយផង ។

[៨៧] កុសលធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
អធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ កុសលក្នុង ខន្ធ អាស្រ័យ ខន្ធ ក
ខន្ធ អាស្រ័យ ខន្ធ ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនារម្ពណាប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំង-
ឡាយ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យកុសលធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនារម្ពណាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
កុសលក្នុង ខន្ធ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ ខន្ធ ក
ខន្ធ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ ខន្ធ ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យ
អកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ កុសល
អកុសលក្នុង ខន្ធ អាស្រ័យ ខន្ធ ក ខន្ធ អាស្រ័យ ខន្ធ ។

អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
 អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ច អព្យា-
 កតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ
 វិកតំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 តយោ ខន្ធេ បដិច្ច វិកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ អព្យា-
 កតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអ-
 ធិបតិប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ វិកតំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ
 ខន្ធេ បដិច្ច វិកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិ-
 សន្និក្ខុណោ វិចារកាព្យាកតំ វិកតំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធេ បដិច្ច វិកោ
 ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា
 វិកតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច វិកតំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

អព្យាកតេ ពស្រ័យអកុសលេ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិប-
 តិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្នុងទាំងឡាយ ។
 អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអកុស-
 លក្នុង ខន្ធទក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធលក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធល ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យវិបាកព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុង ខន្ធទក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ក្តី អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធលក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធល
 ខន្ធភក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកព្យាកតក្នុង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្និ ខន្ធភក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធលក្តី កដត្តា-
 រូបក្តី ពស្រ័យខន្ធល វត្ថុ ពស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ
 ពស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ពស្រ័យមហាក្ខត មហាក្ខត ពស្រ័យ
 មហាក្ខត ពស្រ័យមហាក្ខត ពស្រ័យមហាក្ខត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប

កដត្តារូបំ ឧទានារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាកូតំ
 បដិច្ច តយោ មហាកូតា តយោ មហាកូតេ បដិច្ច
 ឯកំ មហាកូតំ ទ្វេ មហាកូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាកូតា
 មហាកូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧទានារូបំ ។ កុស-
 លញ្ច អន្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អន្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធភ មហា-
 កូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច
 អន្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អន្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 នអធិបតិប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធភ មហាកូតេ
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧០] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នអនន្តរប្បច្ចយោ . . . នសមនន្តរប្បច្ចយា កុស-
 លេ ខន្ធភ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នអនន្តរប្បច្ចយឃ្លី
 នសមនន្តរប្បច្ចយឃ្លី នការម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៧១] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអន្តាមញ្ញប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធភ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អន្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអន្តាមញ្ញប្បច្ចយោ

កដត្តារូប ឧទានារូប កស្រីយេហាកូតំ វាំងឡាយ ពាហិរូប . . . ក-
 ហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូតា កស្រីយេ
 មហាកូតា យេសំអសញ្ញាសត្តាវាំងឡាយ មហាកូតា កស្រីយេមហា-
 កូតា មហាកូតា កស្រីយេមហាកូតា កដត្តារូប ឧទានារូប ក-
 ស្រីយេមហាកូតាវាំងឡាយ ។ អន្យាកតធមិ កស្រីយេកុសលធមិផង
 អន្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នរូប កស្រីយេកុសលកូន្នវាំងឡាយផង មហាកូតាវាំងឡាយផង ។
 អន្យាកតធមិ កស្រីយេអកុសលធមិផង អន្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កស្រីយេអកុសលកូន្នវាំង-
 ឡាយផង មហាកូតាវាំងឡាយផង ។

[៧០] អន្យាកតធមិ កស្រីយេកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នអនន្តរប្បច្ចយ . . . ព្រោះនសមនន្តរប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ក-
 ស្រីយេកុសលកូន្នវាំងឡាយ ។ នអនន្តរប្បច្ចយគឺ នសមនន្តរប្បច្ចយគឺ
 ប្រវៃហលត្ថានីននការម្មណប្បច្ចយវិដេវ ។

[៧១] អន្យាកតធមិ កស្រីយេកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
 អនាមនាប្បច្ចយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប កស្រីយេកុសលកូន្នវាំងឡាយ ។ អន្យា-
 កតធមិ កស្រីយេអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអនាមនាប្បច្ចយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អកុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយោ វិចារកាព្យាកតោ កិរិយាព្យាកតោ
 ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចា-
 កាព្យាកតោ ខន្ធេ បដិច្ច កងត្តារូបំ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិវេ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ អាហារសមុដ្ឋានេ មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ ឧតុសមុដ្ឋានេ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ឧបាទារូបំ អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ កុសលញ្ច មព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយោ
 កុសលេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាក-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយោ អកុសលេ
 ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧២) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយោ កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយំ នការម្ម-
 ណាប្បដ្ឋយសទិសំ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធានំ ខ្យាយ ។ អព្យាកតធមិ
 អស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយំ គី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ អស្រ័យវិចារកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធានំ ខ្យាយ កងត្តា-
 រូបំ អស្រ័យវិចារកាព្យាកតក្ខន្ធានំ ខ្យាយ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អស្រ័យមហាក្ខតំ ខ្យាយ ឧបា-
 ទារូបំ អស្រ័យមហាក្ខតំ ខ្យាយ ជាខាងក្រៅ ឧបាទារូបំ អស្រ័យ
 មហាក្ខតំ ខ្យាយ ដែលមានអាហារជាសមុដ្ឋាន ឧបាទារូបំ អស្រ័យ
 មហាក្ខតំ ខ្យាយ ដែលមានផ្សេងជាសមុដ្ឋាន កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 អស្រ័យមហាក្ខតំ ខ្យាយ របស់តួកអសញ្ញាសត្វ ។ អព្យាកតធមិ
 អស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញ-
 មញ្ញប្បដ្ឋយំ គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធានំ ខ្យាយផង មហា-
 ក្ខតំ ខ្យាយផង ។ អព្យាកតធមិ អស្រ័យអកុសលធមិផង អព្យា-
 កតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយំ គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 អស្រ័យអកុសលក្ខន្ធានំ ខ្យាយផង មហាក្ខតំ ខ្យាយផង ។

(៧២) អព្យាកតធមិ អស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយំ គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យកុសលក្ខន្ធានំ ខ្យាយ ។
 នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយំ ប្រវេហលគ្នានឹងនការម្មណប្បដ្ឋយំដែរ ។

[៧៣] កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ កុសលំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ កុសលំ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ច-
 យា កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អកុ-
 សលេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យាកតំ
 ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាត-
 ប្បច្ចយា អរូបេ វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វិចារកាព្យាកតោ
 កិរិយាព្យាកតោ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិ-
 សន្ធិក្កុណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា

[៧៣] កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ កាស្រ័យកុសលក្នុងខ ក្នុងអរូបភព ខន្ធខ
 កាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធល កាស្រ័យខន្ធល ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យ
 កុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 កាស្រ័យកុសលក្នុងចាំនិទ្យាយ ។ អកុសលធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ កាស្រ័យអកុស-
 លក្នុងខ ក្នុងអរូបភព ខន្ធខ កាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធល កាស្រ័យ
 ខន្ធល ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យអកុសលក្នុងចាំនិទ្យាយ ។
 អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាត-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ កាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុងខ ក្នុង
 អរូបភព ខន្ធខ កាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធល កាស្រ័យខន្ធល ចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូប កាស្រ័យវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុងចាំនិទ្យាយ ខន្ធភ ក្តី
 កដត្តារូក្តី កាស្រ័យវិបាកាព្យាកតក្នុងខ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ខន្ធខ ក្តី

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កដត្តារូបំ ច រូបំ ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធ
 កដត្តារូបំ ច រូបំ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទេ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ទេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ ... អាហារវសមុដ្ឋា-
 នំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ
 បដិច្ច ឯកំ មហាក្ខតំ ទេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទេ
 មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទា-
 រូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យា-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបប្បជានប្បច្ចយា កុសលេ
 ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបប្បជានប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៤) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នបប្បជានប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កដត្តារូបំ កាស្រ័យខន្ធ ព ខន្ធ កដត្តារូបំ កាស្រ័យខន្ធ ២
 វត្ថុ កាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ខន្ធវាំងឡាយ កាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ព
 កាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ១ កាស្រ័យមហាក្ខត ៧ មហាក្ខត ២
 កាស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កាស្រ័យ
 មហាក្ខត តាំងឡាយ ពាហិរូប ... អាហារវសមុដ្ឋានរូប ... ឧត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ... មហាក្ខត ៧ កាស្រ័យមហាក្ខត ១ លេសំពួកអសញ្ញាសត្វ មហា-
 ក្ខត ១ កាស្រ័យមហាក្ខត ៧ មហាក្ខត ២ កាស្រ័យមហាក្ខត ២ កដត្តា-
 រូប ឧបាទារូប កាស្រ័យមហាក្ខត តាំងឡាយ ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យ
 កុសលធមិផន អព្យាកតធមិផន ទើបកើតឡើង ព្រោះនបប្បជាន-
 ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យកុសលក្នុងតាំងឡាយផន មហាក្ខត
 តាំងឡាយផន ។ អព្យាកតធមិ កាស្រ័យអកុសលធមិផន អព្យាកត-
 ធមិផន ទើបកើតឡើង ព្រោះនបប្បជានប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 កាស្រ័យអកុសលក្នុងតាំងឡាយផន មហាក្ខតតាំងឡាយផន ។

(៧៤) កុសលធមិ កាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នបប្បជានប្បច្ចយ គឺ កាស្រ័យកុសលក្នុង ១ ។ បេ ។

(៧៥) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នអាសេវនប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយម្បិ នអាសេវនប្បច្ចយម្បិ
នអធិបតិប្បច្ចយសទិសំ ។

(៧៦) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ បដិច្ច កុស-
លា ចេតនា ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ
បដិច្ច អកុសលា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បដិច្ច
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា ភិវិយា ព្យា-
កតេ ខន្ធ បដិច្ច ភិវិយា ព្យាកតា ចេតនា ពាហិរំ...
អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាកូតំ
បដិច្ច តយោ មហាកូតា តយោ មហាកូតេ បដិច្ច
ឯកំ មហាកូតំ ទ្វេ មហាកូតេ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
កូតា មហាកូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ ។

(៧៧) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិបាកប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិបាកប្បច្ចយា ។ តីណិ ។

(៧៧) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអាសេវនប្បច្ច័យេ អំ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យក្តិ
នអាសេវនប្បច្ច័យក្តិ ប្រហែលគ្នានឹងនអធិបតិប្បច្ច័យវដេរ ។

(៧៦) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បច្ច័យេ អំ កុសលចេតនា អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធានិឡាយ ។
អកុសលធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ
គឺ អកុសលចេតនា អាស្រ័យអកុសលក្ខន្ធានិឡាយ ។ អព្យាកតធមិ
អាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ភិវិយាព្យា-
កតចេតនា អាស្រ័យភិវិយាព្យាកតក្ខន្ធានិឡាយ ពាហិរូប ... អាហារ-
សមុដ្ឋានរូប ... មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ដែលមានរដ្ឋីជា
សមុដ្ឋាន មហាកូត ១ អាស្រ័យមហាកូត ៣ មហាកូត ២ អាស្រ័យ
មហាកូត ២ ទុបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតវានិឡាយ ។

(៧៧) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ច័យេ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យកុសលក្ខន្ធទ ។ អកុសលធមិ អា-
ស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។ មានវិសេស ។

អភិធម្មបំណង អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 លវិចារកប្បដ្ឋយា កិរិយាព្យាករណ៍ វិកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានត្យ រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច
 វិកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានត្យ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានត្យ រូបំ វិកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ឧទាធារូបំ ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...
 ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសន្តានំ វិកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តា-
 រូបំ ឧទាធារូបំ ។ កុសលត្យ អព្យាករណ៍ ធម្មំ
 បដិច្ច អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លវិចារកប្បដ្ឋយា
 កុសល ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នំ រូបំ ។ អនុសលត្យ អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច
 អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លវិចារកប្បដ្ឋយា អនុ-
 ល ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៨) អព្យាករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច អព្យាករណ៍ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជយា ពាហិរំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសន្តានំ វិកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧទាធារូបំ ។

អភិធម្មបំណង អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អព្យាករណ៍ អស្រ័យអព្យាករណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិបាត-
 ប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យកិរិយាព្យាករណ៍ ខ
 ខន្ធ ខ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ពា ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នរូបក្តី អស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្ខត ពា អស្រ័យមហាក្ខត ខ ។ បេ ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប អស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប ...
 អាហារសមុដ្ឋានរូប ... ឧតុសមុដ្ឋានរូប ... មហាក្ខត ពា អស្រ័យមហា-
 ក្ខត ខ បេសំណួរសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប អស្រ័យ
 មហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អព្យាករណ៍ អស្រ័យកុសលធម៌ផង អព្យា-
 ករណ៍ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនិបាតប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អព្យាករ-
 ណ៍ អស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាករណ៍ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 និបាតប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យអកុសលក្នុងទាំងឡាយផង
 មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

(៧៨) អព្យាករណ៍ អស្រ័យអព្យាករណ៍ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនិបាតប្បដ្ឋយ គឺ ពាហិរូប ... ឧតុសមុដ្ឋានរូប ... មហាក្ខត ពា
 អស្រ័យមហាក្ខត ខ បេសំណួរសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបា-
 ទារូប អស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៧៧] អន្យាគន្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគន្ថោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ធម្មត្រ័យប្បច្ចយា ពាហិរូប . . . អាហារស-
 មុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ
 អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបជីវិត្រ័យំ ។

[១០០] អន្យាគន្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគន្ថោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មត្រ័យប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសមា-
 គតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធោ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ពា-
 ហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច ករណីរូបំ ឧបាទារូបំ ។

[១០១] អន្យាគន្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អន្យាគន្ថោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មត្រ័យប្បច្ចយា អហេតុកំ វិបាកាព្យា-
 គតំ កិរិយាព្យាគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិត្តនោ វិបាកាព្យា-
 គតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ករណីរូបំ រូបំ

[៧៧] អន្យាគន្ថំ អស្រ័យអន្យាគន្ថំ ខេបកើតឡើង
 ព្រោះឧប្បត្តិយប្បច្ចយ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
 មហាក្ខតា អស្រ័យមហាក្ខតា ដែលមានផ្សំជាសមុដ្ឋាន ។ បេ ។
 ឧបាទារូប អស្រ័យមហាក្ខតាទាំងឡាយ រូបជីវិត្រ័យ អស្រ័យមហា-
 ក្ខតាទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ។

[១០០] អន្យាគន្ថំ អស្រ័យអន្យាគន្ថំ ខេបកើតឡើង ព្រោះ
 ឧប្បត្តិយប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពាហិរូប អស្រ័យខន្ធ ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ
 ខន្ធ អស្រ័យខន្ធ ខន្ធ អស្រ័យខន្ធ ពាហិរូប . . . អា-
 ហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខតា អស្រ័យ
 មហាក្ខតា របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ។ បេ ។ ករណីរូប ឧបាទារូប
 អស្រ័យមហាក្ខតាទាំងឡាយ ។

[១០១] អន្យាគន្ថំ អស្រ័យអន្យាគន្ថំ ខេបកើតឡើង
 ព្រោះឧប្បត្តិយប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពាហិរូប ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យអហេតុក-
 វិបាកាព្យាគតិយាព្យាគតិក្ខន្ធន ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យខន្ធ
 ពាហិរូប ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យខន្ធ ខន្ធ ពាហិរូប
 ករណីរូប អស្រ័យវិបាកាព្យាគតិក្ខន្ធន ករណីរូប អស្រ័យវិបាកាព្យាគតិក្ខន្ធន

តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធេ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បដិច្ច ឯកំ
 មហាក្ខតំ មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តា-
 រូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(១០២) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច អត្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នការម្ពណាប្បច្ចយសទិសំ ។

(១០៣) កុសលំ ធម្មំ បដិច្ច កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ
 ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ អកុសលំ ធម្មំ បដិច្ច
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធេ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។

ខន្ធខតិ កដត្តារូបកិ អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធលកិ កដត្តារូបកិ អាស្រ័យ
 ខន្ធល វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធវាំងឡាយ ខន្ធវាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហា-
 ក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត មហាក្ខត អាស្រ័យមហាក្ខត ព ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតវាំងឡាយ ពាហិវ-
 រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ព
 អាស្រ័យមហាក្ខត របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាក្ខតវាំងឡាយ ។

(១០២) អត្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងខន្ធវាំងឡាយ ។
 (នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ) ប្រវេហលន្តានីននការម្ពណាប្បច្ច័យវដេ ។

(១០៣) កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យកុសលក្នុង ក្នុងអរូបភព ខន្ធខ
 អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធល ។ អកុសលធមិ អាស្រ័យអកុស-
 លធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យអកុ-
 សលក្នុង ក្នុងអរូបភព ខន្ធខ អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធល ។

[១០៦] នហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណោ ឯកំ . . .

នអធិបតីយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ
នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ
ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសវនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ
នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ
នណារេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនតិយា ឯកំ នោវិគតេ ឯកំ ។

[១០៧] នហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណាប្បដ្ឋយា

នអធិបតីយា ឯកំ . . . នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ
ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបុ-
រេជាតេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ឯកំ នអាសវនេ ឯកំ
នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ឯកំ នអាហារេ ឯកំ
នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នណារេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ន-
សម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ នោនតិយា ឯកំ
នោវិគតេ ឯកំ ។

[១០៦] វរៈ ១ ក្នុងមហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ ២ ក្នុងនអធិបតីយា វរៈ ១ ក្នុងនអនន្តរេ វរៈ ១ ក្នុង
នសមនន្តរេ វរៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញោ វរៈ ១ ក្នុងនឧបទិស្ស-
យប្បដ្ឋយា វរៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតេ វរៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតេ វរៈ ២ ក្នុង
នអាសវនេ វរៈ ១ ក្នុងនកម្មេ វរៈ ២ ក្នុង
នវិចារកេ វរៈ ១ ក្នុងនអាហារេ វរៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយេ វរៈ ១ ក្នុង
នណារេ វរៈ ១ ក្នុងនមត្តេ វរៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយា វរៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តេ វរៈ ១ ក្នុងនោនតិយា វរៈ ១
ក្នុងនោវិគតេ ។

[១០៧] វរៈ ១ ក្នុងនអធិបតីយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា នអា-

ម្មណាប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ១ ក្នុងនអនន្តរេ វរៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរេ-
ប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញោ វរៈ ១ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា
វរៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតេ វរៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតេ វរៈ ១ ក្នុង
នអាសវនេ វរៈ ១ ក្នុងនកម្មេ វរៈ ១ ក្នុងនវិចារកេ វរៈ ១ ក្នុង
នអាហារេ វរៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយេ វរៈ ១ ក្នុង
នណារេ វរៈ ១ ក្នុងនមត្តេ វរៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
វរៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តេ វរៈ ១ ក្នុងនោនតិយា វរៈ ១ ក្នុងនោ-
វិគតេ ។

[១០១] ឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ឧហេតុយា ទ្វេ . . .

ឧអាម្មណោ បញ្ច ឧអនន្តរេ បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច
ឧអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ឧឧបទិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជាតេ
សត្ត ឧបច្ឆាជាតេ ឧវ ឧអាសវេនេ ឧវ ឧកក្ខេ ភីណិ
ឧវិចារកេ ឧវ ឧអាហារេ ឯកំ ឧវេទ្ធិយេ ឯកំ ឧ
ឧយានេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្ប
យុត្តេ ភីណិ ឧោធន្តិយា បញ្ច ឧោវិកតេ បញ្ច ។

[១០២] ឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ឧហេតុប្បដ្ឋយា ឧ

អាម្មណោ ឯកំ . . . ឧអនន្តរេ ឯកំ ឧសមនន្តរេ ឯកំ
ឧអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ឧឧបទិស្សយេ ឯកំ ឧបុរេជាតេ
ទ្វេ ឧបច្ឆាជាតេ ទ្វេ ឧអាសវេនេ ទ្វេ ឧកក្ខេ ឯកំ
ឧវិចារកេ ទ្វេ ឧអាហារេ ឯកំ ឧវេទ្ធិយេ ឯកំ
ឧយានេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ ឧសម្បយុត្តេ ឯកំ
ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ឧោធន្តិយា ឯកំ ឧោវិកតេ ឯកំ ។

[១១១] វារៈ២ ក្នុងនេហតុប្បដ្ឋយា ព្រោះឧអធិបតិប្បដ្ឋយា . . .

វារៈ៥ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុង
នសមនន្តរប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនឧបទិស្ស
យប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា
វារៈ៧ ក្នុងនអាសវេនេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនកក្ខេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុង
នវិចារកប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនវេទ្ធិយប្បដ្ឋយា
វារៈ១ ក្នុងនយានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនសម្ប
យុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនោធន្តិប្បដ្ឋយា
វារៈ៥ ក្នុងនោវិកតប្បដ្ឋយា ។

[១១២] វារៈ១ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ខំន

នេហតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ១ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនសមនន្ត
ប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា
វារៈ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុង
នអាសវេនេប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនកក្ខេប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា
វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនវេទ្ធិយប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុង
នយានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
វារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនោធន្តិប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុង
នោវិកតប្បដ្ឋយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមតិកប្បដ្ឋាន

នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ
ទ្វេ នកក្ខេ ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ
នង្រ្ទិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ នោនតិយា
ឯកំ នោវិតតេ ឯកំ ។

(១០៧) នបុរេជាតប្បទូយា នហេតុប្បទូយា ន-
អាម្មណាប្បទូយា នអធិបតិយា ឯកំ ... នអនន្តរេ
ឯកំ (សត្វត្ត ឯកំ) នោនតិយា ឯកំ នោវិតតេ
ឯកំ ។

(១០៨) នបច្ឆាជាតប្បទូយា ... នអាសេវនប្ប-
ទូយា នហេតុយា ទ្វេ ... នអាម្មណា បញ្ច នអ-
ធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច ន-
អញ្ញាមញ្ញេ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នកក្ខេ តិណំ នវិចារកេ នវ
នអាហារេ ឯកំ នង្រ្ទិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ
នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណំ
នោនតិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

(១០៩) នអាសេវនប្បទូយា នហេតុប្បទូយា ន-
អាម្មណា ឯកំ ... នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមតិកប្បដ្ឋាន

វារៈ ១ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុង
នអាសេវនប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនកក្ខេប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងនវិចារកប្បទូយ វារៈ
១ ក្នុងនអាហារប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនង្រ្ទិយប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនឈាន-
ប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បទូយ ។

(១១៧) វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បទូយ ព្រោះនបុរេជាតប្បទូយ នហេ-
តុប្បទូយ និងនអាម្មណាប្បទូយ ... វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរេប្បទូយ (វារៈ ១ ក្នុង
បទូយទាំងអស់) វារៈ ១ ក្នុងនោនតិប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បទូយ ។

(១១៨) ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បទូយ ... វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បទូយ
ព្រោះនអាសេវនប្បទូយ ... វារៈ ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុង
នអធិបតិប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្ប-
ទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បទូយ
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុង
នកក្ខេប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បទូយ
វារៈ ១ ក្នុងនង្រ្ទិយប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងន-
មត្តប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បទូយ
វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បទូយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បទូយ ។

(១១៩) វារៈ ១ ក្នុងនអាម្មណាប្បទូយ ព្រោះនអាសេវនប្បទូយ និង
នហេតុប្បទូយ ... វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរេប្បទូយ

នសមនន្តរេ ឯកំ ធម្មញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធម្មបដិស្សយេ
ឯកំ ធម្មវេជានេ ទ្វេ ធម្មត្វាយានេ ទ្វេ ធម្មត្ថេ ឯកំ
ធម្មវិទានេ ទ្វេ ធម្មហារេ ឯកំ ធម្មត្រ័យេ ឯកំ ធម្ម
ណានេ ឯកំ ធម្មត្ថេ ឯកំ ធម្មសម្មយុត្តេ ឯកំ ធម្ម
វិប្បយុត្តេ ទ្វេ ធម្មនត្ថិយា ឯកំ ធម្មវិគតេ ឯកំ ។

[១២០] ធម្មសេវធម្មច្ចយា ធម្មហេតុច្ចយា ធម្ម
ការម្មណាច្ចយា ធម្មធិបតិយា ឯកំ . . . ធម្មនន្តរេ
ឯកំ [សត្វត្ថ ឯកំ] . . . ធម្មនត្ថិយា ឯកំ ធម្មវិគតេ
ឯកំ ។

[១២១] ធម្មត្ថច្ចយា ធម្មហេតុយា ឯកំ . . .
ធម្មការម្មណា ឯកំ ធម្មធិបតិយា តីណិ ធម្មនន្តរេ ឯកំ
ធម្មសមនន្តរេ ឯកំ ធម្មញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធម្មបដិស្សយេ
ឯកំ ធម្មវេជានេ តីណិ ធម្មត្វាយានេ តីណិ ធម្មសេ
វានេ តីណិ ធម្មវិទានេ តីណិ ធម្មហារេ ឯកំ ធម្មត្រ័យេ
ឯកំ ធម្មណានេ ឯកំ ធម្មត្ថេ ឯកំ ធម្មសម្មយុត្តេ
ឯកំ ធម្មវិប្បយុត្តេ តីណិ ធម្មនត្ថិយា ឯកំ ធម្មវិគតេ
ឯកំ ។

វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មញ្ញាមញ្ញាច្ចយា វារៈ ១ ក្នុង
ធម្មបដិស្សយេច្ចយា វារៈ ២ ក្នុងធម្មវេជានេច្ចយា វារៈ ២ ក្នុងធម្មត្វាយា
នេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មវិទានេច្ចយា វារៈ ២ ក្នុងធម្មហារេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុង
ធម្មត្រ័យេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មណានេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មត្ថេច្ចយា ឯកំ ធម្ម
សម្មយុត្តេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មវិប្បយុត្តេច្ចយា វារៈ ២ ក្នុងធម្មនត្ថិយា
ច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មវិគតេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មសេវានេច្ចយា ។

[១២០] វារៈ ១ ក្នុងធម្មសេវានេច្ចយា ធម្មហេតុច្ចយា
ធម្មការម្មណាច្ចយា . . . វារៈ ១ ក្នុងធម្មនន្តរេច្ចយា
(វារៈ ១ ក្នុងធម្មបដិស្សយេច្ចយា) . . . វារៈ ១ ក្នុងធម្មនត្ថិយាច្ចយា វារៈ ១
ក្នុងធម្មវិគតេច្ចយា ។

[១២១] វារៈ ១ ក្នុងធម្មហេតុច្ចយា ធម្មការម្មណាច្ចយា . . . វារៈ ១
ក្នុងធម្មនន្តរេច្ចយា វារៈ ៣ ក្នុងធម្មសមនន្តរេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មញ្ញាមញ្ញា
ច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មបដិស្សយេច្ចយា វារៈ ៣ ក្នុងធម្មវេជានេច្ចយា វារៈ ៣
ក្នុងធម្មត្វាយានេច្ចយា វារៈ ៣ ក្នុងធម្មវិទានេច្ចយា វារៈ ៣ ក្នុងធម្មហារេ
ច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មត្រ័យេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មណានេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មត្ថេ
ច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មសម្មយុត្តេច្ចយា វារៈ ៣ ក្នុងធម្មវិប្បយុត្តេច្ចយា វារៈ ១ ក្នុង
ធម្មនត្ថិយាច្ចយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មវិគតេច្ចយា ។

(១២២) នកក្កប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអា-
រម្មណោ ឯតំ . . . នអធិបតិយា ឯតំ (សត្វត្ត ឯតំ)
នោនត្ថិយា ឯតំ នោវិគតេ ឯតំ ។

(១២៣) នវិចាកប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នអាម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអត្តាមត្តោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបន្ទាជានេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នអាហារេ ឯតំ នវន្រ្ទិយេ ឯតំ
នណានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប-
យុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

(១២៤) នវិចាកប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអា-
រម្មណោ ឯតំ . . . នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯតំ
នសមនន្តរេ ឯតំ នអត្តាមត្តោ ឯតំ នឧបទិស្សយេ
ឯតំ នបុរេជានេ ទ្វេ នបន្ទាជានេ ទ្វេ នអាសេវនេ
ទ្វេ នកម្មេ ឯតំ នអាហារេ ឯតំ នវន្រ្ទិយេ ឯតំ
នណានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ នសម្បយុត្តេ ឯតំ

(១២៥) វារៈ១ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះនកក្កប្បដ្ឋយា និងន-
ហេតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា (វារៈ១ ក្នុងបដ្ឋយាវាំង-
អស់) វារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយា ។

[១២៦] វារៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិចាកប្បដ្ឋយា . . .
វារៈ៥ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុង
នអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនអត្តាមត្តា-
ប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា
វារៈ៧ ក្នុងនបន្ទាជានប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុង
នកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនវន្រ្ទិយប្បដ្ឋយា
វារៈ១ ក្នុងនណានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយា
វារៈ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយា ។

(១២៦) វារៈ១ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិចាកប្បដ្ឋយា និង
នហេតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយា
វារៈ១ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុង
នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនបន្ទា-
ជានប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា
វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនវន្រ្ទិយប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុង
នណានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា

នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយា នហេតុធិយា ឯកំ ទោវិគតេ ឯកំ ។

[១២៥] នវិបាតកប្បដ្ឋាយា នហេតុប្បដ្ឋាយា នអា-
រម្មណប្បដ្ឋាយា នអធិបតិយា ឯកំ (សព្វត្ថ ឯកំ) ...
... ទោធិធិយា ឯកំ ទោវិគតេ ឯកំ ។

[១២៦] នអាហារប្បដ្ឋាយា ... នវត្រ័យប្បដ្ឋាយា
... នឈានប្បដ្ឋាយា ... នមគ្គប្បដ្ឋាយា នហេតុយា
ឯកំ (សព្វត្ថ ឯកំ) ... ទោធិធិយា ឯកំ ទោ-
វិគតេ ឯកំ ។

[១២៧] នសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយា នហេតុយា ឯកំ ...
នអាម្មណេ បញ្ច ។ នអាម្មណប្បដ្ឋាយសធិសំ ។
... ទោវិគតេ បញ្ច ។

[១២៨] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយា នហេតុយា ទ្វេ...
នអាម្មណេ ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ នអនន្តរ
ឯកំ នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ នឧប-
សិស្សរយ ឯកំ នធុរេជារតេ តីណិ នបន្ទាដារតេ តីណិ
ននារសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិហារតេ តីណិ
នអាហារ ឯកំ នវត្រ័យេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ

ព្រះ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយា ព្រះ១ ក្នុងនោធិធិប្បដ្ឋាយា ព្រះ១ ក្នុង
នោវិគតប្បដ្ឋាយា ។

[១២៩] ព្រះ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយា ព្រះនវិបាតកប្បដ្ឋាយា ន-
ហេតុប្បដ្ឋាយា ននិទអាម្មណប្បដ្ឋាយា (ព្រះ១ ក្នុងប្បដ្ឋាយាជានិស្ស) ...
ព្រះ១ ក្នុងនោធិធិប្បដ្ឋាយា ព្រះ១ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាយា ។

[១៣០] ព្រះនអាហារប្បដ្ឋាយា... ព្រះនវត្រ័យប្បដ្ឋាយា...
ព្រះនឈានប្បដ្ឋាយា... ព្រះ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយា ព្រះនមគ្គប្បដ្ឋាយា
(ព្រះ១ ក្នុងប្បដ្ឋាយាជានិស្ស) ... ព្រះ១ ក្នុងនោធិធិប្បដ្ឋាយា ព្រះ១
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាយា ។

[១៣១] ព្រះ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយា ព្រះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយា...
ព្រះ៥ ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋាយា ។ (នសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយា) ព្រះហេតុ
ននិទអាម្មណប្បដ្ឋាយាជានិស្ស ។ ... ព្រះ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាយា ។

[១៣២] ព្រះ៦ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយា ព្រះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយា...
ព្រះ១ ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋាយា ព្រះ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយា ព្រះ១ ក្នុង
នអនន្តរប្បដ្ឋាយា ព្រះ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋាយា ព្រះ១ ក្នុងនកញ្ញាមញ្ញា-
ប្បដ្ឋាយា ព្រះ១ ក្នុងនឧបសិស្សរយប្បដ្ឋាយា ព្រះ៧ ក្នុងនធុរេជារតេប្បដ្ឋាយា
ព្រះ១ ក្នុងននារសេវនេប្បដ្ឋាយា ព្រះ៧ ក្នុងនកម្មេប្បដ្ឋាយា ព្រះ៣
ក្នុងនវិហារតេប្បដ្ឋាយា ព្រះ៣ ក្នុងនកម្មេប្បដ្ឋាយា ព្រះ៣ ក្នុងនអាហារ-
ប្បដ្ឋាយា ព្រះ១ ក្នុងនវត្រ័យប្បដ្ឋាយា ព្រះ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយា

ឧបេក្ខ ឯកំ ឧសម្មយុក្ខត្ថយ ឯកំ លោធន្តិយា ឯកំ
ចោវិតតេ ឯកំ ។

(១២៧) ឧវិប្បយុក្ខត្ថយ ឧហេតុប្បត្តយា ឧ-
ការម្មណា ឯកំ ... ឧអធិបតិយា ទ្វេ ឧអនន្តរេ ឯកំ
ឧសមនន្តរេ ឯកំ ឧអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ឧឧបជិស្សយេ
ឯកំ ឧបុរេជាតេ ទ្វេ ឧបច្ឆាជាតេ ទ្វេ ឧអាសវនេ
ទ្វេ ឧកក្ខេ ឯកំ ឧវិចារតេ ទ្វេ ឧអាហារេ ឯកំ
ឧវ្រ្ម័យេ ឯកំ ឧណានេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ ឧសម្ម-
យុក្ខត្ថ ឯកំ លោធន្តិយា ឯកំ ចោវិតតេ ឯកំ ។

(១២៨) ឧវិប្បយុក្ខត្ថយ ឧហេតុប្បត្តយា
ឧការម្មណាប្បត្តយា ឧអធិបតិយា ឯកំ ... ឧអ-
នន្តរេ ឯកំ (សព្វត្ថ ឯកំ) លោធន្តិយា ឯកំ ចោ-
វិតតេ ឯកំ ។

(១២៩) លោធន្តិប្បត្តយា ចោវិតតប្បត្តយា
ឧហេតុយា ឯកំ ... ឧការម្មណា បញ្ច ឧអធិប-
តិយា បញ្ច ឧអនន្តរេ បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច
ឧអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច ឧឧបជិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជា-
តេ បញ្ច ឧបច្ឆាជាតេ បញ្ច ឧអាសវនេ បញ្ច

ពរៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧសម្មយុក្ខត្ថយ ពរៈ ១ ក្នុង
លោធន្តិប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងចោវិតតប្បត្តិយ ។

(១២៧) ពរៈ ១ ក្នុងឧការម្មណាប្បត្តិយ ក្រោះឧវិប្បយុក្ខត្ថយ
ឧហេតុប្បត្តិយ... ពរៈ ២ ក្នុងឧអធិបតិប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧអនន្តរេប្បត្តិយ
ពរៈ ១ ក្នុងឧសមនន្តរេប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញាប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុង
ឧឧបជិស្សយប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបុរេជាតប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបច្ឆាជា-
តប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុងឧអាសវនេប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧកក្ខេប្បត្តិយ ពរៈ ២
ក្នុងឧវិចារតប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧអាហារេប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧវ្រ្ម័យ-
ប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧណានប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុង
ឧសម្មយុក្ខត្ថប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងលោធន្តិប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុង
ឧចោវិតតប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧនោធន្តិប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុងឧចោវិតតប្បត្តិយ ។

(១២៨) ពរៈ ១ ក្នុងឧអធិបតិប្បត្តិយ ក្រោះឧវិប្បយុក្ខត្ថយ
ឧហេតុប្បត្តិយ និងឧការម្មណាប្បត្តិយ ... ពរៈ ១ ក្នុងឧអនន្តរេប្បត្តិយ
(ពរៈ ១ ក្នុងប្បត្តិយព័ន្ធអស) ពរៈ ១ ក្នុងលោធន្តិប្បត្តិយ ពរៈ ១ ក្នុង
ចោវិតតប្បត្តិយ ។

(១២៩) ពរៈ ១ ក្នុងឧហេតុប្បត្តិយ ក្រោះលោធន្តិប្បត្តិយ និងចោ-
វិតតប្បត្តិយ... ពរៈ ២ ក្នុងឧការម្មណាប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុងឧអធិបតិប្បត្តិយ
ពរៈ ២ ក្នុងឧសមនន្តរេប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុងឧសមនន្តរេប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុង
ឧអញ្ញាមញ្ញាប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុងឧឧបជិស្សយប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបុរេជា-
តប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បត្តិយ ពរៈ ២ ក្នុងឧអាសវនេប្បត្តិយ

នគរម្មេ ឯកំ ធីតាគេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ ន-
ស្រ្តីយេ ឯកំ នណារេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ នសម្ម-
យុត្តេ បញ្ច ធីប្បយុត្តេ ឯកំ ចោនត្តិយា បញ្ច ។

[១៣២] ចោវិតតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
អាម្មណោ ឯកំ ... នអធិបតិយា ឯកំ (សត្វត្ត
ឯកំ) ... ធីប្បយុត្តេ ឯកំ ចោនត្តិយា ឯកំ ។
បច្ចុដិយំ ធីតំ ។

[១៣៣] ហេតុប្បច្ចយា នអាម្មណោ បញ្ច ...
នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
នអក្ខាមក្ខោ បញ្ច នឌុបជិស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេ
សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសវនេ នវ នគរម្មេ តីណិ
ធីតាគេ នវ នសម្មយុត្តេ បញ្ច ធីប្បយុត្តេ តីណិ
ចោនត្តិយា បញ្ច ចោវិតតេ បញ្ច ។

[១៣៤] ហេតុប្បច្ចយា អាម្មណប្បច្ចយា នអធិ-
បតិយា តីណិ ... នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ
តីណិ នអាសវនេ តីណិ នគរម្មេ តីណិ ធីតាគេ
តីណិ ធីប្បយុត្តេ តីណិ ។

ពៈ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនិព្វានប្បច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនអាហា-
រេប្បច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនេស្រ្តីយេប្បច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនណារេប្បច្ចយេ ពៈ១
ក្នុងនមគ្គប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនសម្មយុត្តប្បច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយេ ។

[១៣២] ពៈ១ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះចោវិតតប្បច្ចយេ
និងនហេតុប្បច្ចយេ ... ពៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ (ពៈ១ ក្នុងបច្ចយេពៈនិ-
សស) ... ពៈ១ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ពៈ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយេ ។
ពប់ បច្ចុដិយំ ។

[១៣៣] ពៈ៥ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះហេតុប្បច្ចយេ ...
ពៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុង
នសមនន្តរេប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនអក្ខាមក្ខាប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនឌុបជិស្ស-
យេប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បច្ចយេ
ពៈ៧ ក្នុងនអាសវនេប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនគរម្មេប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុង
និប្បយុត្តប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយេ ពៈ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ចយេ ។

[១៣៤] ពៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះហេតុប្បច្ចយេ អា-
ម្មណប្បច្ចយេ ... ពៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនបច្ឆា-
ជានេប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនអាសវនេប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ
ពៈ៧ ក្នុងនិព្វានប្បច្ចយេ ពៈ៧ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ។

[១៣៥] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អនិ-
បតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេជាតេ តីណិ . . . ឧបច្ឆាជាតេ
តីណិ ឧអាសវនេ តីណិ ឧកក្ខេ តីណិ ឧវិចារកេ
តីណិ ឧវិប្បយុត្ត តីណិ ។

[១៣៦] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អនិ-
បតិប្បដ្ឋយា អនិច្ចរយ្យដ្ឋយា សមនិច្ចរយ្យដ្ឋយា សហ-
ជាតប្បដ្ឋយា អក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា ធិស្សយប្បដ្ឋយា
ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ
តីណិ . . . ឧអាសវនេ តីណិ ឧកក្ខេ តីណិ ឧវិចា-
រកេ តីណិ ។

[១៣៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេជា-
តប្បដ្ឋយា អាសវនប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ . . .
ឧកក្ខេ តីណិ ឧវិចារកេ តីណិ ។

[១៣៨] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា អាសវនប្បដ្ឋយា កក្ខប្បដ្ឋយា កាហា-
រយ្យដ្ឋយា វគ្គិយប្បដ្ឋយា លាឧប្បដ្ឋយា មក្ខប្ប-
ដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្ប-
ដ្ឋយា ឧត្ថិប្បដ្ឋយា វិភតប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា
ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . ឧវិចារកេ តីណិ ។

[១៣៩] វរៈ ព ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
ការម្មណប្បដ្ឋយា និងអនិបតិប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ព ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា
វរៈ ព ក្នុងឧអាសវនប្បដ្ឋយា វរៈ ព ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋយា វរៈ ព ក្នុង
ឧវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ព ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[១៤០] វរៈ ព ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
ការម្មណប្បដ្ឋយា អនិបតិប្បដ្ឋយា អនិច្ចរយ្យដ្ឋយា សមនិច្ចរយ្យដ្ឋយា សហ-
ជាតប្បដ្ឋយា អក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា ធិស្សយប្បដ្ឋយា ទុបនិស្សយប្បដ្ឋយា និង
បុរេជាតប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ព ក្នុងឧអាសវនប្បដ្ឋយា វរៈ ព ក្នុង
ឧកក្ខប្បដ្ឋយា វរៈ ព ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[១៤១] វរៈ ព ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
ការម្មណប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា និងអាសវនប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ព ក្នុង
ឧកក្ខប្បដ្ឋយា វរៈ ព ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[១៤២] វរៈ ព ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
ការម្មណប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា អាសវនប្បដ្ឋយា កក្ខប្បដ្ឋយា កាហា-
រយ្យដ្ឋយា វគ្គិយប្បដ្ឋយា លាឧប្បដ្ឋយា មក្ខប្បដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្បដ្ឋយា ឧត្ថិប្បដ្ឋយា វិភតប្បដ្ឋយា និងអវិភតប្បដ្ឋយា
. . . វរៈ ព ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[១៣៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា ឧបទ្ទា-
ជាតេ ឯកំ ... ឧភាសេវនេ ឯកំ ។

[១៤០] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អាហារ-
ប្បដ្ឋយា វិញ្ញយប្បដ្ឋយា ណាឧប្បដ្ឋយា មគ្គប្បដ្ឋយា
សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្បដ្ឋយា ឧត្ថិ-
ប្បដ្ឋយា វិភតប្បដ្ឋយា អវិភតប្បដ្ឋយា ឧបទ្ទាជាតេ
ឯកំ ... ឧភាសេវនេ ឯកំ ។

[១៤១] អារម្មណប្បដ្ឋយា ឧហេតុយា ទ្វេ ...
ឧអធិបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបទ្ទាជាតេ
តីណិ ឧភាសេវនេ តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចារកេ
តីណិ ឧណានេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។

[១៤២] អារម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអ-
ធិបតិយា តីណិ ... ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបទ្ទាជាតេ
តីណិ ឧភាសេវនេ តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចារកេ
តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ អារម្មណមូលកំ យថា
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិគ្គារេតវំ ។

[១៤៧] វារ ១ ក្នុងមហាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា អារម្ម-
ណប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា ឯនិវាហកប្បដ្ឋយា ... វារៈ ១
ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា ។

[១៤៨] វារៈ ១ ក្នុងមហាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា អារម្ម-
ណប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា
វិញ្ញយប្បដ្ឋយា ណាឧប្បដ្ឋយា មគ្គប្បដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយា អត្ថិប្បដ្ឋយា ឧត្ថិប្បដ្ឋយា វិភតប្បដ្ឋយា ឯនិវាហកប្បដ្ឋយា ... វារៈ ១
ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា ។

[១៤៩] វារៈ ២ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយា ...
វារៈ ៣ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា វារៈ ៤ ក្នុងមហាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ៥
ក្នុងមហាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ៦ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុង
និវាហកប្បដ្ឋយា វារៈ ៨ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា វារៈ ៩ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា
វារៈ ១០ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា វារៈ ១១ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា វារៈ ១២ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា ។

[១៥០] វារៈ ៣ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយា
ឯនិវាហកប្បដ្ឋយា ... វារៈ ៤ ក្នុងមហាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងមហា-
ជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ៦ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា
វារៈ ៨ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា វារៈ ៩ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា វារៈ ១០ ក្នុងនិវាហកប្បដ្ឋយា ។

ហេតុមូលកៈ យ៉ាងណា អារម្មណមូលកៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យ
ពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

ទស្សនៈយ ឯកំ ទណ្ឌានេ ឯកំ ទម្មត្ត ឯកំ ទស-
ម្បយុត្ត បញ្ច ទវិប្បយុត្តេ តីណិ ទោទត្តិយា បញ្ច
ទោវិគតេ បញ្ច ។

[១២៦] សហជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ទអា-
រម្មណា បញ្ច... ទអធិបតិយា ទវ ទអទន្តេ បញ្ច
ទសមទន្តេ បញ្ច ទអក្ខមត្តោ បញ្ច ទទុបដិស្សយេ
បញ្ច ទបុរេដារេ សត្ត ទបន្ទាជារេ ទវ ទអាសេ-
វទេ ទវ ទកក្ខេ តីណិ ទវិចារេត ទវ ទសម្ប-
យុត្តេ បញ្ច ទវិប្បយុត្តេ តីណិ ទោទត្តិយា បញ្ច
ទោវិគតេ បញ្ច ។

[១២៧] សហជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អា-
រម្មណាប្បដ្ឋយា ទអធិបតិយា តីណិ ... ទបុរេដារេ
តីណិ ទបន្ទាជារេ តីណិ ទអាសេវទេ តីណិ ទ-
កក្ខេ តីណិ ទវិចារេត តីណិ ទវិប្បយុត្តេ តីណិ ។
យថា ហេតុម្ហលតំ ។

[១២៨] អក្ខមត្តាប្បដ្ឋយា ហេតុយា ទេ ...
ទអាម្មណា ឯកំ ទអធិបតិយា តីណិ ទអទន្តេ
ឯកំ ទសមទន្តេ ឯកំ ទទុបដិស្សយេ ឯកំ

ទវ ទ ក្នុងវិប្បយុត្តិយ ទវ ទ ក្នុងទណ្ឌាប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុង
ទមត្តប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទសម្បយុត្តប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទោទត្តិប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទោវិគតប្បដ្ឋិយ ។

[១២៦] ទវ ទ ក្នុងទអាម្មណាប្បដ្ឋិយ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋិយ
ទិនហេតុប្បដ្ឋិយ ... ទវ ទ ក្នុងទអធិបតិប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទអទន្ត-
ប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទសមទន្តប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទកក្ខមត្តាប្បដ្ឋិយ
ទវ ទ ក្នុងទឧបទិស្សយប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទបុរេដារេប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុង
ក្នុងទបន្ទាជារេប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទអាសេវទេប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទកក្ខ-
ប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទសម្បយុត្តប្បដ្ឋិយ ទវ ទ
ទ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទោទត្តិប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុង
ទោវិគតប្បដ្ឋិយ ។

[១២៧] ទវ ទ ក្នុងទអធិបតិប្បដ្ឋិយ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋិយ
ហេតុប្បដ្ឋិយ ទិនអាម្មណាប្បដ្ឋិយ ... ទវ ទ ក្នុងទបុរេដារេប្បដ្ឋិយ
ទវ ទ ក្នុងទបន្ទាជារេប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទអាសេវទេប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុង
ក្នុងទកក្ខប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋិយ ។ ដូចជាហេតុម្ហលតំ ។

[១២៨] ទវ ទ ក្នុងទហេតុប្បដ្ឋិយ ព្រោះអក្ខមត្តាប្បដ្ឋិយ ... ទវ
ទ ក្នុងទអាម្មណាប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទអធិបតិប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទអទន្ត-
ប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទសមទន្តប្បដ្ឋិយ ទវ ទ ក្នុងទឧបទិស្សយប្បដ្ឋិយ

ឧបុរេដារត តីណិ ឧបត្តាជារត តីណិ ឧអាសេវនេ
តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចារត តីណិ ឧអាមារេ
ឯកំ ឧក្រិយេ ឯកំ ឧលាទេ ឯកំ ឧមរត្ត ឯកំ
ឧសម្បយុត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ឧោធន្តិយា
ឯកំ ឧោវិតតេ ឯកំ ។

[១៤៧] អញ្ញមញ្ញប្បទូយា ហេតុប្បទូយា ឧអា-
រម្មណា ឯកំ ឧអធិបតិយា តីណិ ឧអធន្តេរ ឯកំ
ឧសមធន្តេរ ឯកំ ឧឧបនិស្សយេ ឯកំ ឧបុរេដារត
តីណិ ឧបត្តាជារត តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកម្មេ
តីណិ ឧវិចារត តីណិ ឧសម្បយុត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ
តីណិ ឧោធន្តិយា ឯកំ ឧោវិតតេ ឯកំ ។

[១៤៨] អញ្ញមញ្ញប្បទូយា ហេតុប្បទូយា អា-
រម្មណាប្បទូយា ឧអធិបតិយា តីណិ ... ឧបុរេដារត
តីណិ ឧបត្តាជារត តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកម្មេ
តីណិ ឧវិចារត តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា
ហេតុមូលកំ ។

ព័រព ក្នុងឧបុរេដារតប្បទូយ ព័រព ក្នុងឧបត្តាជារតប្បទូយ ព័រ ព
ក្នុងឧអាសេវនេប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧកម្មប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧវិចារត-
ប្បទូយ ព័រ ១ ក្នុងឧអាហារប្បទូយ ព័រ ១ ក្នុងឧក្រិយប្បទូយ ព័រ ១
ក្នុងឧលាទេប្បទូយ ព័រ ១ ក្នុងឧមរត្តប្បទូយ ព័រ ១ ក្នុងឧសម្បយុត្ត-
ប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បទូយ ព័រ ១ ក្នុងឧោធន្តិប្បទូយ ព័រ ១
ក្នុងឧោវិតតេប្បទូយ ។

[១៤៩] ព័រ ១ ក្នុងឧអាម្មណប្បទូយ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បទូយ និង
ហេតុប្បទូយ ព័រ ១ ក្នុងឧអធិបតិប្បទូយ ព័រ ១ ក្នុងឧអធន្តេរ
ព័រ ១ ក្នុងឧសមធន្តេរ ព័រ ១ ក្នុងឧឧបនិស្សយប្បទូយ ព័រ ព
ក្នុងឧបុរេដារតប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧបត្តាជារតប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧ-
អាសេវនេប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧកម្មប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧវិចារតប្បទូយ
ព័រ ១ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បទូយ ព័រ ១
ក្នុងឧោធន្តិប្បទូយ ព័រ ១ ក្នុងឧោវិតតេប្បទូយ ។

[១៥០] ព័រ ព ក្នុងឧអធិបតិប្បទូយ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បទូយ ហេ-
តុប្បទូយ និងអាម្មណប្បទូយ ... ព័រ ព ក្នុងឧបុរេដារតប្បទូយ
ព័រ ព ក្នុងឧបត្តាជារតប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧអាសេវនេប្បទូយ ព័រ ព
ក្នុងឧកម្មប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧវិចារតប្បទូយ ព័រ ព ក្នុងឧវិប្បយុត្ត-
ប្បទូយ ។ ដូចហេតុមូលករ័ដរ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវិវាស្ស ធិទ្ទេសោ

[១៥១] និស្សយប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .

នអាម្មណាម្មលកំ ។ និស្សយប្បដ្ឋយា . . . យថា
សមាសាតម្មលកំ ។ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា . . . យថា
អាម្មណាម្មលកំ ។

[១៥២] បុរេជាតប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .

នអធិបតិយា តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអា-
សេវនេ តីណិ នគម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ
នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ ។

[១៥៣] បុរេជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិ-

បតិយា តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នគម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។ យថា
ហេតុម្មលកំ ឯវំ វិគ្គារេតង្គំ ។

[១៥៤] អាសេវនប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .

នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នគម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នមគ្គេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

កុសលត្តិកេ បដិច្ចវិវាស្ស ធិទ្ទេសោ

[១៥១] វរៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនិស្សយប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ៥ ក្នុងនអាម្មណាម្មលកំ ។ ព្រោះនិស្សយប្បដ្ឋយា . . . ដូចសមា-
សាតម្មលកំដែរ ។ ព្រោះឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា . . . ដូចអាម្មណាម្មលកំ
ដែរ ។

[១៥២] វរៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ៣ ក្នុងនអធិបតិយា . . . វរៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា . . .
វរៈ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនគម្មប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុង
នវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វរៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយា ។

[១៥៣] វរៈ៣ ក្នុងនអធិបតិយា ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា និង

ហេតុប្បដ្ឋយា . . . វរៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនអា-
សេវនប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនគម្មប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ។
បណ្ឌិត គប្បិទ្ធិពិស្តារ ដូចជាហេតុម្មលកំដែរ ។

[១៥៤] វរៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយា . . .

វរៈ៣ ក្នុងនអធិបតិយា វរៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនគម្មប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា
វរៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយា វរៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៥៥] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិយា តីណិ ... នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ
តីណិ នកម្ម តីណិ នវិចារេត តីណិ នវិប្បយុត្ត
តីណិ ។ យថា ហេតុមូលកំ ។

[១៥៦] កម្មប្បច្ចយា នហេតុយោ ទិ ...
នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអក្ខមក្ខោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវ-
នេ នវ នវិចារេត នវ នអាហារេ ឯកំ នវន្រិយេ
ឯកំ ននរណេ ឯកំ នមត្ត ឯកំ នសម្បយុត្ត
ឯកំ នវិប្បយុត្ត តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិ-
គតេ បញ្ច ។

[១៥៧] កម្មប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ
បញ្ច ... នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសម-
នន្តរេ បញ្ច នអក្ខមក្ខោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវនេ នវ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៥៨] វារៈ ៣ ក្នុងនេវនិបតិប្បច្ចិយ ព្រោះអាសវនប្បច្ចិយ និង
ហេតុប្បច្ចិយ ... វារៈ ៣ ក្នុងនេវនិបតិប្បច្ចិយ វារៈ ៣ ក្នុងនេវបច្ឆា-
ជានប្បច្ចិយ វារៈ ៣ ក្នុងនេវកម្មប្បច្ចិយ វារៈ ៣ ក្នុងនេវវិចារេតប្បច្ចិយ វារៈ
៣ ក្នុងនេវវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ ។ ដូច្នោះហេតុមូលកំវិដា ។

[១៥៩] វារៈ ៤ ក្នុងនេវហេតុប្បច្ចិយ ព្រោះកម្មប្បច្ចិយ ... វារៈ
៥ ក្នុងនេវអារម្មណប្បច្ចិយ វារៈ ៧ ក្នុងនេវអធិបតិប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេ-
វអនន្តរេប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេវសមនន្តរេប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេវអក្ខមក្ខោ
ប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេវឧបនិស្សយេប្បច្ចិយ វារៈ ៧ ក្នុងនេវបុរេជានប្បច្ចិយ
វារៈ ៧ ក្នុងនេវបច្ឆាជានប្បច្ចិយ វារៈ ៧ ក្នុងនេវអាសវនប្បច្ចិយ វារៈ ៧
ក្នុងនេវវិចារេតប្បច្ចិយ វារៈ ១ ក្នុងនេវអាហារេប្បច្ចិយ វារៈ ១ ក្នុងនេវន្រិយេ-
ប្បច្ចិយ វារៈ ១ ក្នុងនេវនរណេប្បច្ចិយ វារៈ ១ ក្នុងនេវមត្តប្បច្ចិយ វារៈ ១
ក្នុងនេវសម្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ ៣ ក្នុងនេវវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេវ-
នោនត្តិប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេវនោវិគតេប្បច្ចិយ ។

[១៦០] វារៈ ៥ ក្នុងនេវអារម្មណប្បច្ចិយ ព្រោះកម្មប្បច្ចិយ និង
ហេតុប្បច្ចិយ ... វារៈ ៧ ក្នុងនេវអធិបតិប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេវអនន្ត-
រេប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេវសមនន្តរេប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេវអក្ខមក្ខោ
ប្បច្ចិយ វារៈ ៥ ក្នុងនេវឧបនិស្សយេប្បច្ចិយ វារៈ ៧ ក្នុងនេវបុរេជានប្ប-
ច្ចិយ វារៈ ៧ ក្នុងនេវបច្ឆាជានប្បច្ចិយ វារៈ ៧ ក្នុងនេវអាសវនប្បច្ចិយ

នវិចារកេ ធរ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិចារយុត្តេ តិណិ
នោនត្តិយា បញ្ច នោវិចារតេ បញ្ច ។

[១៥៨] កក្កប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណៈ
ប្បច្ចយា នអធិបតិយា តិណិ . . . នបុរេជានេ តិណិ
នបញ្ញាជានេ តិណិ នអាសេវនេ តិណិ នវិចារកេ
តិណិ នវិចារយុត្តេ តិណិ ។ យថា ហេតុមូលកំ ។

[១៥៩] វិចារកប្បច្ចយា នហេតុយា វិកំ . . .
នអារម្មណេ វិកំ នអធិបតិយា វិកំ នអនន្តរេ វិកំ
នសមនន្តរេ វិកំ នអញ្ញាមញ្ញេ វិកំ នឧបនិស្សយេ
វិកំ នបុរេជានេ វិកំ នបញ្ញាជានេ វិកំ នអាសេ-
វនេ វិកំ នឈានេ វិកំ នមេត្តេ វិកំ នសម្ប-
យុត្តេ វិកំ នវិចារយុត្តេ វិកំ នោនត្តិយា វិកំ
នោវិចារតេ វិកំ ។

[១៦០] វិចារកប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអារម្ម-
ណេ វិកំ . . . នអធិបតិយា វិកំ នអនន្តរេ វិកំ
នសមនន្តរេ វិកំ នអញ្ញាមញ្ញេ វិកំ នឧបនិស្ស-
យេ វិកំ នបុរេជានេ វិកំ នបញ្ញាជានេ វិកំ

វិកំ ក្កវិចារកប្បច្ចយា វិកំ ក្កនិទសម្បយុត្តេ វិកំ ក្កនិទ-
វិចារយុត្តេ វិកំ ក្កនិទនោនត្តិយា វិកំ ក្កនិទនោវិចារកប្បច្ចយា ។

[១៦១] វិកំ ក្កនិទអធិបតិយា វិកំ វិកំ ក្កនិទបុរេជានេ វិកំ វិកំ
ក្កនិទបញ្ញាជានេ វិកំ វិកំ ក្កនិទអាសេវនេ វិកំ វិកំ ក្កនិទវិចារ-
កប្បច្ចយា វិកំ វិកំ ក្កនិទវិចារយុត្តេ វិកំ វិកំ វិកំ ក្កនិទហេតុមូលកំ វិកំ ។

[១៦២] វិកំ ក្កនិទហេតុមូលកំ វិកំ វិកំ វិកំ ក្កនិទអារម្មណេ វិកំ វិកំ ក្កនិទអធិបតិយា វិកំ វិកំ ក្កនិទ
នអនន្តរេ វិកំ វិកំ ក្កនិទសមនន្តរេ វិកំ វិកំ ក្កនិទអញ្ញាមញ្ញេ វិកំ វិកំ ក្កនិទឧបនិស្សយេ វិកំ វិកំ ក្កនិទបុរេជានេ វិកំ វិកំ ក្កនិទ
បញ្ញាជានេ វិកំ វិកំ ក្កនិទអាសេវនេ វិកំ វិកំ ក្កនិទឈានេ វិកំ វិកំ ក្កនិទមេត្តេ វិកំ វិកំ ក្កនិទសម្បយុត្តេ វិកំ វិកំ ក្កនិទវិចារយុត្តេ វិកំ វិកំ ក្កនិទនោនត្តិយា វិកំ វិកំ ក្កនិទនោវិចារកប្បច្ចយា វិកំ ។

[១៦៣] វិកំ ក្កនិទអារម្មណេ វិកំ វិកំ វិកំ ក្កនិទអធិបតិយា វិកំ វិកំ ក្កនិទអនន្តរេ វិកំ វិកំ ក្កនិទសមនន្តរេ វិកំ វិកំ ក្កនិទអញ្ញាមញ្ញេ វិកំ វិកំ ក្កនិទឧបនិស្សយេ វិកំ វិកំ ក្កនិទបុរេជានេ វិកំ វិកំ ក្កនិទបញ្ញាជានេ វិកំ វិកំ

នអាសេវនេ ឯតំ នសម្បយុត្តេ ឯតំ នវិប្បយុត្តេ
ឯតំ នោនត្ថិយា ឯតំ នោវិគេតេ ឯតំ ។

[១៦១] វិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-
ណប្បដ្ឋយា អធិបតិយា ឯតំ . . . នបុរេជានេ ឯតំ
នបច្ឆាជានេ ឯតំ នអាសេវនេ ឯតំ នវិប្បយុត្តេ
ឯតំ ។

[១៦២] វិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-
ណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជានេ ឯតំ . . .
នបច្ឆាជានេ ឯតំ នអាសេវនេ ឯតំ នវិប្បយុត្តេ
ឯតំ ។

[១៦៣] វិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-
ណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តប្បដ្ឋយា សមនន្ត-
ប្បដ្ឋយា សហជានប្បដ្ឋយា អក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា និស្ស្រ-
យប្បដ្ឋយា ឧបនិស្ស្រយប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា
ក្មប្បដ្ឋយា កាលាប្បដ្ឋយា វិទ្ធិយប្បដ្ឋយា ណ-
នប្បដ្ឋយា មត្តប្បដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្ប-
ដ្ឋយា អត្ថប្បដ្ឋយា នត្ថប្បដ្ឋយា វិគតប្បដ្ឋយា អវិគ-
តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានេ ឯតំ . . . នអាសេវនេ ឯតំ ។

វារៈ ១ ក្នុងនិកាយនប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១
ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនោវិគ-
តប្បដ្ឋយា ។

[១៦១] វារៈ ១ ក្នុងនិកាយនប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា និងអាម្មណប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា វារៈ ១
ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិកាយនប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយា ។

[១៦២] វារៈ ១ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា អាម្មណប្បដ្ឋយា និងអធិបតិប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាន-
ប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិកាយនប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[១៦៣] វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយា
ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តប្បដ្ឋយា សមនន្ត-
ប្បដ្ឋយា សហជានប្បដ្ឋយា អក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា និស្ស្រយប្បដ្ឋយា ឧប-
និស្ស្រយប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា ក្មប្បដ្ឋយា កាលាប្បដ្ឋយា វិទ្ធិយ-
ប្បដ្ឋយា ណនប្បដ្ឋយា មត្តប្បដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
អត្ថប្បដ្ឋយា នត្ថប្បដ្ឋយា វិគតប្បដ្ឋយា និងអវិគតប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ១
ក្នុងនិកាយនប្បដ្ឋយា ។

[១៦២] អាហារាប្បដូយា នហេតុយា ទេ ...

នអាហារណា បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជានេ សន្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសាវេ
នេ នវ នតន្តេ តីណិ នវិចារេ នវ នសម្បយុត្តេ ឯកំ
នណា នេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ន-
វិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៦៥] អាហារាប្បដូយា ហេតុប្បដូយា នអាហារណា

បញ្ច ... នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសម-
នន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
នបុរេជានេ សន្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសាវេនេ នវ
នតន្តេ តីណិ នវិចារេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៦២] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដូយ ព្រោះអាហារាប្បដូយ ...

វារៈ ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដូយ វារៈ ៥
ក្នុងនអនន្តរាប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរាប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញា-
ប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយាប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជានាប្បដូយ
វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានាប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសាវាប្បដូយ វារៈ ៧
ក្នុងនតន្តរាប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារាប្បដូយ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តិយ-
ប្បដូយ វារៈ ១ ក្នុងនណាប្បដូយ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តរាប្បដូយ វារៈ ៥
ក្នុងនសម្បយុត្តិយាប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តិយាប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនោ-
នត្ថិយាប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតាប្បដូយ ។

[១៦៥] វារៈ ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្បដូយ ព្រោះអាហារាប្បដូយ ឯក

ហេតុប្បដូយ ... វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្ត-
រាប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរាប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដូយ
វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយាប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជានាប្បដូយ វារៈ ៧
ក្នុងនបច្ឆាជានាប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុងនអាសាវាប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុង
នតន្តរាប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារាប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តិយា
ប្បដូយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តិយាប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុងនោនត្ថិយាប្បដូយ វារៈ ៥ ក្នុង
នោវិគតាប្បដូយ ។

[១២២] អាហារប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិយា ភីណិ . . . ឧបុរេវាតេ ភីណិ ឧបច្ឆាវាតេ ភីណិ ឧអាសេវាធម ភីណិ ឧត្តមេ ភីណិ ឧវិចារតេ ភីណិ ឧវិប្បយុត្តេ ភីណិ ។ យថា ហេតុម្ហុសតំ ឯវំ វិត្តារេតតំ ។

[១២៧] វត្តិយប្បដ្ឋយា ឧហេតុយា ទ្វេ . . . ឧអាម្មណា បញ្ច ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអធន្តរេ បញ្ច ឧសមធន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច ឧឧបនិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេវាតេ សត្ត ឧបច្ឆាវាតេ ឧវ ឧអាសេវាធម ឧវ ឧត្តមេ ភីណិ ឧវិចារតេ ឧវ ឧអាហារេ ឯតំ ឧណាធម ឯតំ ឧមត្តេ ឯតំ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ ភីណិ ឧោធភ្និយា បញ្ច ឧោវិគតេ បញ្ច ។

[១២៨] វត្តិយប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអាម្មណា បញ្ច . . . ឧអធិបតិយា ឧវ ឧអធន្តរេ បញ្ច ឧសមធន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច ឧឧបនិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេវាតេ សត្ត ឧបច្ឆាវាតេ ឧវ ឧអាសេវាធម ឧវ

[១២៦] វារៈ ៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ ខឹងអាម្មណប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៧ ក្នុងឧបុរេវាតេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧបច្ឆាវាតេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧអាសេវាធមប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧត្តមេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧវិចារតេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយ ។ បណ្ឌិត ធម្មវិទ្យាស្ថាន ដូចហេតុមូលករវិជារ ។

[១២៧] វារៈ ៦ ក្នុងឧហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះវត្តិយប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៥ ក្នុងឧអាម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧអធន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧសមធន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧបុរេវាតេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧបច្ឆាវាតេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧអាសេវាធមប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧត្តមេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧវិចារតេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧណាធមប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧមត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧោធភ្និយាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧោវិគតេប្បដ្ឋយ ។

[១២៨] វារៈ ៥ ក្នុងឧអាម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះវត្តិយប្បដ្ឋយ ខឹងហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧអធន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧសមធន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧបុរេវាតេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧបច្ឆាវាតេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧអាសេវាធមប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧត្តមេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧវិចារតេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧណាធមប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧមត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧោធភ្និយាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងឧោវិគតេប្បដ្ឋយ ។

ឧត្តរោ តីណិ ធីតាភេត ធី ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧ-
វិប្បយុត្តេ តីណិ ខោធន្តិយា បញ្ច ខោវិភតេ បញ្ច ។

[១៦៧] ក្បួនយប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អារម្ម-
ណាប្បច្ចយា ឧក្ខតិបតិយា តីណិ . . . ឧប្បរេវាតេ
តីណិ ឧបច្ឆាវាតេ តីណិ ឧបរាសវខេ តីណិ ឧត្តរោ
តីណិ ឧវិចារតេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា
ហេតុម្ពលកំ វិវ វិទ្ធារតតំ ។

[១៧០] ណាឧប្បច្ចយា ហេតុយា ធម្ម . . .
ឧអារម្មណា បញ្ច ឧក្ខតិបតិយា ធី ឧក្ខតិបតិយា បញ្ច
ឧសមមន្តរោ បញ្ច ឧអត្តាមត្តោ បញ្ច ឧឧបនិស្សយេ
បញ្ច ឧប្បរេវាតេ សត្ត ឧបច្ឆាវាតេ ធី ឧរាសវខេ
ធី ឧត្តរោ តីណិ ឧវិចារតេ ធី ឧមត្តេ វិកំ
ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ខោធន្តិយា
បញ្ច ខោវិភតេ បញ្ច ។

[១៧១] ណាឧប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ឧអារម្ម-
ណា បញ្ច . . . ឧក្ខតិបតិយា ធី ឧក្ខតិបតិយា បញ្ច

វាវ ក្បួនកម្មប្បច្ចយា វាវ ក្បួនវិបាកប្បច្ចយា វាវ ក្បួន
ឧសម្បយុត្តប្បច្ចយា វាវ ក្បួនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា វាវ ក្បួនខោតិ-
ប្បច្ចយា វាវ ក្បួនខោវិភតប្បច្ចយា ។

[១៦៧] វាវ ក្បួនឧក្ខតិបតិយា ព្រោះក្បួនយប្បច្ចយា ហេ-
តុប្បច្ចយា ឧក្ខតិបតិយា . . . វាវ ក្បួនឧប្បរេវាតេ វាវ
ក្បួនឧបច្ឆាវាតេ វាវ ក្បួនឧបរាសវខេ វាវ ក្បួន
ឧត្តរោ វាវ ក្បួនឧវិចារតេ វាវ ក្បួនឧវិប្បយុត្តេ វាវ
ឧបណិក ក្បួនវិទ្ធារតតំ ដូចហេតុម្ពលកៈដែរ ។

[១៧០] វាវ ក្បួនហេតុយា ព្រោះណាឧប្បច្ចយា . . .
វាវ ក្បួនឧអារម្មណា វាវ ក្បួនឧក្ខតិបតិយា វាវ ក្បួន
ឧសមមន្តរោ វាវ ក្បួនឧអត្តាមត្តោ វាវ ក្បួនឧឧបនិស្សយេ
វាវ ក្បួនឧប្បរេវាតេ វាវ ក្បួនឧបច្ឆាវាតេ វាវ ក្បួនឧរាសវខេ
វាវ ក្បួនឧត្តរោ វាវ ក្បួនឧវិចារតេ វាវ ក្បួនឧមត្តេ
វាវ ក្បួនឧសម្បយុត្តេ វាវ ក្បួនឧវិប្បយុត្តេ
វាវ ក្បួនឧខោតិប្បច្ចយា វាវ ក្បួនឧខោវិភតប្បច្ចយា ។

[១៧១] វាវ ក្បួនឧអារម្មណា ព្រោះណាឧប្បច្ចយា ឧក្ខតិ-
បតិយា . . . វាវ ក្បួនឧក្ខតិបតិយា វាវ ក្បួនឧសមមន្តរោ

នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៧២] ណាមប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណ-
ប្បដ្ឋយា នអធិបតីយា តីណិ . . . នបុរេជានេ តីណិ
នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ
តីណិ នវិចារកេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា
ហេតុម្ពលកំ ឯវំ វិត្តារតត្ថំ ។

[១៧៣] មត្តប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ . . .
នអារម្មណេ បញ្ច នអធិបតីយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវនេ
នវ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុង
នឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆា-
ជានេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនកម្មេប្បដ្ឋយា
វារៈ៧ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនោវិគតេប្បដ្ឋយា ។

[១៧៤] វារៈ៧ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយា ព្រោះនាយាប្បដ្ឋយា ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា និវេហនប្បដ្ឋយា . . . វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយា វារៈ៧
ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនកម្មេ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។
បណ្ឌិត គប្បិទ្យពិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈវដរ ។

[១៧៥] វារៈ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះមត្តប្បដ្ឋយា . . .
វារៈ៥ ក្នុងនអារម្មណេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុង
នអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញេ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយា
វារៈ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុង
នកម្មេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុង
នោវិគតេប្បដ្ឋយា ។

[១៧៧] សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧ-
ទិបតិយា តិណិ . . . ឧបុរេជាតេ តិណិ ឧបត្តាជាតេ
តិណិ ឧអាសវនេ តិណិ ឧកក្ខេ តិណិ ឧវិចារតេ
តិណិ ឧវិប្បយុត្តេ តិណិ ។ យថា ហេតុម្ហលកំ ។

[១៧៨] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ឧហេតុយា ធ្វេ . . .
ឧអាម្ពុណោ បញ្ច ឧទិបតិយា ឧវ ឧអធិបតិយា បញ្ច
ឧសមធិបតិយា បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ឧឧបទិស្សយេ
បញ្ច ឧបុរេជាតេ បញ្ច ឧបត្តាជាតេ ឧវ ឧអាសវនេ
ឧវ ឧកក្ខេ តិណិ ឧវិចារតេ ឧវ ឧណារនេ ឧវ ឧវតំ
ឧមត្តេ ឧវតំ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ហោធិតិយា បញ្ច
ហោវិតតេ បញ្ច ។

[១៧៩] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអា-
ម្ពុណោ បញ្ច . . . ឧទិបតិយា ឧវ ឧអធិបតិយា បញ្ច
ឧសមធិបតិយា បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ឧឧបទិស្សយេ
បញ្ច ឧបុរេជាតេ បញ្ច ឧបត្តាជាតេ ឧវ ឧអាសវនេ
ឧវ ឧកក្ខេ តិណិ ឧវិចារតេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច
ហោធិតិយា បញ្ច ហោវិតតេ បញ្ច ។

[១៧៧] វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតិប្បដ្ឋយា ព្រោះសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា និង
ហេតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧបត្តាជាតិ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧអាសវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧកក្ខេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣
ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ ដូចហេតុម្ហលកំវិជរ ។

[១៧៨] វារៈ ២ ក្នុងឧហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា . . .
វារៈ ៥ ក្នុងឧអាម្ពុណោប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧទិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុង
ឧអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧសមធិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧឧបទិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧបុរេជាតិប្បដ្ឋយា
វារៈ ៥ ក្នុងឧបត្តាជាតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧអាសវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣
ក្នុងឧកក្ខេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
វារៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុង
ហោធិតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងហោវិតតិប្បដ្ឋយា ។

[១៧៩] វារៈ ៥ ក្នុងឧអាម្ពុណោប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
និងហេតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៥ ក្នុងឧទិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧអធិបតិ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧសមធិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា
វារៈ ៥ ក្នុងឧឧបទិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧបុរេជាតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុង
ឧបត្តាជាតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧអាសវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឧកក្ខេប្បដ្ឋយា
វារៈ ៥ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុង
ហោធិតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងហោវិតតិប្បដ្ឋយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[១៨៤] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជា-
តេ ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

[១៨៥] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា បុរេជា-
តប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋ-
យា អវិភតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . . នអាសេ-
វនេ ឯកំ ។

[១៨៦] អត្ថិប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . . នអា-
រម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ
បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ នអាសេ-
វនេ នវ នកក្ខេ តិណិ នវិចារកេ នវ នអាហារ
ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណិ នោនត្ថយា
បញ្ច នោវិភតេ បញ្ច ។

[១៨៧] អត្ថិប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្ម-
ណោ បញ្ច . . . នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច
នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្ស-
យេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ នវ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[១៨៤] វរៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
ហេតុប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា និងវិចារកប្បដ្ឋយា . . .
វរៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយា ។

[១៨៥] វរៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
ហេតុប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា
និងអវិភតប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយា ។

[១៨៦] វរៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអត្ថិប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ៥
ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនអនន្ត-
ប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា
វរៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៧
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុង
នកម្មប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយា
វរៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុង
នមត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនោវិភតប្បដ្ឋយា ។

[១៨៧] វរៈ ៥ ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះអត្ថិប្បដ្ឋយា និងហេតុប្ប-
ដ្ឋយា . . . វរៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយា វរៈ ៥
ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វរៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្ស-
យេប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា

នអាសេវនេ នវំ នកម្មេ តីណិ នវិចារេតេ នវំ
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

[១៨៨] អត្តិប្បត្តយា ហេតុប្បត្តយា អារម្មណប្ប-
ត្តយា នអធិបតិយា តីណិ . . . នបុរេជានេ តីណិ
នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តី-
ណិ នវិចារេតេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តារេតត្ថំ ។

[១៨៩] នត្តិប្បត្តយា . . . វិតតប្បត្តយា នហេតុ-
យា ទ្វេ . . . នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជានេ តីណិ
នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តី-
ណិ នវិចារេតេ តីណិ នយានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា អារម្មណមូលកំ ឯវំ
វិត្តារេតត្ថំ ។

[១៩០] អវិតតប្បត្តយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
នការម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា នវំ នអនន្តិកេ
បញ្ច នសមនន្តិកេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧប-
និស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវំ

វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយសេវនប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយប្បត្តិយ វារៈ ៧ ក្នុង
និវាហប្បត្តិយ វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយសម្បយុត្តប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិវាហប្បត្តិ-
យ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយត្រៃវិប្បត្តិយ វារៈ ៥ ក្នុងនិវាហប្បត្តិយ ។

[១៨៧] វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយត្រៃវិប្បត្តិយ ព្រោះអត្តិប្បត្តិយ ហេតុ-
ប្បត្តិយ វិវិកាយមូលប្បត្តិយ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយសេវនប្បត្តិយ វារៈ ៣
ក្នុងនិកាយសម្បយុត្តប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយសេវនប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុង
និកាយប្បត្តិយ វារៈ ៧ ក្នុងនិវាហប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិវាហប្បត្តិ-
យ ។ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យវិស្តារ ដូចហេតុមូលកៈដែរ ។

[១៨៨] ព្រោះអត្តិប្បត្តិយ . . . វារៈ ៦ ក្នុងនិកាយហេតុប្បត្តិយ ព្រោះ
វិតតប្បត្តិយ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយអធិបតិប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយសេវន-
ប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយសម្បយុត្តប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយសេវនប្បត្តិយ
វារៈ ៣ ក្នុងនិកាយកម្មប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិវាហប្បត្តិយ វារៈ ១ ក្នុង
និកាយនយានប្បត្តិយ វារៈ ១ ក្នុងនិកាយមត្តប្បត្តិយ វារៈ ៣ ក្នុងនិវាហប្បត្តិយ ។
បណ្ឌិត គប្បីឱ្យវិស្តារ ដូចអារម្មណមូលកៈដែរ ។

[១៩០] វារៈ ៦ ក្នុងនិកាយហេតុប្បត្តិយ ព្រោះអវិតតប្បត្តិយ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយអារម្មណប្បត្តិយ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយអធិបតិប្បត្តិយ
វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយអនន្តិកេប្បត្តិយ វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយសមនន្តិកេប្បត្តិយ
វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយញ្ញាមញ្ញប្បត្តិយ វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយឧបនិស្សយប្បត្តិយ
វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយសេវនប្បត្តិយ វារៈ ៧ ក្នុងនិកាយសម្បយុត្តប្បត្តិយ

នេអាសេវនេ នេ នេកម្មេ តីណិ នេវិចារេកេ នេវ
នេអាហារេ ឯតំ នេវង្រ្ទិយេ ឯតំ នេនរោនេ ឯតំ
នេមត្តេ ឯតំ នេសម្បយុត្តេ បញ្ច នេវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១៧០] អវិគតប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នេអាម្ម-
លោ បញ្ច . . . នេអធិបតិយា នេវ នេអនន្តរេ បញ្ច
នេសមនន្តរេ បញ្ច នេអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នេឧបនិស្សយេ
បញ្ច នេបុរេជានេ សត្ត នេបច្ឆាជានេ នេវ នេអាសេវនេ
នេវ នេកម្មេ តីណិ នេវិចារេកេ នេវ នេសម្បយុត្តេ បញ្ច
នេវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា បញ្ច នោវិគតេ
បញ្ច ។ យថា ហេតុម្ពលកំ ឯវំ វិត្តារេតតំ ។
អនុលោមបច្ចនីយគណនា ខំដ្ឋិត ។

[១៧២] នេហេតុប្បច្ចយា អាម្មលោ ទ្វេ . . .
អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជានេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញោ
ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជានេ ទ្វេ

វារៈ ៧ ក្នុងនេអាសេវនេប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនេកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
នេវិចារេកេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនេអាហារេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនេវង្រ្ទិយេប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនេនរោនេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនេមត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នេសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនេវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នោនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេវិគតេប្បច្ច័យ ។

[១៧១] វារៈ ៥ ក្នុងនេអាម្មលោប្បច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ និង
ហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនេអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេអនន្តរេប្បច្ច័យ
វារៈ ៥ ក្នុងនេសមនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេអញ្ញាមញ្ញោប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នេឧបនិស្សយេប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនេបុរេជានេប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនេបច្ឆា-
ជានេប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនេអាសេវនេប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនេកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងនេវិចារេកេប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣
ក្នុងនេវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនេនោនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុង
នេវិគតេប្បច្ច័យ ។ ចណ្ឌិត គប្បិទ្ធិវិគិត្តារេ ដូចហេតុម្ពលកៈវិដេ ។
ចប់ អនុលោមបច្ចនីយគណនា ។

[១៧២] វារៈ ២ ក្នុងនេអាម្មលោប្បច្ច័យ ព្រោះនេហេតុប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ២ ក្នុងនេអនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេសមនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
នេសហជានេប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេអញ្ញាមញ្ញោប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេនិស្ស-
យេប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេឧបនិស្សយេប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនេបុរេជានេប្បច្ច័យ

អាសាវយេ ទ្វេ កក្កេ ទ្វេ វិចារេត ឯតំ អាហារេ ទ្វេ
ស្រ្តិយេ ទ្វេ ឈារេ ទ្វេ មត្តេ ឯតំ សម្បយុត្ត ទ្វេ
វិប្បយុត្ត ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ បត្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ
អវិគតេ ទ្វេ ។

[១៧៧] ឧបោតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណប្បច្ចយា
សហជាតេ ឯតំ ... អញ្ញាមញ្ញា ឯតំ ទិស្សយេ
ឯតំ កក្កេ ឯតំ វិចារេត ឯតំ អាហារេ ឯតំ
ស្រ្តិយេ ឯតំ ឈារេ ឯតំ វិប្បយុត្ត ឯតំ
អត្តិយា ឯតំ អវិគតេ ឯតំ ។

[១៧៨] ឧបោតុប្បច្ចយា ឧអារម្មណប្បច្ចយា ឧ-
អធិបតិប្បច្ចយា ឧអនន្តប្បច្ចយា ឧសមនន្តប្បច្ចយា
ឧអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា សហជាតេ ឯតំ ... ទិស្សយេ
ឯតំ កក្កេ ឯតំ វិចារេត ឯតំ អាហារេ ឯតំ
ស្រ្តិយេ ឯតំ ឈារេ ឯតំ វិប្បយុត្ត ឯតំ អត្តិយា
ឯតំ អវិគតេ ឯតំ (សត្វត្ថ ឯតំ) ។

វារៈ២ ក្នុងអាសាវប្បច្ច័យ វារៈ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ វារៈ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ២ ក្នុងស្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ២
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងមត្តប្បច្ច័យ វារៈ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
វារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ២ ក្នុងអត្តប្បច្ច័យ វារៈ២ ក្នុង
នត្តប្បច្ច័យ វារៈ២ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៧៧] វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះឧបោតុប្បច្ច័យ
និងឧអារម្មណប្បច្ច័យ ... វារៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងទិស្ស-
យប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ១
ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងស្រ្តិយប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងឈានប្ប-
ច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងអត្តប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ ។

[១៧៨] វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះឧបោតុប្បច្ច័យ
ឧអារម្មណប្បច្ច័យ ឧអធិបតិប្បច្ច័យ ឧអនន្តប្បច្ច័យ ឧសមនន្តប្បច្ច័យ
និងឧអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ .. វារៈ១ ក្នុងទិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ
វារៈ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងស្រ្តិយ-
ប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ១
ក្នុងអត្តប្បច្ច័យ វារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ (វារៈ១ ក្នុងបច្ច័យនាំនិស្ស) ។

[១៧៥] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា ន-
 អធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា
 នអក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា នបុរេជា-
 តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអាសេវនប្បដ្ឋយា ។
 យាកសេវនា សត្វំ សទិសំ ។ នកក្ខេ កណ៌តេ បញ្ច
 បញ្ញា ហោន្តិ ។ . . . នកក្ខេប្បដ្ឋយា សហជានេ
 ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្ថិយា
 ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[១៧៦] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា ន-
 អធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា
 នអក្ខមក្ខប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា នបុរេជា-
 តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអាសេវនប្បដ្ឋយា
 នកក្ខេប្បដ្ឋយា នវិចារតប្បដ្ឋយា នអាហារប្បដ្ឋយា
 សហជានេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ
 អវិគតេ ឯកំ ។

[១៧៧] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា ន-
 អធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា

[១៧៥] ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ នអារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិ-
 ប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ នអក្ខមក្ខប្បដ្ឋយ ន-
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ និងនអាសេវន-
 ប្បដ្ឋយ ។ បច្ច័យនាំនិសំ ដកបដល់អាសេវនប្បដ្ឋយ សុទ្ធតែដូច ។
 គា ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ ដែលលោកកប់ហើយ មានបញ្ញា ៥ យ៉ាង ។
 . . . វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១
 ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១៧៦] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 នអារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ
 នអក្ខមក្ខប្បដ្ឋយ នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆា-
 ជាតប្បដ្ឋយ នអាសេវនប្បដ្ឋយ នកក្ខេប្បដ្ឋយ នវិចារតប្បដ្ឋយ និង
 នអាហារប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្ប-
 ដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[១៧៧] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 នអារម្មណប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តរប្បដ្ឋយ នសមនន្តរប្បដ្ឋយ

នមត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា នបុរេជានិ-
 តប្បដ្ឋយា នមន្ទានិកប្បដ្ឋយា នអាសេវនប្បដ្ឋយា
 នកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកប្បដ្ឋយា នអាហារប្បដ្ឋយា
 នសង្គ្រិយប្បដ្ឋយា នឈានប្បដ្ឋយា នមគ្គប្បដ្ឋយា ន-
 សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នោនត្តិប្បដ្ឋយា
 នោវិភក្ខប្បដ្ឋយា សហជានេ ឯកំ ... និស្សយេ
 ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។

[១៧៨] នអារម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុយា បញ្ច ...
 អធិបតិយា បញ្ច សហជានេ បញ្ច អញ្ញាមញ្ញ ឯកំ
 និស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
 បញ្ច សង្គ្រិយេ បញ្ច ឈានេ បញ្ច មគ្គេ បញ្ច
 វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា បញ្ច អវិភតេ បញ្ច ។

[១៧៩] នអារម្មណប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា
 សហជានេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
 កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ សង្គ្រិយេ
 ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ
 អវិភតេ ឯកំ ។ យថា នហេតុមូលកំ ។

នមត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយ នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ នបុរេជានិប្បដ្ឋយ នបច្ចជានិ-
 ប្បដ្ឋយ នអាសេវនប្បដ្ឋយ នកម្មប្បដ្ឋយ នវិចារកប្បដ្ឋយ នអាហារ-
 ប្បដ្ឋយ នសង្គ្រិយប្បដ្ឋយ នឈានប្បដ្ឋយ នមគ្គប្បដ្ឋយ នសម្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយ នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ នោនត្តិប្បដ្ឋយ និននោវិភក្ខប្បដ្ឋយ ...
 វរៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអវិ-
 ភក្ខប្បដ្ឋយ ។

[១៧៨] វរៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ...
 វរៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វរៈ ៥ ក្នុងសហជានិប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វរៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ
 វរៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ វរៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វរៈ ៥ ក្នុង
 សង្គ្រិយប្បដ្ឋយ វរៈ ៥ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វរៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
 វរៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វរៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វរៈ ៥ ក្នុងអ-
 វិភក្ខប្បដ្ឋយ ។

[១៧៩] វរៈ ១ ក្នុងសហជានិប្បដ្ឋយ ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ
 និននោវិភក្ខប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ
 វរៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអាហារ-
 ប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងសង្គ្រិយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វរៈ ១
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអវិភក្ខប្បដ្ឋយ ។
 ដូចនហេតុមូលកវរៈ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(២០០) នអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា នវ... អា-
 រដ្ឋលោ តិណិ អនន្តរេ តិណិ សមមន្តរេ តិណិ សហ-
 ជាតេ នវ អញ្ញាមញ្ញោ តិណិ ជិស្សយេ នវ ឧបជិស្សយេ
 តិណិ បុរេជាតេ តិណិ អាសេវនេ តិណិ កក្កេ នវ
 វិចារេត ឯតំ អាហារេ នវ ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ
 មក្កេ នវ សម្បយុត្តេ តិណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ
 នត្តិយា តិណិ វិគតេ តិណិ អវិគតេ នវ ។

(២០១) នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា អា-
 រដ្ឋលោ ទ្វេ ... អនន្តរេ ទ្វេ សមមន្តរេ ទ្វេ សហ-
 ជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញោ ទ្វេ ជិស្សយេ ទ្វេ ឧបជិស្សយេ
 ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កក្កេ ទ្វេ វិចារេត
 ឯតំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មក្កេ
 ឯតំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(២០០) វរៈ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ ...
 វរៈ៣ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ វរៈ៣ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ វរៈ៣
 ក្នុងសមមន្តរេប្បច្ចយ វរៈ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វរៈ៣ ក្នុងអញ-
 ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ វរៈ៧ ក្នុងជិស្សយប្បច្ចយ វរៈ៣ ក្នុងឧបជិស្សយប្បច្ចយ
 វរៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វរៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ វរៈ៧
 ក្នុងកក្កប្បច្ចយ វរៈ១ ក្នុងវិចារេតប្បច្ចយ វរៈ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ
 វរៈ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វរៈ៧ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វរៈ៧ ក្នុងមក្ក-
 ប្បច្ចយ វរៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វរៈ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 វរៈ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ វរៈ៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ចយ វរៈ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ
 វរៈ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

(២០១) វរៈ៦ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ និង
 នហេតុប្បច្ចយ ... វរៈ៦ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងសមមន្តរ-
 េប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ
 វរៈ៦ ក្នុងជិស្សយប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងឧបជិស្សយប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុង
 បុរេជាតប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងកក្កប្បច្ចយ
 វរៈ១ ក្នុងវិចារេតប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វរៈ១ ក្នុងមក្កប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុង
 សម្បយុត្តប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វរៈ៦ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ

នត្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[២០២] នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា

នការម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញាមញ្ញា
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារតេ ឯកំ
អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈារេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខិក្កំ ។

[២០៣] នអនន្តរាប្បច្ចយា . . . នសមនន្តរាប្បច្ច-

យា . . . នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា . . . នឧបនិស្សយប្បច្ចយា
ហេតុយា បញ្ច . . . អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ
បញ្ច អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ និស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច
វិចារតេ ឯកំ អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈារេ
បញ្ច មត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច
អវិគតេ បញ្ច ។

[២០៤] នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា

នសហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ និស្សយេ ឯកំ

វារៈ៤ ក្នុងនត្តិប្បច្ចយ វារៈ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ៤ ក្នុងអវិគត-
ប្បច្ចយ ។

[២០២] វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ

នហេតុប្បច្ចយ និងនការម្មណាប្បច្ចយ . . . វារៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ
វារៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ១
ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ
វារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។

[២០៣] ព្រោះនអនន្តរាប្បច្ចយ . . . នសមនន្តរាប្បច្ចយ . . .

នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ . . . វារៈ៥ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះនឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយ . . . វារៈ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ
វារៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុង
កម្មប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ៥
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
វារៈ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងអ-
វិគតប្បច្ចយ ។

[២០៤] វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ និង

នហេតុប្បច្ចយ . . . វារៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយ

កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ ណរោទេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
អវិគតេ ឯកំ ។ សង្កតំ ។

[២០៥] ធម្មេវនាតប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្ត . . .

អាម្មណោ តីណិ អធិបតិយា សត្ត អនន្តរេ តីណិ
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ សត្ត អញ្ញាមញ្ញា តីណិ
ធិស្សយេ សត្ត ឧបធិស្សយេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ
កម្មេ សត្តំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ
សត្ត ណរោទេ សត្ត មត្តេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា សត្ត ធត្តិយា តីណិ វិគតេ
តីណិ អវិគតេ សត្ត ។

[២០៦] ធម្មេវនាតប្បដ្ឋយា ធម្មេហេតុប្បដ្ឋយា

អាម្មណោ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជា-
តេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧបធិស្សយេ ទ្វេ

ពវៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ ពវៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ ពវៈ ១ ក្នុងអាហារ-
ប្បដ្ឋយ ពវៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពវៈ ១ ក្នុងណរោទប្បដ្ឋយ ពវៈ ១ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពវៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ ពវៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។
សេចក្តីបំប្រញ ។

[២០៥] ពវៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះធម្មេវនាតប្បដ្ឋយ . . .

ពវ ៣ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ ពវៈ ៣ ក្នុង
អនន្តរេប្បដ្ឋយ ពវៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ
ពវៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ ពវៈ ៣ ក្នុង
ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ ពវៈ ៣ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ
ពវៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧ ក្នុង
ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧ ក្នុងណរោទប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ ពវៈ
៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពវៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧ ក្នុង
អត្តិប្បដ្ឋយ ពវៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ ពវៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ ពវៈ ៧
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២០៦] ពវៈ ២ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះធម្មេវនាតប្បដ្ឋយ

និងនៈហេតុប្បដ្ឋយ . . . ពវៈ ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ ពវៈ ២ ក្នុងសម-
នន្តរេប្បដ្ឋយ ពវៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ពវៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញ-
ប្បដ្ឋយ ពវៈ ២ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ ពវៈ ២ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ

អាសេវនេ ឯកំ កកម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ណារេ ទ្វេ មគ្គេ ឯកំ សម្បយុត្តេ
ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ទ្វេ ធន្ថិយា ទ្វេ វិគតេ
ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

(២០៧) នបុរេជាតប្បទូយា នហេតុប្បទូយា ន
អាម្មណាប្បទូយា សហជានេ ឯកំ . . . អញ្ញមញ្ញ
ឯកំ វិស្សយេ ឯកំ កកម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ
អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណារេ ឯកំ វិប្ប-
យុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សន្និទ្ធា ។

(២០៨) នបញ្ញជាតប្បទូយោ ហេតុយា ន . . .
អាម្មណា តីណិ អធិបតិយា ន អនន្តរេ តីណិ
សមនន្តរេ តីណិ សហជានេ ន អញ្ញមញ្ញ តីណិ
វិស្សយេ ន ឧបវិស្សយេ តីណិ បុរេជានេ តីណិ
អាសេវនេ តីណិ កកម្មេ ន វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ន
ឥន្ទ្រិយេ ន ណារេ ន មគ្គេ ន សម្បយុត្តេ តីណិ

វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បទូយ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារក-
ប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បទូយ វារៈ ២
ក្នុងណារប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្ត-
ប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុង
ធន្ថិប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បទូយ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បទូយ ។

(២០៧) វារៈ ១ ក្នុងសហជានប្បទូយ ព្រោះនបុរេជាតប្បទូយ
នហេតុប្បទូយ និងនអាម្មណប្បទូយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បទូយ
វារៈ ១ ក្នុងវិស្សយប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងកកម្មប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារក-
ប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បទូយ វារៈ ១
ក្នុងណារប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បទូយ
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បទូយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

(២០៨) វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បទូយ ព្រោះនបញ្ញជាតប្បទូយ . . .
វារៈ ៣ ក្នុងអាម្មណប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុង
អនន្តរេប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងសហជានប្បទូយ
វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងវិស្សយប្បទូយ វារៈ ៣
ក្នុងឧបវិស្សយប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុង
អាសេវនប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងកកម្មប្បទូយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បទូយ
វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុង
ណារប្បទូយ វារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បទូយ វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បទូយ

វិប្បយុត្តេ ធរ អត្តិយា ធរ ធន្តិយា តីណិ វិគតេ
តីណិ អវិគតេ ធរ ។

[២០៧] ឧបច្ឆាដាតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា
អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ
សហដាតេ ទ្វេ អត្តាមត្តោ ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧប-
ធិស្សយេ ទ្វេ បុរាដាតេ ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ
ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ វស្ត្រិយេ ទ្វេ
ណានេ ទ្វេ មាត្ត ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ
ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ ធន្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ
ទ្វេ ។

[២០៨] ឧបច្ឆាដាតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា
នអារម្មណប្បដ្ឋយា សហដាតេ ឯកំ . . . អត្តាមត្តោ
ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ
អាហារេ ឯកំ វស្ត្រិយេ ឯកំ ណានេ ឯកំ វិប្ប-
យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។
សម្ពិទ្ធា ។

វារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុង
ធន្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២០៧] វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះឧបច្ឆាដាតប្បដ្ឋយ
និងនហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរេ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងសហដាតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយ
វារៈ ២ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុង
បុរាដាតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុង
វស្ត្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងណានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុង
អវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២០៨] វារៈ ១ ក្នុងសហដាតប្បដ្ឋយ ព្រោះឧបច្ឆាដាតប្បដ្ឋយ
នហេតុប្បដ្ឋយ និងនអារម្មណប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារ-
កប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវស្ត្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងណានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[២០០] នកាសេវនប្បច្ចយា ហេតុច្ចយា វេ

... អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា វេ អនន្តរ

តីណិ សមនន្តរ តីណិ សហជាតេ វេ អញ្ញាមត្រា

តីណិ វិស្សយេ វេ ឧបវិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ

តីណិ កម្មេ វេ វិទាតេ វិគំ អាហារេ វេ

ឥន្ទ្រិយេ វេ ឈានេ វេ មត្តេ វេ សម្បយុត្តេ

តីណិ វិប្បយុត្តេ វេ អត្ថិយា វេ ធម្មិយា តីណិ

វិគតេ តីណិ អវិគតេ វេ ។

[២០២] នកាសេវនប្បច្ចយា នហេតុច្ចយា

អារម្មណេ ទ្វេ... អនន្តរ ទ្វេ សមនន្តរ ទ្វេ

សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមត្រា ទ្វេ វិស្សយេ ទ្វេ ឧប-

វិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិទាតេ

វិគំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ

មត្តេ វិគំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ

[២១១] វារៈ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះមហាសេវនប្បច្ចយ ...

វារៈ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុង

អនន្តរ វារៈ៧ ក្នុងសមនន្តរ វារៈ៧ ក្នុងសហជាតប្ប-

ច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអញ្ញាមត្រា វារៈ៧ ក្នុងវិស្សយ វារៈ៧ ក្នុង

ឧបវិស្សយ វារៈ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងកម្ម-

ប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងវិទាតប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ៧

ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ

វារៈ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុង

អត្ថប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងធម្មប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ៧

ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

[២១២] វារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ ព្រោះនកាសេវនប្បច្ចយ និង

នហេតុប្បច្ចយ ... វារៈ២ ក្នុងអនន្តរ វារៈ២ ក្នុងសមនន្តរ វារៈ២

វារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ២ ក្នុងអញ្ញាមត្រា វារៈ២ ក្នុង

វិស្សយ វារៈ២ ក្នុងឧបវិស្សយ វារៈ២ ក្នុងបុរេជាត-

ប្បច្ចយ វារៈ២ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ២ ក្នុងវិទាតប្បច្ចយ វារៈ២ ក្នុងអាហា-

រ វារៈ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ២ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ២

ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ

អត្ថិយា ទ្វេ ទត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

(២១៣) ទអាសេវនប្បដ្ឋយា ទហេតុប្បដ្ឋយា

ទអាម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញា
ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារេត ឯកំ
អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្ប-
យុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។
សម្ព័ន្ធំ ។

(២១៤) ទកម្មប្បដ្ឋយា ហេតុយា តីណិ ... អា-

រម្មណា តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ ស-
មនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញាមញ្ញា តីណិ
និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរជាតេ
តីណិ អាសេវនេ តីណិ អាហារេ តីណិ វេទ្ធិយេ
តីណិ ឈានេ តីណិ មត្តេ តីណិ សម្បយុត្តេ
តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ ទត្ថិយា
តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

វារៈ២ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងទត្ថិប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយា

វារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។

(២១៣) វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះទអាសេវនប្បដ្ឋយា

ទហេតុប្បដ្ឋយា និងទអាម្មណប្បដ្ឋយា ... វារៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញា
វារៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងវិហារ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងវិចារេតប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយា វារៈ១
ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយា
វារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

(២១៤) វារៈ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះទកម្មប្បដ្ឋយា ...

វារៈ៣ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង
អនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងសហជាត-
ប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា
វារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងបុរជាតប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង
អាសេវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងវេទ្ធិយ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៣
ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអតិ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងទត្ថិប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង
អវិគតប្បដ្ឋយា ។

[២១៥] នកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯតំ ... អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ សហជាតេ ឯតំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯតំ ទិស្សយេ ឯតំ ឧបទិស្សយេ ឯតំ បុរេជាតេ ឯតំ អាសេវនេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ វត្រ្មិយេ ឯតំ ណារេ ឯតំ សម្បយុត្តេ ឯតំ វិប្បយុត្តេ ឯតំ អត្តិយា ឯតំ ទត្តិយា ឯតំ វិតតេ ឯតំ អវិតតេ ឯតំ ។

[២១៦] នកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯតំ ... អញ្ញាមញ្ញោ ឯតំ ទិស្សយេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ អត្តិយា ឯតំ អវិតតេ ឯតំ ។ សង្ខត្តំ ។

[២១៧] នវិបាកប្បដ្ឋយា ហេតុយា នវ ... អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ នវ អញ្ញាមញ្ញោ តីណិ ទិស្សយេ នវ ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កត្មេ នវ អាហារេ នវ

[២១៥] វា ១ ក្នុងវិស្សប្បដ្ឋយេ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយេ និងនហេតុប្បដ្ឋយេ ... វា ១ ក្នុងវិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ វា: ២ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងឧបទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងបុរេជាតេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងវត្រ្មិយេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងទត្តិប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងវិតតេប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអវិតតេប្បដ្ឋយេ ។

[២១៦] វា: ១ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយេ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយេ នហេតុប្បដ្ឋយេ និងនអារម្មណប្បដ្ឋយេ ... វា: ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ វា: ១ ក្នុងអវិតតេប្បដ្ឋយេ ។ សេចក្តីដ្ឋក្ខណៈ ។

[២១៧] វា: ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ ព្រោះវិបាកប្បដ្ឋយេ ... វា: ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងឧបទិស្សប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងបុរេជាតេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយេ វា: ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេ

អភិធម្មបទិកា អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

ឥន្ទ្រិយេ ធរ ណារេ ធរ មាត្ត ធរ សម្មយុត្ត តីណិ
វិប្បយុត្ត ធរ អត្តិយា ធរ ធន្តិយា តីណិ វិភតេ
តីណិ អវិភតេ ធរ ។

[២០៨] ធរវិចារកប្បច្ចយា ធរហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណា ទ្វេ... អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សមា-
ជាតេ ទ្វេ អត្តាមត្តា ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧបធិស្សយេ
ទ្វេ មុរជាតេ ទ្វេ អាសវរេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ អាហារេ
ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ណារេ ទ្វេ មាត្ត ឯតំ សម្មយុត្ត
ទ្វេ វិប្បយុត្ត ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ ធន្តិយា ទ្វេ វិភតេ
ទ្វេ អវិភតេ ទ្វេ ។

[២០៩] ធរវិចារកប្បច្ចយា ធរហេតុប្បច្ចយា ធរ-
អាម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯតំ ... អត្តាមត្តា
ឯតំ ធិស្សយេ ឯតំ កម្មេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯតំ ណារេ ឯតំ វិប្បយុត្ត ឯតំ អត្តិយា
ឯតំ អវិភតេ ឯតំ ។ សន្តិកំ ។

អភិធម្មបទិកា អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

ធរៈ ឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងឈានប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងមគ្គ-
ប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
ធរៈ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងវិភតប្បច្ចយា
ធរៈ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយា ។

[២១០] ធរៈ ក្នុងការម្មណាប្បច្ចយា ព្រោះវិចារកប្បច្ចយា ឯតំ
នហេតុប្បច្ចយា ... ធរៈ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងសមនន្តរេ-
ប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បច្ចយា ធរៈ
ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងមុរជាត-
ប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអាសវរេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងកម្មប្បច្ចយា ធរៈ
ក្នុងអាហារេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងណារេប្បច្ចយា
ធរៈ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយា ធរៈ
ក្នុងវិភតប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយា ។

[២១១] ធរៈ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយា ព្រោះវិចារកប្បច្ចយា
នហេតុប្បច្ចយា ឯតំនការម្មណាប្បច្ចយា ... ធរៈ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បច្ចយា
ធរៈ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងកម្មប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអាហា-
រេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងណារេប្បច្ចយា ធរៈ
ក្នុងមគ្គប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយា ធរៈ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយា ធរៈ
ក្នុងវិភតប្បច្ចយា ។

[២២០] ឧអាហារប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ ...

អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២២១] ឧឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ ...

អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២២២] ឧនរោធប្បច្ចយា អាម្មណោ ឯកំ ...

អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ សម្បយុត្ត ឯកំ វិប្បយុត្ត ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ ធន្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[២២៣] ឧមគ្គប្បច្ចយា ឧហេតុប្បច្ចយា អាម្មណោ ឯកំ ...

អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ

[២២០] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ ព្រោះឧអាហារប្បច្ចយេ ...

វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[២២១] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ ព្រោះឧឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ ...

វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[២២២] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះឧនរោធប្បច្ចយេ ...

វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងធន្តិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[២២៣] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះឧមគ្គប្បច្ចយេ និងឧហេតុប្បច្ចយេ ...

វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយេ

សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ
 ឧបទិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ
 កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
 ឯកំ ឈានេ ឯកំ សម្មយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ
 ឯកំ អត្តិយា ឯកំ ធាត្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ
 អវិគតេ ឯកំ ។

[២២២] ធម្មត្ថប្បច្ចយា នហត្ថប្បច្ចយា នអា-
 រម្មណប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . . អញ្ញាមញ្ញោ
 ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្ប-
 យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។
 សន្និក្កំ ។

[២២៣] នសម្មយុត្តប្បច្ចយា ហេតុយា បញ្ច . . .
 អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ
 ធិស្សយេ បញ្ច កម្មេ បញ្ច វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
 បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ បញ្ច មត្តេ បញ្ច
 វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុង
 ធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាត-
 ប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ១
 ក្នុងវិចារកប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ
 វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងធាត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុង
 វិគតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។

[២២៤] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ ព្រោះឧបត្ថប្បច្ចយេ នហ-
 ត្ថប្បច្ចយេ ឯងនការម្មណប្បច្ចយេ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ
 វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិចារក-
 ប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ វារៈ ១
 ក្នុងឈានប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយេ
 វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ . .

[២២៥] វារៈ ៥ ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ ព្រោះនសម្មយុត្តប្បច្ចយេ . . .
 វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេ
 វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងមត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ចយេ ។

[២២២] នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា
 សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ជិស្សយេ
 ឯកំ កេច្ច ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
 ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្ត ឯកំ អត្តិយា
 ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សន្តិភ្នំ ។

[២២៧] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុយា តីណិ
 ... អាម្មណេ តីណិ អនិបតិយា តីណិ អនន្តរេ
 តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញា-
 មញ្ញា តីណិ ជិស្សយេ តីណិ ឧបជិស្សយេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ កេច្ច តីណិ វិចារកេ ឯកំ អា-
 ហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មត្ត
 តីណិ សម្បយុត្ត តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា
 តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[២២៨] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អា-
 ម្មណេ ទ្វេ ... អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជា-
 តេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា ទ្វេ ជិស្សយេ ទ្វេ ឧបជិស្សយេ ទ្វេ

[២២៦] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ ១ ក្នុងអត្តាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុង
 ជិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ ១
 ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា
 វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិគត-
 ប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញា ។

[២២៧] វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ...
 វារៈ ៣ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអនិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុង
 អនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងសហជាត-
 ប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអត្តាមញ្ញាប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងជិស្សយប្បដ្ឋយា
 វារៈ ៣ ក្នុងឧបជិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៣
 ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា
 វារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុង
 មត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ ៣
 ក្នុងវិគតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។

[២២៨] វារៈ ២ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងសម-
 នន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងអត្តាមញ្ញា-
 ប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងជិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងឧបជិស្សយប្បដ្ឋយា

អាសវនេ ឯកំ កក្កេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ
ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មន្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា
ទ្វេ ធនិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

(២២៩) ទវិប្បយុត្តប្បទូយា ធមោតុប្បទូយា

ធមោតុប្បទូយា សហជានេ ឯកំ . . . អញ្ញាមញ្ញា
ឯកំ ទិស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។
សន្និគំ ។

(២៣០) ចោធនិប្បទូយា . . . ចោវិគតប្បទូយា

ចោតុយា បញ្ច . . . អធិបតិយា បញ្ច សហជានេ
បញ្ច អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ទិស្សយេ បញ្ច កក្កេ បញ្ច
វិគតេ ឯកំ អាហារេ បញ្ច ឥន្ទ្រិយេ បញ្ច ឈានេ
បញ្ច មន្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិ-
គតេ បញ្ច ។

វារៈ ១ ក្នុងអាសវនេប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងកក្កេប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងអាហារ-
ប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងឈានេប្បទូយា វារៈ ១
ក្នុងមន្តេប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បទូយា
វារៈ ២ ក្នុងធនិប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងវិគតេប្បទូយា វារៈ ២ ក្នុងអវិគ-
តេប្បទូយា ។

(២២៩) វារៈ ១ ក្នុងសហជានេប្បទូយា ព្រោះទវិប្បយុត្តប្បទូយា

ព្រោះធមោតុប្បទូយា ព្រោះធមោតុប្បទូយា . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញា-
ប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងទិស្សយេប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បទូយា វារៈ ១
ក្នុងអាហារេប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បទូយា
វារៈ ១ ក្នុងធនិប្បទូយា ។ សេចក្តីចម្រើន ។

(២៣០) ព្រោះចោធនិប្បទូយា . . . វារៈ ៥ ក្នុងចោតុប្បទូយា

ព្រោះចោវិគតេប្បទូយា . . . វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងស-
ហជានេប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងទិស្សយេប្បទូយា
វារៈ ៥ ក្នុងកក្កេប្បទូយា វារៈ ១ ក្នុងវិគតេប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងអាហារ-
ប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងឈានេប្បទូយា វារៈ ៥
ក្នុងមន្តេប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បទូយា វារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បទូយា វារៈ
៥ ក្នុងធនិប្បទូយា ។

(២៣១) លោកិកតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា សហ-
ជាតេ ឯកំ . . . អត្តមត្តោ ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ
កត្តេ ឯកំ វិចារតេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
អវិគតេ ឯកំ ។

(២៣២) លោកិកតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
រម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរាប្បច្ចយា
នសមនន្តរាប្បច្ចយា នអត្តមត្តោប្បច្ចយា សហជាតេ
ឯកំ . . . ធិស្សយេ ឯកំ កត្តេ ឯកំ វិចារតេ ឯកំ
អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ វិប្ប-
យុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

(២៣៣) លោកិកតប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ។
សម្ព័ត្តំ ។ នកម្មប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ . . .
ធិស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ វិគតេ
ឯកំ ។

(២៣១) វរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះលោកិកតប្បច្ចយ
ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ . . . វរៈ ១ ក្នុងអត្តមត្តោប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុង
ធិស្សយប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ វរៈ ១
ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ចយ
វរៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងអវិគ-
តប្បច្ចយ ។

(២៣២) វរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះលោកិកតប្បច្ចយ
ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ព្រោះនការម្មណប្បច្ចយ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ
ព្រោះនអនន្តរាប្បច្ចយ ព្រោះនសមនន្តរាប្បច្ចយ ព្រោះនអត្តមត្តោប្បច្ចយ
. . . វរៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុង
វិបាកប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ
វរៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងអត្តិ-
ប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

(២៣៣) ព្រោះលោកិកតប្បច្ចយ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។ វរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ . . .
វរៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងអត្តិ-
ប្បច្ចយ វរៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ ។

[២៣៤] លោកិកតប្បដ្ឋយោ នហេតុប្បដ្ឋយោ ។
សន្និទ្ធិតំ ។ នកម្មប្បដ្ឋយោ នវិបាកប្បដ្ឋយោ នអាហារ-
ប្បដ្ឋយោ សហជាតេ ឯកំ ... ជិស្សយេ ឯកំ អត្ថិ-
យា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

[២៣៥] លោកិកតប្បដ្ឋយោ នហេតុប្បដ្ឋយោ ។
សន្និទ្ធិតំ ។ នកម្មប្បដ្ឋយោ នវិបាកប្បដ្ឋយោ នអាហារ-
ប្បដ្ឋយោ នត្រ្រៃយប្បដ្ឋយោ នលោនប្បដ្ឋយោ នមគ្គ-
ប្បដ្ឋយោ នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយោ នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ នោ-
នត្ថិប្បដ្ឋយោ សហជាតេ ឯកំ ... ជិស្សយេ ឯកំ
អត្ថិយា ឯកំ អវិកតេ ឯកំ ។

បច្ចនិយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។
បដិច្ចវិហេ និដ្ឋិភោ ។

សហជាតិវិហេ(១)

[២៣៦] កុសលំ នម្មំ សហជាតោ កុសលោ
នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ កុសលំ ឯកំ ខន្ធ
សហជាតោ តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ សហជាតោ
ឯកោ ខន្ធ ខន្ធ សហជាតោ ខន្ធ ខន្ធ ។

១ ម. សហជាតិវិហេនិ ន ទិស្សតិ ។

[២៣៦] ព្រោះនោកិកតប្បដ្ឋយោ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយោ ។ សេចក្តី
បំប្រែញ ។ វារៈខ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយោ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយោ ព្រោះ
នវិបាកប្បដ្ឋយោ ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋយោ ... វារៈខ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយោ
វារៈខ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយោ វារៈខ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយោ ។

[២៣៧] ព្រោះនោកិកតប្បដ្ឋយោ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយោ ។ សេចក្តី
បំប្រែញ ។ វារៈខ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយោ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយោ ព្រោះ
នវិបាកប្បដ្ឋយោ ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋយោ ព្រោះនត្រ្រៃយប្បដ្ឋយោ ព្រោះ
នលោនប្បដ្ឋយោ ព្រោះនមគ្គប្បដ្ឋយោ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយោ ព្រោះន-
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ ព្រោះនោនត្ថិប្បដ្ឋយោ ... វារៈខ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយោ
វារៈខ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយោ វារៈខ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយោ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។
ចប់ បដិច្ចវិហេ ។

សហជាតិវិហេ:

[២៣៦] កុសលធមិ កើតជាមួយនឹងកុសលធមិ វិមជ្ជកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ គឺ ខន្ធ ៧ កើតជាមួយនឹងកុសលក្នុងខ
ខន្ធ ១ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។

កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធេ សហជាតំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ សហជាតោ កុស-
 លោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធេ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[២៣៧] អកុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ
 ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ សហ-
 ជាតោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ
 ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធេ
 សហជាតំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ
 សហជាតោ អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ
 សហជាតា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ

អព្យាកតធម៌ កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ វែមកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កើតជាមួយនឹងកុសលក្នុងទាំងឡាយ ។
 កុសលធម៌ក្តី អកុសលធម៌ក្តី កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ វែមកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធតក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹង
 កុសលក្នុងខ ខន្ធខក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធត ខន្ធល
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងខន្ធល ។

[២៣៧] អកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ វែមកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធត កើតជាមួយនឹងអកុសលក្នុងខ ខន្ធខ
 កើតជាមួយនឹងខន្ធត ខន្ធល កើតជាមួយនឹងខន្ធល ។ អព្យាកតធម៌
 កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ វែមកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប កើតជាមួយនឹងអកុសលក្នុងទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី
 អព្យាកតធម៌ក្តី កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ វែមកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ចយ គឺ ខន្ធតក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កើតជាមួយនឹងអកុសលក្នុងខ

តយោ ខន្ធេ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តស-
មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។

[២៣៨] អព្យាករំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាក-
រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាកាព្យាករំ
កំរិយាព្យាករំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ តយោ ខន្ធេ សហជាតោ ឯកោ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ វិចាកា-
ព្យាករំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា តយោ ខន្ធា កដត្តា
ច រូបំ តយោ ខន្ធេ សហជាតោ ឯកោ ខន្ធា កដត្តា
ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ សហជាតា ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច
រូបំ ខន្ធេ សហជាតំ វត្តុ វត្តុ សហជាតា ខន្ធា ឯកំ
មហាក្ខតំ សហជាតា តយោ មហាក្ខតា តយោ ម-
ហាក្ខតេ សហជាតំ ឯកំ មហាក្ខតំ ទ្វេ មហាក្ខតេ
សហជាតា ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ សហជាតំ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

ខន្ធខត្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តិ កើតជាមួយនឹងខន្ធភ ខន្ធលក្តិ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានបូក្តិ កើតជាមួយនឹងខន្ធល ។

[២៣៨] អព្យាករធម៌ កើតជាមួយនឹងអព្យាករធម៌ វិមន៍កើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តិ កើតជាមួយ
នឹងវិចាកាព្យាករកំរិយាព្យាករក្នុង ខ ខន្ធខត្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តិ កើត
ជាមួយនឹងខន្ធភ ខន្ធលក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តិ កើតជាមួយនឹងខន្ធល
ខន្ធភក្តិ កដត្តារូក្តិ កើតជាមួយនឹងវិចាកាព្យាករក្នុង ខ ក្នុងខណៈ
វៃបដិសន្ធិ ខន្ធខត្តិ កដត្តារូក្តិ កើតជាមួយនឹងខន្ធភ ខន្ធលក្តិ
កដត្តារូក្តិ កើតជាមួយនឹងខន្ធល វត្តុ កើតជាមួយនឹងខន្ធវាំងឡាយ
ខន្ធវាំងឡាយ កើតជាមួយនឹងវត្តុ មហាក្ខត ៧ កើតជាមួយនឹងមហា-
ក្ខត ១ មហាក្ខត ១ កើតជាមួយនឹងមហាក្ខត ៧ មហាក្ខត ២ កើតជា
មួយនឹងមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តិ កដត្តារូប ឧបាទារូប កើតជា
មួយនឹងមហាក្ខតាំងឡាយ ។

[២៣៧] កុសលញ្ច អព្យាករណ៍ ធម្មំ សមា-
 ជាតោ អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច សមាជាតំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាករណ៍ ធម្មំ
 សមាជាតោ អព្យាករណ៍ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច សមាជាតំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

យថា បដិច្ចវារេ វិវិដ្ឋានេតតំ ។

[២៤០] ហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ . . .
 អនិបតិយា នវ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
 សមាជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ ចិស្សយេ នវ
 ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសវនេ
 តីណិ កក្កេ នវ វិចារេ ឯកំ អាហារេ នវ
 ក្រិយេ នវ ណារេ នវ មត្តេ នវ សម្បយុត្តេ
 តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្ថិយា នវ នត្ថិយា តីណិ
 វិកតេ តីណិ អវិកតេ នវ ។

អនុលាមំ ធម្មិតំ ។

យថា បដិច្ចវារកណាតា វិវិ កណេតតំ ។

[២៣៧] អព្យាករណ៍ កើតជាមួយនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាករ-
 ណ៍ផង វាមិនកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កើត
 ជាមួយនឹងកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អព្យ-
 ាករណ៍ កើតជាមួយនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាករណ៍ផង វាមិនកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កើតជាមួយនឹងអកុស-
 លក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

បណ្ឌិត ធម្មិវិទ្យាស្ថាន ដូចជាក្នុងបដិច្ចវារវិជារ ។

[២៤០] វារៈ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអារម្មណ-
 ប្បដ្ឋយ . . . វារៈ៧ ក្នុងអនិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ
 វារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងសមាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងចិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងឧបទិស្សយ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងអាសវនប្បដ្ឋយ
 វារៈ៧ ក្នុងកក្កប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងវិចារប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអាហារ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងក្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងណារប្បដ្ឋយ វារៈ៧
 ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុង
 វិកតប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយ ។

វិវិ អនុលាម ។

បណ្ឌិត ធម្មិវិទ្យាស្ថាន ដូចជាការកប់ ក្នុងបដិច្ចវារវិជារ ។

(២២០) អតុសលំ ធម្មំ សហជាតោ អតុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាស-
ហតតេ ឧទ្ធច្ចសហតតេ ខន្ធេ សហជាតោ វិចិត្តិញ្ញា-
សហតតោ ឧទ្ធច្ចសហតតោ មោហោ ។

(២២២) អព្យាកតំ ធម្មំ សហជាតោ អព្យាក-
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចា-
កាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សហជាតា
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ ខន្ធេ សហ-
ជាតោ ឯកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ន្ទេ ខន្ធេ
សហជាតា ន្ទេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អហេតុ-
កប្បជ្ជិសន្និក្ខណោ វិចាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ ស-
ហជាតា តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធេ
សហជាតោ ឯកោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ន្ទេ ខន្ធេ
សហជាតា ន្ទេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ខន្ធេ សហជា-
តំ វត្ថុ វត្ថុ សហជាតា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ សហ-
ជាតា តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ សហជាតំ
ឯកំ មហាក្ខតំ ន្ទេ មហាក្ខតេ សហជាតា ន្ទេ មហា-
ក្ខតា មហាក្ខតេ សហជាតំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ក-
ដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .

(២២១) អតុសលធមិ កើតជាមួយនឹងអតុសលធមិ វេមន៍កើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ កើតជាមួយនឹងខន្ធាន្ទាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

(២២២) អព្យាកតធមិ កើតជាមួយនឹងអព្យាកតធមិ វេមន៍កើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាញ្ចី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ចី កើតជាមួយ
នឹងអហេតុកិរិយាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុងខ ខន្ធាញ្ចី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ចី
កើតជាមួយនឹងខន្ធាញ ខន្ធអញ្ចី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបញ្ចី កើតជាមួយនឹងខន្ធអ
ខន្ធាញញ្ចី កដត្តារូបញ្ចី កើតជាមួយនឹងវិចាកាព្យាកតក្នុងខ ក្នុងខណៈ
នៃអហេតុកប្បជ្ជិសន្និ ខន្ធាញញ្ចី កដត្តារូបញ្ចី កើតជាមួយនឹងខន្ធាញ
ខន្ធអញញ្ចី កដត្តារូបញ្ចី កើតជាមួយនឹងខន្ធអ វត្ថុ កើតជាមួយនឹងខន្ធា
នាំងឡាយ ខន្ធានាំងឡាយ កើតជាមួយនឹងវត្ថុ មហាក្ខត កើតជាមួយ
នឹងមហាក្ខតខ មហាក្ខតខ កើតជាមួយនឹងមហាក្ខតញ មហាក្ខត កើត
ជាមួយនឹងមហាក្ខត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប កើត
ជាមួយនឹងមហាក្ខតនាំងឡាយ ពាហិរេវ . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .

កុសលភ្នំពេ សហជាតិពេ

ឧតុសម្បជ្ឈានំ . . . អសញ្ញសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
សហជាតា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ
សហជាតំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

យថា បដិច្ចករេ ឯវំ វិត្តារេតតំ ។

[២២៣] ឧបេតុយា ទ្វេ នការម្មណេ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
នបុរេជានេ សត្ត នបញ្ញាជានេ នវ នការសវនេ
នវ នកម្មេ តិណំ នវិចារេតេ នវ នអាហារេ ឯកំ
នវគ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ន
សម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណំ នោនត្តិយា
បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

បច្ចនិយំ និដ្ឋិតំ ។

[២២៤] ឧបេតុយា ទ្វេ នការម្មណេ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា នវ នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច

កុសលភ្នំពេ សហជាតិពេ

ឧតុសម្បជ្ឈានំ . . . មហាក្ខតេ កើតជាមួយនឹងមហាក្ខត ១ របស់
ពួកអសញ្ញសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ កើតជាមួយនឹង
មហាក្ខតវាំងឡាយ ។

បដ្ឋានិក គប្បវិទ្ធិស្តារ ដូចជាបដិច្ចករេវេជរ ។

[២២៣] ពរៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥ ក្នុងនការម្មណេប្ប-
ដ្ឋាយ . . . ពរៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋាយ
ពរៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥
ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៧ ក្នុង
នបញ្ញាជានេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៧ ក្នុងនការសវនេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៧ ក្នុងនកម្ម-
ប្បដ្ឋាយ ពរៈ៧ ក្នុងនវិចារេតេប្បដ្ឋាយ ពរៈ១ ក្នុងនអាហារេប្បដ្ឋាយ ពរៈ១
ក្នុងនវគ្រិយេប្បដ្ឋាយ ពរៈ១ ក្នុងនឈានេប្បដ្ឋាយ ពរៈ១ ក្នុងនមត្តេប្បដ្ឋាយ
ពរៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥
ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥ ក្នុងនោវិគតេប្បដ្ឋាយ ។

ចប់ បច្ចនិយៈ ។

[២២៤] ពរៈ៥ ក្នុងនការម្មណេប្បដ្ឋាយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ . . . ពរៈ
៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥ ក្នុងនសមន-
ន្តរេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញេប្បដ្ឋាយ ពរៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បដ្ឋាយ

អភិធម្មបិដក អនុលោមប្បដ្ឋានំ

នប្បរេដាតេ សត្ត នបច្ឆាដាតេ នវ នអាសេវនេ នវ
នកាម្ម ភីណំ នវិចារកេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ន-
វិប្បយុត្តេ ភីណំ នោនត្ថយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

អនុលោមប្បដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

(២២៥) នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណេ ទ្វេ ... អ-

នន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហដាតេ ទ្វេ អញ្ញាបតោ
ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧបធិស្សយេ ទ្វេ បុរេជានេ ទ្វេ
អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
ទ្វេ វត្ថុយេ ទ្វេ ឈារេ ទ្វេ មត្តេ ឯកំ សម្ប-
យុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថយា ទ្វេ នត្ថយា ទ្វេ
វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

បច្ចុនិយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សហដាតវិពេ និដ្ឋិតោ ។

បដិច្ចត្ថំ នាម សហដាតត្ថំ
សហដាតត្ថំ នាម បដិច្ចត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមប្បដ្ឋានំ

វារៈវ ក្នុងនប្បរេដាតេប្បដ្ឋយ វារៈវ ក្នុងនបច្ឆាដាតេប្បដ្ឋយ វារៈវ
ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយ វារៈព ក្នុងនកាម្មប្បដ្ឋយ វារៈវ ក្នុងនវិចារក-
ប្បដ្ឋយ វារៈថ ក្នុងនសម្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វារៈព ក្នុងនវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយ
វារៈថ ក្នុងនោនត្ថេប្បដ្ឋយ វារៈថ ក្នុងនោវិគតេប្បដ្ឋយ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋានំ ។

(២២៥) វារៈ២ ក្នុងអាម្មណេប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ...

វារៈ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុង
សហដាតេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអញ្ញាបតោប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងធិស្សយ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងបុរេជានេប្បដ្ឋយ
វារៈ២ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងវិចារ-
កប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងវត្ថុយេប្បដ្ឋយ វារៈ២
ក្នុងឈារេប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងមត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងសម្បយុត្តេប្បដ្ឋយ
វារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអត្ថេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនត្ថ-
េប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងវិគតេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអវិគតេប្បដ្ឋយ ។

ចប់ បច្ចុនិយានុលោមំ ។

ចប់ សហដាតវិពេ ។

អត្ថបេសសហដាតវារៈ ល្មោះថា អត្ថបេសសេដិច្ចវារៈ
អត្ថបេសសេដិច្ចវារៈ ល្មោះថា អត្ថបេសសហដាតវារៈ ។

បបូយវាណា(១)

[២៤៦] ឥសីសំ ធម្មំ បច្ចយា ឥសីសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ឥសីសំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធោ បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។ ឥសីសំ ធម្មំ បច្ចយា
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ឥសីសលោ
ខន្ធោ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឥសីសំ ធម្មំ
បច្ចយា ឥសីសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឥសីសំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ តយោ ខន្ធោ បច្ចយា ឯកោ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធា បច្ចយា ទ្វេ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៤៧] អឥសីសំ ធម្មំ បច្ចយា អឥសីសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អឥសីសំ ឯកំ ខន្ធំ
បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធោ បច្ចយា ឯកោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។ អឥសីសំ ធម្មំ
បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា

បបូយវាណា:

[២៤៦] កុលយេវេ ពិនិវ្រ្មណំ ឥសីសលោ ធម្មំ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ពិនិវ្រ្មណំ ឥសីសលោ ក្នុង ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ពិនិ
វ្រ្មណំ ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពិនិវ្រ្មណំ ខន្ធ ២ ។ អព្យាកតោ ពិនិវ្រ្មណំ
ឥសីសលោ ធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
ពិនិវ្រ្មណំ ឥសីសលោ ក្នុង ពិនិវ្រ្មណំ ។ កុលយេវេ អព្យាកតោ ធម្មំ
ពិនិវ្រ្មណំ ឥសីសលោ ធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣
ក្នុង ចិត្តសមុដ្ឋានំ ពិនិវ្រ្មណំ ឥសីសលោ ក្នុង ខន្ធ ១ ខន្ធ ១ ក្នុង ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ពិនិវ្រ្មណំ ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្នុង ចិត្តសមុដ្ឋានំ ពិនិវ្រ្មណំ
ខន្ធ ២ ។

[២៤៧] អឥសីសលោ ធម្មំ ពិនិវ្រ្មណំ អឥសីសលោ ធម្មំ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ពិនិវ្រ្មណំ អឥសីសលោ ក្នុង ខន្ធ ១
ខន្ធ ១ ពិនិវ្រ្មណំ ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពិនិវ្រ្មណំ ខន្ធ ២ ។ អព្យាក-
តោ ពិនិវ្រ្មណំ អឥសីសលោ ធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

១ ម. បបូយវាណា ៨ ទិស្សតិ ។

អតុសលេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អតុ-
សលំ ធម្មំ បច្ចយា អតុសលោ ច អព្យាកតោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អតុសលំ វិភតំ ខន្ធ
បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ តយោ
ខន្ធ បច្ចយា វិភោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ
ន្ទ ខន្ធ បច្ចយា ន្ទ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ។

(២២៨) អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកាព្យាកតំ តិវិ-
យាព្យាកតំ វិភតំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានក្ខ រូបំ តយោ ខន្ធ បច្ចយា វិភោ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ន្ទ ខន្ធ បច្ចយា ន្ទ ខន្ធ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានក្ខ រូបំ បដិសន្ធិត្តុលោ វិចារកាព្យាកតំ
វិភតំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ
តយោ ខន្ធ បច្ចយា វិភោ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ
ន្ទ ខន្ធ បច្ចយា ន្ទ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ
បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ខន្ធ វិភតំ មហាក្ខតំ បច្ច-
យា តយោ មហាក្ខតា តយោ មហាក្ខតេ បច្ចយា
វិភតំ មហាក្ខតំ ន្ទ មហាក្ខតេ បច្ចយា ន្ទ មហាក្ខតា

តិ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ តិវិវត្តនំ អតុសលក្ខណំ វាសិ ។ អតុសលធមិ
ក្ខ អព្យាកតធមិក្ខ តិវិវត្តនំ អតុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ តិវិវត្តនំ អតុស-
លក្ខណ៍ ខន្ធ ខ ក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ តិវិវត្តនំ ខន្ធ ខ ក្ខ
ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ តិវិវត្តនំ ខន្ធ ២ ។

(២២៨) អព្យាកតធមិ តិវិវត្តនំ អព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ តិវិវត្តនំ វិចា-
កាព្យាកតិវិយាព្យាកតក្ខណ៍ ខន្ធ ខ ក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ តិវិវត្ត-
នំ ខន្ធ ខ ក្ខ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ តិវិវត្តនំ ខន្ធ ខ ក្ខ
ក្ខ កដត្តា ក្ខ តិវិវត្តនំ វិចាកាព្យាកតក្ខណ៍ កដត្តា ខន្ធ ខ ក្ខ
សន្ធិ ខន្ធ ខ ក្ខ កដត្តា ក្ខ តិវិវត្តនំ ខន្ធ ខ ក្ខ កដត្តា
ក្ខ តិវិវត្តនំ ខន្ធ ២ វត្ថុ តិវិវត្តនំ ខន្ធ វាសិ ខន្ធ វាសិ
តិវិវត្តនំ វត្ថុ មហាក្ខត ខ តិវិវត្តនំ មហាក្ខត ខ មហាក្ខត ខ
តិវិវត្តនំ មហាក្ខត ខ មហាក្ខត ២ តិវិវត្តនំ មហាក្ខត ២

កុសលភ្នំ៣ បច្ចុយវា៣

មហាក្សត្រ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
 ឧហានារូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារាព្យាកតតា កិរិយាព្យា-
 កតតា ខន្ធា ។ អព្យាកតតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា កុសលា
 ខន្ធា ។ អព្យាកតតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា អកុសលា ខន្ធា ។
 អព្យាកតតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ច អព្យាកតតោ ច
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា កុសលា
 ខន្ធា មហាក្សត្រ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យា-
 កតតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ច អព្យាកតតោ ច
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា អកុសលា
 ខន្ធា មហាក្សត្រ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២២៧) កុសលញ្ច អព្យាកតតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយោ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ
 ឯតំ ខន្ធកា វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធកា តយោ ខន្ធកា
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ឯតោ ខន្ធកា ខន្ធកា ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចុយា ខន្ធកា ។ កុសលញ្ច អព្យាកតតញ្ច ធម្មំ
 បច្ចុយោ អព្យាកតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈិតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ

កុសលភ្នំ៣ បច្ចុយា៣

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧហានារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្សត្រទាំងឡាយ
 វិចារាព្យាកតតិរិយាព្យាកតតក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែក
 នឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ កុសលក្នុងទាំង-
 ឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្សត្រទាំងឡាយ ។ អកុសលធម៌
 ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្សត្រទាំងឡាយ ។

(២២៧) កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធកា ពឹងផ្អែកនឹងកុស-
 លក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធកា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធកា ផង វត្ថុផង ខន្ធកា
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធកា ២ ផង វត្ថុផង ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុស-
 លធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។

កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធនុ វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា កុសលេ ខន្ធធ មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៥០] អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធនុ វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធធ មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។

អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា

គី ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ហេតុនីកុសលក្ខន្ធានំ ឡាយផង មហាក្កត ខំនឡាយផង ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ផង អព្យាកតធម៌ផង រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទាំង វត្ថុផង ខន្ធទ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ផង វត្ថុផង ខន្ធធ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធធ ផង វត្ថុផង ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ពឹង ផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធានំ ឡាយផង មហាក្កតខំនឡាយផង ។

[២៥០] អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ ផង រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទាំង វត្ថុផង ខន្ធទ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ផង វត្ថុផង ខន្ធធ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធធ ផង វត្ថុផង ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធានំ ឡាយផង មហាក្កត ខំនឡាយផង ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹង អកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

អកុសលំ វិកតំ ខន្ធកា វត្តកា បច្ចយា តយោ ខន្ធកា
តយោ ខន្ធច វត្តកា បច្ចយា វិកតោ ខន្ធកា ទ្វេ
ខន្ធច វត្តកា បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា អកុសលេ ខន្ធច
ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៤០] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា កុសលំ វិកតំ ខន្ធច បច្ច-
យា តយោ ខន្ធកា តយោ ខន្ធច បច្ចយា វិកតោ
ខន្ធកា ទ្វេ ខន្ធច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា ។

[២៤២] អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អកុសលំ វិកតំ ខន្ធច
បច្ចយា តយោ ខន្ធកា តយោ ខន្ធច បច្ចយា វិកតោ
ខន្ធកា ទ្វេ ខន្ធច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា
វិហិតាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ វិកតំ ខន្ធច បច្ចយា
តយោ ខន្ធកា តយោ ខន្ធច បច្ចយា វិកតោ ខន្ធកា ទ្វេ
ខន្ធច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា បដិសន្ធិកុលោ វិហិតាព្យាក-
កតំ វិកតំ ខន្ធច បច្ចយា តយោ ខន្ធកា តយោ ខន្ធច
បច្ចយា វិកតោ ខន្ធកា ទ្វេ ខន្ធច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធកា
វត្តំ បច្ចយា ខន្ធកា ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ

តិ ខន្ធកា ពិនិវេកនីអកុសលក្ខន្ធទផលំ វកផលំ ខន្ធទ ពិនិវេកនី
ខន្ធកា ផលំ វកផលំ ខន្ធច ពិនិវេកនីខន្ធចផលំ វកផលំ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបំ ពិនិវេកនីអកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយផលំ មហាក្ខតទាំងឡាយផលំ ។

[២៤១] កុសលធមិ ពិនិវេកនីកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធកា ពិនិវេកនីកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ ពិនិ-
វេកនីខន្ធកា ខន្ធច ពិនិវេកនីខន្ធច ។

[២៤២] អកុសលធមិ ពិនិវេកនីអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធកា ពិនិវេកនីអកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ
ពិនិវេកនីខន្ធកា ខន្ធច ពិនិវេកនីខន្ធច ។ អព្យាកតធមិ ពិនិ-
វេកនីអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធកា
ពិនិវេកនីវិហិតាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធទ ពិនិវេកនីខន្ធកា
ខន្ធច ពិនិវេកនីខន្ធច ខន្ធកា ពិនិវេកនីវិហិតាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្នុង
ខណៈវេទបដិសន្ធិ ខន្ធទ ពិនិវេកនីខន្ធកា ខន្ធច ពិនិវេកនីខន្ធច
ខន្ធទាំងឡាយ ពិនិវេកនីវេក ចក្ខុវិញ្ញាណ ពិនិវេកនីចក្ខុវិញ្ញាណ

អរិយធម៌ដ៏រា អនុលោមភ្នំកប្បដ្ឋាន

សោតាយតនំ បច្ចុយា សោតវិញ្ញាណំ យា នាយតនំ
បច្ចុយា យានវិញ្ញាណំ ជីក្ខុយតនំ បច្ចុយា ជីក្ខុវិញ្ញាណំ
កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចុយា
វិចារកាព្យាគតា ភិវិយាព្យាគតា ខន្ធ ។

[២៥៣] អព្យាគតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្មណាប្បច្ចុយា វត្ថុ បច្ចុយា កុ-
សលា ខន្ធ ។ អព្យាគតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្មណាប្បច្ចុយា វត្ថុ បច្ចុយា
អកុសលា ខន្ធ ។

[២៥៤] កុសលញ្ច អព្យាគតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្មណាប្បច្ចុយា កុ-
សលំ ឯតំ ខន្ធន្ត វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធ
។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ ។

[២៥៥] អកុសលញ្ច អព្យាគតញ្ច ធម្មំ បច្ចុ-
យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្មណាប្បច្ចុយា
អកុសលំ ឯតំ ខន្ធន្ត វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ
ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ
ខន្ធ ។

អរិយធម៌ដ៏រា អនុលោមភ្នំកប្បដ្ឋាន

សោតវិញ្ញាណំ ពឹងផ្អែកនឹងសោតាយតនៈ យានវិញ្ញាណំ ពឹងផ្អែកនឹង
យាបាយតនៈ ជីក្ខុវិញ្ញាណំ ពឹងផ្អែកនឹងជីក្ខុយតនៈ កាយវិញ្ញាណំ ពឹង
ផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិបាកព្យាគតវិយាព្យាគតក្នុងទាំងឡាយ ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[២៥៣] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាគតធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
អកុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាគតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណា-
ប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[២៥៤] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិផង អព្យាគតធមិ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែកនឹង
កុសលក្នុងខផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង
វត្ថុផង ។

[២៥៥] អកុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធមិផង អព្យាគត-
ធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែក
នឹងអកុសលក្នុងខផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង
វត្ថុផង ។

កុសលន្តី៣ បច្ចយវាង

[២៥៦] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ វេតំ ខន្ធំ បច្ចយា
 តីណំ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា អកុសលំ វេតំ ខន្ធំ បច្ច-
 យា តីណំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាក-
 តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារាព្យាកត-
 តំ កិរិយាព្យាកតំ វេតំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ វេតំ មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ
 មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧចា-
 នារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា វិចារាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា
 ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធា ។
 យថា ហេតុប្បព្វយំ វេទំ វិត្តាវេតន្តំ ។

[២៥៧] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយោ កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរប្បច្ចយា . . . សមនន្តរប្បច្ចយា . . . ។
 យថា ហេតុប្បព្វយំ វេទំ វិត្តាវេតន្តំ ។

កុសលន្តី៣ បច្ចយវាង

[២៥៦] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ អកុសល-
 ធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធភ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទ ។ អព្យាកតធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យា-
 កតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិចារាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ មហាក្ខត ព្វ
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ទុច្ចារ្យរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត
 វាំងឡាយ វិចារាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធវាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ កុសលក្ខន្ធវាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
 ដូចជាហេតុប្បព្វយំដែរ ។

[២៥៧] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ . . . ព្រោះសមនន្តរប្បច្ច័យ . . . ។ បណ្ឌិត គប្បី
 ឲ្យពិស្តារ ដូចជាហេតុប្បព្វយំដែរ ។

[២៥៨] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
តីណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា តីណិ ។ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហ-
ជាតប្បច្ចយា វិទាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
ខន្ធំ បច្ចយា តេយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ បដិ-
សន្ធិក្កុលោ ឯកំ មហាក្កតំ បច្ចយា ពាហិរំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ
ឯកំ មហាក្កតំ បច្ចយា ។ បេ ។ មហាក្កតេ បច្ចយា
កដត្តារូបំ ឧទានារូបំ ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កុ-
វិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយ-
វិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា វិទាកាព្យាកតោ កិរិយាព្យា-
កតោ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុស-
លា ខន្ធា ។ យថា ហេតុប្បច្ចយំ ឯវំ វិន្ទាវេតនំ ។

[២៥៩] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា ឯកំ ។ អកុសលំ ធម្មំ
បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា

[២៥៨] កុសលធមិ ពិនិវ្រ្តកនិកុសលធមិ វើបកើតឡើង
ព្រោះសហជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ព ពិនិវ្រ្តកនិកុសលក្ខន្ធទ ។ ខន្ធា
ព ពិនិវ្រ្តកនិកុសលធមិ ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវ្រ្តកនិកុសលកតធមិ
វើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបក្តី ពិនិវ្រ្តកនិកវិទាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ពាហិរេប ពិនិវ្រ្តក
និកបហាក្កត ខ កុសលោ វៃបដិសម្មិ . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . ពិនិវ្រ្តកនិកមហាក្កតខ របស់ត្ថកអសញ្ញសត្ថ ។ បេ ។
កដត្តារូប ឧទានារូប ពិនិវ្រ្តកនិកមហាក្កតចាំនឡាយ ចក្កវិញ្ញាណ ពិនិ
វ្រ្តកនិកចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពិនិវ្រ្តកនិកកាយាយតនៈ
វិទាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធានឡាយ ពិនិវ្រ្តកនិកវត្ថុ ។ កុសល-
ធមិ ពិនិវ្រ្តកនិកអព្យាកតធមិ វើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ចយ គឺ
កុសលក្ខន្ធានឡាយ ពិនិវ្រ្តកនិកវត្ថុ ។ បណ្ឌិត គប្បឲ្យពិស្តារ ដូច
ជាហេតុប្បច្ចយវែង ។

[២៥៩] កុសលធមិ ពិនិវ្រ្តកនិកុសលធមិ វើបកើតឡើង
ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ គឺ (ខន្ធា ពិនិវ្រ្តក) និកខន្ធទ ។ អកុសល-
ធមិ ពិនិវ្រ្តកនិកអកុសលធមិ វើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ

ឯកំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា វិបាកាព្យាកតំ
 កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
 ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា វត្ថុ
 ច ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ ច ខន្ធេ
 បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចយា
 ទ្វេ មហាក្ខតា ពាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...
 ទុត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ច-
 យា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចយា
 ទ្វេ មហាក្ខតា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កុវិញ្ញាណំ
 ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ
 បច្ចយា វិបាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។
 អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា កុសលា ខន្ធា ។
 យថា អារម្មណប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តារេតតំ ។

គី (ខន្ធភ ពិនិវដ្តក) ទិនខន្ធ ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវដ្តកទិនអព្យា-
 កតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ គី ខន្ធភ ពិនិវដ្តកទិន
 វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធល ពិនិវដ្តកទិនខន្ធល
 ខន្ធភក្ខី វត្ថុក្ខី ពិនិវដ្តកទិនវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្ខន្ធទណៈវិនបដិសន្ធិ
 ។ បេ ។ ខន្ធលក្ខី វត្ថុក្ខី ពិនិវដ្តកទិនខន្ធល វត្ថុ ពិនិវដ្តកទិនខន្ធតាំង-
 ឡាយ ខន្ធតាំងឡាយ ពិនិវដ្តកទិនវត្ថុ មហាក្ខត ព្យ ពិនិវដ្តកទិនមហា-
 ក្ខត ទ ។ បេ ។ មហាក្ខត ២ ពិនិវដ្តកទិនមហាក្ខត ២ ពាហិវរូប ...
 អាហារសមុដ្ឋានរូប ... ទុត្តសមុដ្ឋានរូប ... មហាក្ខត ព្យ ពិនិវដ្តកទិន
 មហាក្ខត ទ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ មហាក្ខត ២ ពិនិវដ្តកទិន
 មហាក្ខត ២ ចក្កុវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកទិនចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយ-
 វិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកទិនកាយាយតនៈ វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធតាំង-
 ឡាយ ពិនិវដ្តកទិនវត្ថុ ។ កុសលធមិ ពិនិវដ្តកទិនអព្យាកតធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ គី កុសលក្ខន្ធតាំងឡាយ ពិនិវដ្តក
 ទិនវត្ថុ ។ បណ្ឌិត គប្បទិវពិស្តារ ដូចជាអារម្មណប្បច្ចយដែរ ។

[២២០] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ និស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ យថា សហជាតប្បច្ចយំ ឯវំ វិត្តារេតវំ ។

[២២១] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧបនិស្សយប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ។ អារម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។

[២២២] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បច្ចយា វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចយា វិចាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា វត្ថុ

[២២០] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្សយប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ ដូចជាសហជាតប្បច្ចយដែរ ។

[២២១] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ចយ គឺ (ខន្ធា) ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ (ឧបនិស្សយប្បច្ចយ) ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ចយដែរ ។

[២២២] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធធ្វេ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធធ្វេ (ខន្ធានិងខ្យាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ។ អកុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធធ្វេ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធធ្វេ (ខន្ធានិងខ្យាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ។ អព្យាកតធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងវិចាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធធ្វេ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធធ្វេ (ខន្ធានិងខ្យាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ចក្កវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិចាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធានិងខ្យាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ខន្ធានិងខ្យាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង

បុរេជាតិប្បដ្ឋយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតិប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា កុស-
 លា ខន្ធ វត្ថុំ បុរេជាតិប្បដ្ឋយា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ
 បច្ចុយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតិប្បដ្ឋយា
 វត្ថុំ បច្ចុយា អកុសលា ខន្ធ វត្ថុំ បុរេជាតិប្បដ្ឋយា ។
 កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតិប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ-
 ញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុំ បុរេជាតិប្បដ្ឋយា ។
 អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតិប្បដ្ឋយា អកុសលំ ឯកំ
 ខន្ធន្ត វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ
 ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុំ បុរេជាតិប្បដ្ឋយា ។

(២៦៣) កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អាសវនប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ ប-
 ច្ចុយា ។ បេ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសវនប្បដ្ឋយា អកុសលំ
 ឯកំ ខន្ធ បច្ចុយា ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុ-
 យា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសវនប្បដ្ឋយា

ព្រោះបុរេជាតិប្បដ្ឋយ ។ កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិអព្យាកតធមិ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះបុរេជាតិប្បដ្ឋយ គឺ កុសលខន្ធានិទ្ធិខ្យាយ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិវត្ថុ
 (ខន្ធានិទ្ធិខ្យាយ ពិនិវដ្តក) និទ្ធិវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជា-
 តិប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះបុរេជាតិប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលខន្ធានិទ្ធិខ្យាយ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិវត្ថុ (ខន្ធ
 ចានិទ្ធិខ្យាយ ពិនិវដ្តក) និទ្ធិវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតិប្បដ្ឋយ ។
 កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះបុរេជាតិប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធន ពិនិវដ្តកនិទ្ធិកុសលខន្ធន វត្ថុផង
 ។ បេ ។ ខន្ធ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិខន្ធ ផង វត្ថុផង (ខន្ធានិទ្ធិខ្យាយ ពិនិ
 វដ្តក) និទ្ធិវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតិប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធមិ
 ពិនិវដ្តកនិទ្ធិអកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 បុរេជាតិប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធន ពិនិវដ្តកនិទ្ធិអកុសលខន្ធន វត្ថុផង ។ បេ ។
 ខន្ធ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិខន្ធ ផង វត្ថុផង (ខន្ធានិទ្ធិខ្យាយ ពិនិវដ្តក) និទ្ធិ
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតិប្បដ្ឋយ ។

(២៦៣) កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអាសវនប្បដ្ឋយ គឺ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិកុសលខន្ធន ។ បេ ។ អ-
 កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាស-
 វនប្បដ្ឋយ គឺ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិអកុសលខន្ធន ។ បេ ។ អព្យាកត-
 ធមិ ពិនិវដ្តកនិទ្ធិអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសវនប្បដ្ឋយ

កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ ខន្ធា
តយោ ខន្ធេ បច្ចុយា ឯកោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធេ បច្ចុ-
យា ទេ ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចុយា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។
អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
អាសវនប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា កុសលា ខន្ធា ។
អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
អាសវនប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា អកុសលា ខន្ធា ។
កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា ។ បេ ។
អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អកុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសវនប្បច្ចុយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្ធកុំ វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ។ បេ ។

(២៦២) កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចុយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា
តិណិ ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចុយា តិណិ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចុយា វិបាកា-
ព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា ។ បេ ។
បដិសន្ធិក្ខុណា ឯកំ មហាកូតំ បច្ចុយា ។ បេ ។
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាកូតំ បច្ចុយា ។ បេ ។

គី ខន្ធក ពិនិវដ្តកនិវកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ខន្ធទ ពិនិវដ្តកនិវកនិវខន្ធក
ខន្ធល ពិនិវដ្តកនិវខន្ធល កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទាំងឡាយ ពិនិវដ្តកនិវ
វត្ថុ ។ កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិវអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អាសវនប្បច្ចុយ គឺ កុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពិនិវដ្តកនិវវត្ថុ ។ អកុស-
លធមិ ពិនិវដ្តកនិវអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសវនប្បច្ចុយ
គឺ អកុសលក្ខន្ធទាំងឡាយ ពិនិវដ្តកនិវវត្ថុ ។ ពិនិវដ្តកនិវកុសល-
ធមិផនំ អព្យាកតធមិផនំ ។ បេ ។ អកុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិវអកុសល-
ធមិផនំ អព្យាកតធមិផនំ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសវនប្បច្ចុយ គឺ
ខន្ធក ពិនិវដ្តកនិវអកុសលក្ខន្ធទផនំ វត្ថុផនំ ។ បេ ។

(២៦២) កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនិវកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធក ពិនិវដ្តកនិវកុសលក្ខន្ធទ ។ អកុសល-
ធមិ ពិនិវដ្តកនិវអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ
ខន្ធក (ពិនិវដ្តកនិវអកុសលក្ខន្ធទ) ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវដ្តកនិវអព្យា-
កតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ពិនិវដ្តកនិវមហាកូត ក្នុងខណៈវន
បដិសន្ធិ ។ បេ ។ ពិនិវដ្តកនិវមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ។ បេ ។

មហាក្ខតេ បច្ចុយា កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ធម្មាយ-
តនំ បច្ចុយា ធម្មវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ
បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកាព្យាក-
តា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុ-
យា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចុយា វត្ថុំ
បច្ចុយា កុសលា ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុ-
យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចុយា វត្ថុំ
បច្ចុយា អកុសលា ខន្ធា ។ កុសលញ្ច អព្យាក-
តញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ កម្មប្បច្ចុយា ។ បេ ។ អកុសលញ្ច
អព្យាកតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អកុសលោ ច អព្យា-
កតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ កម្មប្បច្ចុយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្ធា វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ។ បេ ។ អកុសល
ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៦៥] អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិចារកប្បច្ចុយា វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ
ខន្ធា បច្ចុយា ។ បេ ។ បដិសន្ធិកុសលោ ឯកំ មហាក្ខតំ
បច្ចុយា ។ បេ ។ ធម្មាយតនំ បច្ចុយា ធម្មវិញ្ញា-
ណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ

កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹង
ផ្អែកនឹងចតុកាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ
វិចារកាព្យាកតិរិយាព្យាកតក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសល-
ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ
កុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង
អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ អកុសលក្នុងទាំង-
ឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹង
កុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ ។ បេ ។
អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចុយ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសល-
ក្នុងខផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុង
ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២៦៥] អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចុយ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងវិចារកាព្យាកតក្នុង ១ ។ បេ ។
ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។ បេ ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹង
ផ្អែកនឹងចតុកាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ

វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកាព្យាកតតា ខន្ធ ។

[២៦៦] កុសលំ ធម៌ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចុយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចុយា តីណិ ។ អកុសលំ ធម៌ បច្ចុយា តីណិ ។ អព្យាកតតំ ធម៌ បច្ចុយា អព្យាកតតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចុយា ។ បេ ។ បដិសន្ធិកូណោ ។ បេ ។ អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាកូតំ ។ បេ ។ ចក្កាយតនំ បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកាព្យាកតតា តិវិយាព្យាកតតា ខន្ធ ។ បរិបុណ្ណំ ។

[២៦៧] កុសលំ ធម៌ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុប្បច្ចុយា ។ បេ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាកូតំ បច្ចុយា ។ បេ ។ ចក្កាយតនំ បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកាព្យាកតតា តិវិយាព្យាកតតា ខន្ធ វត្ថុប្បច្ចុយា ។ យថា កក្កុប្បច្ចុយា ឯវំ វិត្តារេតតំ ។

វិចារកាព្យាកតតុខ្ខតំ ខ្សាយ ពិនិវដ្តកនីវត្ត ។

[២៦៦] កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនីវត្តកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធភ ពិនិវដ្តកនីវត្តកុសលក្ខន្ធន ។ ខន្ធភ ពិនិវដ្តកនីវត្តអកុសលធមិ ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវដ្តកនីវត្តអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ចុយ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈវែងបដិសន្ធិ ។ បេ ។ អាហារសមុដ្ឋានុប មហាកូតំ ។ បេ ។ ចក្កវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកនីវត្តកាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកនីវត្តកាយាយតនៈ វិចារកាព្យាកតតិវិយាព្យាកតតុខ្ខតំ ខ្សាយ ពិនិវដ្តកនីវត្ត ។ បរិបុណិ ។

[២៦៧] កុសលធមិ ពិនិវដ្តកនីវត្តកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះវត្ថុប្បច្ចុយ ។ បេ ។ ពិនិវដ្តកនីវត្តមហាកូតំ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ។ បេ ។ ចក្កវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកនីវត្តកាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពិនិវដ្តកនីវត្តកាយាយតនៈ វិចារកាព្យាកតតិវិយាព្យាកតតុខ្ខតំ ខ្សាយ ពិនិវដ្តកនីវត្ត (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវត្ថុប្បច្ចុយ ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិសារ ដល់កម្មច្រើនដែរ ។

[២៦៨] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ណាណប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា ។ ណាណប្បច្ច-
យាមិ មគ្គប្បច្ចយាមិ ។ យេថា ហេតុប្បច្ចយា វេរិវិត្តា-
រេតតំ ។

[២៦៩] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ សម្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អាម្ពណាប្បច្ចយ-
សទិសំ ។

[២៧០] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វេកំ ខន្ធិ បច្ចយា
តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធវេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្តំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធវេ
បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធវេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាកតោ ច
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វេកំ ខន្ធិ
បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។ បេ ។

[២៦៧] កុសលធមិ ពិនិវេកនិកុសលធមិ វេបកើតឡើង
ព្រោះណាណប្បច្ច័យ នីមិមគ្គប្បច្ច័យ ។ ព្រោះណាណប្បច្ច័យផន ព្រោះ
មគ្គប្បច្ច័យផន ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាហេតុប្បច្ច័យដែរ ។

[២៦៩] កុសលធមិ ពិនិវេកនិកុសលធមិ វេបកើតឡើង
ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ (សម្បយុត្តប្បច្ច័យ) ប្រវិហាលភ្នានិកការម្ម-
ណាប្បច្ច័យដែរ ។

[២៧០] កុសលធមិ ពិនិវេកនិកុសលធមិ វេបកើតឡើង
ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធិ ៧ ពិនិវេកនិកុសលក្នុង ១ ។ បេ ។
ខន្ធិ ២ ពិនិវេកនិកុសល (ខន្ធិវាំងឡាយពិនិវេក) នីមិវត្ត ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធមិ ពិនិវេកនិកុសលធមិ វេបកើត
ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពិនិវេកនិកុស-
លក្នុងវាំងឡាយ (ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប) ពិនិវេកនិកុសលខន្ធិវាំងឡាយ (វេប
កើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ កុសលធមិក្តី អព្យាកតធមិ
ក្តី ពិនិវេកនិកុសលធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធិ ៧ ក្តី ចិត្តសម្មដ្ឋានរូបក្តី ពិនិវេកនិកុសលក្នុង ១ ។ បេ ។

ទ្វេ ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា
 អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អកុ-
 សលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ
 ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អ-
 កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ ធម្មំ
 បច្ចយា អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ
 បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ធ វត្ថុ វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ-
 យា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិចារកាព្យាកតំ តិរិយា-
 ព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ

ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធចាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក)
 នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានញ (ពឹងផ្អែក)
 នឹងខន្ធចាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសល-
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ
 ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២
 (ខន្ធចាំងឡាយ ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។
 អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានញ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធចាំងឡាយ (ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធចាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយា ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានញក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានញក្តី ពឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ខន្ធចាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានញ (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធចាំងឡាយ (ទើបកើត
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកត-
 ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 ញក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិចារកាព្យាកតិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ ក្តី

អព្យាករណ៍ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខត្តា វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាករណ៍ ធម្មំ បច្ចយា អកុស-
 លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 អកុសលា ខត្តា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អព្យាករណ៍
 ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច អព្យាករណ៍ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខត្តា
 មហាក្សតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខត្តា វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា ។ អព្យាករណ៍ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ច
 អព្យាករណ៍ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ
 បច្ចយា អកុសលា ខត្តា មហាក្សតេ បច្ចយា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ខត្តា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ កុសលញ្ច អព្យាក-
 រញ្ច ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា កុសលំ វេកំ ខត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 តយោ ខត្តា តយោ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា វេកោ
 ខត្តោ ខន្ធ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ខន្ធ ខត្តា

កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាករណ៍ ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (កុសលក្នុងទាំងឡាយ
 ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ខេបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អកុសល-
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាករណ៍ ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ
 អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ (អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹង
 ផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ខេបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ កុសលធម៌ក្តី
 អព្យាករណ៍ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាករណ៍ ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹង
 ផ្អែកនឹងមហាក្សតរទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ខេបកើត
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ
 (ខេបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាករ-
 ណ៍ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាករណ៍ ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក
 ពឹងមហាក្សតរទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ថុ (ខេបកើតឡើង)
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ
 (ខេបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង
 កុសលធម៌ផង អព្យាករណ៍ផង ខេបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 គឺ ខន្ធ ព្យ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធ ព្យ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង

វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ កុសលញ អព្យាកតញ
 ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយា កុសលេ ខន្ធេ វ មហាក្ខតេ ច បច្ចយា
 ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធេ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ កុស-
 លញ អព្យាកតញ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ច
 អព្យាកតោ ធម្មំ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា កុ-
 សលំ ឯកំ ខន្ធខុ វត្ថុញ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
 តយោ ខន្ធច វត្ថុញ បច្ចយា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធច វត្ថុញ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា កុសលេ ខន្ធច
 ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា
 វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បច្ច-
 យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធខុ វត្ថុញ បច្ចយា តយោ ខន្ធា
 ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធច វត្ថុញ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ
 បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ-
 យា អកុសលេ ខន្ធច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា
 ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

(ខន្ធច តឹងវដ្ឋក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។
 អព្យាកតធមិ តឹងវដ្ឋកនឹងកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប តឹងវដ្ឋកនឹងកុសលក្នុងទាំង-
 ឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង (ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប តឹងវដ្ឋក) នឹងខន្ធ
 ទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ កុសលធមិក្តិ
 អព្យាកតធមិក្តិ តឹងវដ្ឋកនឹងកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធច តឹងវដ្ឋកនឹងកុសលក្នុងផង វត្ថុផង ខន្ធ
 ខ តឹងវដ្ឋកនឹងខន្ធចផង វត្ថុផង ខន្ធច តឹងវដ្ឋកនឹងខន្ធចផង វត្ថុផង
 ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប តឹងវដ្ឋកនឹងកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំង-
 ឡាយផង ខន្ធទាំងឡាយ (តឹងវដ្ឋក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប (តឹងវដ្ឋក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើត
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធមិ តឹងវដ្ឋកនឹងអកុសល-
 ធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធច
 តឹងវដ្ឋកនឹងអកុសលក្នុងផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធច តឹងវដ្ឋកនឹងខន្ធច
 ផង វត្ថុផង (ខន្ធច តឹងវដ្ឋក) នឹងវត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធមិ តឹងវដ្ឋកនឹងអកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប តឹងវដ្ឋកនឹង
 អកុសលក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង (ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប
 តឹងវដ្ឋក) នឹងខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

អកុសលញ អព្យាកតញ ធម្មំ បច្ចយា អកុស-
 លោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធាញ វត្តញ បច្ចយា តាយា
 ខន្ធា ។ បេ ។ ទេ ខន្ធា ច វត្តញ បច្ចយា ទេ ខន្ធា
 អកុសលេ ខន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា វត្តំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[២៧០] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អត្ថប្បច្ចយា ។ បេ ។ អត្ថប្បច្ចយា សហ-
 ជាតប្បច្ចយសទិសំ កាកត្ថំ ។ ធម្មប្បច្ចយា វិគ-
 តប្បច្ចយោ អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។ អវិគតប្បច្ចយា
 សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។

[២៧២] ហេតុយា សត្តាស អារម្មណោ សត្ត
 អធិបតិយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតេ សត្តាស អញ្ញាមញ្ញោ សត្ត ធិស្សយេ សត្ត-
 រាស ឧបធិស្សយេ សត្ត បុរោជាតេ សត្ត អនេសរេន
 សត្ត កក្កេ សត្តាស វិចារតេ ឯកំ អាហារេ សត្តាស
 ឥន្ទ្រិយេ សត្តាស ណារេ សត្តាស មក្កេ សត្តាស

អកុសលធម៌ក្តិ អព្យាកតធម៌ក្តិ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកត-
 ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែក
 នឹងអកុសលក្នុងខន្ធាផង វត្តផង ។ បេ ។ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធាផង
 វត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលក្នុងចាំនិច្ចាយផង មហា-
 ក្ខតចាំនិច្ចាយផង ខន្ធាចាំនិច្ចាយ (ពឹងផ្អែក) នឹងវត្ត (ទើបកើតឡើង)
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធាចាំនិច្ចាយ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

[២៧១] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអត្ថប្បច្ចយ ។ បេ ។ អត្ថប្បច្ចយ បណ្ឌិត គប្បិច្ឆិទ្យប្រវិហលគ្នា
 នឹងសហជាតប្បច្ចយដែរ ។ ធម្មប្បច្ចយ វិគតប្បច្ចយ ប្រវិហលគ្នានឹង
 អារម្មណប្បច្ចយ ។ អវិគតប្បច្ចយ ប្រវិហលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ចយ ។

[២៧២] វារៈខ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
 វារៈខ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងសម-
 នន្តរេប្បច្ចយ វារៈខ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្ប-
 ច្ចយ វារៈខ៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ
 ៧ ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអនេសរេនប្បច្ចយ វារៈខ៧ ក្នុងកក្កេប្ប-
 ច្ចយ វារៈខ៧ ក្នុងវិចារតប្បច្ចយ វារៈខ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈខ៧
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈខ៧ ក្នុងណារេប្បច្ចយ វារៈខ៧ ក្នុងមក្កេប្បច្ចយ

សឡាយុត្ត សត្ត វិប្បយុត្ត សត្តាស អត្តិយោ
សត្តាស ធន្តិយា សត្ត វិគតោ សត្ត អវិគតោ
សត្តាស ។

[២៧៣] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្មណោ សត្ត . . .
អធិបតិយោ សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
សហជាតោ សត្តាស ។ បេ ។ អវិគតោ សត្តាស ។

[២៧៤] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្មណាប្បដ្ឋយោ អធិប-
តិយោ សត្ត (សត្វត្ថ សត្ត) . . . វិចារោ ឯតំ វវិ-
គតោ សត្ត ។

[២៧៥] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្មណាប្បដ្ឋយោ អធិប-
តិប្បដ្ឋយោ អនន្តរាប្បដ្ឋយោ សមនន្តរាប្បដ្ឋយោ សហជា-
តាប្បដ្ឋយោ អក្ខមក្ខាប្បដ្ឋយោ និស្សយប្បដ្ឋយោ ឧប-
និស្សយប្បដ្ឋយោ បុរេជាតប្បដ្ឋយោ អាសវនប្បដ្ឋយោ
កក្កេ សត្ត . . . អាហារេ សត្ត អវិគតោ សត្ត ។

[២៧៦] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្មណាប្បដ្ឋយោ បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយោ អាសវនប្បដ្ឋយោ កក្កប្បដ្ឋយោ អាហារ-
ាប្បដ្ឋយោ វិគតប្បដ្ឋយោ អវិគតោ សត្ត ។

វារៈ៧ ក្នុងសប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ១៧
ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ
១៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២៧៧] វារៈ៧ ក្នុងអាម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ . . .
វារៈ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុង
សមនន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ វារៈ១៧
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២៧៨] វារៈ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ និង
អាម្មណាប្បដ្ឋយ (វារៈ៧ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់) . . . វារៈ១ ក្នុង
វិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២៧៩] វារៈ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អាម្ម-
ណាប្បដ្ឋយ អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរាប្បដ្ឋយ សមនន្តរាប្បដ្ឋយ សហជា-
តាប្បដ្ឋយ អក្ខមក្ខាប្បដ្ឋយ និស្សយប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយ និងអាសវនប្បដ្ឋយ . . . វារៈ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ៧
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២៨០] វារៈ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អា-
ម្មណាប្បដ្ឋយ បុរេជាតប្បដ្ឋយ អាសវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ អាហារ-
ប្បដ្ឋយ និងវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២៧៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិនាគប្បដ្ឋយា អាហារេ
ឯកំ . . . អវិគតេ ឯកំ ។

[២៧៨] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិនាគប្បដ្ឋយា អាហារ-
ប្បដ្ឋយា វិគតប្បដ្ឋយា អវិគតេ ឯកំ ។

យោគមូលកំ ។

[២៧៩] អារម្មណប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្ត . . .
អធិបតិយា សត្ត ។ បេ ។ អារម្មណមូលកំ យថា
ហេតុមូលកំ ឯវំ វិត្តាវេតតំ ។

[២៨០] អធិបតិប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្តរស ។
អនន្តរាប្បដ្ឋយា . . . សមនន្តរាប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្ត ។
សហជាតប្បដ្ឋយា . . . អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា និស្សយ-
ប្បដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា . . .
អាសោវនប្បដ្ឋយា ហេតុយា សត្ត . . . អារម្ម-
ណា សត្ត អធិបតិយា សត្ត អនន្តរា សត្ត សម-
នន្តរា សត្ត សហជាតេ សត្ត អញ្ញាមញ្ញា សត្ត

[២៧៧] វារៈ ១ ក្នុងភោគប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា អារម្ម-
ណប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា និងវិបាកប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។

[២៧៨] វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា អារម្ម-
ណប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិបាកប្បដ្ឋយា ភោគប្បដ្ឋយា
និងវិគតប្បដ្ឋយា ។

ចប់ យោគមូលកៈ ។

[២៧៩] វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយា . . .
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា ។ បេ ។ អារម្មណមូលកៈ ចណ្ឌិត គប្បី
ឲ្យភិស្តាវ ដូចជាហេតុមូលកៈនេះ ។

[២៨០] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយា ។
ព្រោះអនន្តរាប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះសមនន្តរ-
ប្បដ្ឋយា ។ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយា . . . អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា និស្សយ-
ប្បដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា និងបុរេជាតប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៧ ក្នុងហេតុ-
ប្បដ្ឋយា ព្រោះអាសោវនប្បដ្ឋយា . . . វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ
៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា

ជិស្សយេ សត្ត ឧបជិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត
 កឡេ សត្ត អាហារេ សត្ត វស្ត្រិយេ សត្ត ណារេ សត្ត
 មគ្គេ សត្ត សម្មយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្ត អត្ថិយា
 សត្ត ធនិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ សត្ត ។

[២៨៤] កក្កប្បច្ចយា . . . វិចាកប្បច្ចយា ហេតុ
 យា ឯកំ . . . អាម្មណោ ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ
 អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
 អញមញ្ញេ ឯកំ ជិស្សយេ ឯកំ ឧបជិស្សយេ ឯកំ
 បុរេជាតេ ឯកំ កឡេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ វស្ត្រិយេ
 ឯកំ ណារេ ឯកំ មគ្គេ ឯកំ សម្មយុត្តេ ឯកំ
 វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ ធនិយា ឯកំ វិគតេ
 ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[២៨៥] អាហារប្បច្ចយា . . . វស្ត្រិយប្បច្ចយា
 ណារប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្មយុត្តប្បច្ចយា
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា ធនិប្បច្ចយា

វិ: ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុង
 បុរេជាតប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វិ:
 ៧ ក្នុងវស្ត្រិយប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងណារប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 វិ: ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុង
 អត្ថប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងធនិប្បច្ច័យ វិ: ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វិ: ៧
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៨៦] ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ . . . វិ: ១ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះ
 វិបាកប្បច្ច័យ . . . វិ: ១ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអធិបតិប្ប
 ច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ វិ: ១
 ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអញមញ្ញប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងនិស្សយ
 ប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
 វិ: ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងវស្ត្រិយ
 ប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងណារប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុង
 សម្មយុត្តប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ វិ:
 ១ ក្នុងធនិប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វិ: ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[២៨៧] ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ . . . ព្រោះវស្ត្រិយប្បច្ច័យ ណារប្ប
 ច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្មយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថប្បច្ច័យ ធនិប្បច្ច័យ

វិភត្តប្បច្ចយា . . . អវិភត្តប្បច្ចយា ហេតុយា សត្ត-
រស . . . អាវម្មណោ សត្ត វិភតេ សត្ត ។

បច្ចយវារេ អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

(២៨៧) អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតេ
ឧទ្ធច្ចសហតតេ ខន្ធេ បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ
ឧទ្ធច្ចសហតតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុ-
កំ វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ច-
យា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ ។ បេ ។
ន្ទេ ខន្ទេ បច្ចយា ន្ទេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ រូបំ
អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ
បច្ចយា តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។ បេ ។ ន្ទេ
ខន្ទេ បច្ចយា ន្ទេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ខន្ទេ បច្ច-
យា វត្តុ វត្តុ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បច្ចយោ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិវំ ...

នីតិវិតតប្បច្ចយ . . . ពវៈ ១) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះអវិភត្តប្បច្ចយ . . .

ពវៈ ៧) ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ ពវៈ ៧) ក្នុងវិភត្តប្បច្ចយ ។

ចប់ អនុលោម ក្នុងបច្ចយវារេ ។

(២៨៧) អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ រើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធាន្ទំ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនហេតុកិ-
បាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ។ បេ ។ ខន្ធអក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធអ ខន្ធអក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ
ក្នុងខណៈនៃនហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ បេ ។ ខន្ធអក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹង
ផ្អែកនឹងខន្ធអ វត្តុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធាន្ទំ ខន្ធាន្ទំ ពឹងផ្អែក
នឹងវត្តុ មហាក្ខត ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
កដត្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងនហេតុកតាំងឡាយ ពាហិវរូប . . .

អាហារសម្បជ្ជាធំ . . . ឧតុសម្បជ្ជាធំ . . . អសន្តាសន្តាធំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។
 មហាក្ខតេ បច្ចយា កដត្តារូបំ ឧបាធារូបំ ចក្ខាយ .
 តធំ បច្ចយា បត្តុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតធំ
 បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកវិ-
 ចាកាព្យាគតា កិរិយាព្យាគតា ទដ្ឋា ។ អព្យាក-
 តំ ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចុស-
 ហគតោ មោហោ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុ-
 ប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចុសហគតោ ទទ្ធវ
 ប វត្ថុញ្ច បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចុសហគ-
 តោ មោហោ ។

(២៨៤) កុសលំ ធម្មំ បច្ចយោ អព្យាកតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយោ កុសលេ ទទ្ធវ បច្ចយោ
 ចិត្តសម្បជ្ជាធំ រូបំ ។

យថា បដិច្ចវារេ នអារម្មណប្បច្ចយោ ឯវំ វិត្តា-
 រេតតំ ។

អាហារសម្បជ្ជាធំ . . . ឧតុសម្បជ្ជាធំ . . . មហាក្ខតព តឹងផ្អែកនឹង
 មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសន្តាសត្ថ ។ បេ ។ កដត្តារូប ទបាធារូប តឹង
 ផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ចក្ខុវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ ។ បេ ។
 កាយវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ អហេតុកវិចាកាព្យាគតកិរិយា-
 ព្យាគតក្នុងទាំងឡាយ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌ តឹងផ្អែកនឹង
 អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហា ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយទទ្ធវៈ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អកុសលធម៌
 តឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយទទ្ធវៈ
 តឹងផ្អែកនឹងទទ្ធវៈទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយទទ្ធវៈ
 ផង វត្ថុផង ។

(២៨៥) អព្យាកតធម៌ តឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្បជ្ជាធំ តឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុង
 ទាំងឡាយ ។ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ ដូចជានអារម្មណប្បច្ច័យ ក្នុង
 បដិច្ចវារៈផងចុះ ។

[២៨៥] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ទន្ធិ បច្ចយា
 តំណី ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា តំណី ។ អព្យា-
 កតំ ធម្មំ បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុលោ ។ បេ ។ អព្យាក-
 តំ បរិបុណ្ណំ កាតត្វំ ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...
 ឧតុសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ បច្ច-
 យា ។ បេ ។ ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។
 កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា
 វិហាកាព្យាកតតា កិរិយាព្យាកតតា ទន្ធា ។ អព្យាក-
 តំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិប-
 តិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ទន្ធា ។ បេ ។ យថា
 អនុលោមេ សហជាតប្បច្ចយំ ឯវំ តរណតត្វំ ។

[២៨៦] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ... នសមនន្តរប្បច្ច-
 យា អញ្ញាមន្តរប្បច្ចយា នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុ-
 រេជាតប្បច្ចយា ... ។ យថា បដិច្ចវារេ ឯវំ វិទ្យារេតត្វំ ។

[២៨៧] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ... នអាសេវនប្បច្ចយា

[២៨៥] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្ខន្ធទ ។ ទន្ធា
 ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធមិ ។ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ក្នុងទណៈវៃបដិ-
 សន្ធិ ។ បេ ។ បណ្ឌិត គប្បីសំដែងអព្យាកតធមិ ឲ្យបរិច្ចណិ ពាហិរ-
 ប្រ ... អាហារសមុដ្ឋានប្រ ... ឧតុសមុដ្ឋានប្រ ... (មហាក្កត ព)
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតទ របស់ភ្នាក់អសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ ចក្កវិញ្ញាណ
 ពឹងផ្អែកនឹងចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយ-
 យតនៈ វិហាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធានិទ្ធាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិ-
 ប្បច្ចយ គឺ កុសលក្ខន្ធានិទ្ធាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ បេ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ ដូចជាសហជាតប្បច្ចយ ក្នុងអនុលោមវិជ្ជា ។

[២៨៦] អព្យាកតធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអនន្តរប្បច្ចយ ... ព្រោះនសមនន្តរប្បច្ចយ នកតាមនាប្បច្ចយ
 នឧបនិស្សយប្បច្ចយ និងនបុរេជាតប្បច្ចយ ... ។ បណ្ឌិត គប្បីសំ-
 ដែងឲ្យវិស្ណុវ ដូចជាសមនន្តរប្បច្ចយ ។

[២៨៧] កុសលធមិ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ ... ព្រោះនអាសេវនប្បច្ចយ

ចក្ខុវិញ្ញាណ ព័ន្ធដ្នកខឹង បច្ចុយវាវ ។ បេ ។ ឧបច្ឆាជា-
តប្បច្ចុយម្បិ ឧអាសេវនប្បច្ចុយម្បិ បរិបុណ្ណំ សត្តរស ។
យថា អនុលោមេ សហជាតប្បច្ចុយំ វិវាទេតត្ថំ ។

[២៨៨] កុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចុយា កុសលេ ខន្ធ
បច្ចុយា កុសលា ចេតនា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចុយា
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចុយា អកុស-
លេ ខន្ធ បច្ចុយា អកុសលា ចេតនា ។ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បច្ចុយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
នកម្មប្បច្ចុយា កិរិយាព្យាកតោ ខន្ធ បច្ចុយា កិរិ-
យាព្យាកតា ចេតនា ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ
ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . វិគី មហាកូតំ បច្ចុយា ។ បេ ។
មហាកូត បច្ចុយា ឧបាទារូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា កិរិ-
យាព្យាកតា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុយា
កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុ-
យា កុសលា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចុ-
យា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចុយា វត្ថុំ
បច្ចុយា អកុសលា ចេតនា ។ កុសលវារូ អព្យា-
កតត្ថំ ធម្មំ បច្ចុយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

ចក្ខុវិញ្ញាណ ព័ន្ធដ្នកខឹង បច្ចុយវាវ ។ បេ ។ ឧបច្ឆាជាតប្បច្ចុយក្ខិ
ឧអាសេវនប្បច្ចុយក្ខិ បណ្ឌិត គប្បីសំដែងឲ្យចរិច្ចណិ សុទ្ធវិគមាខវិវា-
ទវ ។ បណ្ឌិត គប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារ ដូចជាសហជាតប្បច្ចុយ ក្នុង
អនុលោមវិវា ។

[២៨៨] កុសលធមិ ព័ន្ធដ្នកខឹងកុសលធមិ ខើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បច្ចុយ គឺ កុសលចេតនា ព័ន្ធដ្នកខឹងកុសលក្នុងខាងឡាយ ។
អកុសលធមិ ព័ន្ធដ្នកខឹងអកុសលធមិ ខើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចុយ
គឺ អកុសលចេតនា ព័ន្ធដ្នកខឹងអកុសលក្នុងខាងឡាយ ។ អព្យាកត-
ធមិ ព័ន្ធដ្នកខឹងអព្យាកតធមិ ខើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចុយ គឺ
កិរិយាព្យាកតចេតនា ព័ន្ធដ្នកខឹងកិរិយាព្យាកតក្នុងខាងឡាយ ពាហិវ-
រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . (មហាកូត ព)

ព័ន្ធដ្នកខឹងមហាកូត ។ បេ ។ ឧបាទារូប ព័ន្ធដ្នកខឹងមហាកូតខាង-
ឡាយ កិរិយាព្យាកតចេតនា ព័ន្ធដ្នកខឹងវត្ថុ ។ កុសលធមិ ព័ន្ធដ្នក
ខឹងអព្យាកតធមិ ខើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចុយ គឺ កុសលចេតនា
ព័ន្ធដ្នកខឹងវត្ថុ ។ អកុសលធមិ ព័ន្ធដ្នកខឹងអព្យាកតធមិ ខើបកើត
ឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចុយ គឺ អកុសលចេតនា ព័ន្ធដ្នកខឹងវត្ថុ ។
កុសលធមិ ព័ន្ធដ្នកខឹងកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ខើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

នកម្មប្បដ្ឋយា កុសលេ ខន្ធ ប វត្ថុញ បច្ចយា
កុសលា ចេតនា ។ អកុសលញ អព្យាកតញ
ធម្មំ បច្ចយា អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្ប-
ដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ ប វត្ថុញ បច្ចយា អកុស-
លា ចេតនា ។

[២៥៧] កុសលំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ធម្មិកាភយ្យច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា
តីលា ។ អកុសលំ ធម្មំ បច្ចយា តីលា ។ អព្យា-
កតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ធម្មិកាភយ្យច្ចយា កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា
តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ
ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ
មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។
មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទុច្ចាធារូបំ
តាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ
មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ បច្ចយា កដត្តារូបំ
ទុច្ចាធារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ ។
អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ កុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ផង វត្ថុ
ផង ។ អកុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលចេតនា ពឹងផ្អែកនឹង
អកុសលក្នុងទាំងឡាយផង វត្ថុផង ។

[២៥៧] កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធត ពឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុង ។ ខន្ធត
ពឹងផ្អែកនឹងអកុសលធម៌ ។ អព្យាកតធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធតក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹង
ផ្អែកនឹងកិរិយាព្យាកតក្នុង ។ បេ ។ ខន្ធលក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹង
ផ្អែកនឹងខន្ធល មហាក្ខត ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ។ បេ ។ ចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប និងទុច្ចាធារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . .
អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ពឹងផ្អែក
នឹងមហាក្ខត របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ កដត្តារូប និងទុច្ចាធា-
រូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ កិរិយាព្យាកតក្នុងទាំងឡាយ ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ កុសលធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង

នវិបាកប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា ខន្ធ ។
វិបាកំ វេបេត្តា សព្វត្ថ វិត្តារេត្តំ ។

[២៧០] អព្យាកតំ ធម្មំ បច្ចយា អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអាហារប្បច្ចយា . . . នវត្ថ្រិយប្បច្ច-
យា . . . នឈានប្បច្ចយា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្ក-
វិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញា-
ណំ នឈានេ ឥមំ ធានាករណំ ។ . . . នមត្តប្បច្ចយា
ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយា-
យតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អហេ-
តុកវិបាកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ នមត្ត
ឥមំ ធានាករណំ ។ អវសេសំ យថា បដិច្ចវារេ បច្ច-
ជ័យំ វិវំ វិត្តារេត្តំ ។ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា នវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា នោនត្ថប្បច្ចយា ។ កុសលំ ធម្មំ បច្ច-
យា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នោវិតតប្បច្ចយា
កុសលេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ យថា
បដិច្ចវារេ វិវំ វិត្តារេត្តំ ។

[២៧១] នហេតុយា ចក្កាវិ នអាម្មណោ បញ្ច

ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
បណ្ឌិត គប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារ ក្នុងបច្ចយទាំងពួងចុះ រៀនលែងតែវិបាក
កប្បច្ចយចេញ ។

[២៧០] អព្យាកតធមិ តឹងផ្អែកនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអាហារប្បច្ចយ . . . ព្រោះនវត្ថ្រិយប្បច្ចយ . . . ព្រោះនឈា-
នប្បច្ចយ ចក្កវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ
តឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នានេះ ក្នុងនឈានប្បច្ចយ ។
. . . ព្រោះនមត្តប្បច្ចយ ចក្កវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងចក្កាយតនៈ ។ បេ ។
កាយវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ អហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយា-
ព្យាកតក្នុងទាំងឡាយ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នានេះ ក្នុងនមត្ត-
ប្បច្ចយ ។ ពាក្យជីវេសសសលំ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាបច្ចុប្បន្នៈ
ក្នុងបដិច្ចវារេដែរ ។ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ចយ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយ និង
នោនត្ថប្បច្ចយ ។ អព្យាកតធមិ តឹងផ្អែកនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនោវិតតប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែកនឹងកុសលក្នុងទាំង-
ឡាយ ។ បណ្ឌិត គប្បីសំដែងឲ្យពិស្តារ ដូចជាក្នុងបដិច្ចវារេដែរ ។

[២៧១] វារៈ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ចយ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

នអធិបតិយា សត្តារស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-
 ជាតេ សត្ត នបញ្ញាជាតេ សត្តារស នអាសវរេន សត្ត-
 រស នកម្មេ សត្ត នវិបាកេ សត្តារស នអាហារេ
 ឯកំ នន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ ន-
 សម្មយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណិ ោនតិយា បញ្ច
 ោវិគតេ បញ្ច ។

[២៧២] នហតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណេ ឯកំ ...

នអធិបតិយា ចត្តាវិ នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ
 នអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ នឧបនិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ
 ទ្វេ នបញ្ញាជាតេ ចត្តាវិ នអាសវរេន ចត្តាវិ នកម្មេ
 ឯកំ នវិបាកេ ចត្តាវិ នអាហារេ ឯកំ នន្ទ្រិយេ
 ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ នសម្មយុត្តេ ឯកំ
 នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ោនតិយា ឯកំ ោវិគតេ ឯកំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥
 ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុង
 នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងន-
 បញ្ញាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្ម-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ
 ១ ក្នុងនន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្មយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៥ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២៧២] វារៈ ១ ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ ព្រាននេហតុប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
 នសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឧប-
 និស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនបញ្ញាជាត-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ២
 ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនន្ទ្រិយ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ១
 ក្នុងនសម្មយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនោ-
 នតិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២៧៣] នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយា ន-
 អធិបតីយា ឯកំ ... នអនន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ
 [សត្វត្តំ ឯកំ] ចោនត្តិយា ឯកំ ចោវិតតេ ឯកំ ។

[២៧៤] នអារម្មណប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ ...
 នអធិបតីយា បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
 នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ
 បញ្ច នបន្ទាជាតេ បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នគម្មេ
 ឯកំ នវិតតេ បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ
 នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
 នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ចោនត្តិយា បញ្ច ចោវិតតេ បញ្ច ។

[២៧៥] នអារម្មណប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ន-
 អធិបតីយា ឯកំ ... ចោវិតតេ ឯកំ ។

[២៧៦] នអធិបតីប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តាវិ ...

[២៧៧] វា: ១ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ និង
 នអារម្មណប្បដ្ឋយ ... វា: ១ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនសម-
 នន្តរប្បដ្ឋយ (វា: ១ ក្នុងបច្ចយទាំងអស់) វា: ១ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ
 វា: ១ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[២៧៨] វា: ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ...
 វា: ៥ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុង
 នសមនន្តរប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនឧប-
 ទិស្សយប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនបន្ទាជាត-
 ប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វា: ៥
 ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយ-
 ប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុង
 នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនោនត្តិ-
 ប្បដ្ឋយ វា: ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[២៧៩] វា: ១ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ
 និងនហេតុប្បដ្ឋយ ... វា: ១ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[២៨០] វា: ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនអធិបតីប្បដ្ឋយ ...

នអាម្មណោ បញ្ច នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
 នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេ
 សត្តុ នបច្ឆាជានេ សត្តុរស នអាសេវនេ សត្តុរស
 នកម្មេ សត្តុ នវិចារេកេ សត្តុរស នអាហារេ ឯតំ
 នសង្ខ្រិយេ ឯតំ នឈានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ ន-
 សម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណំ ចោនត្ថិយា
 បញ្ច បោវិគតេ បញ្ច ។

(២៩៧) នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ន-
 អាម្មណោ ឯតំ ... នអនន្តរេ ឯតំ នសមនន្តរេ
 ឯតំ នអញ្ញាមញ្ញោ ឯតំ នឧបទិស្សយេ ឯតំ នបុរេ-
 ជានេ ទ្វេ នបច្ឆាជានេ ចត្តារិ នអាសេវនេ ចត្តារិ
 នកម្មេ ឯតំ នវិចារេកេ ចត្តារិ នអាហារេ ឯតំ
 នសង្ខ្រិយេ ឯតំ នឈានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ ន-
 សម្បយុត្តេ ឯតំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ចោនត្ថិយា ឯតំ
 បោវិគតេ ឯតំ ។

(២៩៨) នអធិបតិប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអា-
 ម្មណប្បច្ចយា នអនន្តរេ ឯតំ [សត្តុ ឯតំ] ។

ពរៈ៥ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ចិយ ពរៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចិយ ពរៈ៥ ក្នុង
 នសមនន្តរប្បច្ចិយ ពរៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចិយ ពរៈ៥ ក្នុងនឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចិយ ពរៈ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចិយ ពរៈ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាន-
 ប្បច្ចិយ ពរៈ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចិយ ពរៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ចិយ
 ពរៈ១៧ ក្នុងនវិចារកប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុង
 នសង្ខ្រិយប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចិយ
 ពរៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចិយ ពរៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ ពរៈ៥
 ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ចិយ ពរៈ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ចិយ ។

(២៩៧) ពរៈ១ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ចិយ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចិយ
 និនហេតុប្បច្ចិយ ... ពរៈ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងន
 សមនន្តរប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចិយ ពរៈ៦ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចិយ ពរៈ៦ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បច្ចិយ
 ពរៈ៦ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ចិយ ពរៈ៦ ក្នុង
 នវិចារកប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនសង្ខ្រិយប្បច្ចិយ
 ពរៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុង
 នសម្បយុត្តប្បច្ចិយ ពរៈ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនោនត្ថិ-
 ប្បច្ចិយ ពរៈ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ចិយ ។

(២៩៨) ពរៈ១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចិយ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចិយ
 នហេតុប្បច្ចិយ ពិននអាម្មណប្បច្ចិយ (ពរៈ១ ក្នុងនប្បច្ចិយទាំងពង) ។

នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា នអញ្ញាមញ្ញា-
 ប្បដ្ឋយា នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា នអារម្មណប្បដ្ឋយ-
 សទិសំ ។

(២៧៧) នបុរេជានប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ ...
 នអារម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ
 បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧប-
 ទិស្សយេ បញ្ច នបច្ឆាជានេ សត្ត នអាសវនេ
 សត្ត នកម្មេ តិណិ នវិចារកេ សត្ត នអាហារេ
 ឯកំ នន្ទ្រិយេ ឯកំ នយានេ ឯកំ នមន្តេ ឯកំ
 នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តិណិ នោនត្ថយា
 បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

(៣០០) នបុរេជានប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ន-
 អារម្មណោ ឯកំ ... នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរេ ឯកំ
 នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧបទិស្សយេ
 ឯកំ នបច្ឆាជានេ ទ្វេ នអាសវនេ ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ
 នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯកំ នន្ទ្រិយេ ឯកំ

ព្រាននបុរេជានប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា នអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា នន្ទ-
 នឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា ប្រវេហលត្ថានិននិការម្មណប្បដ្ឋយវដៃ ។

(២៧៧) វរៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រាននបុរេជានប្បដ្ឋយ ...
 វរៈ៥ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ វរៈ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វរៈ៥
 ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ វរៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វរៈ៥ ក្នុងន-
 អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ វរៈ៥ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ៧ ក្នុងនបច្ឆា-
 ជានប្បដ្ឋយ វរៈ៧ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ វរៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
 វរៈ៧ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុង
 នន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុងនយានប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុងនមន្តប្បដ្ឋយ
 វរៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វរៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វរៈ៥
 ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ វរៈ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ ។

(៣០០) វរៈ១ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រាននបុរេជានប្បដ្ឋយ
 និននហេតុប្បដ្ឋយ ... វរៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុង
 នអនន្តរប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ
 ប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ
 វរៈ២ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វរៈ២ ក្នុង
 នវិចារកប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ វរៈ១ ក្នុងនន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ

នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្មយុត្តេ ឯកំ
 នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ខោនត្តិយា ឯកំ ខោវិគតេ ឯកំ ។
 នបុរេជានប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ច-
 យា នអធិបតិយា ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] ... ខោ-
 វិគតេ ឯកំ ។

[៣០០] នបច្ឆាជានប្បច្ចយា ... នអាសេវនប្ប-
 ច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ ... នអារម្មណេ មត្តា នរ-
 ធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ មត្តា នសមនន្តរេ មត្តា
 នអញ្ញាមញ្ញេ មត្តា នឧបទិស្សយេ មត្តា នបុរេជានេ
 សត្ត នបច្ឆាជានេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ
 សត្តរស នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ
 ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្មយុត្តេ មត្តា នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ ខោនត្តិយា មត្តា ខោវិគតេ មត្តា ។

[៣០២] នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 នអារម្មណេ ឯកំ ... នអធិបតិយា ចត្តារិ នអ-
 នន្តរេ ឯកំ នសមនន្តរេ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញេ ឯកំ

វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុង
 នសម្មយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនខោ-
 នត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនខោវិគតប្បច្ចយេ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិ-
 ប្បច្ចយេ ព្រោះនបុរេជានប្បច្ចយេ នហេតុប្បច្ចយេ និន្ននអារម្មណប្បច្ចយេ
 (វារៈ ១ ក្នុងបច្ចយេ វិនិច្ឆ័យ) ... វារៈ ១ ក្នុងនខោវិគតប្បច្ចយេ ។

[៣០១] ព្រោះនបច្ឆាជានប្បច្ចយេ ... វារៈ ២ ក្នុងនហេតុ-
 ប្បច្ចយេ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ចយេ ... វារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយេ
 វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរាប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុង
 នសមនន្តរាប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនឧប-
 ទិស្សយាប្បច្ចយេ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចយេ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាន-
 ប្បច្ចយេ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិចារកាប្បច្ចយេ វារៈ ១
 ក្នុងនអាហារាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនឈាន-
 ប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្មយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៧
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនខោនត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ៥ ក្នុងនខោវិគ-
 តប្បច្ចយេ ។

[៣០២] វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណាប្បច្ចយេ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ចយេ
 និន្ននហេតុប្បច្ចយេ ... វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនអនន្ត-
 រាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេ

កុសលគ្គិព បច្ចយនំពោ

នធិបដិស្សយេ ឯកំ នបុរេជានេ ទ្វេ នបច្ឆាជានេ
 ចន្ទារំ នតប្បេ ឯកំ នវិចារេក ចន្ទារំ នអាហារេ
 ឯកំ នសង្គ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
 នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ចោនត្ថិយា ឯកំ
 ចោវិគតេ ឯកំ ។ នអាសេវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ច-
 យា នអារម្មណប្បច្ចយា នអធិបតិយា ឯកំ (សត្វត្ត
 ឯកំ) ... ចោវិគតេ ឯកំ ។

[៣០៣] នកម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ ...
 នអារម្មណា ឯកំ នអធិបតិយោ សត្ត នអនន្តរេ ឯកំ
 នសមនន្តរេ ឯកំ នកត្តាមត្តោ ឯកំ នធិបដិស្សយេ
 ឯកំ នបុរេជានេ តីណំ នបច្ឆាជានេ សត្ត នអាសេ-
 វនេ សត្ត នវិចារេក សត្ត នអាហារេ ឯកំ នសង្គ្រិ-
 យេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្ប-
 យុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណំ ចោនត្ថិយា ឯកំ
 ចោវិគតេ ឯកំ ។ នកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
 នអារម្មណា ឯកំ (សត្វត្ត ឯកំ) ចោវិគតេ ឯកំ

កុសលគ្គិពៈ បច្ចយនំពោ

វារៈ ១ ក្នុងនធិបដិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ច័យ វារៈ ២
 ក្នុងនបច្ឆាជានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិចារក-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសង្គ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ
 ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះនអាសេវ-
 នប្បច្ច័យ នហេតុប្បច្ច័យ និននអារម្មណប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យ
 ទាំងត្បូង) ... វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣០៣] វារៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ...
 វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនកត្តាមត្តា-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនធិបដិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ច័យ
 វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៧
 ក្នុងនវិចារកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនសង្គ្រិយ-
 ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោ-
 នត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្ប-
 ច្ច័យ ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ និននហេតុប្បច្ច័យ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំង
 ត្បូង) វារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ ។

(៣០៤) ធម្មតាភិក្ខុប្បដិសន្ធិយា នហេតុប្បដិសន្ធិយា ចត្តារិ ...

នហេតុប្បដិសន្ធិយា បញ្ច នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរ
បញ្ច នសមនន្តរ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញា បញ្ច នឧប-
និស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត-
រស នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នអាហារេ
ឯកំ នវិនិច្ឆ័យេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ ចោនតិយា
បញ្ច ចោវិគតេ បញ្ច ។

(៣០៥) ធម្មតាភិក្ខុប្បដិសន្ធិយា នហេតុប្បដិសន្ធិយា នហេតុ-

ប្បដិសន្ធិយា ឯកំ ... នអធិបតិយា ចត្តារិ នអនន្តរ
ឯកំ នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញា ឯកំ នឧប-
និស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ចត្តារិ
នអាសេវនេ ចត្តារិ នកម្មេ ឯកំ នអាហារេ ឯកំ
នវិនិច្ឆ័យេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ន-
សម្បយុត្តេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ចោនតិយា ឯកំ

(៣០៦) វារៈ៤ ក្នុងនហេតុប្បដិសន្ធិយា ព្រោះនិបាតប្បដិសន្ធិយា ...

វារៈ៥ ក្នុងនហេតុប្បដិសន្ធិយា វារៈ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដិសន្ធិយា វារៈ៥
ក្នុងនអនន្តរ វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរ វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញា-
មញ្ញា វារៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតិប្ប-
ដិសន្ធិយា វារៈ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បដិសន្ធិយា វារៈ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដិសន្ធិយា
វារៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុង
នវិនិច្ឆ័យប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដិសន្ធិយា
វារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដិសន្ធិយា វារៈ១៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិយា វារៈ៥
ក្នុងនចោនតិប្បដិសន្ធិយា វារៈ៥ ក្នុងនចោវិគតប្បដិសន្ធិយា ។

(៣០៧) វារៈ១ ក្នុងនអនុណេយ្យប្បដិសន្ធិយា ព្រោះនិបាតប្បដិសន្ធិយា និង

នហេតុប្បដិសន្ធិយា ... វារៈ៤ ក្នុងនអធិបតិប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុងនអនន្ត-
រ វារៈ១ ក្នុងនសមនន្តរ វារៈ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញា
វារៈ១ ក្នុងនឧបនិស្សយ វារៈ៤ ក្នុងនបុរេជាតិប្បដិសន្ធិយា វារៈ៤
ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បដិសន្ធិយា វារៈ៤ ក្នុងនអាសេវនប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុង
នកម្មប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុងនវិនិច្ឆ័យប្បដិសន្ធិយា
វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បដិសន្ធិយា វារៈ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិយា វារៈ១ ក្នុងនចោនតិប្បដិសន្ធិយា

កុសលត្តិកេ ចក្ខុយវាហេ

លោវិតតេ ឯកំ ។ ធម៌ចាកកប្បច្ចយា ធម៌ហតុប្បច្ចយា
ធម៌ការម្មណប្បច្ចយា ធម៌អធិបតិយា ឯកំ (សព្វត្ត
ឯកំ) ... លោវិតតេ ឯកំ ។

[៣០៦] ធម៌អាហារប្បច្ចយា ធម៌ហតុយា ឯកំ
(សព្វត្ត ឯកំ) ... លោវិតតេ ឯកំ ។ ធម៌ន្ទ្រិយ-
ប្បច្ចយា ធម៌ហតុយា ឯកំ (សព្វត្ត ឯកំ) ។
ធម៌ឈានប្បច្ចយា ធម៌ហតុយា ឯកំ (សព្វត្ត ឯកំ) ។
ធម៌មគ្គប្បច្ចយា ធម៌ហតុយា ឯកំ (សព្វត្ត ឯកំ) ។
ធម៌សម្បយុត្តប្បច្ចយា ធម៌ការម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។

[៣០៧] ធម៌ប្បយុត្តប្បច្ចយា ធម៌ហតុយា ទ្វិ ...
ធម៌ការម្មណ ឯកំ ធម៌អធិបតិយា តីណិ ធម៌ធន្តរេ
ឯកំ ធម៌សមធន្តរេ ឯកំ ធម៌ញាមញា ឯកំ ធម៌ប-
ទិស្សយេ ឯកំ ធម៌បុរេជានេ តីណិ ធម៌បច្ឆាជានេ
តីណិ ធម៌សាសវេ តីណិ ធម៌កម្មេ តីណិ ធម៌ចាក
តីណិ ធម៌អាហារេ ឯកំ ធម៌ន្ទ្រិយេ ឯកំ ធម៌ឈានេ
ឯកំ ធម៌មគ្គេ ឯកំ ធម៌សម្បយុត្តេ ឯកំ ធម៌នត្តិយា
ឯកំ លោវិតតេ ឯកំ ។

កុសលត្តិកេ បច្ចុប្បន្នេ

វារៈ ១ ក្នុងលោវិតតេប្បច្ចយេ ។ វារៈ ១ ក្នុងនរោតិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ចយេ ធម៌ហតុប្បច្ចយេ ធម៌និរោធិយប្បច្ចយេ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ចុប្ប-
នាវត្ថុ) ... វារៈ ១ ក្នុងលោវិតតេប្បច្ចយេ ។

[៣០៦] វារៈ ១ ក្នុងនរោតិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះនរោតិបតិប្បច្ចយេ
(វារៈ ១ ក្នុងបច្ចុប្បន្នេ) ... វារៈ ១ ក្នុងលោវិតតេប្បច្ចយេ ។
វារៈ ១ ក្នុងនរោតិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះនរោតិបតិប្បច្ចយេ (វារៈ ១ ក្នុងបច្ចុប្ប-
នាវត្ថុ) ។ វារៈ ១ ក្នុងនរោតិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះនរោតិបតិប្បច្ចយេ (វារៈ ១
ក្នុងបច្ចុប្បន្នេ) ។ វារៈ ១ ក្នុងនរោតិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះនរោតិបតិប្បច្ចយេ
(វារៈ ១ ក្នុងបច្ចុប្បន្នេ) ។ ប្រវេណីយត្ថានិរោធិយប្បច្ចយេ
ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ចយេវេ ។

[៣០៧] វារៈ ២ ក្នុងនរោតិបតិប្បច្ចយេ ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយេ ...
វារៈ ១ ក្នុងនិរោធិយប្បច្ចយេ វារៈ ៣ ក្នុងនរោតិបតិប្បច្ចយេ វារៈ ១
ក្នុងនរោតិបតិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនសមធន្តរេប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនញា-
មញាប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនបទិស្សយេប្បច្ចយេ វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាន-
ប្បច្ចយេ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បច្ចយេ វារៈ ៣ ក្នុងនសាសវេប្បច្ចយេ
វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនអា-
ហារប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនន្ទ្រិយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចយេ
វារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុង
ននត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងលោវិតតេប្បច្ចយេ ។

(៣០៨) ធម្មិយ្យុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា
 នការម្មណោ ឯកំ ... នអធិបតិយា ទ្វេ នអនន្តរ
 ឯកំ នសមនន្តរ ឯកំ នអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ នឧប-
 ទិស្សយេ ឯកំ នបុរេជាតេ ទ្វេ នបន្ទាជាតេ ទ្វេ
 នអាសេវនេ ទ្វេ នកក្កេ ឯកំ ធម្មិយាតេ ទ្វេ នអា-
 ហារេ ឯកំ នស្រ្តិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ
 នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នោនត្តិយា ឯកំ
 នោវិតតេ ឯកំ ។ ធម្មិយ្យុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋ-
 យា នការម្មណាប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា ឯកំ (សត្វត្ត
 ឯកំ) នោនត្តិប្បដ្ឋយា នោវិតតប្បដ្ឋយា នការម្ម-
 ណាប្បដ្ឋយេសទិសំ ។

បច្ចយវារេ បច្ចនិយំ និដ្ឋិតំ ។

(៣០៩) ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ បញ្ច ...
 នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរ
 បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-
 ជាតេ សត្ត នបន្ទាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ សត្តរស

(៣០៩) វារៈ ១ ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 និងនហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនអនន្ត-
 រប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា
 វារៈ ១ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ២
 ក្នុងនបន្ទាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុង
 នកក្កប្បដ្ឋយា វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយា
 វារៈ ១ ក្នុងនស្រ្តិយប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុង
 នមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយា
 វារៈ ១ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយា ។ វារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា និងនការម្មណាប្បដ្ឋយា (វារៈ ១ ក្នុងប្បដ្ឋយា
 ខ័នត្តិ) ព្រោះនោនត្តិប្បដ្ឋយា និងនោវិតតប្បដ្ឋយា ប្រវេហសត្តានិម
 នការម្មណាប្បដ្ឋយវារៈ ។

ចប់ បច្ចនិយំ ក្នុងបច្ចយវារៈ ។

(៣១០) វារៈ ៥ ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា ... វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយា
 វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា
 វារៈ ៥ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា
 វារៈ ៧ ក្នុងនបន្ទាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា

នកម្មេ សត្ត ធិវិចារកេ សត្តរស ធនសម្បយុត្តេ បញ្ច
ធិវិប្បយុត្តេ តីណិ ចោធនតិយា បញ្ច ចោវិគតេ បញ្ច ។

[៣០០] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា ធនិប-
បតិយា សត្ត ... ធម្មរេជានេ តីណិ ធម្មត្រាជានេ
សត្ត ធនសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត ធិវិចារកេ
សត្ត ធិវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៣០១] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា ធនិប-
តិប្បដ្ឋយា អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា សហ-
ជានាប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា ទិស្សយប្បដ្ឋយា
ធម្មទិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជានាប្បដ្ឋយា ធម្មត្រាជានេ
សត្ត ... ធនសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត ធិវិចារកេ
សត្ត ។

[៣០២] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជានាប្បដ្ឋយា អាសេវនាប្បដ្ឋយា ធម្មត្រាជានេ សត្ត...
នកម្មេ សត្ត ធិវិចារកេ សត្ត ។

[៣០៣] ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេ-
ជានាប្បដ្ឋយា អាសេវនាប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារ-
ប្បដ្ឋយា វត្ថុយប្បដ្ឋយា លាធនប្បដ្ឋយា អក្កប្បដ្ឋយា

វារោ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារោ ១៧ ក្នុងនិវាហកម្មប្បដ្ឋយា វារោ ៥ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារោ ៣ ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារោ ៥ ក្នុងនេ
នតិប្បដ្ឋយា វារោ ៥ ក្នុងនេវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៣១០] វារោ ៧ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ធនិ
អាម្មណាប្បដ្ឋយា ... វារោ ៣ ក្នុងនេបុរេជានាប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងនេ-
បុរេជានាប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងនេអាសេវនាប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងនេកម្មប្បដ្ឋយា
វារោ ៧ ក្នុងនេវិចារកម្មប្បដ្ឋយា វារោ ៣ ក្នុងនេវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[៣១១] វារោ ៧ ក្នុងនេបុរេជានាប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
អាម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តរាប្បដ្ឋយា សមនន្តរាប្បដ្ឋយា
សហជានាប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា ទិស្សយប្បដ្ឋយា ធម្មទិស្សយប្បដ្ឋយា
ធម្មរេជានាប្បដ្ឋយា ... វារោ ៧ ក្នុងនេអាសេវនាប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុង
នកម្មប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងនេវិចារកម្មប្បដ្ឋយា ។

[៣១២] វារោ ៧ ក្នុងនេបុរេជានាប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
អាម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេជានាប្បដ្ឋយា និងអាសេវនាប្បដ្ឋយា ... វារោ ៧
ក្នុងនេកម្មប្បដ្ឋយា វារោ ៧ ក្នុងនេវិចារកម្មប្បដ្ឋយា ។

[៣១៣] វារោ ៧ ក្នុងនេបុរេជានាប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា បុរេជានាប្បដ្ឋយា អាសេវនាប្បដ្ឋយា កម្ម-
ប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា វត្ថុយប្បដ្ឋយា លាធនប្បដ្ឋយា អក្កប្បដ្ឋយា

សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា នត្ថ-
ប្បច្ចយា វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ឧបច្ឆាជាតេ
សត្ត . . . នវិចារេតេ សត្ត ។

(៣០៤) ហេតុប្បច្ចយា ការម្មណាប្បច្ចយា បុរេជា-
តប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា ឧបច្ឆាជាតេ
ឯកំ . . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

(៣០៥) ហេតុប្បច្ចយា ការម្មណាប្បច្ចយា បុរេ-
ជាតប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិហាកប្បច្ចយា អាណា-
ប្បច្ចយា ។ បេ ។ អវិភត្តប្បច្ចយា ឧបច្ឆាជាតេ ឯកំ
. . . នអាសេវនេ ឯកំ ។

(៣០៦) ការម្មណាប្បច្ចយា ឧហេតុយា ចត្តារិ . . .
នអធិបតិយា សត្ត ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ
សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារេតេ សត្ត
នយានេ ឯកំ នមត្ត ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

(៣០៧) ការម្មណាប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអ-
ធិបតិយា សត្ត . . . ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ
សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារេតេ
សត្ត នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា ហេតុម្ពលតំ ឯវិ
គណេតតំ ។

សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា នត្ថប្បច្ចយា វិភត្តប្បច្ចយា
និងអវិភត្តប្បច្ចយា . . . ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

(៣០៤) ពៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ព្រោះហេតុប្បច្ចយា
ការម្មណាប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា និងវិប្បយុត្តប្បច្ចយា . . .
ពៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយា ។

(៣០៥) ព្រោះហេតុប្បច្ចយា ការម្មណាប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា
កម្មប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា និងអាណាប្បច្ចយា ។ បេ ។ ពៈ ១ ក្នុងនបច្ឆា-
ជាតប្បច្ចយា ព្រោះអវិភត្តប្បច្ចយា . . . ពៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយា ។

(៣០៦) ពៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយា ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយា . . .
ពៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្ប-
ច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ពៈ ១ ក្នុងនយានប្បច្ចយា ពៈ ១
ក្នុងនមត្តប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

(៣០៧) ពៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយា ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយា
និងហេតុប្បច្ចយា . . . ពៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនកម្ម-
ប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ពៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ រៀបរាប់ហេតុម្ពលកៈវិជរ ។

[៣០៧] អធិបតិប្បដ្ឋយា នអាម្មណោ បញ្ច ...

នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច
នធុបដិស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ
សត្តរស នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារេ
កេ សត្តរស នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនតិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។ អធិបតិប្បដ្ឋយា
ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សន្និស្តំ ។ អនន្តរេប្បដ្ឋយា ហេតុប្ប-
ដ្ឋយា សមនន្តរេប្បដ្ឋយា យថា អាម្មណាម្មលកំ វិ
វិត្តារេតង្គំ ។

[៣០៧] សហជាតប្បដ្ឋយា នហតុយា បន្តារិ ...

នអាម្មណោ បញ្ច នអធិបតិប្បដ្ឋយា សត្តរស នអនន្ត-
រេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នធុប-
ដិស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ សត្ត-
រស នអាសេវនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារេកេ
សត្តរស នអាហារេ វិកំ នន្ទ្រិយេ វិកំ នយានេ
វិកំ នទត្តេ វិកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ
តីណិ នោនតិយា បញ្ច នោវិកតេ បញ្ច ។

[៣១៨] វារៈ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ ...

វារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុង
នអញ្ញាមញ្ញោប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនធុបដិស្សយេប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេ-
ជានេប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងនអាសេវ-
នេប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងនវិចារេប្បដ្ឋយ វារៈ៥
ក្នុងនសម្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនោ-
នតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនោវិកតេប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ និង
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ព្រោះអនន្តរេប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ
និងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យពិស្តារ ដូចជាអាម្មណាម្មលកវិវារ ។

[៣១៧] វារៈ៤ ក្នុងនហតុប្បដ្ឋយ ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ ...

វារៈ៥ ក្នុងនអាម្មណាប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥
ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញ-
ោប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនធុបដិស្សយេប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយ
វារៈ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយ វារៈ៧
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងនវិចារេប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនអាហារេប្បដ្ឋយ
វារៈ១ ក្នុងនន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងនយានេប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុង
នទត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តេ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងនោវិកតេប្បដ្ឋយ ។

[៣២០] សហជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអា-
 រម្មណោ បញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។ ទវិចារេក សត្តរស ន-
 សម្បយុត្តេ បញ្ច ទវិចារេក តីណិ នោនតិយា បញ្ច
 ចារិកតេ បញ្ច ។ សហជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា
 អារម្មណប្បដ្ឋយា ។ សង្ខត្តំ ។

[៣២១] អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តាវិ...
 នអាម្មណោ ឯកំ នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ ឯកំ
 នសមនន្តរេ ឯកំ នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបុរេវិចារេ តីណិ
 នបច្ឆាជានេ សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ
 សត្ត ទវិចារេក សត្ត នអាហារេ ឯកំ នវន្តិយេ ឯកំ
 នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ ទវិចារេ-
 ក តីណិ នោនតិយា ឯកំ ចារិកតេ ឯកំ ។

[៣២២] អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្ម-
 ណោ ឯកំ ... នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ ឯកំ ន-
 សមនន្តរេ ឯកំ នឧបទិស្សយេ ឯកំ នបុរេវិចារេ តីណិ
 នបច្ឆាជានេ សត្ត នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត

[៣២០] វារៈ ៥ ក្នុងនិកាយណប្បដ្ឋយា ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយា
 និងហេតុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ វារៈ ១៧ ក្នុងនិបាតប្បដ្ឋយា
 វារៈ ៥ ក្នុងនិសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងនិវ្យយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៥
 ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយា វារៈ ៥ ក្នុងនោវិកតប្បដ្ឋយា ។ ព្រោះសហជាត-
 ប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា និងការម្មណប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣២១] វារៈ ៦ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា ...
 វារៈ ១ ក្នុងនិការម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនិអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ១
 ក្នុងនិអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិឧប-
 ទិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងនិបុរេវិចារេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនិបច្ឆា-
 ជានប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនិអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនិកម្មប្បដ្ឋយា
 វារៈ ៧ ក្នុងនិទវិចារេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិអាហារេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុង
 និវន្តិយេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិឈានេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិមត្តប្បដ្ឋយា
 វារៈ ១ ក្នុងនិសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងនិវ្យយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១
 ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនោវិកតប្បដ្ឋយា ។

[៣២២] វារៈ ១ ក្នុងនិការម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា
 និងហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ ៧ ក្នុងនិអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុង
 និអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិឧប-
 ទិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ ៣ ក្នុងនិបុរេវិចារេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនិបច្ឆា-
 ជានប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនិអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងនិកម្មប្បដ្ឋយា

នវិចារកេ សត្តំ នសម្បយុត្តេ ឯកំ នវិចារយុត្តេ តីណិ
យោនត្ថិយា ឯកំ នោវិចារេ ឯកំ ។ អត្តាមត្តាប្បដ្ឋយា
ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា នអធិបតីយា សត្តំ ។
សន្តិវត្ថំ ។

[៣២៣] និស្សយប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តារិ ។
និស្សយប្បដ្ឋយា យថា សហជាតប្បដ្ឋយា ។ ឧប-
និស្សយប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តារិ ។ ឧបនិស្ស-
យប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយសធិសំ ។

[៣២៤] បុរេជាតប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តារិ ...
នអធិបតីយា សត្តំ នបច្ឆាជានេ សត្តំ នអាសេវនេ
សត្តំ នកម្មេ សត្តំ នវិចារកេ សត្តំ នឈានេ ឯកំ
នមេត្ត ឯកំ ។ បេ ។ បុរេជាតប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា
។ បេ ។

[៣២៥] អាសេវនប្បដ្ឋយា នហេតុយា ចត្តារិ ...
នអធិបតីយា សត្តំ នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ
សត្តំ នកម្មេ សត្តំ នវិចារកេ សត្តំ នមេត្ត ឯកំ
នវិចារយុត្តេ តីណិ ។

វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
ក្នុងនវិចារយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនានត្ថប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនោវិច-
ារកប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ ព្រោះអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយ
ហេតុប្បដ្ឋយ និងអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ រសចក្កបំប្រញ ។

[៣២៣] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនិស្សយប្បដ្ឋយ ។
និស្សយប្បដ្ឋយ ដូចជាសហជាតប្បដ្ឋយដែរ ។ វារៈ ៤ ក្នុងនហេ-
តុប្បដ្ឋយ ព្រោះឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ប្រវេហល
ត្ថានិងអារម្មណប្បដ្ឋយដែរ ។

[៣២៤] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ...
វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារ-
កប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមេត្តប្បដ្ឋយ ។ បេ ។
ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ បេ ។

[៣២៥] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយ ...
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជានតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុង
នបច្ឆាជានតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៣២៦] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នអធិ-
បតិយា សត្ត . . . ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត
នកម្មេ សត្ត ធលិចារតេ សត្ត ធលិចារយុត្តេ តីណិ ។

[៣២៧] អាសេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណាប្បច្ចយា នអធិបតិយា សត្ត ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។ អា-
សេវនប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា ។ បេ ។ បុរេជាតប្បច្ច-
យា កម្មប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។ . . .
អវិភតប្បច្ចយា ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត . . . ធលិចារតេ
សត្ត ។ បេ ។

[៣២៨] កម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តារិ . . .
នអាម្មណោ បញ្ច នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ
បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧប-
និស្សយេ បញ្ច នបុរេជាតេ សត្ត ឧបច្ឆាជាតេ
សត្តរស នអាសេវនេ សត្តរស ធលិចារតេ សត្តរស
នអាហារេ ឯកំ នន្ទ្រិយេ ឯកំ នណានេ ឯកំ
នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ធលិចារយុត្តេ តីណិ
ចោនតិយា បញ្ច ចោរិកតេ បញ្ច ។

[៣២៩] វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បច្ច័យ
វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៣០] វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ
ហេតុប្បច្ច័យ និងការម្មណាប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ព្រោះអាសេវ-
នប្បច្ច័យ និងហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ
និងអាហារប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជា-
តប្បច្ច័យ ព្រោះអវិភតប្បច្ច័យ . . . វារៈ ៧ ក្នុងនវិចារកប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[៣៣១] វារៈ ៤ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ . . .
វារៈ ៥ ក្នុងនការម្មណាប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៥
ក្នុងនអនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញ-
មញ្ញាប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវន-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១៧ ក្នុងនវិចារកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនណានប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
នមក្កប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារយុត្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនចោរិកប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងនចោរិកតប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] កុម្មុល្យច្ឆយោ ហេតុប្បច្ឆយោ ទអារម្មណេ មញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។ ... វិបាកោ កសិណ្ណោ ទសម្បយុត្តោ មញ្ច វិប្បយុត្តោ តីណិ ហោទត្តិយោ មញ្ច ហោវិភតោ មញ្ច ។ សង្ខត្តំ ។

[៣៣០] វិបាកប្បច្ឆយោ ទហេតុយោ ឯកំ ... ទអារម្មណេ ឯកំ ទអធិបតិយោ ឯកំ ទអទន្តរេ ឯកំ ទសមទន្តរេ ឯកំ ទអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ទឧបទិស្សយេ ឯកំ ទបុរេជានេ ឯកំ ទបច្ឆាជានេ ឯកំ ទអាសេវនេ ឯកំ ទឈានេ ឯកំ ទមត្តេ ឯកំ ទសម្បយុត្តោ ឯកំ វិប្បយុត្តោ ឯកំ ហោទត្តិយោ ឯកំ ហោវិភតោ ឯកំ ។

[៣៣១] វិបាកប្បច្ឆយោ ហេតុប្បច្ឆយោ ទអារម្មណេ ឯកំ ... ទអធិបតិយោ ឯកំ ទអទន្តរេ ឯកំ ទសមទន្តរេ ឯកំ ទអញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ទឧបទិស្សយេ ឯកំ ទបុរេជានេ ឯកំ ទបច្ឆាជានេ ឯកំ ទអាសេវនេ ឯកំ ទសម្បយុត្តោ ឯកំ វិប្បយុត្តោ ឯកំ ហោទត្តិយោ ឯកំ ហោវិភតោ ឯកំ ។

[៣២៧] វិវៈ៥ កុណិទអារម្មណប្បច្ឆីយ ព្រោះកម្មប្បច្ឆីយ និង ហេតុប្បច្ឆីយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វិវៈ១៧ កុណិទវិបាកប្បច្ឆីយ វិវៈ៥ កុណិទសម្បយុត្តប្បច្ឆីយ វិវៈ៣ កុណិទវិប្បយុត្តប្បច្ឆីយ វិវៈ៥ កុណិទនានត្ថប្បច្ឆីយ វិវៈ៥ កុណិទោវិភតប្បច្ឆីយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៣៣០] វិវៈ១ កុណិទហេតុប្បច្ឆីយ ព្រោះវិបាកប្បច្ឆីយ ... វិវៈ១ កុណិទអារម្មណប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទអធិបតិប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទអទន្តរេប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទសមទន្តរេប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទអញ្ញាមញ្ញោប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទឧបទិស្សយប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទបុរេជានប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទបច្ឆាជានប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទអាសេវនប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទឈានប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទមត្តប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទសម្បយុត្តប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទវិប្បយុត្តប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទនានត្ថប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទោវិភតប្បច្ឆីយ ។

[៣៣១] វិវៈ១ កុណិទអារម្មណប្បច្ឆីយ ព្រោះវិបាកប្បច្ឆីយ និង ហេតុប្បច្ឆីយ ... វិវៈ១ កុណិទអធិបតិប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទអទន្តរេប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទសមទន្តរេប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទអញ្ញាមញ្ញោប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទឧបទិស្សយប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទបុរេជានប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទបច្ឆាជានប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទអាសេវនប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទសម្បយុត្តប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទវិប្បយុត្តប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទនានត្ថប្បច្ឆីយ វិវៈ១ កុណិទោវិភតប្បច្ឆីយ ។

[៣៣២] វិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-
ណាប្បដ្ឋយា ។ សន្តិភ័ ។ ... បុរេជាតប្បដ្ឋយា ទ-
បច្ឆាជាតេ ឯកំ ... ទអាសេវនេ ឯកំ ។ បេ ។
វិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សន្តិភ័ ។ បុរេជា-
តប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។ សន្តិភ័ ។
... អវិភតប្បដ្ឋយា ទបច្ឆាជាតេ ឯកំ ... ទអា-
សេវនេ ឯកំ ។ បេ ។

[៣៣៣] អាហារប្បដ្ឋយា ទហេតុយា ចត្តារិ ...
ទអាម្មណោ បញ្ច ទអធិបតិយា សត្តរស ទអទន្តរ
បញ្ច ទសមទន្តរេ បញ្ច ទអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច ទឧប-
ទិស្សយេ បញ្ច ទបុរេជាតេ សត្ត ទបច្ឆាជាតេ សត្ត-
រស ទអាសេវនេ សត្តរស ទកកម្ម សត្ត ទវិចារក
សត្តរស ទន័ត្រិយេ ឯកំ ទឈានេ ឯកំ ទមត្តេ
ឯកំ ទសម្បយុត្តេ បញ្ច ទវិប្បយុត្តេ តិណិ ទោ-
ទត្តិយា បញ្ច ទោវិតតេ បញ្ច ។

[៣៣៤] អាហារប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ទអា-
ម្មណោ បញ្ច ។ សន្តិភ័ ។ ... ទវិចារក សត្តរស

[៣៣៥] ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយ ហេតុប្បដ្ឋយ និងអាម្មណាប្បដ្ឋយ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ១ ក្នុងទបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជា-
តប្បដ្ឋយ ... វារៈ១ ក្នុងទអាសេវនប្បដ្ឋយ ។ បេ ។ ព្រោះវិចារក-
ប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ
កម្មប្បដ្ឋយ និងអាហារប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ១
ក្នុងទបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយ ... វារៈ១ ក្នុងទអា-
សេវនប្បដ្ឋយ ។ បេ ។

[៣៣៦] វារៈ៤ ក្នុងទហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ ...
វារៈ៥ ក្នុងទអាម្មណាប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងទអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ៥
ក្នុងទអន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងទសមទន្តរាប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងទអញ្ញ-
មញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុងទឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ៧ ក្នុងទបុរេជាត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងទបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងទអាសេវនប្បដ្ឋយ
វារៈ៧ ក្នុងទកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១៧ ក្នុងទវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុង
ទន័ត្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងទឈានប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងទមត្តប្បដ្ឋយ
វារៈ៥ ក្នុងទសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៣ ក្នុងទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ៥
ក្នុងទោទត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ៥ ក្នុង ទាវិតតប្បដ្ឋយ ។

[៣៣៧] វារៈ៥ ក្នុងទអាម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ និង
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ១៧ ក្នុងទវិចារកប្បដ្ឋយ

នសម្បយុត្តេ បញ្ច ធីវិប្បយុត្តេ តីណិ ខោនត្ថិយា
បញ្ច ខោវិកតេ បញ្ច ។ សុទ្ធិត្ថំ ។

[៣៣៥] ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តាវិ ...
នការម្មណោ បញ្ច ។ បេ ។ ធីវិចារេត សត្តរស នអា-
ហារេ ឯតំ នឈានេ ឯតំ នមត្តេ ឯតំ នសម្ប-
យុត្តេ បញ្ច ធីវិប្បយុត្តេ តីណិ ខោនត្ថិយា បញ្ច
ខោវិកតេ បញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយោ ហេតុប្បច្ចយា ។
សុទ្ធិត្ថំ ។

[៣៣៦] ឈានប្បច្ចយា នហេតុយា ចត្តាវិ ...
នការម្មណោ បញ្ច ។ បេ ។ ... ធីវិចារេត សត្តរស
នមត្តេ ឯតំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ធីវិប្បយុត្តេ តីណិ
ខោនត្ថិយា បញ្ច ខោវិកតេ បញ្ច ។ ឈានប្បច្ចយា
ហេតុប្បច្ចយា ។ សុទ្ធិត្ថំ ។

[៣៣៧] មត្តប្បច្ចយា នហេតុយា តីណិ ...
នការម្មណោ បញ្ច ធីវិចារេត សត្តរស នសម្បយុត្តេ
បញ្ច ធីវិប្បយុត្តេ តីណិ ខោនត្ថិយា បញ្ច ខោវិកតេ
បញ្ច ។ មត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយា នការម្មណោ
បញ្ច ។ សុទ្ធិត្ថំ ។ សម្បយុត្តប្បច្ចយា ការម្មណោប្ប-
ច្ចយេសនិសំ ។

វារៈ៧ កុណិមហេប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ៧ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ៨
កុណិមហេប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ៨ កុណិខោវិកតប្បច្ចិយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៣៧] វារៈ៤ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ចិយ ...
វារៈ៤ កុណិមហេប្បយុត្តប្បច្ចិយ ។ បេ ។ វារៈ១៧ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ
វារៈ១ កុណិមហេប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ១ កុណិនឈានប្បច្ចិយ វារៈ១ កុណិ
មត្តប្បច្ចិយ វារៈ៤ កុណិសម្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ៧ កុណិវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចិយ វារៈ៨ កុណិខោនត្ថិប្បច្ចិយ វារៈ៩ កុណិខោវិកតប្បច្ចិយ ។
ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បយុត្តិយ និងហេតុប្បច្ចិយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៣៨] វារៈ៤ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ ព្រោះឈានប្បច្ចិយ ...
វារៈ៥ កុណិមហេប្បយុត្តប្បច្ចិយ ។ បេ ។ ... វារៈ១៧ កុណិវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចិយ វារៈ១ កុណិមត្តប្បច្ចិយ វារៈ៥ កុណិសម្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ
៧ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ៨ កុណិខោនត្ថិប្បច្ចិយ វារៈ៩ កុណិខោ-
វិកតប្បច្ចិយ ។ ព្រោះឈានប្បច្ចិយ និងហេតុប្បច្ចិយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៣៩] វារៈ៧ កុណិមហេតុប្បច្ចិយ ព្រោះមត្តប្បច្ចិយ ...
វារៈ៥ កុណិនការម្មណាប្បច្ចិយ វារៈ១៧ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ៥
កុណិសម្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ៧ កុណិវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ វារៈ៥ កុណិខោ-
នត្ថិប្បច្ចិយ វារៈ៥ កុណិខោវិកតប្បច្ចិយ ។ វារៈ៥ កុណិនការម្មណាប្បច្ចិយ
ព្រោះមត្តប្បច្ចិយ និងហេតុប្បច្ចិយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ សម្បយុត្ត-
ប្បច្ចិយ ប្រហែលគានីនីការមណប្បច្ចិយវិដេ ។

[៣៣៨] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ឧហេតុដ្ឋយា ចន្តាវិ...

ឧភារម្មណោ បញ្ច ឧអធិបតិយា សន្តរស ឧអនន្តរ
បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ឧឧប-
ជិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជាតេ បញ្ច ឧបច្ឆាជាតេ សន្ត-
រស ឧអាសេវនេ សន្តរស ឧកម្មេ សន្ត ឧវិចារកេ
សន្តរស ឧឈានេ ឯតំ ឧមត្ត ឯតំ ឧសម្បយុត្ត
បញ្ច ឧោធនតិយា បញ្ច ឧោវិគតេ បញ្ច ។

[៣៣៩] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ឧភា-

រម្មណោ បញ្ច ... ឧអធិបតិយា សន្តរស ឧអនន្តរេ
បញ្ច ឧសមនន្តរេ បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច ឧឧបជិស្ស-
យេ បញ្ច ឧបុរេជាតេ បញ្ច ឧបច្ឆាជាតេ សន្តរស
ឧអាសេវនេ សន្តរស ឧកម្មេ សន្ត ឧវិចារកេ
សន្តរស ឧសម្បយុត្ត បញ្ច ឧោធនតិយា បញ្ច
ឧោវិគតេ បញ្ច ។

[៣៤០] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ភារម្ម-

ណាប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិយា សន្ត ... ឧបុរេជាតេ ឯតំ
ឧបច្ឆាជាតេ សន្ត ឧអាសេវនេ សន្ត ឧកម្មេ សន្ត
ឧវិចារកេ សន្ត ។

[៣៣៨] វារៈ២ ក្នុងឧហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ...

វារៈ៥ ក្នុងមហាសោយប្បដ្ឋយា វារៈ១៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ៥
ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងឧសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងអញ្ញា-
មញ្ញោប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងឧបជិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងឧបុរេជាត-
ប្បដ្ឋយា វារៈ១៧ ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ១៧ ក្នុងឧអាសេវនេប្បដ្ឋយា
វារៈ៧ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ១៧ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងឧ-
ឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
វារៈ៥ ក្នុងឧោធនតិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងឧោវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៣៣៩] វារៈ៥ ក្នុងឧភារម្មណាប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា

និងហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ១៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងអនន្ត-
រេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងឧសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោប្បដ្ឋយា
វារៈ៥ ក្នុងឧបជិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ១៧
ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ១៧ ក្នុងឧអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងឧ-
កម្មប្បដ្ឋយា វារៈ១៧ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
វារៈ៥ ក្នុងឧោធនតិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងឧោវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៣៤០] វារៈ៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា

ហេតុប្បដ្ឋយា និងភារម្មណាប្បដ្ឋយា ... វារៈ១ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយា
វារៈ៧ ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងឧអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ៧
ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៧ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[៣៤០] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-
ណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត . . .
នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត ។

[៣៤២] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-
ណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា អាសេ-
វនប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត . . . នកម្មេ សត្ត
នវិចារកេ សត្ត ។

[៣៤៣] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។
អាសេវនប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា អវិ-
កតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត . . . នវិចារកេ សត្ត ។

[៣៤៤] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ម-
ណាប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។ . . . បុរេជានប្បដ្ឋយា
កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . .
នអាសេវនេ ឯកំ ។

[៣៤៥] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។
បុរេជានប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អា-
ហារប្បដ្ឋយា អវិកតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតេ ឯកំ . . .
នអាសេវនេ ឯកំ ។ បេ ។

[៣៤៦] ពវៈ វេ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា និងអធិបតិប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ វេ ក្នុង
នអាសេវនប្បដ្ឋយា ពវៈ វេ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា ពវៈ វេ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[៣៤៦] ពវៈ វេ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា និងអា-
សេវនប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ វេ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា ពវៈ វេ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[៣៤៧] ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា និងហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។
ពវៈ វេ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះអាសេវនប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អា-
ហារប្បដ្ឋយា និងវិកតប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ វេ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ។

[៣៤៨] ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា និងអាម្មណាប្បដ្ឋយា ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ពវៈ ខ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះបុរេជាន-
ប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា និងវិចារកប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ ខ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា ។

[៣៤៩] ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា ។ បេ ។
ពវៈ ខ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារ-
កប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា និងវិកតប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ ខ ក្នុងនអាសេវ-
នប្បដ្ឋយា ។ បេ ។

(៣៤៦) អនុប្បន្នយា សហជាតប្បន្នយា សនិសំ ។
ននុប្បន្នយា វិគតប្បន្នយា អារម្មណប្បន្នយា សនិសំ ។
អវិគតប្បន្នយា សហជាតប្បន្នយា សនិសំ ។

បច្ចុប្បន្នយា អនុលោមបច្ចុប្បន្នយា និមិត្តំ ។

(៣៤៧) នហេតុប្បន្នយា អារម្មណេ ចត្តារិ ...
អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ ចត្តារិ
អញ្ញាមញ្ញា ចត្តារិ និស្សយេ ចត្តារិ ឧបនិស្សយេ ចត្តារិ
បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសវនេ ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ
វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ វេទ្ធិយេ ចត្តារិ ណារេ
ចត្តារិ មន្តេ តិណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ
អនុយា ចត្តារិ ននុយា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ
ចត្តារិ ។

(៣៤៨) នហេតុប្បន្នយា នអារម្មណប្បន្នយា
សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
កម្មេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ
ឯកំ ណារេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អនុយា ឯកំ
អវិគតេ ឯកំ ។

(៣៤៩) ប្រោហត្ថប្បន្នយេ ប្រហលត្ថានិសហជាតប្បន្នយា ។
ព្រោះនត្ថប្បន្នយេ ឯនិវិគតប្បន្នយេ ប្រហលត្ថានិសហជាតប្បន្នយេ ។
ព្រោះអវិគតប្បន្នយេ ប្រហលត្ថានិសហជាតប្បន្នយេវ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចុប្បន្នយា ក្នុងបច្ចុប្បន្នយា ។

(៣៤៩) ពរៈ៤ ក្នុងអារម្មណប្បន្នយា ព្រោះនហេតុប្បន្នយា ...
ពរៈ៤ ក្នុងអនន្តរេប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងសមនន្តរេប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុង
សហជាតប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងនិស្សយេប្បន្នយា
ពរៈ៤ ក្នុងឧបនិស្សយេប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុង
អាសវនប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងកម្មប្បន្នយា ពរៈ១ ក្នុងវិបាកប្បន្នយា
ពរៈ៤ ក្នុងអាហារប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងវេទ្ធិយេប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុង
ណារេប្បន្នយា ពរៈ៧ ក្នុងមន្តេប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បន្នយា
ពរៈ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងអនុយាប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងននុ-
ប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងវិគតប្បន្នយា ពរៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បន្នយា ។

(៣៤៨) ពរៈ១ ក្នុងសហជាតប្បន្នយា ព្រោះនហេតុប្បន្នយា និង
នអារម្មណប្បន្នយា ... ពរៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បន្នយា ពរៈ១ ក្នុងនិស្ស-
យេប្បន្នយា ពរៈ១ ក្នុងកម្មប្បន្នយា ពរៈ១ ក្នុងវិបាកប្បន្នយា ពរៈ១ ក្នុង
អាហារប្បន្នយា ពរៈ១ ក្នុងវេទ្ធិយេប្បន្នយា ពរៈ១ ក្នុងណារេប្បន្នយា ពរៈ១
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បន្នយា ពរៈ១ ក្នុងអនុយាប្បន្នយា ពរៈ១ ក្នុងវិគតប្បន្នយា ។

[៣៤៧] នរោត្តមប្បដ្ឋយា នការម្មណ្ឌប្បដ្ឋយា នអ-
 ធិបតីប្បដ្ឋយា នអនន្តរាប្បដ្ឋយា នសមនន្តរាប្បដ្ឋយា
 នអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ
 ឯកំ តន្ត្រី ឯកំ វិចារតា ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិ-
 យេ ឯកំ ណារេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
 អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៤៨] នរោត្តមប្បដ្ឋយា នការម្មណ្ឌប្បដ្ឋយា នអ-
 ធិបតីប្បដ្ឋយា នអនន្តរាប្បដ្ឋយា នសមនន្តរាប្បដ្ឋយា
 នអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា នបុរេជា-
 តប្បដ្ឋយា នបន្ទាជាតប្បដ្ឋយា នអាសេវនប្បដ្ឋយា
 នកម្មប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ
 អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៤៩] នរោត្តមប្បដ្ឋយា នការម្មណ្ឌប្បដ្ឋយា
 នកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារតាប្បដ្ឋយា នអាហារប្បដ្ឋយា
 សហជាតេ ឯកំ . . . និស្សយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ
 វិតតេ ឯកំ អវិតតេ ឯកំ ។

[៣៥០] នរោត្តមប្បដ្ឋយា នការម្មណ្ឌប្បដ្ឋយា
 នកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារតាប្បដ្ឋយា នអាហារប្បដ្ឋយា
 នឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា ។ សន្តិវត្តំ ។ . . . លោកវិតតប្បដ្ឋយេ

[៣៥១] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយេ ព្រោះនរោត្តមប្បដ្ឋយេ ន-
 ការម្មណ្ឌប្បដ្ឋយេ អធិបតីប្បដ្ឋយេ នអនន្តរាប្បដ្ឋយេ នសមនន្តរាប្បដ្ឋយេ
 និងនកម្មប្បដ្ឋយេ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងកម្ម-
 ប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេ វារៈ ១
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងណារប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយេ ។

[៣៥២] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយេ ព្រោះនរោត្តមប្បដ្ឋយេ
 នការម្មណ្ឌប្បដ្ឋយេ នអធិបតីប្បដ្ឋយេ នអនន្តរាប្បដ្ឋយេ នសមនន្តរាប្បដ្ឋយេ
 នអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយេ នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេ នបុរេជាតប្បដ្ឋយេ នបន្ទាជាត-
 ប្បដ្ឋយេ នអាសេវនប្បដ្ឋយេ និងនកម្មប្បដ្ឋយេ . . . វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយ-
 ប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ១
 ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយេ ។

[៣៥៣] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយេ ព្រោះនរោត្តមប្បដ្ឋយេ ន-
 ការម្មណ្ឌប្បដ្ឋយេ នកម្មប្បដ្ឋយេ នវិបាកប្បដ្ឋយេ និងនអាហារប្បដ្ឋយេ . . .
 វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវត្តប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងវិតត-
 ប្បដ្ឋយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយេ ។

[៣៥៤] ព្រោះនរោត្តមប្បដ្ឋយេ នការម្មណ្ឌប្បដ្ឋយេ នកម្មប្បដ្ឋយេ
 នវិបាកប្បដ្ឋយេ នអាហារប្បដ្ឋយេ និងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយេ ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។
 . . . វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយេ ព្រោះនរោត្តមប្បដ្ឋយេ . . .

ក្រុម សន្តិសុខ វិទ្យាសាស្ត្រ ឯកសារ អាហារូបត្ថម្ភ សន្តិសុខ វេជ្ជ-
យោ សន្តិសុខ ណារោគ សន្តិសុខ មន្ត្រី សន្តិសុខ សង្គម-
យុត្តិ សន្តិ វិទ្យាសាស្ត្រ សន្តិសុខ អន្តរជាតិ សន្តិសុខ
និរន្តរៈ សន្តិ វិភាគ សន្តិ អភិវឌ្ឍន៍ សន្តិសុខ ។

[៣៩៦] នគរវិទ្យា ឧបត្ថម្ភវិទ្យា ឧបត្ថម្ភវិទ្យា អា-
រម្មណ៍ ឧត្តាវិ . . . អន្តរជាតិ ឧត្តាវិ សម្របសម្រួល ឧត្តាវិ
សហគមន៍ ឧត្តាវិ អន្តរជាតិ ឧត្តាវិ និរន្តរៈ ឧត្តាវិ
ឧបត្ថម្ភវិទ្យា ឧត្តាវិ បុរេវិទ្យា ឧត្តាវិ អាស៊ាន ឧត្តាវិ
ឧត្តាវិ កម្ពុជា ឧត្តាវិ វិទ្យាសាស្ត្រ ឧត្តាវិ អាហារូបត្ថម្ភ ឧត្តាវិ
វេជ្ជសាស្ត្រ ឧត្តាវិ ណារោគ ឧត្តាវិ មន្ត្រី ឧត្តាវិ សង្គម-
យុត្តិ ឧត្តាវិ វិទ្យាសាស្ត្រ ឧត្តាវិ អន្តរជាតិ ឧត្តាវិ និរន្តរៈ
ឧត្តាវិ វិភាគ ឧត្តាវិ អភិវឌ្ឍន៍ ឧត្តាវិ ។ នគរ-
វិទ្យា ឧបត្ថម្ភវិទ្យា ឧបត្ថម្ភវិទ្យា នគរវិទ្យា ឧបត្ថម្ភវិទ្យា
សហគមន៍ ឧត្តាវិ ។ សង្គម ។ . . . អភិវឌ្ឍន៍ ឧត្តាវិ ។

[៣៩៧] នគរវិទ្យា ឧបត្ថម្ភវិទ្យា ឧបត្ថម្ភវិទ្យា
នគរវិទ្យា ឧបត្ថម្ភវិទ្យា ឧបត្ថម្ភវិទ្យា នគរវិទ្យា
ណារោគ ឧត្តាវិ ។

ព្រះ:១៧ ក្នុងកម្មវិធី ព្រះ:១ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ ព្រះ:១៧ ក្នុងអាហារ-
វិទ្យា ព្រះ:១៧ ក្នុងវេជ្ជសាស្ត្រ ព្រះ:១៧ ក្នុងណារោគ ព្រះ:
១៧ ក្នុងមន្ត្រី ព្រះ:៧ ក្នុងសម្របសម្រួល ព្រះ:១៧ ក្នុងវិទ្យា-
យុត្តិ ព្រះ:១៧ ក្នុងអន្តរជាតិ ព្រះ:៧ ក្នុងនិរន្តរៈ ព្រះ:៧
ក្នុងវិភាគ ព្រះ:១៧ ក្នុងអភិវឌ្ឍន៍ ។

[៣៩៦] ព្រះ:៤ ក្នុងអាហារូបត្ថម្ភ ព្រះ:១៧ ក្នុង
នគរវិទ្យា . . . ព្រះ:៤ ក្នុងអន្តរជាតិ ព្រះ:៤ ក្នុងសម្របសម្រួល
ព្រះ:៤ ក្នុងសហគមន៍ ព្រះ:៤ ក្នុងនគរវិទ្យា ព្រះ:៤ ក្នុង
និរន្តរៈ ព្រះ:៤ ក្នុងឧបត្ថម្ភវិទ្យា ព្រះ:៤ ក្នុងបុរេវិទ្យា-
វិទ្យា ព្រះ:៤ ក្នុងអាស៊ាន ព្រះ:៤ ក្នុងកម្ពុជា ព្រះ:១
ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ ព្រះ:៤ ក្នុងអាហារូបត្ថម្ភ ព្រះ:៤ ក្នុងវេជ្ជសាស្ត្រ
ព្រះ:៤ ក្នុងណារោគ ព្រះ:៧ ក្នុងមន្ត្រី ព្រះ:៤ ក្នុងសម្រប-
សម្រួល ព្រះ:៤ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ ព្រះ:៤ ក្នុងអន្តរជាតិ ព្រះ:៤
ក្នុងនិរន្តរៈ ព្រះ:៤ ក្នុងវិភាគ ព្រះ:៤ ក្នុងអភិវឌ្ឍន៍ ។
ព្រះ:១ ក្នុងសហគមន៍ ព្រះ:១៧ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ ព្រះ:១៧ ក្នុងអាហារ-
វិទ្យា ព្រះ:១៧ ក្នុងវេជ្ជសាស្ត្រ ព្រះ:១៧ ក្នុងណារោគ ព្រះ:
១៧ ក្នុងមន្ត្រី ព្រះ:៧ ក្នុងសម្របសម្រួល ព្រះ:១៧ ក្នុងវិទ្យា-
យុត្តិ ព្រះ:១៧ ក្នុងអន្តរជាតិ ព្រះ:៧ ក្នុងនិរន្តរៈ ព្រះ:៧
ក្នុងវិភាគ ព្រះ:១៧ ក្នុងអភិវឌ្ឍន៍ ។

[៣៩៧] ព្រះ:១៧ ក្នុងអាហារូបត្ថម្ភ ព្រះ:១៧ ក្នុង
នគរវិទ្យា ព្រះ:១៧ ក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ ព្រះ:១៧ ក្នុងអាហារ-
វិទ្យា ព្រះ:១៧ ក្នុងវេជ្ជសាស្ត្រ ព្រះ:១៧ ក្នុងណារោគ ព្រះ:
១៧ ក្នុងមន្ត្រី ព្រះ:៧ ក្នុងសម្របសម្រួល ព្រះ:១៧ ក្នុងវិទ្យា-
យុត្តិ ព្រះ:១៧ ក្នុងអន្តរជាតិ ព្រះ:៧ ក្នុងនិរន្តរៈ ព្រះ:៧
ក្នុងវិភាគ ព្រះ:១៧ ក្នុងអភិវឌ្ឍន៍ ។

[៣៩៨] ធម្មវេជ្ជាតប្បច្ចយា ហេតុយា សត្ត...

អាម្មណេ តីណិ អធិបតិយា សត្ត អនន្តរ តីណិ
សមនន្តរ តីណិ សហជៈតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញា តីណិ
ធិស្សយេ សត្ត ឧបធិស្សយេ តីណិ អាសវេន តីណិ
កាម្មេ សត្ត វិហាកេ ឯកំ អាហារេ សត្ត វេទ្ធិយេ
សត្ត ណារេ សត្ត មត្តេ សត្ត សម្មយុត្តេ តីណិ
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា សត្ត ទត្តិយា តីណិ វិគតេ
តីណិ អវិគតេ សត្ត ។

[៣៩៩] ធម្មវេជ្ជាតប្បច្ចយា ធម្មហេតុប្បច្ចយា

អាម្មណេ ទ្វេ ... អនន្តរ ទ្វេ សមនន្តរ ទ្វេ
សហជៈតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញា ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ ឧប-
ធិស្សយេ ទ្វេ អាសវេន ឯកំ កាម្មេ ទ្វេ វិហាកេ
ឯកំ អាហារេ ទ្វេ វេទ្ធិយេ ទ្វេ ណារេ ទ្វេ មត្តេ
ឯកំ សម្មយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា
ទ្វេ ទត្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[៣៩៨] វារៈ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ ព្រោះឧបុរេជ្ជាតប្បច្ចយ ...

វារៈ៧ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុង
អនន្តរប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងសហជៈតប្បច្ចយ
វារៈ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុង
ឧបធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអាសវេនប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងកាម្មប្បច្ចយ
វារៈ១ ក្នុងវិហាកប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងវេទ្ធិ-
យប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងណារេប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ៧
ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងអត្តិប្ប-
ច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងទត្តិប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុង
អវិគតប្បច្ចយ ។

[៣៩៩] វារៈ៦ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ ព្រោះឧបុរេជ្ជាតប្បច្ចយ

ធិនេហេតុប្បច្ចយ ... វារៈ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងសម-
នន្តរប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងសហជៈតប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ
វារៈ៦ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ វារៈ១
ក្នុងអាសវេនប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងកាម្មប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងវិហាកប្បច្ចយ
វារៈ៦ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងវេទ្ធិយប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុង
ណារេប្បច្ចយ វារៈ១ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ
វារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុង
ទត្តិប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

នប្បវេណីតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។ អវិកតេ ឯកំ ។

(៣៦០) នប្បវេណីតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា សត្តរស... អាម្មណេ សត្ត អធិបតិយា សត្តរស អនន្តរសត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជាតេ សត្តរស អញ្ញមញ្ញេ សត្ត ជិស្សយេ សត្តរស ឧបជិស្សយេ សត្ត ប្បវេណីតេ សត្ត អាសេវនេ សត្ត កម្មេ សត្តរស វិចារេតេ ឯកំ អាហារេ សត្តរស ឥន្ទ្រិយេ សត្តរស ណារេ សត្តរស មន្តេ សត្តរស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តរស អត្ថិយា សត្តរស នត្ថិយា សត្ត វិកតេ សត្ត អវិកតេ សត្តរស ។

(៣៦០) នប្បវេណីតប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណេ ចត្តារិ... អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ ចត្តារិ អញ្ញមញ្ញេ ចត្តារិ ជិស្សយេ ចត្តារិ ឧបជិស្សយេ ចត្តារិ ប្បវេណីតេ ចត្តារិ អាសេវនេ ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ វិចារេតេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ ចត្តារិ

ព្រះ ១ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនប្បវេណីតប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនអាម្មណប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ព្រះ ១ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយា ។

(៣៦០) ព្រះ ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនប្បវេណីតប្បដ្ឋយា... ព្រះ ៧ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងជិស្សយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងឧបជិស្សយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងប្បវេណីតប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា ព្រះ ១ ក្នុងវិចារេតប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងណារេប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងមន្តេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយា ព្រះ ៧ ក្នុងវិកតប្បដ្ឋយា ព្រះ ១៧ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយា ។

(៣៦១) ព្រះ ៤ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា ព្រោះនប្បវេណីតប្បដ្ឋយា និងនហេតុប្បដ្ឋយា... ព្រះ ៤ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងជិស្សយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងឧបជិស្សយេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងប្បវេណីតប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា ព្រះ ១ ក្នុងវិចារេតប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយា ព្រះ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយា

ឈានេ ចត្តារិ មគ្គេ តីណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ
 វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្ថិយា ចត្តារិ ធន្ថិយា ចត្តារិ
 វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ចត្តារិ ។ ធម្មញ្ញាជាតប្បដ្ឋយា
 ធម្មេតុប្បដ្ឋយា ធម្មារម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ។
 សន្និទ្ធី ។ ... អវិគតេ ឯកំ ។

[៣៦២] ធម្មារម្មណប្បដ្ឋយា ធម្មេតុប្បដ្ឋយា សត្តារស ...

ធម្មារម្មណេ សត្តេ អធិបតិយា សត្តារស អនន្តរេ សត្តេ
 សមនន្តរេ សត្តេ សហជាតេ សត្តារស អញ្ញាមញ្ញា
 សត្តេ ធិស្សយេ សត្តារស ទុបធិស្សយេ សត្តេ បុរេ
 ជាតេ សត្តេ កម្មេ សត្តារស វិចារតេ ឯកំ អាហារេ
 សត្តារស វង្រិយេ សត្តារស ឈានេ សត្តារស មគ្គេ
 សត្តារស សម្បយុត្តេ សត្តេ វិប្បយុត្តេ សត្តារស
 អត្ថិយា សត្តារស ធន្ថិយា សត្តេ វិគតេ សត្តេ អវិ-
 គតេ សត្តារស ។

[៣៦៣] ធម្មារម្មណប្បដ្ឋយា ធម្មេតុប្បដ្ឋយា អា-

ម្មណេ ចត្តារិ ... អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ

ពរៈ៤ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ ពរៈ៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ ពរៈ៤ ក្នុងសម្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយ ពរៈ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ៤ ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋយ ពរៈ៤
 ក្នុងធន្ថប្បដ្ឋយ ពរៈ៤ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ ពរៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។
 ពរៈ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះធម្មញ្ញាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះធម្មេតុ-
 ប្បដ្ឋយ ព្រោះធម្មារម្មណប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ... ពរៈ១
 ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៣៦៤] ពរៈ១៧ ក្នុងធម្មេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះធម្មារម្មណប្បដ្ឋយ

ពរៈ៧ ក្នុងធម្មារម្មណប្បដ្ឋយ ពរៈ១៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ ពរៈ៧ ក្នុង
 អនន្តរេប្បដ្ឋយ ពរៈ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ ពរៈ១៧ ក្នុងសហជាត-
 ប្បដ្ឋយ ពរៈ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ ពរៈ១៧ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ
 ពរៈ៧ ក្នុងទុបធិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ ពរៈ១៧
 ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ ពរៈ១៧ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ ពរៈ១៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ
 ពរៈ១៧ ក្នុងវង្រិយប្បដ្ឋយ ពរៈ១៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ ពរៈ១៧ ក្នុង
 មគ្គប្បដ្ឋយ ពរៈ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 ពរៈ១៧ ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋយ ពរៈ៧ ក្នុងធន្ថប្បដ្ឋយ ពរៈ៧ ក្នុងវិគតប្ប-
 ដ្ឋយ ពរៈ១៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៣៦៥] ពរៈ៤ ក្នុងធម្មារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះធម្មារម្មណប្បដ្ឋយ និង

ធម្មេតុប្បដ្ឋយ ... ពរៈ៤ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ ពរៈ៤ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ

ពុទ្ធសាស្ត្រ បច្ច័យវិញ្ញាណ

សហជំនាន ចន្លាវិ អញ្ញាមញ្ញា ចន្លាវិ ជិស្សយេ ចន្លាវិ
 ឧបជិស្សយេ ចន្លាវិ បុរេជំនាន ចន្លាវិ កក្កេ ចន្លាវិ
 វិហារកេ ឯកំ អាហារេ ចន្លាវិ វិទ្រ្តិយេ ចន្លាវិ ឈារេ
 ចន្លាវិ មត្តេ តំណំ សម្បយុត្តេ ចន្លាវិ វិប្បយុត្តេ
 ចន្លាវិ អត្តិយា ចន្លាវិ ធម្មិយា ចន្លាវិ វិភតេ ចន្លាវិ
 អវិភតេ ចន្លាវិ ។ ឧភាសេវឧប្បច្ចយា ឧហេតុប្បច្ចយា
 ឧភារម្មណប្បច្ចយា សហជំនាន ឯកំ ។ សម្ព័ន្តំ ។ ...
 អវិភតេ ឯកំ ។

[៣៦២] ឧត្តម្បច្ចយា ហេតុយា សត្ត ...

អាម្មណេ សត្ត អនិបតិយា សត្ត អនន្តរេ សត្ត
 សមនន្តរេ សត្ត សហជំនាន សត្ត អញ្ញាមញ្ញា សត្ត
 ជិស្សយេ សត្ត ឧបជិស្សយេ សត្ត បុរេជំនាន សត្ត
 អាសេវនេ សត្ត អាហារេ សត្ត វិទ្រ្តិយេ សត្ត
 ឈារេ សត្ត មត្តេ សត្ត សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្ប-
 យុត្តេ សត្ត អត្តិយា សត្ត ធម្មិយា សត្ត វិភតេ
 សត្ត អវិភតេ សត្ត ។

ពុទ្ធសាស្ត្រ បច្ច័យវិញ្ញាណ

ពរៈ២ ក្នុងសហជំនានប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុង
 ជិស្សយេប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងឧបជិស្សយេប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងបុរេជំ-
 នានប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងកក្កេប្បច្ច័យ ពរៈ១ ក្នុងវិហារកេប្បច្ច័យ ពរៈ២
 ក្នុងវិហារកេប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងឯកំប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងអាហារេប្បច្ច័យ
 ពរៈ៣ ក្នុងវិទ្រ្តិយេប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងឈារេប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងមត្តេប្បច្ច័យ
 ពរៈ២ ក្នុងសម្បយុត្តេប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងវិប្ប-
 យុត្តេប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងអត្តិយាប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងធម្មិយាប្បច្ច័យ ពរៈ២
 ក្នុងវិភតេប្បច្ច័យ ពរៈ២ ក្នុងអវិភតេប្បច្ច័យ ។ ពរៈ១ ក្នុងសហជំនាន-
 ប្បច្ច័យ ព្រោះឧភាសេវឧប្បច្ច័យ ឧហេតុប្បច្ច័យ និងឧភារម្មណប្បច្ច័យ ។
 សេចក្តីបំប្រញ ។ ... ពរៈ១ ក្នុងអវិភតេប្បច្ច័យ ។

[៣៦២] ពរៈ៧ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះឧត្តម្បច្ច័យ ...

ពរៈ៧ ក្នុងអាម្មណេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងអនិបតិយាប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុង
 អនន្តរេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងសហជំនានប្បច្ច័យ
 ពរៈ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងជិស្សយេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុង
 ឧបជិស្សយេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងបុរេជំនានប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងកក្កេ-
 ប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងវិហារកេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងឯកំប្បច្ច័យ ពរៈ៧
 ក្នុងអាហារេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងវិទ្រ្តិយេប្បច្ច័យ ពរៈ៧
 ក្នុងឈារេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងមត្តេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងសម្បយុត្តេប្បច្ច័យ
 ពរៈ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងអត្តិយាប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងធម្មិ-
 យាប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងវិភតេប្បច្ច័យ ពរៈ៧ ក្នុងអវិភតេប្បច្ច័យ ។

[៣៦៥] ឧកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯកំ ... អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ សម្មយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ ធម្មិយា ឯកំ វិនិគេ ឯកំ អវិនិគេ ឯកំ ។

[៣៦៦] ឧកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ឧកម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិនិគេ ឯកំ ។ សន្តិភ័ក្តំ ។

[៣៦៧] ឧវិចារកប្បដ្ឋយា ហេតុយា សន្តរស ... អារម្មណេ សន្ត អធិបតីយា សន្តរស អនន្តរេ សន្ត សមនន្តរេ សន្ត សហជាតេ សន្តរស អញ្ញាមញ្ញោ សន្ត និស្សយេ សន្តរស ឧបនិស្សយេ សន្ត បុរេជាតេ សន្ត អាសេវនេ សន្ត កេម្មេ សន្តរស អាហារេ សន្តរស វេទ្ធិយេ សន្តរស ឈានេ សន្តរស

[៣៦៥] វារៈ ១ ក្នុងការប្បណិប្បដ្ឋយា ព្រោះឧកម្មប្បដ្ឋយា និង នហេតុប្បដ្ឋយា ... វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវេទ្ធិយេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងឈានេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងសម្មយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអត្តិយាប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងធម្មិយាប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងវិនិគេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអវិនិគេប្បដ្ឋយា ។

[៣៦៦] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយា ព្រោះឧកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា និងឧកម្មណប្បដ្ឋយា ... វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអត្តិយាប្បដ្ឋយា វារៈ ១ ក្នុងអវិនិគេប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីចម្រើន ។

[៣៦៧] វារៈ ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចារកប្បដ្ឋយា ... វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងសហជាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតេប្បដ្ឋយា វារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងវេទ្ធិយេប្បដ្ឋយា វារៈ ១៧ ក្នុងឈានេប្បដ្ឋយា

មត្តេ សត្តរស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តរស
អត្ថិយា សត្តរស ទត្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត វរិគ-
តេ សត្តរស ។

[៣៦៨] ធិវិចារកប្បច្ចយា ធិហេតុប្បច្ចយា អា-
រម្មណា ចត្តារិ . . . អទន្តរេ ចត្តារិ សមទន្តរេ ចត្តារិ
សហជាតេ ចត្តារិ អញ្ញាមញ្ញា កត្តារិ ធិស្សយេ ចត្តារិ
ឧបធិស្សយេ ចត្តារិ បុរេជាតេ ចត្តារិ អាសេវនេ
ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ អាហារេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយេ
ចត្តារិ ណានេ ចត្តារិ មត្តេ តិណិ សម្បយុត្តេ ចត្តារិ
វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្ថិយា ចត្តារិ ទត្ថិយា ចត្តារិ
វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ ចត្តារិ ។

[៣៦៩] ធិវិចារកប្បច្ចយា ធិហេតុប្បច្ចយា ធិអា-
រម្មណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯតំ . . . អញ្ញាមញ្ញា
ឯតំ ធិស្សយេ ឯតំ កម្មេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯតំ ណានេ ឯតំ វិប្បយុត្តេ ឯតំ អត្ថិយា
ឯតំ អវិគតេ ឯតំ ។ សង្ខតំ ។

វារៈ ១៧ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១៧
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១៧ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងទត្ថប្បច្ចយ
វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

[៣៦៨] វារៈ ៤ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយ និង
នហេតុប្បច្ចយ . . . វារៈ ៤ ក្នុងអទន្តរេប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងសមទន្តរេ-
ប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ វារៈ ៤
ក្នុងកត្តារិប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងធិស្សយេប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងឧប-
ជាតប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនេប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ វារៈ ៤
ក្នុងអាហារប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងណានេប្បច្ចយ
វារៈ ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងទត្ថប្បច្ចយ វារៈ ៤
ក្នុងវិគតប្បច្ចយ វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

[៣៦៩] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយ
នហេតុប្បច្ចយ និងនការម្មណប្បច្ចយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ
វារៈ ១ ក្នុងកត្តារិប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយេប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអាហា-
រម្មណប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងណានេប្បច្ចយ វារៈ ១
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ ។
សេចក្តីបំប្រែញ ។

[៣៧០] ឧភាហារប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ...

អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កកម្មេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៣៧១] ឧឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ...

អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ កកម្មេ ឯកំ អា-
ហារេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

[៣៧២] ឧណាធម្មប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ឯកំ ...

អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ
បុរេជាតេ ឯកំ កកម្មេ ឯកំ វិចារតេ ឯកំ អាហារេ
ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ
ឯកំ អត្តិយា ឯកំ ឧត្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ
អវិគតេ ឯកំ ។

[៣៧៣] ឧណាធម្មប្បដ្ឋយា ឧហេតុប្បដ្ឋយា ឧអា-

រម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញា ឯកំ

[៣៧០] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះឧភាហារប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៧១] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះឧឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៧២] វារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះឧណាធម្មប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងស-
ហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
វិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៣] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះឧណាធម្មប្បដ្ឋយ

ឧហេតុប្បដ្ឋយ និងឧអារម្មណប្បដ្ឋយ ... វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ

កុសលត្ថិក បច្ចយវិព

និស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[៣៧២] នមត្តប្បច្ចយា អាម្មណោ ឯកំ ...
អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
អត្តាមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ
បុរាជាតេ ឯកំ អាសវនេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ វិចារកេ
ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណានេ ឯកំ
សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ
នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[៣៧៣] នមត្តប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា នអាម្ម-
ណាប្បច្ចយា សហជាតេ ឯកំ ... អត្តាមញ្ញោ ឯកំ
និស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ណានេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ
អត្ថិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។ សង្កត្តំ ។

កុសលត្ថិក បច្ចយវិព

វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៧៤] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនមត្តប្បច្ច័យ ...
វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងសហ-
ជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្តាមញ្ញាប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងបុរាជាតប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាស-
វនេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកក្កេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អាហារេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងណានេប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៣៧៥] វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព្រោះនមត្តប្បច្ច័យ ន-
ហេតុប្បច្ច័យ និងនអាម្មណប្បច្ច័យ ... វារៈ ១ ក្នុងអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិចារក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ វារៈ ១
ក្នុងណានេប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[៣៧៦] នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុយា បញ្ច...

អធិបតិយា បញ្ច សហជាតេ បញ្ច អញ្ញាមញ្ញោ ឯតំ
និស្សយេ បញ្ច កក្កេ បញ្ច វិចារេត ឯតំ អាហារេ
បញ្ច វេទ្រិយេ បញ្ច ណារេ បញ្ច មត្តេ បញ្ច
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។
នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា សហជាតេ
ឯតំ ។ សន្តិភំ ។ ... អវិគតេ ឯតំ ។

[៣៧៧] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុយា តិណិ...

អាម្មណេ តិណិ អធិបតិយា តិណិ អនន្តរេ តិណិ
សមនន្តរេ តិណិ សហជាតេ តិណិ អញ្ញាមញ្ញោ តិណិ
និស្សយេ តិណិ ឧបនិស្សយេ តិណិ អាសេវនេ
តិណិ កក្កេ តិណិ វិចារេត ឯតំ អាហារេ តិណិ
វេទ្រិយេ តិណិ ណារេ តិណិ មត្តេ តិណិ សម្ប-
យុត្តេ តិណិ អត្តិយា តិណិ នត្តិយា តិណិ
វិគតេ តិណិ អវិគតេ តិណិ ។

[៣៧៦] វារៈ៥ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ...

វារៈ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា
វារៈ១ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងវេទ្រិ-
យប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងណារប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។
វារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេ-
តុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ... វារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។

[៣៧៧] វារៈ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ...

វារៈ៣ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង
អនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្ប-
ដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយា វារៈ៣
ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា វារៈ៣
ក្នុងវេទ្រិយប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងណារប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយា
វារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង
អវិគតប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា ។

កុសលត្តិកៈ បច្ចយវិរៈ

[៣៧៨] ធម៌ប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា
 អារម្មណេ ទ្វេ ... អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ
 សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ
 ឧបនិស្សយេ ទ្វេ អាសវនេ ឯកំ កក្កេ ទ្វេ អា-
 ហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ
 សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ នត្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ
 អវិគតេ ទ្វេ ។

[៣៧៩] ធម៌ប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអារ-
 ម្មណប្បដ្ឋយា សហជាតេ ឯកំ ... អញ្ញាមញ្ញា
 ឯកំ និស្សយេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
 ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ អត្តិយា ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។
 សន្តិភ្នំ ។ ខោនត្តិប្បដ្ឋយា ខោវិគតប្បដ្ឋយា អារម្ម-
 ណប្បដ្ឋយា សនិសំ ។

បច្ចយវិរៈ បច្ចនិយានុណម ឧដ្ឋិពំ ។
 បច្ចយវិរៈ ឧដ្ឋិពា ។

[៣៧៨] ពរៈ២ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 និងនហេតុប្បដ្ឋយ ... ពរៈ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងសមនន្ត-
 រេប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ពរៈ២
 ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងអាស-
 វនេប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយ ពរៈ២
 ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងឈានេប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងមក្កេប្បដ្ឋយ ពរៈ
 ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ
 ពរៈ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ ពរៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៩] ពរៈ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 នហេតុប្បដ្ឋយ និងនអារម្មណប្បដ្ឋយ ... ពរៈ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ
 ពរៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងអាហារ-
 េប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ ពរៈ១ ក្នុង
 វិគតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ព្រោះនោនត្តិប្បដ្ឋយ និងនោវិគ-
 តប្បដ្ឋយ ប្រវិហលត្តានឹងអារម្មណប្បដ្ឋយវិដេ ។

ចប់ បច្ចនិយានុណម ក្នុងបច្ចយវិរៈ ។
 ចប់ បច្ចយវិរៈ ។

និស្សយវិវា(១)

[៣៨០] កុសលំ ធម្មំ ជិស្សាយ កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ
ជិស្សាយ តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ ជិស្សាយ ឯ-
កោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ ជិស្សាយ ទេ ខន្ធ ។ កុសលំ
ធម្មំ ជិស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា កុសល ខន្ធ ជិស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ។ កុសលំ ធម្មំ ជិស្សាយ កុសលោ ច អព្យា-
កតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ
ឯកំ ខន្ធ ជិស្សាយ តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ តយោ ខន្ធ ជិស្សាយ ឯកោ ខន្ធ ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ទេ ខន្ធ ជិស្សាយ ទេ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៣៨១] អកុសលំ ធម្មំ ជិស្សាយ អកុ-
សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្ធ ជិស្សាយ តយោ ខន្ធ ។ បេ ។
ទេ ខន្ធ ជិស្សាយ ទេ ខន្ធ ។ អកុសលំ
ធម្មំ ជិស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

១ ម. និស្សយវិវាទំ ៨ ទិស្សតិ ។

និស្សយវិវា:

[៣៨០] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យកុសលក្នុងខ ខន្ធខ អាស្រ័យខន្ធភ
ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធល ។ អព្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុង
ទាំងឡាយ ។ កុសលធមិត្តិ អព្យាកតធមិត្តិ អាស្រ័យកុសលធមិ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អា-
ស្រ័យកុសលក្នុងខ ខន្ធខក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អាស្រ័យខន្ធភ ខន្ធល
ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អាស្រ័យខន្ធល ។

[៣៨១] អកុសលធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យអកុសលក្នុងខ ។ បេ ។ ខន្ធល
អាស្រ័យខន្ធល ។ អព្យាកតធមិ អាស្រ័យអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង

កុសលភ្នំ៣ វិស្សយវារៈ

ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ វិស្សយេ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាធំ រូបំ ។ អកុសលំ ធម្មំ វិស្សយេ អកុសលោ
 ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អកុសលំ ឯកំ ខន្ធ វិស្សយេ តយោ ខន្ធ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាធានា រូបំ ។ មេ ។ ទេ ខន្ធ វិស្សយេ ទេ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានា រូបំ ។

(៣៨២) អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សយេ អព្យាកតោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិចារាព្យាកតំ តិ-
 រិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ វិស្សយេ តយោ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានា រូបំ តយោ ខន្ធ វិស្សយេ ឯកោ
 ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋាធានា រូបំ ទេ ខន្ធ វិស្សយេ
 ទេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋាធានា រូបំ ចដិសន្តិកុណោ
 វិចារាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ វិស្សយេ តយោ ខន្ធ
 កដត្តា ច រូបំ តយោ ខន្ធ វិស្សយេ ឯកោ
 ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ទេ ខន្ធ វិស្សយេ ទេ ខន្ធ
 កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ វិស្សយេ វត្ថុ វត្ថុ វិស្សយេ
 ខន្ធ ឯកំ មហាកូតំ វិស្សយេ តយោ មហាកូតា
 តយោ មហាកូតេ វិស្សយេ ឯកំ មហាកូតំ
 ទេ មហាកូតេ វិស្សយេ ទេ មហាកូតា

កុសលភ្នំ៣: វិស្សយវារៈ

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ អាស្រ័យអកុសលក្នុងខំន្ត-
 ឡាយ ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ
 អាស្រ័យអកុសលក្នុង ១ ។ ២ ។ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ ៣-
 ស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៣៨២) អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយេ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ អាស្រ័យវិចារាព្យាកត-
 តិរិយាព្យាកតក្នុង ១ ខន្ធ ១ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានុប្បត្តិ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ
 វិចារាព្យាកតក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃចដិសន្តិ ខន្ធ ១ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ
 ខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធខំន្ត-
 ឡាយ ខន្ធខំន្តឡាយអាស្រ័យវត្ថុ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១
 មហាកូត ១ អាស្រ័យមហាកូត ៣ មហាកូត ២ អាស្រ័យមហាកូត ២

អភិធម្មបិដក អនុលោមនិកាយបិដក

មហាក្ខតេ វិស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ វត្ថុំ វិស្សាយ វិបាកាព្យាកតតា កិរិយា-
 ស្យាកតតា ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សាយ កុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ វិស្សាយ
 កុសលា ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សាយ អកុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ វិស្សាយ
 អកុសលា ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សាយ
 កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា វត្ថុំ វិស្សាយ កុសលា ខន្ធា មហាក្ខតេ
 វិស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ វិស្សា-
 យ អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ វិស្សាយ អកុសលា ខន្ធា មហា-
 ក្ខតេ វិស្សាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៣៨៣] កុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ វិស្សាយ
 កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ ដកំ
 ខន្ធកុ វត្ថុញ្ច វិស្សាយ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខទ្វេ
 ច វត្ថុញ្ច វិស្សាយ ទ្វេ ខន្ធា ។ កុសលញ្ច អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ វិស្សាយ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមនិកាយបិដក

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប វិបាការូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ
 វិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។ កុសលធមិ
 អាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ កុសលក្នុង
 ទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។ អកុសលធមិ អាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យ
 វត្ថុ ។ កុសលធមិក្តិ អព្យាកតធមិក្តិ អាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ កុសលក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អកុសលធមិក្តិ អព្យា-
 កតធមិក្តិ អាស្រ័យអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ អកុសលក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 មហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៣៨៣] កុសលធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យកុសលក្នុង ១
 ផង វត្ថុផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។
 អព្យាកតធមិ អាស្រ័យកុសលធមិផង អព្យាកតធមិផង ទើបកើតឡើង

កុសលភ្នំ៣ និស្សយន្ត

ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច
 និស្សយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ កុសលញ្ច អព្យាក-
 តញ្ច ធម្មំ និស្សយេ កុសលោ ច អព្យាកតោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈនំ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធកា
 វត្តញ្ច និស្សយេ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ ច
 វត្តញ្ច និស្សយេ ទ្វេ ខន្ធា កុសលេ ខន្ធ ច មហា-
 ក្ខតេ ច និស្សយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច
 អព្យាកតញ្ច ធម្មំ និស្សយេ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ឈនំ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធកា វត្តញ្ច
 និស្សយេ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្តញ្ច
 និស្សយេ ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច
 ធម្មំ និស្សយេ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈនំ ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច និស្សយេ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អកុសលញ្ច អព្យាកតញ្ច ធម្មំ
 និស្សយេ អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ឈនំ ហេតុប្បដ្ឋយា អកុសលំ ឯកំ ខន្ធកា វត្តញ្ច
 និស្សយេ តយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្តញ្ច
 និស្សយេ ទ្វេ ខន្ធា អកុសលេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
 ច និស្សយេ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

កុសលភ្នំ៣: និស្សយន្ត:

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយផង
 មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យ
 កុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ
 ខន្ធតា អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំង វត្តផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ផង វត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យកុសលក្នុងទាំងឡាយផង
 មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អកុសលធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យា-
 កតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធតា អាស្រ័យ
 អកុសលក្នុងទាំង វត្តផង ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង
 វត្តផង ។ អព្យាកតធម៌ អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុស-
 លក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ អកុសលធម៌ក្តី អព្យា-
 កតធម៌ក្តី អាស្រ័យអកុសលធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធតា អាស្រ័យអកុសលក្នុងទាំង វត្តផង ។ បេ ។
 ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្តផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអកុសលក្នុង
 ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៣៨៤] ហេតុយា សត្តាស អាម្មណោ សត្ត អ-
ធិបតីយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
សហជាតេ សត្តាស អញ្ញាមញ្ញោ សត្ត ធិស្សយេ
សត្តាស ឧបធិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អាសេ-
វនេ សត្ត កក្កេ សត្តាស វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
សត្តាស ឥន្ទ្រិយេ សត្តាស ឈានេ សត្តាស មក្កេ
សត្តាស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តាស
អត្ថិយា សត្តាស នត្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ
សត្តាស ។

និស្សយវិធម អនុណោមំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨៥] អកុសលំ ធម្មំ ធិស្សយ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិក្ខាសហគតេ
ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ ធិស្សយ វិចិត្តិក្ខាសហគតោ
ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ ធិស្ស-
យ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា អ-
ហេតុកំ វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ
ធិស្សយ តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ តយោ
ខន្ធេ ធិស្សយ ឯកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ

[៣៨៦] វា ១៧ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ វា: ៧ ក្នុងអាម្មណាប្ប-
ដ្ឋយ វា ១៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វា: ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វា: ៧ ក្នុង
សហជាតេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោប្បដ្ឋយ វា: ៧ ក្នុង
ធិស្សយេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុងឧបធិស្សយេប្បដ្ឋយ វា: ៧ ក្នុង
បុរេជាតេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុង
កក្កេប្បដ្ឋយ វា: ១ ក្នុងវិចារកេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុង
អាហារេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុង
ឈានេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុងមក្កេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុង
សម្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុង
អត្ថិយាប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុងនត្ថិយាប្បដ្ឋយ វា: ៧ ក្នុង
វិគតេប្បដ្ឋយ វា: ១៧ ក្នុងអវិគតេប្បដ្ឋយ ។

ព្រំ អនុណោម ក្នុងនិស្សយវា: ។

[៣៨៧] អកុសលេសិ កាស្រ័យអកុសលេសិ វើចកើតាឡើន
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ហេតុ: ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ច: កាស្រ័យខន្ធជានិស្សយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ច: ។ អព្យាកសេសិ កាស្រ័យអព្យាកសេសិ វើចកើតាឡើន ព្រោះ
នហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធហក្ខី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្ខី កាស្រ័យអហេតុកិប្បាតា-
ព្យាកសេសិ ខន្ធហក្ខី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្ខី កាស្រ័យខន្ធត

ទ្វេ ខន្ធ ធិស្សយ ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
អហេតុកម្មជិសទ្ធិត្តណោ វិចារកាព្យាកតំ ឯតំ ខន្ធ
ធិស្សយ តយោ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ។ បេ ។ ទ្វេ
ខន្ធ ធិស្សយ ទ្វេ ខន្ធ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ ធិស្សយ
វត្ថុ វត្ថុ ធិស្សយ ខន្ធ ឯតំ មហាក្ខតំ ធិស្សយ
តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។ មហាក្ខតេ ធិស្សយ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ
ឯតំ មហាក្ខតំ ធិស្សយ តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។
មហាក្ខតេ ធិស្សយ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ចក្ខាយ-
តំ ធិស្សយ កាយវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតំ
ធិស្សយ កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ ធិស្សយ អហេតុកា
វិចារកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ
ធិស្សយ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោតុ-
ប្បធុយា វត្ថុ ធិស្សយ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ធុស-
ហគតោ មោហោ ។

ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបំ
កដត្តារូបំ វិចារកាព្យាកតំ ខន្ធ ១ ក្តី ខន្ធ ១ ណ វិចារកាព្យាកតំ ។ បេ ។
ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបំ កដត្តារូបំ រត្ថុ កដត្តារូបំ ខន្ធ ២ ក្តី ខន្ធ ២ ក្តី
ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបំ មហាក្ខតំ កដត្តារូបំ មហាក្ខតំ ។ បេ ។
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ
ឯតំ មហាក្ខតំ ធិស្សយ តយោ មហាក្ខតា ។ បេ ។
មហាក្ខតេ ធិស្សយ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ចក្ខាយ-
តំ ធិស្សយ កាយវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតំ
ធិស្សយ កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ ធិស្សយ អហេតុកា
វិចារកាព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធ ។ អព្យាកតំ
ធិស្សយ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោតុ-
ប្បធុយា វត្ថុ ធិស្សយ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ធុស-
ហគតោ មោហោ ។

[៣៨៦] អកុសលត្វ អស្យាភតត្វ ចម្មំ និស្សាយ
អកុសលោ នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិញ្ា-
សហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធលេ ច វត្តត្វា និស្សាយ
វិចិត្តិញ្ាសហគតោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។

[៣៨៧] នហេតុយា ចត្តារិ នអារម្មណោ បញ្ច
នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-
ជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ សត្តរស នអាសវនេ សត្ត-
រស នកម្មេ សត្ត នវិចារេ សត្តរស នអាហារេ ឯកំ
នវត្ថុនិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមគ្គេ ឯកំ នសម្ម-
យុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ ទោនត្តិយា បញ្ច ទោ-
វិតតេ បញ្ច ។

និស្សយវាស្ស បច្ចនិយំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨៨] ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណោ បញ្ច ...
នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច

[៣៨៦] អកុសលត្វ អស្យាភតត្វ ចម្មំ និស្សាយ
អកុសលោ នធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិញ្ា-
សហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធលេ ច វត្តត្វា និស្សាយ
វិចិត្តិញ្ាសហគតោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។

[៣៨៧] ពៈ៤ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនអារម្ម-
ណប្បដ្ឋយ ពៈ១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
ពៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ពៈ៥
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ពៈ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយ ពៈ១៧ ក្នុង
នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ ពៈ១៧ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ ពៈ៧ ក្នុងនកម្ម-
ប្បដ្ឋយ ពៈ១៧ ក្នុងនវិចារប្បដ្ឋយ ពៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
ពៈ១ ក្នុងនវត្ថុនិយប្បដ្ឋយ ពៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ ពៈ១ ក្នុង
នមគ្គប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនសម្មយុត្តប្បដ្ឋយ ពៈ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ និស្សយវាៈ បច្ចនិយៈ ។

[៣៨៨] ពៈ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ... ពៈ
១៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនសម-
នន្តរប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ពៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ

កុសលវដ្តិក វិស្សយវិហារ

ឧប្បវេណីតេ សត្ត ឧបញ្ញាណតេ សត្តាស ឧអាសវំធន
សត្តាស ឧកម្មេ សត្ត ឧវិចារតេ សត្តាស ឧសម្ម្យ-
យុត្ត បញ្ច ឧវិប្បយុត្ត តំណិ ធានត្តិយា បញ្ច
ធាវិគតេ បញ្ច ។

វិស្សយវិស្ស អនុលោមបច្ចនិយំ វិដ្ឋិតំ ។

[៣៨៧] ឧបេតុប្បច្ចយោ អាវច្ឆលោ ចត្តារិ ...

អនន្តរេ ចត្តារិ សមនន្តរេ ចត្តារិ សហជាតេ ចត្តារិ
អញ្ញមញ្ញោ ចត្តារិ ធិស្សយេ ចត្តារិ ឧបធិស្សយេ ចត្តារិ
បុរេវេណីតេ ចត្តារិ អាសវំធន ចត្តារិ កម្មេ ចត្តារិ
វិចារតេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ វេទ្រិយេ ចត្តារិ ឈានេ
ចត្តារិ មត្តេ តំណិ សម្មយុត្តេ ចត្តារិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ
អត្តិយា ចត្តារិ ធត្តិយា ចត្តារិ វិគតេ ចត្តារិ អវិគតេ
ចត្តារិ ។

វិស្សយវិហារ (១) បច្ចនិយាទុលោមំ វិដ្ឋិតំ (២) ។

១ ម. វិស្សយវិស្ស ។ ២ ម. វិដ្ឋិតំ វិដ្ឋិតំ ។

កុសលវដ្តិក វិស្សយវិហារ

វារៈ ៧ ក្នុងឧបុរេវេណីតេ វារៈ ១៧ ក្នុងឧបញ្ញាណតេ វារៈ ១៧
ក្នុងឧអាសវំធន វារៈ ៧ ក្នុងឧកម្មេ វារៈ ១៧ ក្នុងឧវិចារ-
តេ វារៈ ៥ ក្នុងឧសម្ម្យយុត្ត វារៈ ៧ ក្នុងឧវិប្បយុត្ត-
យុត្ត វារៈ ៥ ក្នុងឧធានត្តិយា វារៈ ៥ ក្នុងឧធាវិគតេ ។

ចប់ វិស្សយវិហារ អនុលោមបច្ចនិយំ ។

[៣៨៧] វារៈ ៤ ក្នុងឧអាវច្ឆលោ វារៈ ១៧ ក្នុងឧបេតុប្បច្ចយោ ...

វារៈ ៤ ក្នុងឧអនន្តរេ វារៈ ៤ ក្នុងឧសមនន្តរេ វារៈ ៤ ក្នុង
ឧសហជាតេ វារៈ ៤ ក្នុងឧអញ្ញមញ្ញោ វារៈ ៤ ក្នុងឧធិស្សយ-
េ វារៈ ៤ ក្នុងឧឧបធិស្សយេ វារៈ ៤ ក្នុងឧបុរេវេណីតេ
វារៈ ៤ ក្នុងឧអាសវំធន វារៈ ៤ ក្នុងឧកម្មេ វារៈ ១ ក្នុងឧវិចារ-
តេ វារៈ ៤ ក្នុងឧអាហារេ វារៈ ៤ ក្នុងឧវេទ្រិយេ វារៈ ៤
ក្នុងឧធានត្តិយា វារៈ ៧ ក្នុងឧមត្តេ វារៈ ៤ ក្នុងឧសម្ម្យយុត្ត
វារៈ ៤ ក្នុងឧវិប្បយុត្ត វារៈ ៤ ក្នុងឧអត្តិយា វារៈ ៤ ក្នុងឧធត្តិយា
វារៈ ៤ ក្នុងឧវិគតេ វារៈ ៤ ក្នុងឧអវិគតេ ។

ចប់ បច្ចនិយាទុលោមំ ក្នុងវិស្សយវិហារ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមប្បដិដ្ឋានំ

បច្ចុយត្តំ នាម ធិស្សយត្តំ
ធិស្សយត្តំ នាម បច្ចុយត្តំ ។
ធិស្សយវារោ ធិដ្ឋិកោ ។

សំសង្ការិកា^(១)

[៣៧០] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្កា
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធសំសង្ការោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធសំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ
អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អកុសលំ
ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធសំសង្ការោ
ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធសំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យា
កតំ ធម្មំ សំសង្ការោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បច្ចយា វិបាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ
ខន្ធំ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធសំសង្ការោ
ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធសំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា បដិ
សន្ធិក្កុលោ វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការោ
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធសំសង្ការោ ឯកោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធសំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។

១ ម. សំសង្ការិកា ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមប្បដិដ្ឋានំ

អត្ថ របស់ធិស្សយវារោ ហេតុៈថា អត្ថ របស់បច្ចុយវារោ
អត្ថ របស់បច្ចុយវារោ ហេតុៈថា អត្ថ របស់ធិស្សយវារោ វៃវេ ។
ចប់ ធិស្សយវារោ ។

សំសង្ការិកា៖

[៣៧០] កុសលធមិ ច្រឡំនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត ច្រឡំនឹងកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធត
ខន្ធល ច្រឡំនឹងខន្ធល ។ អកុសលធមិ ច្រឡំនឹងអកុសលធមិ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត ច្រឡំនឹងអកុសលក្ខន្ធទ
ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធត ខន្ធល ច្រឡំនឹងខន្ធល ។ អព្យាកតធមិ
ច្រឡំនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត
ច្រឡំនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាក្ខន្ធទ ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធត ខន្ធល
ច្រឡំនឹងខន្ធល ខន្ធត ច្រឡំនឹងវិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈវៃវេ
ធមិសន្ធិ ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធត ខន្ធល ច្រឡំនឹងខន្ធល ។

កុសលត្ថិកេ សំសង្ការោ

(៣៧០) កុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បដ្ឋយា ... អធិបតិប្បដ្ឋ-
 យា ... អធិបតិ បដិសន្ធិកុសលោ ធម្មំ ។ អធម្ម-
 ប្បដ្ឋយា សមធម្មប្បដ្ឋយា សហជាតប្បដ្ឋយា អញ្ញា-
 បញ្ញាប្បដ្ឋយា ធិស្សយប្បដ្ឋយោ ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយា
 សត្វាធិ បដាធិ ហេតុម្ហលកសទិសាធិ ។

(៣៧២) កុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា កុសលំ វិភកំ ខន្ធ
 សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធសំសង្ការោ
 វិភកំ ខន្ធា ខន្ធសំសង្ការោ ខន្ធា វត្ថុ
 បុរេជាតប្បដ្ឋយា ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ អកុ-
 សលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា អកុសលំ
 វិភកំ ខន្ធ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធសំសង្ការោ
 វិភកំ ខន្ធា ខន្ធសំសង្ការោ ខន្ធា វត្ថុ បុរេជាតប្បដ្ឋយា ។ អព្យាករណំ ធម្មំ សំសង្ការោ
 អព្យាករណំ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ បុរេជាតប្បដ្ឋយា

កុសលត្ថិកេ សំសង្ការោ

(៣៧១) កុសលធមិ ប្រឡំនីតិកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បដ្ឋយា ... អធិបតិប្បដ្ឋយា ... អធិបតិប្បដ្ឋយា មិនមាន ក្នុង
 ខណៈវេលាសង្ខារ ។ បទព័ន្ធកុសលំ ប្រហែលគ្នានឹងហេតុម្ហលកៈ ព្រោះ
 អធម្មប្បដ្ឋយោ សមធម្មប្បដ្ឋយោ សហជាតប្បដ្ឋយោ អញ្ញាប្បដ្ឋយោ
 ធិស្សយប្បដ្ឋយោ ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយោ ។

(៣៧២) កុសលធមិ ប្រឡំនីតិកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 បុរេជាតប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធា ប្រឡំនីតិកុសលកុន្ធា ខន្ធា ប្រឡំនីតិ
 ខន្ធា ខន្ធា ប្រឡំនីតិខន្ធា (ខន្ធាវាំងឡាយ) ប្រឡំនីតិវត្ថុ (ទើប
 កើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ។ អកុសលធមិ ប្រឡំនីតិកុស-
 លធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធា ប្រឡំនីតិ
 អកុសលកុន្ធា ខន្ធា ប្រឡំនីតិខន្ធា ខន្ធា ប្រឡំនីតិខន្ធា (ខន្ធា
 វាំងឡាយ) ប្រឡំនីតិវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា ។
 អព្យាករណធមិ ប្រឡំនីតិអព្យាករណធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយា

វិចារកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា
នយោ ខន្ធោ នយោ ខន្ធោ សំសដ្ឋា ឯកោ ខន្ធោ
ន្ធោ ខន្ធោ សំសដ្ឋា ន្ធោ ខន្ធោ វត្ថុ បុរេជាតប្បដូយា ។

[៣៧៣] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋា ។ បេ ។
អកុសលំ ធម្មំ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋា
អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បដូយា
កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ។ បេ ។

[៣៧៤] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋា កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បដូយា ។ អកុសលំ ធម្មំ
សំសដ្ឋា ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋា ។ បេ ។
អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋា អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
វិចារកប្បដូយា វិចារកាព្យាកតំ ។ បេ ។

[៣៧៥] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋា កុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បដូយា ... វត្ថុយប្បដូយា
លាបប្បដូយា មត្តប្បដូយា សម្បយុត្តប្បដូយា វត្ថាធិ
បទាធិ ហេតុប្បដូយសទិសាធិ ។

គី ខន្ធោ ច្រឡំនឹងវិបាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកតក្នុង ខ ខន្ធោ ច្រឡំនឹង
ខន្ធោ ខន្ធោ ច្រឡំនឹងខន្ធោ (ខន្ធតាំងឡាយ) ច្រឡំនឹងវត្ថុ (ទើប
កើតឡើង) ព្រោះបុរេជាតប្បដូយ ។

[៣៧៦] ច្រឡំនឹងកុសលធមិ ។ បេ ។ នឹងអកុសលធមិ
។ បេ ។ អព្យាកតធមិ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អាសេវនប្បដូយ គី (ខន្ធោ) ច្រឡំនឹងកិរិយាព្យាកតក្នុង ខ ។ បេ ។

[៣៧៧] កុសលធមិ ច្រឡំនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
កម្មប្បដូយ ។ ច្រឡំនឹងអកុសលធមិ ។ បេ ។ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធមិ
។ បេ ។ អព្យាកតធមិ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិបាកប្បដូយ គី វិបាកាព្យាកតៈ ។ បេ ។

[៣៧៨] កុសលធមិ ច្រឡំនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អាហារប្បដូយ ... វត្ថុយប្បដូយ លាបប្បដូយ មត្តប្បដូយ និង
សម្បយុត្តប្បដូយ បទទាំងនេះ ប្រវិហលគ្នានឹងហេតុប្បដូយដែរ ។

[៣៧៦] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយោ កុសលំ ឯកំ ខន្ធ
 សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធ ។ បេ ។ ទ្វេ ខទ្វេ សំសង្ខារោ
 ទ្វេ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយោ ។ អកុសលំ ធម្មំ
 ។ បេ ។ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយោ ។ អត្យាកតំ ធម្មំ
 ។ បេ ។ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយោ ។

[៣៧៧] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អត្ថប្បច្ចយោ ... ធម្មប្បច្ចយោ ...
 វិភតប្បច្ចយោ ... អវិភតប្បច្ចយោ ... ហេតុប្បច្ចយ-
 សទិសំ ។

[៣៧៨] ហេតុយា តីណិ អារម្មណេ តីណិ
 អធិបតីយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ
 តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ
 តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេនាតេ តីណិ អា-
 សេវនេ តីណិ កម្មេ តីណិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ
 តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មត្តេ
 តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ

[៣៧៦] កុសលេនិ ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព្រឡំនឹងកុសលក្នុងខ ។ បេ ។ ខន្ធ ២
 ច្រឡំនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធចាំន់ឡាយ) ច្រឡំនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ នឹងអកុសលធម៌ ។ បេ ។ (ខន្ធចាំន់ឡាយ) ច្រឡំ
 នឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ នឹងអត្យាកតធម៌ ។ បេ ។
 (ខន្ធចាំន់ឡាយ) ច្រឡំនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

[៣៧៧] កុសលធម៌ ច្រឡំនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអត្ថប្បច្ចយ ... នត្ថប្បច្ចយ ... វិភតប្បច្ចយ ... អវិភត-
 ប្បច្ចយ ... ប្រវិហលគ្នានឹងហេតុប្បច្ចយដែរ ។

[៣៧៨] វារៈ ព្រះ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
 វារៈ ព្រះ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុង
 សមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងអញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយ
 វារៈ ព្រះ ក្នុងបុរេនាតប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុង
 កម្មប្បច្ចយ វារៈ ១ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ
 វារៈ ព្រះ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងឈានប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុង
 មត្តប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ព្រះ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ

អត្ថិយា តីណិ ធន្តិយា តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ
តីណិ ។ ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណោ តីណិ ។ ហេតុ-
ម្មលកំ វិត្តារេតង្គំ ។

[៣៩៩] អាសាវនប្បដ្ឋយា ហេតុយា តីណិ ...

អាម្មណោ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញាមញ្ញោ តីណិ
ធិស្ស្រយេ តីណិ ឧបធិស្ស្រយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
កក្កេ តីណិ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈារេ
តីណិ មក្កេ តីណិ សម្មយុក្កេ តីណិ វិប្បយុក្កេ
តីណិ អត្ថិយា តីណិ ធន្តិយា តីណិ វិគតេ តីណិ
អវិគតេ តីណិ ។

[៤០០] វិចាកប្បដ្ឋយា ហេតុយា ឯកំ ... អាម្ម-

ណោ ឯកំ អធិបតិយា ឯកំ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ
ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ធិស្ស្រយេ
ឯកំ ឧបធិស្ស្រយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ កក្កេ
ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈារេ ឯកំ

វារេ ព ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ
វារេ ព ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ វារេ ព ក្នុងអាម្មណាប្បដ្ឋយ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ចណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចហេតុម្មលកំដរ ។

[៣៩៩] វារេ ព ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសាវនប្បដ្ឋយ ...

វារេ ព ក្នុងអាម្មណាប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុង
អនន្តរេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងសហជា-
តប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងធិស្ស្រយប្បដ្ឋយ
វារេ ព ក្នុងឧបធិស្ស្រយប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារេ ព
ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ
វារេ ព ក្នុងឈារេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងមក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងសម្ម-
យុក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងវិប្បយុក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ
វារេ ព ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារេ ព ក្នុង
អវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៤០០] វារេ ១ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះវិចាកប្បដ្ឋយ ... វារេ ១

ក្នុងអាម្មណាប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងអនន្តរេប្ប-
ដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារេ ១
ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងធិស្ស្រយប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងឧបធិស្ស្រយ-
ប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុង
អាហារប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារេ ១ ក្នុងឈារេប្បដ្ឋយ

មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្តិយា
ឯកំ ធម្មិយា ឯកំ វិភតេ ឯកំ អវិភតេ ឯកំ ។

សំសង្ការេ អនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

[៤០០] អកុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មេតុប្បជ្ឈយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ
ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ សំសង្ការោ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ
ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំ-
សង្ការោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មេតុប្បជ្ឈយា
អហេតុកំ វិចារាព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ
សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ សំសង្ការោ ឯកោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា អហេតុកប្បជ្ឈិ-
សន្និក្កណោ វិចារាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការោ
តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធេ សំសង្ការោ ឯកោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។

[៤០២] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ការោ កុសលោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មេតុប្បជ្ឈយា ... ធម្មេតុប្បជ្ឈយា
អារុប្បេ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា
។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្ការោ ទ្វេ ខន្ធា ។

វិ ។ កុសលត្ថិកេ វិ ។ កុសលត្ថិកេ វិ ។ កុសលត្ថិកេ វិ ។
កុសលត្ថិកេ វិ ។ កុសលត្ថិកេ វិ ។ កុសលត្ថិកេ វិ ។
កុសលត្ថិកេ វិ ។ កុសលត្ថិកេ វិ ។ កុសលត្ថិកេ វិ ។

ឯកំ អនុលោមំ កុសលត្ថិកេ ។

[៤០៣] អកុសលេធមិ ច្រឡំនឹងអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បជ្ឈយ គឺ ហេតុៈ ច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ច្រឡំនឹងខន្ធាវិប្បយោ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។
អព្យាកតធមិ ច្រឡំនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បជ្ឈយ
គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងនហេតុកវិចារាព្យាកតកិរិយាព្យាកតកុន្ធា ខន្ធា
ច្រឡំនឹងខន្ធា ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធា ខន្ធា ច្រឡំនឹងវិចារាព្យា-
កតកុន្ធា កុសលត្ថិកេនៃអហេតុកប្បជ្ឈិសន្និ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធា
ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធា ។

[៤០៤] កុសលធមិ ច្រឡំនឹងកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអធិបតិប្បជ្ឈយ ... ព្រោះនបុរេជានប្បជ្ឈយ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹង
កុសលកុន្ធា កុសលកុន្ធា ។ បេ ។ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធា ។

[២០៣] អកុសលំ ធម្មំ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ ។ បេ ។ កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧបច្ចាជានប្បច្ចយា ... តីណិ ... ។ ... ឧភាសេវឧប្បច្ចយា ... តីណិ ។

[២០៤] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧកម្មប្បច្ចយា កុសលេ ខន្ធ សំសដ្ឋា កុសលា ចេតនា ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អកុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧកម្មប្បច្ចយា អកុសលេ ខន្ធ សំសដ្ឋា អកុសលា ចេតនា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧកម្មប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតេ ខន្ធ សំសដ្ឋា កិរិយាព្យាកតា ចេតនា ។

[២០៥] កុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ។ បេ ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ។ បេ ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អព្យាកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧវិបាកប្បច្ចយា កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធ ។ សំសដ្ឋារោ បច្ចុនិយវិកង្កេ ឧកម្មេ ច ឧវិបាកេ ច បដិសន្ធិ ឧត្តិ អវសេសេសុ សព្វត្ថ អត្ថិ ។

[២០៦] នីទិអកុសលធមិ ។ បេ ។ នីទិអព្យាកតធមិ ។ បេ ។ កុសលធមិ ប្រឡំនីទិកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបច្ចាជានប្បច្ចយ ... វារៈ ៣ ... ។ ... ព្រោះឧភាសេវឧប្បច្ចយ ... វារៈ ៣ ។

[២០៧] កុសលធមិ ប្រឡំនីទិកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧកម្មប្បច្ចយ គឺ កុសលចេតនា ប្រឡំនីទិកុសលក្ខន្ធានំឡាយ ។ អកុសលធមិ ប្រឡំនីទិអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧកម្មប្បច្ចយ គឺ កុសលចេតនា ប្រឡំនីទិអកុសលក្ខន្ធានំឡាយ ។ អព្យាកតធមិ ប្រឡំនីទិអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧកម្មប្បច្ចយ គឺ កិរិយាព្យាកតចេតនា ប្រឡំនីទិកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធានំឡាយ ។

[២០៨] ប្រឡំនីទិកុសលធមិ ។ បេ ។ ប្រឡំនីទិអកុសលធមិ ។ បេ ។ អព្យាកតធមិ ប្រឡំនីទិអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីទិកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធខ ។ បដិសន្ធិ ក្នុងឧកម្មប្បច្ចយ នឹងក្នុងនិបាកប្បច្ចយ មិនមាន ក្នុងបច្ចុនិយវិកង្កេ គ្រងសំសដ្ឋារោ មានតែក្នុងបច្ចុនិយវិកង្កេ ជីវេសសសលំ ។

កុសលភ្នំពេ សំសង្ខារពេ

[៤០៦] អព្យាកតំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នយា ឧប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហ- កតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។

[៤០៧] អព្យាកតំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មត្ថប្បច្ចយោ អហេតុកំ វិចាកាព្យាក- កតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា អហេ- តុកប្បជិសន្តិកុណោ ។

[៤០៨] កុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ កុសលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយោ អាវុប្បេ កុសលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ សំ- សង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។ អកុសលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ អកុស- លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយោ អាវុប្បេ អកុ- សលំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។ អព្យាកតំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្ត- ប្បច្ចយោ អាវុប្បេ វិចាកាព្យាកតំ កិរិយាព្យាក- កតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ នយោ ខន្ធា ។ បេ ។

កុសលភ្នំពេ សំសង្ខារពេ

[៤០៦] អព្យាកតមិ ប្រឡំនីនិអព្យាកតមិ វើបកើតឡើង ព្រោះនយានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិខន្ធទ ដែលប្រឡំនីនិបញ្ច- វិញ្ញាណ ។ បេ ។ ខន្ធល ប្រឡំនីនិខន្ធល ។

[៤០៧] អព្យាកតមិ ប្រឡំនីនិអព្យាកតមិ វើបកើតឡើង ព្រោះធម្មត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិអហេតុកិវិចាកាព្យាកតកិរិយាព្យាក- កត្តន្ធ ១ ។ បេ ។ ខន្ធល ប្រឡំនីនិខន្ធល ក្នុងវណៈនៃអហេតុ- កប្បជិសន្តិ ។

[៤០៨] កុសលមិ ប្រឡំនីនិកុសលមិ វើបកើតឡើង ព្រោះ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិកុសលក្នុង ១ ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។ ខន្ធល ប្រឡំនីនិខន្ធល ។ អកុសលមិ ប្រឡំនីនិអកុសលមិ វើប កើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិអកុសលក្នុង ១ ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។ ខន្ធល ប្រឡំនីនិខន្ធល ។ អព្យាកតមិ ប្រឡំនីនិអព្យាកតមិ វើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រឡំនីនិវិចាកាព្យាកតកិរិយាព្យាកកត្តន្ធ ១ ក្នុងអរូបភព ។ បេ ។

ទ្វេ ទទ្វេ សំសដ្ឋា ទ្វេ ទទ្វា ។ ធិប្បយុត្តេ
ចដិសន្ធិ ធីត្ថំ ។

[៤០៧] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា តីណិ
នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិហាកេ តីណិ នឈានេ
ឯកំ នមត្ត ឯកំ ធិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៤០៨] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា ទ្វេ ...
នបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ ទ្វេ
នកម្មេ ឯកំ នវិហាកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ នមត្ត
ឯកំ ធិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤០៩] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា
នបុរេជាតេ ទ្វេ ... នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ នអាសេវនេ
ទ្វេ នកម្មេ ឯកំ នវិហាកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ
នមត្ត ឯកំ ធិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[៤១០] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេ
ជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ ទ្វេ ... នអាសេវនេ ទ្វេ

ទទ្ធលំ ច្រឡំនឹងទទ្ធលំ ។ បដិសន្ធិ បិទហន ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ ។

[៤០៧] វារៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា
វារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ៣
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនវិហា-
កប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៣
ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[៤០៨] វារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា ...
វារៈ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុង
នអាសេវនប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិហាកប្បដ្ឋយា
វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងន-
ិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[៤០៩] វារៈ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា និង
នអធិបតិប្បដ្ឋយា ... វារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងន-
អាសេវនប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិហាកប្បដ្ឋយា
វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយា ។

[៤១០] វារៈ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
នអធិបតិប្បដ្ឋយា និងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា ... វារៈ២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា

នកកម្ម ឯកំ នវិចារកេ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ នមត្ត
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[២០៣] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នបុ-
រេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអារសវនប្ប-
ដ្ឋយា នកកម្ម ឯកំ ... នវិចារកេ ទ្វេ នមត្ត ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[២០៤] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នបុ-
រេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអារសវនប្ប-
ដ្ឋយា នកកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកេ ឯកំ ... នមត្ត
ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

[២០៥] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា
នកកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកេប្បដ្ឋយា នមត្តប្បដ្ឋយា
នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។

[២០៦] នអធិបតិប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ ...
នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ តីណិ នអារសវនេ
តីណិ នកកម្ម តីណិ នវិចារកេ តីណិ នឈានេ
ឯកំ នមត្ត ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

វារៈ១ ក្នុងនកកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនឈា-
នប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[២០៧] វារៈ១ ក្នុងនកកម្មប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា នអ-
ធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា និងនអារសវនប្បដ្ឋយា
... វារៈ២ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ២ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[២០៨] វារៈ១ ក្នុងនវិចារកេប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា នអ-
ធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា នអារសវនប្បដ្ឋយា
និងនកកម្មប្បដ្ឋយា ... វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយា ។

[២០៩] វារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា នអ-
ធិបតិប្បដ្ឋយា នកកម្មប្បដ្ឋយា នវិចារកេប្បដ្ឋយា និងនមត្តប្បដ្ឋយា ។

[២១០] វារៈ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយា ...
វារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វារៈ៣
ក្នុងនអារសវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនកកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនវិចារកេ-
ប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា វារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[២០៧] ឧទ្ទិសតិប្បដ្ឋាន ឧបោទុប្បដ្ឋាន ឧបុ-
រោទេ ទ្វេ ... ឧបច្ឆាដាតេ ទ្វេ ឧភាសេវេ ទ្វេ
ឧកម្មេ ឯតំ ឧវិចារេតេ ទ្វេ ឧយារេ ឯតំ ឧមត្តេ
ឯតំ ឧវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ។

[២០៨] ឧបុរោទេតិប្បដ្ឋាន ឧបោទុយា ទ្វេ ...
ឧទ្ទិសតិយា តិណិ ឧបច្ឆាដាតេ តិណិ ឧភាសេវេ
តិណិ ឧកម្មេ តិណិ ឧវិចារេតេ តិណិ ឧមត្តេ ឯតំ
ឧវិប្បយុត្តេ តិណិ ។

[២០៩] ឧបុរោទេតិប្បដ្ឋាន ឧបោទុប្បដ្ឋាន ឧទ្ទិ-
សតិយា ទ្វេ ... ឧបច្ឆាដាតេ ទ្វេ ឧភាសេវេ ទ្វេ
ឧកម្មេ ឯតំ ឧវិចារេតេ ទ្វេ ឧមត្តេ ឯតំ ឧវិប្បយុត្តេ
ទ្វេ ។ សន្និទ្ធី ។

[២១០] ឧបច្ឆាដាតិប្បដ្ឋាន ... ឧភាសេវេប្បដ្ឋា-
នា ឧបោទុយា ទ្វេ ... ឧទ្ទិសតិយា តិណិ ឧបុរោ-
ទេ តិណិ ឧបច្ឆាដាតេ តិណិ ឧកម្មេ តិណិ
ឧវិចារេតេ តិណិ ឧយារេ ឯតំ ឧមត្តេ ឯតំ
ឧវិប្បយុត្តេ តិណិ ។

[២១១] វា ក្នុងបុរោទេតិប្បដ្ឋាន ព្រោះឧបុរោទេតិប្បដ្ឋាន
និវេហតុប្បដ្ឋាន ... វា ២ ក្នុងបច្ឆាដាតិប្បដ្ឋាន វា ២ ក្នុង
ឧភាសេវេប្បដ្ឋាន វា ១ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋាន វា ២ ក្នុងវិចារក-
ប្បដ្ឋាន វា ១ ក្នុងយារប្បដ្ឋាន វា ១ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋាន វា ២
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។

[២១២] វា ២ ក្នុងនេហតុប្បដ្ឋាន ព្រោះឧបុរោទេតិប្បដ្ឋាន ...
វា ៣ ក្នុងឧទ្ទិសតិប្បដ្ឋាន វា ៣ ក្នុងឧបច្ឆាដាតិប្បដ្ឋាន វា ៣
ក្នុងឧភាសេវេប្បដ្ឋាន វា ៣ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋាន វា ៣ ក្នុងវិចារក-
ប្បដ្ឋាន វា ១ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋាន វា ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។

[២១៣] វា ២ ក្នុងឧទ្ទិសតិប្បដ្ឋាន ព្រោះឧបុរោទេតិប្បដ្ឋាន មិន
នេហតុប្បដ្ឋាន ... វា ២ ក្នុងបច្ឆាដាតិប្បដ្ឋាន វា ២ ក្នុងឧភាសេ-
វេប្បដ្ឋាន វា ១ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋាន វា ២ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋាន វា ១
ក្នុងមត្តប្បដ្ឋាន វា ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[២១៤] ព្រោះឧបច្ឆាដាតិប្បដ្ឋាន ... វា ២ ក្នុងនេហតុ-
ប្បដ្ឋាន ព្រោះឧភាសេវេប្បដ្ឋាន ... វា ៣ ក្នុងឧទ្ទិសតិប្បដ្ឋាន
វា ៣ ក្នុងឧបុរោទេតិប្បដ្ឋាន វា ៣ ក្នុងឧបច្ឆាដាតិប្បដ្ឋាន វា ៣
ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋាន វា ៣ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋាន វា ១ ក្នុងយារប្បដ្ឋាន
វា ១ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋាន វា ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។

(២២១) ឧទាស្សវនប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា
ឧទិច្ចតិយា ទ្វេ . . . ឧបុរេជានេ ទ្វេ ឧបច្ឆាជានេ
ទ្វេ ឧកម្មេ ឯកំ ធីតានេ ទ្វេ ឧណ្ណនេ ឯកំ
ឧមន្តេ ឯកំ ធីប្បយុត្តេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។

(២២២) ឧកម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ឯកំ . . .
ឧទិច្ចតិយា តីណិ ឧបុរេជានេ តីណិ ឧបច្ឆាជានេ
តីណិ ឧទាស្សវនេ តីណិ ធីតានេ តីណិ ឧមន្តេ
ឯកំ ធីប្បយុត្តេ តីណិ ។

(២២៣) ឧកម្មប្បច្ចយា នហេតុប្បច្ចយា ឧទិ-
ច្ចតិយា ឯកំ . . . ឧបុរេជានេ ឯកំ ឧបច្ឆាជានេ ឯកំ
ឧទាស្សវនេ ឯកំ ធីតានេ ឯកំ ឧមន្តេ ឯកំ
ធីប្បយុត្តេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

(២២៤) ធីតាកម្មប្បច្ចយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
ឧទិច្ចតិយា តីណិ ឧបុរេជានេ តីណិ ឧបច្ឆាជានេ
តីណិ ឧទាស្សវនេ តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧមន្តេ
ឯកំ ធីប្បយុត្តេ តីណិ ។

(២២១) វរៈ ២ ក្នុងនាមធិបតិប្បច្ចយា ព្រោះនាមសវនប្បច្ចយា និង
នហេតុប្បច្ចយា . . . វរៈ ២ ក្នុងនាមឧបុរេជានេប្បច្ចយា វរៈ ២ ក្នុងនាមឧបច្ឆាជានេ
ប្បច្ចយា វរៈ ១ ក្នុងនាមឧកម្មប្បច្ចយា វរៈ ២ ក្នុងនាមធីតាកម្មប្បច្ចយា វរៈ ១
ក្នុងនាមឧណ្ណនប្បច្ចយា វរៈ ១ ក្នុងនាមឧមន្តប្បច្ចយា វរៈ ២ ក្នុងនាមធីប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

(២២២) វរៈ ១ ក្នុងនាមហេតុប្បច្ចយា ព្រោះនាមឧកម្មប្បច្ចយា . . .
វរៈ ៣ ក្នុងនាមឧទិច្ចតិប្បច្ចយា វរៈ ៣ ក្នុងនាមឧបុរេជានេប្បច្ចយា វរៈ ៣
ក្នុងនាមឧបច្ឆាជានេប្បច្ចយា វរៈ ៣ ក្នុងនាមឧទាស្សវនប្បច្ចយា វរៈ ៣ ក្នុងនាម
ធីតាកម្មប្បច្ចយា វរៈ ១ ក្នុងនាមឧមន្តប្បច្ចយា វរៈ ៣ ក្នុងនាមធីប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

(២២៣) វរៈ ១ ក្នុងនាមធិបតិប្បច្ចយា ព្រោះនាមឧកម្មប្បច្ចយា និងនា-
មហេតុប្បច្ចយា . . . វរៈ ១ ក្នុងនាមឧបុរេជានេប្បច្ចយា វរៈ ១ ក្នុងនាមឧបច្ឆាជានេ-
ប្បច្ចយា វរៈ ១ ក្នុងនាមឧកម្មប្បច្ចយា វរៈ ១ ក្នុងនាមធីតាកម្មប្បច្ចយា វរៈ ១
ក្នុងនាមឧណ្ណនប្បច្ចយា វរៈ ១ ក្នុងនាមឧមន្តប្បច្ចយា ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

(២២៤) វរៈ ២ ក្នុងនាមហេតុប្បច្ចយា ព្រោះនាមធីតាកម្មប្បច្ចយា . . .
វរៈ ៣ ក្នុងនាមឧទិច្ចតិប្បច្ចយា វរៈ ៣ ក្នុងនាមឧបុរេជានេប្បច្ចយា វរៈ ៣ ក្នុង
នាមឧបច្ឆាជានេប្បច្ចយា វរៈ ៣ ក្នុងនាមឧទាស្សវនប្បច្ចយា វរៈ ៣ ក្នុងនាមឧកម្ម-
ប្បច្ចយា វរៈ ១ ក្នុងនាមឧមន្តប្បច្ចយា វរៈ ៣ ក្នុងនាមធីប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

(២២៥) នវិចារកប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិ-
បតិប្បដ្ឋយា នបុរេជានប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា
នអាសវនប្បដ្ឋយា នកម្មេ ឯកំ . . . នមត្តេ ឯកំ
នវិប្បយុត្តេ ទេ ។

(២២៦) នណានប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ ន-
អធិបតិយា ឯកំ នបុរេជានេ ឯកំ នអាសវនេ
ឯកំ នមត្តេ ឯកំ ។

(២២៧) នណានប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអ-
ធិបតិប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា នអាសវនប្បដ្ឋយា
នមត្តេ ឯកំ ។

(២២៨) នមត្តប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ . . .
នអធិបតិយា ឯកំ នបុរេជានេ ឯកំ នបច្ឆាជានេ
ឯកំ នអាសវនេ ឯកំ នកម្មេ ឯកំ នវិចារកេ ឯកំ
នណានេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ ឯកំ ។ សង្ខតំ ។

(២២៩) នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទេ . . .
នអធិបតិយា តីណិ នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ
តីណិ នអាសវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
តីណិ នមត្តេ ឯកំ ។

(២៣០) ពវៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា ព្រាននវិប្បយុត្តយ ន-
ហេតុប្បដ្ឋយា អហិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជានប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា
និងនអាសវនប្បដ្ឋយា . . . ពវៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា ពវៈ ២ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

(២៣១) ពវៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រាននណានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនអាស-
វនប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា ។

(២៣២) ពវៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា ព្រាននណានប្បដ្ឋយា នហេ-
តុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា និងនអាសវនប្បដ្ឋយា ។

(២៣៣) ពវៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រាននមត្តប្បដ្ឋយា . . .
ពវៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១
ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនកម្ម-
ប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនណានប្បដ្ឋយា ពវៈ ១
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

(២៣៤) ពវៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រាននវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា . . .
ពវៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុង
នបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-
ប្បដ្ឋយា ពវៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា ពវៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយា ។

[២៣០] ធីត្សយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ន-
អធិបតិយា ទ្វេ ... ឧបុរេជាតេ ទ្វេ នបច្ឆាជាតេ
ទ្វេ នអាសវំទេ ទ្វេ នកម្មេ ឯតំ ធីតាភេ ទ្វេ
ឧមត្តេ ឯតំ ។

[២៣១] ធីត្សយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអ-
ធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា
នអាសវំឧប្បដ្ឋយា នកម្មប្បដ្ឋយា ធីតាភប្បដ្ឋយា
ឧមត្តេ ឯតំ ។

ច្បងិយំ និដ្ឋិតំ ។

[២៣២] ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា តីណិ ...
ឧបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសវំទេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ ធីតាភេ តីណិ ធីត្សយុត្តេ
តីណិ ។

[២៣៣] ហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណប្បដ្ឋយា នអ-
ធិបតិយា តីណិ ... ឧបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសវំទេ តីណិ នកម្មេ តីណិ ធីតាភេ
តីណិ ធីត្សយុត្តេ តីណិ ។

[២៣០] វារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
និងនហេតុប្បដ្ឋយ ... វារៈ ២ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆា-
ជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងនអាសវំឧប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
វារៈ ២ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយ ។

[២៣១] វារៈ ១ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ ព្រោះនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ន-
ហេតុប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ
នអាសវំឧប្បដ្ឋយ នកម្មប្បដ្ឋយ និងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

ចប់ បច្ឆនិយៈ ។

[២៣២] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
ក្នុងនអាសវំឧប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[២៣៣] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ និង
ការម្មណប្បដ្ឋយ ... វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆា-
ជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសវំឧប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
វារៈ ៣ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[២៣២] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិប-
តិប្បដ្ឋយា ឧបុរេជាតេ តីណិ . . . ឧបត្តាជាតេ តីណិ
ឧភាសេវនេ តីណិ ឧកក្កេ តីណិ ឧវិចារេកេ តីណិ
ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[២៣៣] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិ-
បតិប្បដ្ឋយា អនន្តវប្បដ្ឋយា សមនន្តវប្បដ្ឋយា ស-
ហជាតប្បដ្ឋយា អត្តាមត្តាប្បដ្ឋយា វិស្សយប្បដ្ឋយា
ឧបវិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជាតប្បដ្ឋយា ឧបត្តាជាតេ
តីណិ . . . ឧភាសេវនេ តីណិ ឧកក្កេ តីណិ
ឧវិចារេកេ តីណិ ។

[២៣៤] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា ។
សន្តិវត្តំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា
ឧបត្តាជាតេ តីណិ . . . ឧកក្កេ តីណិ ឧវិចារេកេ
តីណិ ។

[២៣៥] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា ។
សន្តិវត្តំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា
កក្កប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។ សន្តិវត្តំ ។ . . . អវិ-
កតប្បដ្ឋយា ឧបត្តាជាតេ តីណិ . . . ឧវិចារេកេ តីណិ ។

[២៣៦] ព្រះហេតុប្បដ្ឋយា ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយា ព្រះហេតុប្បដ្ឋយា
ព្រះអារម្មណប្បដ្ឋយា ព្រះអធិបតិប្បដ្ឋយា . . . ព្រះ ក្នុងឧបត្តា-
ជាតប្បដ្ឋយា ព្រះ ក្នុងឧភាសេវនប្បដ្ឋយា ព្រះ ក្នុងឧកក្កប្បដ្ឋយា
ព្រះ ក្នុងឧវិចារេកប្បដ្ឋយា ព្រះ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។

[២៣៧] ព្រះ ក្នុងឧបត្តាជាតប្បដ្ឋយា ព្រះហេតុប្បដ្ឋយា
អារម្មណប្បដ្ឋយា អធិបតិប្បដ្ឋយា អនន្តវប្បដ្ឋយា សមនន្តវប្បដ្ឋយា សហ-
ជាតប្បដ្ឋយា អត្តាមត្តាប្បដ្ឋយា វិស្សយប្បដ្ឋយា ឧបវិស្សយប្បដ្ឋយា
ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយា . . . ព្រះ ក្នុងឧភាសេវនប្បដ្ឋយា ព្រះ ក្នុង
ឧកក្កប្បដ្ឋយា ព្រះ ក្នុងឧវិចារេកប្បដ្ឋយា ។

[២៣៨] ព្រះហេតុប្បដ្ឋយា និងអារម្មណប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តី
បំប្រុង ។ . . . ព្រះ ក្នុងឧបត្តាជាតប្បដ្ឋយា ព្រះបុរេជាតប្បដ្ឋយា
និងអាសេវនប្បដ្ឋយា . . . ព្រះ ក្នុងឧកក្កប្បដ្ឋយា ព្រះ ក្នុងឧវិចារេ-
កប្បដ្ឋយា ។

[២៣៩] ព្រះហេតុប្បដ្ឋយា និងអារម្មណប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តី
បំប្រុង ។ . . . ព្រះបុរេជាតប្បដ្ឋយា អាសេវនប្បដ្ឋយា កក្កប្បដ្ឋយា
និងអាហារប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ . . . ព្រះ ក្នុងឧបត្តាជា-
តប្បដ្ឋយា ព្រះអវិកតប្បដ្ឋយា . . . ព្រះ ក្នុងឧវិចារេកប្បដ្ឋយា ។

[២៣៨] ហេតុប្បដ្ឋាន អារម្មណប្បដ្ឋាន ។

សង្ខត្តំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋាន កម្មប្បដ្ឋាន វិចារកប្បដ្ឋាន ឧបទ្ទាជាតេ ឯកំ . . . ឧអាសេវនេ ឯកំ ។

[២៣៩] ហេតុប្បដ្ឋាន អារម្មណប្បដ្ឋាន ។

សង្ខត្តំ ។ . . . បុរេជាតប្បដ្ឋាន កម្មប្បដ្ឋាន វិចារកប្បដ្ឋាន អាហារប្បដ្ឋាន ។ សង្ខត្តំ ។ . . . អវិគតប្បដ្ឋាន ឧបទ្ទាជាតេ ឯកំ . . . ឧអាសេវនេ ឯកំ ។

[២៤០] អារម្មណប្បដ្ឋាន ឧបទ្ទាជាតេ ទ្វេ . . .

ឧអធិបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបទ្ទាជាតេ តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកកម្ម តីណិ ឧវិចារកេ តីណិ ឧណានេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ អារម្មណប្បដ្ឋាន ហេតុប្បដ្ឋាន ឧអធិបតិយា តីណិ ។ សង្ខត្តំ ។

[២៤១] អធិបតិប្បដ្ឋាន ឧបុរេជាតេ តីណិ . . .

ឧបទ្ទាជាតេ តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកកម្ម តីណិ ឧវិចារកេ តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ អធិបតិប្បដ្ឋាន ហេតុប្បដ្ឋាន ។ សង្ខត្តំ ។ . . . អនន្តប្បដ្ឋាន សមនន្តប្បដ្ឋាន សហជាតប្បដ្ឋាន អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាន

[២៤២] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន និងអារម្មណប្បដ្ឋាន ។ សេចក្តី

បំប្រួញ ។ . . . ព្រះ១ ក្នុងឧបទ្ទាជាតប្បដ្ឋាន ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋាន កម្មប្បដ្ឋាន និងវិចារកប្បដ្ឋាន . . . ព្រះ១ ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋាន ។

[២៤៣] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន និងអារម្មណប្បដ្ឋាន ។ សេចក្តី

បំប្រួញ ។ . . . ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋាន កម្មប្បដ្ឋាន វិចារកប្បដ្ឋាន និងអាហារប្បដ្ឋាន ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ព្រះ១ ក្នុងឧបទ្ទាជាតប្បដ្ឋាន ព្រោះអវិគតប្បដ្ឋាន . . . ព្រះ១ ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋាន ។

[២៤៤] ព្រះ៦ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាន . . .

ព្រះ៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងឧបទ្ទាជាតប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងឧកកម្មប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋាន ព្រះ១ ក្នុងឧណានប្បដ្ឋាន ព្រះ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។ ព្រះ៧ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋាន ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាន ហេតុប្បដ្ឋាន ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[២៤៥] ព្រះ៧ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋាន ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋាន . . .

ព្រះ៧ ក្នុងឧបទ្ទាជាតប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងឧកកម្មប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋាន ព្រះ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋាន និងហេតុប្បដ្ឋាន ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . . ព្រោះអនន្តប្បដ្ឋាន សមនន្តប្បដ្ឋាន សហជាតប្បដ្ឋាន អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាន

និស្សយប្បដ្ឋយា ធុចនិស្សយប្បដ្ឋយា ។ យេវេ អារម្មណម្ពលកំ ឯវំ វិត្តាទេតត្ថំ ។

(២២២) បុរេជានប្បដ្ឋយា ឯហេតុយា ទ្វេ ... ធុចនិស្សយា តីណិ ឯបុរេជានេ តីណិ ឯអាសេវខេ តីណិ ឯកក្ខេ តីណិ ឯវិចារេត តីណិ ឯឈារខេ ឯកំ ឯមគ្គេ ឯកំ ។

(២២៣) បុរេជានប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ធុចនិស្សយា តីណិ ... ឯបុរេជានេ តីណិ ឯបច្ឆាជានេ តីណិ ឯកក្ខេ តីណិ ឯវិចារេត តីណិ ។ សន្និគ្គំ ។

(២២៤) អាសេវខេប្បដ្ឋយា ឯហេតុយា ទ្វេ ... ធុចនិស្សយា តីណិ ឯបុរេជានេ តីណិ ឯបច្ឆាជានេ តីណិ ឯកក្ខេ តីណិ ឯវិចារេត តីណិ ឯមគ្គេ ឯកំ ឯវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

(២២៥) អាសេវខេប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ធុចនិស្សយា តីណិ ... ឯបុរេជានេ តីណិ ឯបច្ឆាជានេ តីណិ ឯកក្ខេ តីណិ ឯវិចារេត តីណិ ឯវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ សន្និគ្គំ ។

និស្សយប្បដ្ឋយេ ឯធុចនិស្សយប្បដ្ឋយេ ។ យេវេវេ អារម្មណម្ពលកំ ឯវំ វិត្តាទេតត្ថំ ។

(២២៦) ពរេ ២ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយ ... ពរេ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិកក្ខេប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិវិចារេតប្បដ្ឋយ ពរេ ១ ក្នុងនិឈារខេប្បដ្ឋយ ពរេ ១ ក្នុងនិមគ្គប្បដ្ឋយ ។

(២២៧) ពរេ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជានប្បដ្ឋយ ឯនិហេតុប្បដ្ឋយ ... ពរេ ៣ ក្នុងនិបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិកក្ខេប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិវិចារេតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែត្រា ។

(២២៨) ពរេ ២ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសេវខេប្បដ្ឋយ ... ពរេ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិកក្ខេប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិវិចារេតប្បដ្ឋយ ពរេ ១ ក្នុងនិមគ្គប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

(២២៩) ពរេ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ ព្រោះអាសេវខេប្បដ្ឋយ ឯនិហេតុប្បដ្ឋយ ... ពរេ ៣ ក្នុងនិបច្ឆាជានប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិកក្ខេប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិវិចារេតប្បដ្ឋយ ពរេ ៣ ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែត្រា ។

[៤៤២] កម្មប្បដ្ឋយា ឧបេតុយា ទ្វេ . . . ឧប-
 ជិបតិយា តីណិ ឧបុរេជានេ តីណិ ឧបច្ឆានានេ តីណិ
 ឧអាសវនេ តីណិ ឧវិចានេ តីណិ ឧណានេ ឯកំ
 ឧមត្តេ ឯកំ ឧវិច្ឆយុត្តេ តីណិ ។ កម្មប្បដ្ឋយា
 ឧបេតុយា ឧបជិបតិយា តីណិ ។ សន្និទ្ធា ។

[៤៤៣] វិចានប្បដ្ឋយា ឧបេតុយា ឯកំ . . .
 ឧបជិបតិយា ឯកំ ឧបុរេជានេ ឯកំ ឧបច្ឆានានេ
 ឯកំ ឧអាសវនេ ឯកំ ឧណានេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ
 ឧវិច្ឆយុត្តេ ឯកំ ។ វិចានប្បដ្ឋយា ឧបេតុយា
 ឧបជិបតិយា ឯកំ ។ សន្និទ្ធា ។

[៤៤៤] អាហារប្បដ្ឋយា ឧបេតុយា ទ្វេ . . .
 ឧបជិបតិយា តីណិ ឧបុរេជានេ តីណិ ឧបច្ឆានានេ
 តីណិ ឧអាសវនេ តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចានេ
 តីណិ ឧណានេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ ឧវិច្ឆយុត្តេ
 តីណិ ។ អាហារប្បដ្ឋយា ឧបេតុយា ឧបជិបតិយា
 តីណិ ។ សន្និទ្ធា ។

[៤៤៥] ពរៈ ២ ក្នុងនេហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះកម្មប្បដ្ឋយា . . .
 ពរៈ ៣ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣ ក្នុងនេបុរេជានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣
 ក្នុងនេបច្ឆានានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣ ក្នុងនេអាសវនេប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣ ក្នុង
 នេវិចានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ១ ក្នុងនេណានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ១ ក្នុងនេមត្តេប្បដ្ឋយា
 ពរៈ ៣ ក្នុងនេវិច្ឆយុត្តេប្បដ្ឋយា ។ ពរៈ ៣ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះ
 កម្មប្បដ្ឋយា និវេហេតុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[៤៤៦] ពរៈ ១ ក្នុងនេហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចានប្បដ្ឋយា . . .
 ពរៈ ១ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយា ពរៈ ១ ក្នុងនេបុរេជានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ១
 ក្នុងនេបច្ឆានានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ១ ក្នុងនេអាសវនេប្បដ្ឋយា ពរៈ ១ ក្នុងនេ-
 ណានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ១ ក្នុងនេមត្តេប្បដ្ឋយា ពរៈ ១ ក្នុងនេវិច្ឆយុត្តេប្បដ្ឋយា ។
 ពរៈ ១ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះវិចានប្បដ្ឋយា និវេហេតុប្បដ្ឋយា ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។

[៤៤៧] ពរៈ ២ ក្នុងនេហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយា . . .
 ពរៈ ៣ ក្នុងនេអធិបតិប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣ ក្នុងនេបុរេជានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣ ក្នុង
 នេបច្ឆានានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣ ក្នុងនេអាសវនេប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣ ក្នុងនេកម្ម-
 ប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣ ក្នុងនេវិចានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ១ ក្នុងនេណានេប្បដ្ឋយា ពរៈ ១
 ក្នុងនេមត្តេប្បដ្ឋយា ពរៈ ៣ ក្នុងនេវិច្ឆយុត្តេប្បដ្ឋយា ។ ពរៈ ៣ ក្នុងនេអធិ-
 បតិប្បដ្ឋយា ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយា និវេហេតុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[២២៧] ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ នឈានេ ឯកំ ឧបក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ ។ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា
 តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[២២៨] ឈានប្បដ្ឋយា នហេតុយា ទ្វេ . . . នអ-
 ធិបតិយា តីណិ . . . ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ ឧបក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ ឈានប្ប-
 ដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[២២៩] មគ្គប្បដ្ឋយា នហេតុយា ឯកំ . . .
 នអធិបតិយា តីណិ ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបច្ឆាជាតេ
 តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ
 តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ មគ្គប្បដ្ឋយា ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា នអធិបតិយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[២២៧] វរៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា . . .
 វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុង
 ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនកម្ម-
 ប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយា វរៈ ១
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនអធិប-
 តិប្បដ្ឋយា ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា និង ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញា ។

[២២៨] វរៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះឈានប្បដ្ឋយា . . .
 វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា . . . វរៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងន-
 កម្មប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយា វរៈ ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះឈាន-
 ប្បដ្ឋយា និងហេតុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្រញា ។ . . .

[២២៩] វរៈ ១ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះមគ្គប្បដ្ឋយា . . .
 វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុង
 នកម្មប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយា វរៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 វរៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា ព្រោះមគ្គប្បដ្ឋយា និងហេតុប្បដ្ឋយា ។
 សេចក្តីបំប្រញា ។

[២៥២] សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ធម្មេត្តយា ទ្វេ . . .
 ធម្មធិបតីយា តីណិ ធម្មុរេជាតេ តីណិ ធម្មត្តាជាតេ
 តីណិ ធម្មាសេវនេ តីណិ ធម្មកម្មេ តីណិ ធម្មិចារកេ
 តីណិ ធម្មណានេ ឯកំ ធម្មត្តេ ឯកំ ធម្មិយ្យុត្ត
 តីណិ ។ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មធិប-
 តីយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។

[២៥៣] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ធម្មេត្តយា ទ្វេ . . .
 ធម្មធិបតីយា តីណិ ធម្មុរេជាតេ ឯកំ ធម្មត្តាជាតេ
 តីណិ ធម្មាសេវនេ តីណិ ធម្មកម្មេ តីណិ ធម្មិចារកេ
 តីណិ ធម្មណានេ ឯកំ ធម្មត្តេ ឯកំ ។

[២៥៤] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មធិ-
 បតីយា តីណិ . . . ធម្មុរេជាតេ ឯកំ ធម្មត្តាជាតេ
 តីណិ ធម្មាសេវនេ តីណិ ធម្មកម្មេ តីណិ ធម្មិចារកេ
 តីណិ ។

[២៥៥] វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្ម-
 ណប្បដ្ឋយា ធម្មធិបតីយា តីណិ . . . ធម្មុរេជាតេ ឯកំ

[២៥៦] វារៈ២ ក្នុងនេហតុប្បដ្ឋយា ព្រោះសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា . . .
 វារៈ៣ ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេបុរេជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣
 ក្នុងនេបច្ចាជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេអាសវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង
 នេកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនេឈានប្បដ្ឋយា
 វារៈ១ ក្នុងនេមគ្គប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ វារៈ៣
 ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា ព្រោះសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា និនិហតុប្បដ្ឋយា ។ រសេចក្តី
 បំប្រញ ។

[២៥៧] វារៈ២ ក្នុងនេហតុប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា . . .
 វារៈ៣ ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនេបុរេជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣
 ក្នុងនេបច្ចាជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេអាសវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុង
 នេកម្មប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេវិបាកប្បដ្ឋយា វារៈ១ ក្នុងនេឈានប្បដ្ឋយា
 វារៈ១ ក្នុងនេមគ្គប្បដ្ឋយា ។

[២៥៨] វារៈ៣ ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 និនិហតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ១ ក្នុងនេបុរេជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេបច្ចា-
 ជាកប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេអាសវនប្បដ្ឋយា វារៈ៣ ក្នុងនេកម្មប្បដ្ឋយា
 វារៈ៣ ក្នុងនេវិបាកប្បដ្ឋយា ។

[២៥៩] វារៈ៣ ក្នុងនេអធិបតីប្បដ្ឋយា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 ហេតុប្បដ្ឋយា និនិហតុប្បដ្ឋយា . . . វារៈ១ ក្នុងនេបុរេជាកប្បដ្ឋយា

នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសវនេ តីណិ នកម្មេ
 តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយា អាម្មណាប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។ ... បុរេជា-
 តប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ ... នអាសវនេ តីណិ
 នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ ។ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
 ហេតុប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។ ... បុរេជាតប្បដ្ឋយា
 អាសវនប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។
 សន្និទ្ធី ។ ... អវិភតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ តីណិ
 ... នវិចារកេ តីណិ ។ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុប្ប-
 ដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។ ... បុរេជាតប្បដ្ឋយា កម្មប្ប-
 ដ្ឋយា វិចារកប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា ។ សន្និទ្ធី ។
 ... អវិភតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតេ ឯកំ ... នអា-
 សវនេ ឯកំ ។

[៤៥៦] អត្ថិប្បដ្ឋយា នត្ថិប្បដ្ឋយា វិភតប្បដ្ឋយា
 អវិភតប្បដ្ឋយា ។ យថា^(១) អាម្មណាមូលកំ ឯវិ
 វិន្តោរតតំ ។
 អនុលោមបច្ចុសីយំ និដ្ឋិតំ ។

១ ន. យថា ន អាម្មណាមូលកំ ... ។

វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
 ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 ហេតុប្បដ្ឋយ និងអាម្មណាប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ ៣
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ ... វារៈ ៣ ក្នុងនអា-
 សវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ ។
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... ព្រោះ
 បុរេជាតប្បដ្ឋយ អាសវនប្បដ្ឋយ កម្មប្បដ្ឋយ និងអាហារប្បដ្ឋយ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះអវិ-
 ភតប្បដ្ឋយ ... វារៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ ។ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 និងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 កម្មប្បដ្ឋយ វិចារកប្បដ្ឋយ និងអាហារប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ...
 វារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ព្រោះអវិភតប្បដ្ឋយ ... វារៈ ១ ក្នុង
 នអាសវនប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៦] ព្រោះអត្ថិប្បដ្ឋយ នត្ថិប្បដ្ឋយ វិភតប្បដ្ឋយ និងអវិភ-
 តប្បដ្ឋយ ។ បណ្ឌិត គប្បីឱ្យតិស្តាវ ដូចអាម្មណាមូលករវេជរ ។

[២៥៧] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ទ្វេ . . .
 អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា
 ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ
 អាសវនេ ទ្វេ កាម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ
 វត្ថុយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មត្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ
 វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ នត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ
 អវិគតេ ទ្វេ ។

[២៥៨] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា
 អារម្មណេ ទ្វេ ។ សន្តិកំ ។ . . . អវិគតេ ទ្វេ

[សព្វត្ថ ទ្វេ] ។

[២៥៩] នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា
 នបុរេជាតប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ
 សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញា ទ្វេ
 និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ អាសវនេ ឯកំ
 កាម្មេ ទ្វេ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ទ្វេ វត្ថុយេ ទ្វេ

[២៥៧] វារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយ . . .
 វារៈ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុង
 សហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្ប-
 ដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ២
 ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងកាម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ
 វារៈ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងវត្ថុយប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុង
 ឈានប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 វារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនត្ថិ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២៥៨] វារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយ និង
 នអធិបតិប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . . វារៈ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
 (វារៈ ២ ក្នុងចថ្វយពាំងអស់) ។

[២៥៩] វារៈ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយ
 នអធិបតិប្បដ្ឋយ និងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ . . . វារៈ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ
 វារៈ២ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងឧបនិស្សយ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ១ ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងកាម្មប្បដ្ឋយ វារៈ១
 ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ២ ក្នុងវត្ថុយប្បដ្ឋយ

ឈានេ ទ្វេ មន្តុ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ
ឯកំ អត្តិយា ទ្វេ ធន្តិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[៤៦០] ឧហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ឧអាសេវឧប្បដ្ឋយា
ឧកម្មប្បដ្ឋយា អាម្មណោ ឯកំ . . . អធន្តេ ឯកំ
សមធន្តេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អពាមពោ ឯកំ
និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ
ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ
អត្តិយា ឯកំ ធន្តិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ
ឯកំ [សព្វត្ថ ឯកំ] ។

[៤៦១] ឧហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេ-
ជាតប្បដ្ឋយា ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា ឧអាសេវឧប្បដ្ឋយា
ឧកម្មប្បដ្ឋយា ឧវិបាកប្បដ្ឋយា ឧមគ្គប្បដ្ឋយា ឧវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយា អាម្មណោ ឯកំ . . . អធន្តេ ឯកំ
សមធន្តេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ អពាមពោ ឯកំ
និស្សយេ ឯកំ ឧបនិស្សយេ ឯកំ អាហារេ ឯកំ

វារៈ ២ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ២
ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៤៦០] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយេ ឧ-
អធិបតិប្បដ្ឋយ ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ឧអាសេវឧប្បដ្ឋយ
និងឧកម្មប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអធន្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសមធន្ត-
េប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអពាមពាប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហា-
រេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ (វារៈ ១ ក្នុង
បដ្ឋយទាំងអស់) ។

[៤៦១] វារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហតុប្បដ្ឋយេ ឧអ-
ធិបតិប្បដ្ឋយ ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ ឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ឧអាសេវឧប្បដ្ឋយ
ឧកម្មប្បដ្ឋយ ឧវិបាកប្បដ្ឋយ ឧមគ្គប្បដ្ឋយ និងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ . . .
វារៈ ១ ក្នុងអធន្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសមធន្តេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុង
សហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអពាមពាប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនិស្សយ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយ

សង្ក្រឹយេ ឯកំ ឈាទេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ រត្តិ-
យា ឯកំ ឧត្តិយោ ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។
ឧវិចារកំ ឧមត្តំ ឧវិប្បយុត្តំ ឧកម្មប្បច្ចយសទិសំ ។

(២៦២) ឧអធិបតិប្បច្ចយា ហេតុយា តីលិ ។ . .

អារម្មណោ តីលិ ។ សង្ក្រឹត្តំ ។ . . អវិគតេ តីលិ ។
ឧអធិបតិប្បច្ចយា ឧហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ទ្វេ ។
សង្ក្រឹត្តំ ។ . . អវិគតេ ទ្វេ ។ ឧ^(១)អធិបតិម្ភលកំ
ឧហេតុម្ភិ មិគេធន ឧហេតុម្ភលកសទិសំ កាតត្បំ ។

(២៦៣) ឧបុរេជាតប្បច្ចយា ហេតុយា តីលិ ។ . .

អារម្មណោ តីលិ ។ សង្ក្រឹត្តំ ។ . . អាសេវទេ តីលិ
កាម្ម តីលិ វិចារកេ ឯកំ ។ សព្វានិ បទានិ វិត្តា-
រេតព្វានិ ។ ឥមាទិ អលិក្ខិតេសុ បទេសុ តីលិ
បញ្ញា ។ ឧបុរេជាតម្ភលកេ ឧហេតុយា មិគេធន
អាសេវទេ ច មត្តេ ច ឯកោ បញ្ញា កាតត្បោ ។
អវិសេសាទិ ឧហេតុប្បច្ចយសទិសាទិ ។ ឧបញ្ញា-
ជាតប្បច្ចយា បរិប្បណំ ឧអធិបតិប្បច្ចយសទិសំ ។

១ ឧ ឧ-សុត្តោ ៨ ទិស្សនិ ។

វារៈ ១ ក្នុងសង្ក្រឹយប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងឧត្តិប្បច្ចយេ វារៈ ១
ក្នុងវិគតប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយេ ។ ឧវិប្បាកប្បច្ចយេ ឧមត្ត-
ប្បច្ចយេ ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ប្រវិហលគ្នានិធនកប្បច្ចយេវែវេ ។

(២៦៤) វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ ព្រោះឧអធិបតិប្បច្ចយេ . . .

វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . វារៈ ៣ ក្នុង
អវិគតប្បច្ចយេ ។ វារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយេ ព្រោះឧអធិបតិប្បច្ចយេ
និធនហេតុប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . វារៈ ២ ក្នុងអវិគ-
តប្បច្ចយេ ។ ឧអធិបតិម្ភលកៈ បណ្ឌិត គប្បិធ្វើឲ្យប្រវិហលគ្នានិធនហេ-
តុម្ភលកៈ តាមវារៈ ដែលតាំងនៅ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយេវែវេ ។

(២៦៥) វារៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ ព្រោះឧបុរេជាតប្បច្ចយេ . . .

វារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយេ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . វារៈ ៣ ក្នុង
អាសេវទេប្បច្ចយេ វារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បាកប្បច្ចយេ ។
បទទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បិធ្វើពិស្តារផងចុះ ។ បញ្ញាទាំង ៣ នេះ មាន
ក្នុងបទទាំងឡាយ ដែលលោកមិនបានសរសេរទុកហើយ ។ ប្រស្នា ១
ក្នុងអាសេវទេប្បច្ចយេ និងក្នុងមត្តប្បច្ចយេ បណ្ឌិត គប្បិធ្វើ តាមវារៈ ដែល
តាំងនៅ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយេ ក្នុងឧបុរេជាតម្ភលកៈផងចុះ ។ ប្រស្នាក្រៅ
ពីនេះ ប្រវិហលគ្នានិធនហេតុប្បច្ចយេវែវេ ។ ឧបញ្ញាជាតប្បច្ចយេ ពេញ
គ្រប់គ្រាន់ ប្រវិហលគ្នានិធនអធិបតិប្បច្ចយេវែវេ ។

[២២៤] ឧត្តម្បដ្ឋយា ហេតុយា តីណិ . . .

អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ
និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
អាសេវនេ តីណិ អាហារេ តីណិ វេទ្ធិយេ តីណិ
ឈានេ តីណិ មត្តេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
យុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ នត្ថិយា តីណិ វិគតេ
តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[២២៥] ឧត្តម្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្ម-

ណេ ឯកំ . . . អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ
សហជាតេ ឯកំ អញ្ញមញ្ញោ ឯកំ និស្សយេ ឯកំ
ឧបនិស្សយេ ឯកំ បុរេជាតេ ឯកំ អាសេវនេ ឯកំ
អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ សម្ប-
យុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ នត្ថិយា
ឯកំ វិគតេ ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

[២២៦] វារៈ ព ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ . . . វារៈ

ព ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអ-
នន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ
វារៈ ព ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអាសេវន-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយ វារៈ ព
ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
វារៈ ព ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុង
នត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[២២៧] វារៈ ១ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ និង

នហេតុប្បដ្ឋយ . . . វារៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្ប-
ដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងបុរេជា-
តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាសេវនេប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងមត្តយុត្ត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

[៤៦៦] ឧកម្មប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិ-
បតិប្បដ្ឋយា ឧបុរេជាតប្បដ្ឋយា ការម្មណោ ឯកំ . . .
អនុន្តរេ ឯកំ សមនុន្តរេ ឯកំ សហជាតេ ឯកំ
អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ
អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ ឈារេ ឯកំ សម្ប-
យុត្តំ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ ឧត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ
អវិគតេ ឯកំ ។ អវសេសាធិ បទាធិ ឯតេន ឧទា-
យេន វិត្តារេតញ្ចាធិ ។ សុទ្ធិត្តំ ។

[៤៦៧] ឧវិចាកប្បដ្ឋយា ហេតុយា តីណិ ។
សុទ្ធិត្តំ ។ បរិបុណ្ណំ ។ . . . អវិគតេ តីណិ ។ ឧវិចា-
កប្បដ្ឋយា ឧហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិប្បដ្ឋយា ឧបុ-
រេជាតប្បដ្ឋយា ការម្មណោ ទ្វេ . . . អនុន្តរេ ទ្វេ សម-
នុន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញោ ទ្វេ ធិស្សយេ
ទ្វេ ឧបធិស្សយេ ទ្វេ អាសវារេ ឯកំ កក្កេ ទ្វេ
អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈារេ ទ្វេ អក្កេ ឯកំ
សម្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ ឧត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ

[៤៦៦] ពរៈ ១ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះឧកម្មប្បដ្ឋយ
នហេតុប្បដ្ឋយ ឧអធិបតិប្បដ្ឋយ និងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ . . . ពរៈ ១ ក្នុង
អនុន្តរប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងសមនុន្តរប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ
ពរៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុង
ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយ-
ប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងឈារប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ ១
ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងឧត្ថិប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ ពរៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។ បទវាធិ បុរេយដិសេស បណ្ឌិត គប្បិទ្យវិស្តារ
ដោយឧបាយ ខ្លះចុះ ។ វិសេចក្តីបំប្រួញ ។

[៤៦៧] ពរៈ ៣ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ ។
វិសេចក្តីបំប្រួញ ។ ពាក្យគ្រប់គ្រាន់ ។ . . . ពរៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
ពរៈ ២ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ នហេតុប្បដ្ឋយ
ឧអធិបតិប្បដ្ឋយ និងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ . . . ពរៈ ២ ក្នុងអនុន្តរប្បដ្ឋយ
ពរៈ ២ ក្នុងសមនុន្តរប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងឧបធិស្ស-
យប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងឈា-
រេប្បដ្ឋយ ពរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងឧត្ថិប្បដ្ឋយ ពរៈ ២ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ

អរិយធម៌ ទ្វេ ។ ឧបទ្វេកម្មលក់ ឥត បាបាគរណំ ។
អរិយសាធិ យថា ឧបទ្វេកម្មលក់(១) ។

(២៦៨) ឧណានុប្បត្តយា អាម្មណោ ឯកំ . . .
អនន្តរ ឯកំ សមនន្តរ ឯកំ សហជានេ ឯកំ
អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ
បុរោជានេ ឯកំ កក្កេ ឯកំ វិចារេក ឯកំ អាហារេ
ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ
អត្ថិយា ឯកំ ឧត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អរិគតេ
ឯកំ ។

(២៦៩) ឧណានុប្បត្តយា ឧបទ្វេកម្មលក់ ឧអធិ-
បតិប្បត្តយា ឧបទ្វេកម្មលក់ ឧអាសវនុប្បត្តយា
ឧមគ្គប្បត្តយា អាម្មណោ ឯកំ . . . អនន្តរ ឯកំ
សមនន្តរ ឯកំ សហជានេ ឯកំ អញ្ញាមញ្ញោ ឯកំ
ធិស្សយេ ឯកំ ឧបធិស្សយេ ឯកំ បុរោជានេ ឯកំ
កក្កេ ឯកំ វិចារេក ឯកំ អាហារេ ឯកំ ឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ សម្បយុត្តេ ឯកំ វិប្បយុត្តេ ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ
ឧត្ថិយា ឯកំ វិគតេ ឯកំ អរិគតេ ឯកំ ។

ព្រះ ២ ក្នុងវិគតប្បត្តិយ ។ បរិប្បស្សបរា រេវ បាណាវត្ថិទ្ធករវ្យង ។
ត្ថា ។ (បរវាងប្បាយ) វិសេស ដូចជាសហកម្មលក់ដែរ ។

(២៦៨) ព្រះ ១ ក្នុងអាម្មណប្បត្តិយ ព្រោះឧណានុប្បត្តិយ . . .
ព្រះ ១ ក្នុងអនន្តរ ព្រះ ១ ក្នុងសមនន្តរ ព្រះ ១ ក្នុងស-
ហជានេ ព្រះ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោ ព្រះ ១ ក្នុងធិស្សយេ ព្រះ ១
ព្រះ ១ ក្នុងឧបធិស្សយេ ព្រះ ១ ក្នុងបុរោជានេ ព្រះ ១ ក្នុង
កក្កេ ព្រះ ១ ក្នុងវិចារេក ព្រះ ១ ក្នុងអាហារេ ព្រះ ១
ក្នុងឥន្ទ្រិយេ ព្រះ ១ ក្នុងសម្បយុត្តេ ព្រះ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តេ
ព្រះ ១ ក្នុងអត្ថិយា ព្រះ ១ ក្នុងឧត្ថិយា ព្រះ ១ ក្នុង
វិគតប្បត្តិយ ព្រះ ១ ក្នុងអរិគតប្បត្តិយ ។

(២៦៩) ព្រះ ១ ក្នុងអាម្មណប្បត្តិយ ព្រោះឧណានុប្បត្តិយ ឧ-
បទ្វេកម្មលក់ ឧអធិបតិប្បត្តិយ ឧបទ្វេកម្មលក់ ឧអាសវនុប្បត្តិយ
ឧមគ្គប្បត្តិយ . . . ព្រះ ១ ក្នុងអនន្តរ ព្រះ ១ ក្នុងសមនន្តរ
ព្រះ ១ ក្នុងសហជានេ ព្រះ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញោ ព្រះ ១
ក្នុងធិស្សយេ ព្រះ ១ ក្នុងឧបធិស្សយេ ព្រះ ១ ក្នុងបុរោជានេ
ព្រះ ១ ក្នុងកក្កេ ព្រះ ១ ក្នុងវិចារេក ព្រះ ១ ក្នុង
អាហារេ ព្រះ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយេ ព្រះ ១ ក្នុងសម្បយុត្តេ
ព្រះ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តេ ព្រះ ១ ក្នុងអត្ថិយា ព្រះ ១ ក្នុងឧត្ថិ-
យា ព្រះ ១ ក្នុងវិគតប្បត្តិយ ព្រះ ១ ក្នុងអរិគតប្បត្តិយ ។

[២៧៦] ឧមត្តប្បដ្ឋយា អារម្មណោ ឯតំ . . .

អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ សហជានេត ឯតំ
អនាមត្តោ ឯតំ ធិស្សយេ ឯតំ ឧបធិស្សយេ ឯតំ
បុរេជានេត ឯតំ អាសវនេ ឯតំ កាម្មេ ឯតំ វិចារ-
កេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ វេទ្រិយេ ឯតំ ណារេ
ឯតំ សម្បយុត្តេ ឯតំ វិប្បយុត្តេ ឯតំ អត្តិយា ឯតំ
នត្តិយា ឯតំ វិគតេ ឯតំ អវិគតេ ឯតំ ។

[២៧៧] ឧមត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នអធិប-

តិប្បដ្ឋយា នបុរេជានប្បដ្ឋយា អារម្មណោ ឯតំ . . .
អនន្តរេ ឯតំ សមនន្តរេ ឯតំ សហជានេត ឯតំ
អនាមត្តោ ឯតំ ធិស្សយេ ឯតំ ឧបធិស្សយេ ឯតំ
កាម្មេ ឯតំ វិចារកេ ឯតំ អាហារេ ឯតំ វេទ្រិយេ
ឯតំ ណារេ ឯតំ សម្បយុត្តេ ឯតំ វិប្បយុត្តេ ឯតំ
អត្តិយា ឯតំ នត្តិយា ឯតំ វិគតេ ឯតំ អវិគតេ
ឯតំ ។ ឧមត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា ។ សង្ខិតំ ។

[២៧៨] ពរៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយេ ព្រោះនមត្តប្បដ្ឋយេ . . .

ពរៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុង
សហជានេតប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងអនាមត្តាប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងធិស្សយ-
ប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងបុរេជានេតប្បដ្ឋយេ
ពរៈ ១ ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងកាម្មប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងវិចារ-
កប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងវេទ្រិយប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១
ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុង
វិគតប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយេ ។

[២៧៩] ពរៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយេ ព្រោះនមត្តប្បដ្ឋយេ ន-

ហេតុប្បដ្ឋយេ នអធិបតិប្បដ្ឋយេ និងនបុរេជានប្បដ្ឋយេ . . . ពរៈ ១
ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងសហជានេ-
តប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងអនាមត្តាប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយេ
ពរៈ ១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងកាម្មប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុង
វិចារកប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងវេទ្រិយប្បដ្ឋយេ
ពរៈ ១ ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១
ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយេ ពរៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយេ ព្រោះនមត្តប្បដ្ឋយេ និងនហេ-
តុប្បដ្ឋយេ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[២៧២] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ហេតុយា តីណិ . . .

អារម្មណេ តីណិ អធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញា តីណិ
និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ អាសវនេ តីណិ
កក្កេ តីណិ វិចារេត តីណិ អាហារេ តីណិ វគ្គិ-
យេ តីណិ ណារេ តីណិ មក្កេ តីណិ សម្បយុត្ត
តីណិ អត្ថិយា តីណិ ធម្មិយា តីណិ វិគតេ តីណិ
អវិគតេ តីណិ ។

[២៧៣] នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា

អារម្មណេ ទ្វេ . . . អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហ-
ជាតេ ទ្វេ អញ្ញមញ្ញា ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្ស-
យេ ទ្វេ អាសវនេ ឯកំ កក្កេ ទ្វេ អាហារេ ទ្វេ
វគ្គិយេ ទ្វេ ណារេ ទ្វេ មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្ត ទ្វេ
អត្ថិយា ទ្វេ ធម្មិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ អវិគតេ ទ្វេ ។

[២៧៤] វរៈ ១ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ . . .

វរៈ ១ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយេ វរៈ ១
ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងសហជាត-
ប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញាប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងនិស្សយេប្បដ្ឋយេ
វរៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១
ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងវិចារេតប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយេ
វរៈ ១ ក្នុងវគ្គិយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុង
មក្កេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយេ
វរៈ ១ ក្នុងធម្មិប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងវិគតេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុងអវិគត-
តប្បដ្ឋយេ ។

[២៧៥] វរៈ ២ ក្នុងអារម្មណេប្បដ្ឋយេ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ

និងនហេតុប្បដ្ឋយេ . . . វរៈ ២ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងសមនន្ត-
រេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញាប្បដ្ឋយេ
វរៈ ២ ក្នុងនិស្សយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១
ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងកក្កេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងអាហារេប្បដ្ឋយេ
វរៈ ២ ក្នុងវគ្គិយេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងណារេប្បដ្ឋយេ វរៈ ១ ក្នុង
មក្កេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយេ វរៈ ២
ក្នុងធម្មិប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងវិគតេប្បដ្ឋយេ វរៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយេ ។

កុសលដ្ឋិត សម្បយុត្តវិហ

[២៧២] ធិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា នហេតុប្បដ្ឋយា នវ-
 ធិបតិប្បដ្ឋយា នបុរេជាតប្បដ្ឋយា នបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយា
 នអសេវនប្បដ្ឋយមូលកម្មំ នហេតុមូលកសនិសំ ។
 នកម្មប្បដ្ឋយា នវិបាកប្បដ្ឋយា នមគ្គប្បដ្ឋយា ឥនាធិ-
 តំណិ មូលានិ ឯកសនិសានិ ។ . . . អារម្មណ
 ឯកំ អនន្តរេ ឯកំ សមនន្តរេ ឯកំ សហជាតេ
 ឯកំ អត្តាមត្តោ ឯកំ វិស្សយេ ឯកំ ឧបវិស្សយេ
 ឯកំ អាហារេ ឯកំ វេទ្ធិយេ ឯកំ ឈានេ ឯកំ
 សម្បយុត្ត ឯកំ អត្ថិយា ឯកំ នត្ថិយា ឯកំ វិគតេ
 ឯកំ អវិគតេ ឯកំ ។

បច្ចុទ្ទិយនុលោមំ និដ្ឋិតំ ។
 សំសន្និវារេ និដ្ឋិតោ ។

សម្បយុត្តវិហោ^(១)

[២៧៥] កុសលំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ កុសលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កុសលំ ឯកំ ខន្ធ
 សម្បយុត្តោ តាយោ ខន្ធ តាយោ ខន្ធ សម្បយុត្តោ
 ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ សម្បយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធ ។

១ ម. សម្បយុត្តវិហោ ន វិស្សយំ ។

កុសលដ្ឋិតៈ សម្បយុត្តវិហ

[២៧២] ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ នហេតុប្បដ្ឋយ នអធិបតិប្បដ្ឋយ
 នបុរេជាតប្បដ្ឋយ និងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ នអសេវនប្បដ្ឋយមូលកៈ ប្រ-
 វៃហលក្កានីននហេតុមូលកៈវដរ ។ ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ នវិបាកប្បដ្ឋយ
 និងនមគ្គប្បដ្ឋយ មូលទាំង ៣ នេះ ប្រវៃហល ។ ក្នុងតវិបបម្មយ ។ . . .
 វរៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងស-
 មនន្តរេប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បដ្ឋយ
 វរៈ ១ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងឧបវិស្សយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុង
 អាហារប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងវេទ្ធិយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ
 វរៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអត្ថិយប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងនត្ថិ-
 ប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ វរៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ បច្ចុទ្ទិយនុលោម ។
 ចប់ សំសន្និវារៈ ។

សម្បយុត្តវិហៈ

[២៧៥] កុសលធម៌ ប្រកបនឹងកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រកបនឹងកុសលក្ខន្ធទ ខន្ធទ ប្រកបនឹង
 ខន្ធទ ខន្ធល ប្រកបនឹងខន្ធល ។

[៤៧៦] អតុសលំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ អតុស-
លោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អតុសលំ ឯតំ
ខន្ធំ សម្មយុត្តា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធន្ធ សម្មយុ-
ត្តោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធ សម្មយុត្តា ទ្វេ ខន្ធា ។

[៤៧៧] អព្យាកតំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ អព្យាក-
តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិបាកាព្យាកតំ
តិរិយាព្យាកតំ ឯតំ ខន្ធំ សម្មយុត្តា តយោ ខន្ធា
តយោ ខន្ធន្ធ សម្មយុត្តោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធ
សម្មយុត្តា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិកុណោ វិបាកាព្យាកតំ
ឯតំ ខន្ធំ សម្មយុត្តា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធន្ធ
សម្មយុត្តោ ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធ សម្មយុត្តា ទ្វេ
ខន្ធា ។ សន្តិភំ ។

[៤៧៨] ហេតុយា តីណិ អាម្មណោ តីណិ អ-
ធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
សហជាតេ តីណិ អញ្ញមន្តោ តីណិ ធិស្សយេ តីណិ
ឧបធិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ
តីណិ កម្មេ តីណិ វិបាកេ ឯតំ អាហារេ តីណិ

[៤៧៦] អតុសលមិ ប្រកបដឹងអតុសលមិ រើបាភិកឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រកបដឹងអតុសលក្នុងខ ខន្ធទ ប្រកប
ដឹងខន្ធភ ខន្ធល ប្រកបដឹងខន្ធល ។

[៤៧៧] អព្យាកតមិ ប្រកបដឹងអព្យាកតមិ រើបាភិកឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ប្រកបដឹងវិបាកាព្យាកតតិរិយាព្យាក-
តក្នុងខ ខន្ធទ ប្រកបដឹងខន្ធភ ខន្ធល ប្រកបដឹងខន្ធល ខន្ធភ
ប្រកបដឹងវិបាកាព្យាកតក្នុងខ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យខន្ធទ ខន្ធទ ប្រកបដឹង
ខន្ធភ ខន្ធល ប្រកបដឹងខន្ធល ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

[៤៧៨] ព័រៈ ព ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព័រៈ ព ក្នុងអាម្មណ-
ប្បច្ច័យ ព័រៈ ព ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ ព័រៈ ព ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ ព័រៈ ព
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ ព័រៈ ព ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ ព័រៈ ព ក្នុងអញ្ញ-
មន្តប្បច្ច័យ ព័រៈ ព ក្នុងធិស្សយប្បច្ច័យ ព័រៈ ព ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ
ព័រៈ ព ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ ព័រៈ ព ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ ព័រៈ ព
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ ព័រៈ ខ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ ព័រៈ ព ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ

វត្ថុយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មន្តេ តីណិ សម្បយុត្តា
តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អន្តយេ តីណិ ធម្មិយា
តីណិ វិគតេ តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

អនុលោមំ ខ្លីតំ ។

[២៧៧] អកុសលំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ អកុសលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ
ឧទ្ធច្ចសហគតោ ខន្ធ សម្បយុត្តោ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ
ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[២៨០] អព្យាកតំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ អព្យាកតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយោ អហេតុកំ វិបាកា-
ព្យាកតំ កិរិយាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ សម្បយុត្តោ តយោ
ខន្ធ តយោ ខន្ធ សម្បយុត្តោ ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ
ខន្ធ សម្បយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធ អហេតុកប្បជ្ជសន្និក្ខណោ
វិបាកាព្យាកតំ ឯកំ ខន្ធ សម្បយុត្តោ តយោ ខន្ធ
តយោ ខន្ធ សម្បយុត្តោ ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ
សម្បយុត្តោ ទ្វេ ខន្ធ ។ សន្និក្ខំ ។

[២៨១] នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា តីណិ

វារៈ ព ក្នុងវត្ថុយប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុង
មត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
វារៈ ព ក្នុងអន្តប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងធម្មិប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងវិគត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២៧៧] អកុសលធមិ ប្រកបនឹងអកុសលធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ប្រកបនឹងខន្ធវាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ។

[២៨០] អព្យាកតធមិ ប្រកបនឹងអព្យាកតធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធព ប្រកបនឹងអហេតុកវិបាកាព្យាកតកិរិយា-
ព្យាកតក្នុង ខន្ធទ ប្រកបនឹងខន្ធព ខន្ធល ប្រកបនឹងខន្ធល ខន្ធព
ប្រកបនឹងវិបាកាព្យាកតក្នុង ខ ក្នុងខណៈវន្តអហេតុកប្បជ្ជសន្និ ខន្ធទ
ប្រកបនឹងខន្ធព ខន្ធល ប្រកបនឹងខន្ធល ។ សេចក្តីចម្រើន ។

[២៨១] វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ព ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ

អភិធម្មចំពោះ អនុលោមភ្នំកប្បដ្ឋាន

ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបទ្ធាជាតេ តីណិ ឧអាសវំនេ
តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចារេត តីណិ ឧឈានេ ឯកំ
ឧមាត្ត ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

ច្បងឃំ និដ្ឋិតំ ។

(២៨២) ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអធិបតិយា តីណិ ...

ឧបុរេជាតេ តីណិ ឧបទ្ធាជាតេ តីណិ ឧអាសវំនេ
តីណិ ឧកម្មេ តីណិ ឧវិចារេត តីណិ ឧវិប្បយុត្តេ
តីណិ ។

អនុលោមច្បងឃំ និដ្ឋិតំ ។

(២៨៣) ឧហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណេ ទ្វេ ... អ·

ឧន្តរេ ទ្វេ សមន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អត្តមញ្ញោ
ទ្វេ និស្សយេ ទ្វេ ឧបនិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ
អាសវំនេ ទ្វេ កម្មេ ទ្វេ វិចារេត ឯកំ អាហារេ ទ្វេ
ន្រ្ទិយេ ទ្វេ ឈានេ ឯកំ មាត្ត ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ

អភិធម្មចំពោះ អនុលោមភ្នំកប្បដ្ឋាន

វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧបទ្ធាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
ក្នុងឧអាសវំនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧវិចារេត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

ចប់ ច្បងឃំ ។

(២៨២) វារៈ ៣ ក្នុងឧអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ៣ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧបទ្ធាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣
ក្នុងឧអាសវំនប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧវិចារេត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

ចប់ អនុលោមច្បងឃំ ។

(២៨៣) វារៈ ២ ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនេហេតុប្បដ្ឋយ ...

វារៈ ២ ក្នុងឧន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧសមន្តរេប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុង
ឧសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧអត្តមញ្ញោប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧនិស្សយ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧបុរេជាតប្បដ្ឋយ
វារៈ ២ ក្នុងឧអាសវំនប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧវិចារេត-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧអាហារប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧន្រ្ទិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១
ក្នុងឧឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងឧមត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ២ ក្នុងឧសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ

វិប្បយុត្ត ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ ទត្ថិយា ទ្វេ វិគតេ ទ្វេ
អវិគតេ ទ្វេ ។

បច្ចុនិយាតុណាមំ និដ្ឋិតំ ។

សម្មយុត្តវិហារំ និដ្ឋិតោ ។

សំសង្ខតំ នាម សម្មយុត្តតំ
សម្មយុត្តតំ នាម សំសង្ខតំ ។

បញ្ញាវិហារ^(១)

[៤៨២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ កុសលា ហេតុ^(២) សម្មយុត្ត-
កានំ ទត្ថានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។ កុសលោ
ធម្មោ អព្យាកកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
កុសលា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋ-
យេន បច្ចុយោ ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច
អព្យាកកស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
កុសលា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ទត្ថានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

១ ម. បញ្ញាវិហារី ៩ ទិស្សតំ ។ ២ ឧ. កុសលោ ហេតុ ។

វារៈ ២ កុសលប្បដ្ឋយេន វារៈ ២ កុសលប្បដ្ឋយេន វារៈ ២ កុសលប្បដ្ឋយេន
ប្បដ្ឋយេន វារៈ ២ កុសលប្បដ្ឋយេន វារៈ ២ កុសលប្បដ្ឋយេន ។

ចប់ បច្ចុនិយាតុណាម ។

ចប់ សម្មយុត្តវិហារ ។

ហេតុ របស់សម្មយុត្តសត្វ ដែលប្រែថា ប្រកប ដូចគ្នាទឹងអត្ត
របស់សិលជ្ជសត្វ ដែលប្រែថា ប្រឡំ ហ៊ុន រក្សារបស់សិលជ្ជសត្វ
ដែលប្រែថា ប្រឡំ ក៏ដូចគ្នាទឹងសម្មយុត្តសត្វ ដែលប្រែថា
ប្រកបដែរ ។

បញ្ញាវិហារ

[៤៨២] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន
គឺ ពួកកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។
កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកកធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ ពួកកុសល-
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។ កុសល-
ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ទឹងអព្យាកកធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ
ពួកកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធ ទឹងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

(២៨៥) អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ មិនអព្យាកត-
 ធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួ
 សម្បយុត្តកក្កន្ធ និងតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៨៦) អព្យាកតតា ធម្មោ អព្យាកតស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ វិហារាព្យាកតា
 តិរិយាព្យាកតា ហេតុ សម្បយុត្តកាធំ ខន្ធាធំ
 ចិត្តសមុជ្ជានុប រូបាធំ ហេតុប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ
 បដិសន្ធិត្ថុណោ វិហារាព្យាកតា ហេតុ សម្បយុត្ត-
 កាធំ ខន្ធាធំ ករដត្តា ច រូបាធំ ហេតុប្បច្ច័យេន
 បច្ច័យោ ។

(២៨៥) អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ មិនអព្យាកត-
 ធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ តួអកុសលហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួ
 សម្បយុត្តកក្កន្ធ និងតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៨៦) អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ តួវិហារាព្យាកតហេតុ (ក្តី) តួតិរិយាព្យាកតហេតុ (ក្តី) ជា
 បច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកក្កន្ធ និងតួចិត្តសមុជ្ជានុប ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ តួវិហារាព្យាកតហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួសម្បយុត្តកក្កន្ធ និង
 តួករដត្តានុប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

កុសលភិក្ខុ បញ្ញាវិបាក

(២៥៧) តុសលោ ធម្មោ តុសលស្ស ធម្មស្ស

អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ នាធំ ធន្តា សីលំ សហា-
 នយិត្តា ទុចោសថតម្មំ កត្តា តំ បច្ចុវេត្តតិ បុព្វេ
 សុចិណ្ណានិ បច្ចុវេត្តតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្តា ណាធំ បច្ចុ-
 វេត្តតិ សេត្តា នោត្រងុំ បច្ចុវេត្តតិ ពំនាធំ បច្ចុវេ-
 ត្តតិ សេត្តា បត្តា វុដ្ឋហិត្តា បត្តំ បច្ចុវេត្តតិ សេត្តា
 វា បុដ្ឋន្តា វា តុសលំ អាម្មណោ ធម្មតោ អនត្ត-
 តោ វិបស្សន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ តុសលចិត្តស-
 មន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ អាតាសានញ្ញាយននតុសលំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយននតុសលស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អាតិញ្ញាយននតុសលំ ចេវេសញ្ញាណា-
 សញ្ញាយននតុសលស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 តុសលា ទន្ធា វុដ្ឋិវិធិញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញា-
 ណស្ស បុព្វេនិកសាធុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាតម្មុប-
 តញ្ញាណស្ស វេទតតំសញ្ញាណស្ស អាម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ ។

កុសលភិក្ខុ បញ្ញាវិបាក

(២៥៧) កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអាម្មណា-

ប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន ក្សេមក្សាយ ធ្វើទោសថកម្ម ហើយពិចារណា
 កុសលនោះ ពិចារណាត្នកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ គង់កាល
 មុន ចេញចាកលោក ហើយពិចារណាលោក ត្រូវសេចក្តីបុគ្គល ពិចារ-
 ណាគោត្រកូញាណ ពិចារណាពេទានៈ (សេចក្តីដូរផ្លូវ) ត្រូវសេចក្តី-
 បុគ្គល ចេញចាកមគ្គ ហើយពិចារណាមគ្គ ត្រូវសេចក្តីបុគ្គលក្តី ត្រូវបុ-
 ព្វដ្ឋនក្តី ឃើញច្បាស់ ឲ្យកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 ដឹងឲ្យចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកគ្រូបង្រៀនដោយកុសលចិត្ត ដោយចេតោបរិ-
 យញ្ញាណ អាតាសានញ្ញាយននតុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយន-
 នតុសល ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ អាតិញ្ញាយននតុសល ជាបច្ច័យ
 នៃវេសញ្ញាណាសញ្ញាយននតុសល ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ត្រូវកុស-
 លខ្លួន ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋិវិធិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិកសា-
 ធុស្សតិញ្ញាណ យថាតម្មុបតញ្ញាណ ខិនននាតតំសញ្ញាណ ដោយ
 អាម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២៨៨] កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាមំ ធន្វា សីលំ សមា-
 ធម៌ត្វា ឧបាសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សាទេតិ អភិ-
 ទទ្ធតំ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា
 ឧប្បជ្ជតិ ទុទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុត្រ-
 សុចិណ្ណាធិ អស្សាទេតិ អភិទទ្ធតំ តំ អារត្ត វាតោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទុទ្ធចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឈាធា វុដ្ឋហិត្វា ឈាធិ
 អស្សាទេតិ អភិទទ្ធតំ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទុទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ឈាធា
 បរិហិធា វិប្បដិសារិស្ស ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៨៩] កុសលោ ធម្មោ អព្យាភតស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវហា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា
 មត្តំ បច្ចវេក្ខតិ បុត្រេ សុចិណ្ណាធិ បច្ចវេក្ខតិ កុសលំ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាលោន កុសលចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធាតិ
 សេត្វា វា បុដ្ឋជ្ជនា វា កុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ

[២៨៩] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ ដោយការម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ភី (បុគ្គល) ឲ្យបាន រក្សាសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម
 ហើយគ្រេកអរ រីករាយ នឹងកុសលនោះ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញា
 កុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ទុទ្ធចៈ កើតឡើង
 ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គលនោះ) គ្រេកអរ រីករាយ នឹងភ្នាក់កុសល
 ដែលខ្លាច់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញា
 អំពើនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ទុទ្ធចៈ កើតឡើង
 ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គលនោះ) ចេញចាកឈាន ហើយគ្រេក
 អរ រីករាយ នឹងឈាន ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញាកុសលនោះ
 ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ទុទ្ធចៈ កើតឡើង កាលដែល
 ឈាន សាបសូន្យហើយ ទោមនស្ស របស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្តាយ
 ក្រោយ ក៏កើតឡើង ។

[២៩០] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអព្យាភតធមិ ដោយការ-
 ម្មណប្បច្ច័យ ភី ព្រះអរហន្ត ចេញចាកមត្ត ហើយពិចារណាមត្ត
 ពិចារណាភ្នាក់កុសល ដែលខ្លាច់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញ
 ច្បាស់ នូវកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ បិនមែនខ្លួន ដឹងនូវចិត្ត របស់
 បុគ្គលអ្នកគ្រេកអរដោយកុសលចិត្ត ដោយចេតោហិយញ្ញាណ ពួកសត្វ-
 បុគ្គលក្តី ពួកបុដ្ឋជ្ជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវកុសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ

អនត្តរតា វិបស្សន្តិ កុសលេ ធិរុទ្ធេ វិចារតោ ធានា-
 រដ្ឋលតា ឧប្បជ្ជតិ កុសលំ អស្សនេតិ អភិទន្ធតិ តំ
 អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ
 ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អកុសលេ ធិរុទ្ធេ
 វិចារតោ ធានារដ្ឋលតា ឧប្បជ្ជតិ អតតា ហនក្កាយត
 ទកុសលំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនវិចារតាស្ស ច តំវិយស្ស
 ច អារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន បទ្ធាយា អាកតិក្កញ្ញាយតន-
 កុសលំ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនវិចារតាស្ស ច តំវិ-
 យស្ស ច អារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន បទ្ធាយា កុសលា
 ទម្ងោ ទោតាបវិយញ្ញាណស្ស បុត្រេនិវាសនុស្សនិញ្ញា-
 ណស្ស យថា កម្មបកញ្ញាណស្ស អនាតតំសញ្ញា-
 ណស្ស អារដ្ឋតាយ អារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន បទ្ធាយា ។

[២៧០] អកុសលោ ចម្មោ អកុសលស្ស
 ចម្មស្ស អារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន បទ្ធាយា រតំ អស្សនេតិ
 អភិទន្ធតិ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ អស្សនេតិ អភិទន្ធតិ តំ អារត្ត
 វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ

មិនមែនខ្លួន កាលដែលកុសល លេតំហើយ វិបាក កំភើតឡើង
 ព្រោះមានកម្មនោះជាអារម្មណ៍ (បុគ្គល) ត្រេកហរ រីករាយ នឹងកុសល
 ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាប្បជ្ជកុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា
 កើតឡើង ទុទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលអកុសល
 លេតំហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះមានកម្មនោះជាអារម្មណ៍ អាកា-
 សានកាយនៃកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនវិបាក នឹងតិវិយា
 ដោយអារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន អភិក្កញ្ញាយនៃកុសល ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយនៃវិបាក នឹងតិវិយា ដោយអារដ្ឋលាប្បជ្ជយេន ក្នុងកុសលក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ទូរាចរោបវិយញ្ញាណ បុត្រេនិវាសនុស្ស-
 និញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ នឹងអនាតតំសញ្ញាណ ដោយអារម្ម-
 ណាប្បជ្ជយេន ។

[២៧០] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអារដ្ឋលា-
 ប្បជ្ជយេន តិ (បុគ្គល) ត្រេកហរ រីករាយ នឹងពតៈ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះ
 ប្រាប្បជ្ជកុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ទុទ្ធច្ចៈ កើតឡើង
 ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គលនោះ) ត្រេកហរ រីករាយ នឹងទិដ្ឋិ (នោះ)
 ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាប្បជ្ជកុសលនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង

ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ នោមនស្សំ ទុក្ខចម្លោះ វិចិត្រិក្ខុ វារក្ខ
វិចិត្រិក្ខុ ទុក្ខចម្លោះ ទិដ្ឋិ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ
នោមនស្សំ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ វារក្ខ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ
ទិដ្ឋិ ទុក្ខចម្លោះ វិចិត្រិក្ខុ ទុក្ខចម្លោះ នោមនស្សំ ទុក្ខចម្លោះ
នោមនស្សំ វារក្ខ នោមនស្សំ ទុក្ខចម្លោះ ទិដ្ឋិ ទុក្ខចម្លោះ
វិចិត្រិក្ខុ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ ទុក្ខចម្លោះ ។

[២៧០] អកុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តា បហំនក្កិលេសេ
បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិតក្កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ
សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាទន្តិ សេត្តា វា បុដ្ឋជ្ជនា
វា អកុសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ
ចេតោបរិយញ្ញាណោន អកុសលចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្ត
ជាទន្តិ អកុសលា ទន្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេ
និវាសនុស្សនិញ្ញាណាស្ស យថាភម្មបកញ្ញាណាស្ស
អនាគតិសញ្ញាណាស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៧២] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវហា បហំនក្កិលេសេ
បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាពាតិ

ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង វិចិត្រិក្ខុ កើតឡើង ព្រោះ
ប្រាត្រវិចិត្រិក្ខុ ទិដ្ឋិ កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ខោមនស្ស កើត
ឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាត្រឧទ្ធច្ចៈ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្រិក្ខុ
កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង
ព្រោះប្រាត្រខោមនស្ស ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្រិក្ខុ កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ
កើតឡើង ។

[២៧១] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយការម្ម-
ណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណាពួកកិលេស ដែលលះបង់បាន
ហើយ ពិចារណាពួកកិលេស ដែលសន្តត់សន្តិទានហើយ ដឹងពួកកិ-
លេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួក
បុព្វជនក្តី ឃើញច្បាស់ នូវអកុសល ថាមិនខៀវ ជាទុក្ខ មិនមែន
ខ្លួន ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអកុសលចិត្ត ដោយ
ចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកអកុសលក្ខន្ធជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវ
ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសនុស្សនិញ្ញាណ យថាភម្មបកញ្ញាណ និង
អនាគតិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៧២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយការម្ម-
ណប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរហន្ត ពិចារណាពួកកិលេស ដែលលះបង់
បានហើយ ដឹងពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន

កុសលក្ខិត បញ្ជាក់

អត្តសលំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ
ចេតោ បរិយញ្ញាណោ អត្តសលំ ចិត្តសមុទ្រិស្ស ចិត្ត
ជាតតិ សេត្តា វិ បុត្តដ្ឋេយា វិ អត្តសលំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ អត្តសលេ វិបុទ្ធ វិចា-
តោ គណារម្មណតោ ទុប្បដ្ឋិតិ អត្តសលំ អស្សារទតិ
អភិណ្ណតិ តំ អារម្ម វាតោ ទុប្បដ្ឋិតិ ធិដ្ឋិ ទុប្បដ្ឋិតិ
វិចិ វិច្ឆា ទុប្បដ្ឋិតិ ទុទ្ធហំ ទុប្បដ្ឋិតិ ណោមនស្សំ ទុប្បដ្ឋិតិ
អត្តសលេ វិបុទ្ធ វិចាតោ គណារម្មណតោ ទុប្បដ្ឋិតិ
អត្តសលា ទុត្តា ចេតោ បរិយញ្ញាណស្ស តុត្តោ វិ-
សា ធាស្សតិញ្ញាណស្ស យេនា កម្មបកញ្ញាណស្ស អ-
យា គតិសញ្ញាណស្ស អរដ្ឋិយាយ អរម្មណា ប្បទ្ធាយេន
បទ្ធាយោ ។

[២៧៧] អព្យាគរោតោ ធម្មោ អព្យាគរោតស្ស ធម្មស្ស
អរម្មណា ប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ អរម្មា ផលំ បទ្ធាវេត្តតិ
វិញ្ញាណំ បទ្ធាវេត្តតិ ធិញ្ញាណំ ផលស្ស ក្រវត្តនាយ
អរម្មណា ប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ អរម្មា បត្តុំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ សោតំ . . . យាណំ ជីវ្ហិ
កាយំ ភូមេ សទ្កេ កទ្កេ វសេ ដោដ្ឋត្វេ វត្តុំ . . .

កុសលក្ខិតៈ បញ្ជាក់

ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំអត្តសល ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងខ្ញុំ
ចិត្ត របស់ខ្លួនលម្អិតប្រកបដោយអត្តសលចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
ពួកសេចក្តី ពួកបុត្តដ្ឋេយ្យក្តី ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំអត្តសល ថាមិនទៀង
ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កាលដែលអត្តសល លេត់ហើយ វិបុក ក៏កើត
ឡើង ព្រោះមានអត្តសលនោះជាអារម្មណ៍ (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករយ
នឹងអត្តសល ពតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធអត្តសលនោះ វិជ្ជុំ កើត
ឡើង វិចិត្តិញ្ញា កើតឡើង ទទ្ធហំ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
កាលដែលអត្តសល លេត់ហើយ វិបុក ក៏កើតឡើង ព្រោះមានអត្ត-
សលនោះជាអារម្មណ៍ ពួកអត្តសលក្នុង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំ
ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវេសន្តស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ និង
អនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] អព្យាគរោតោ ធម្មោ អព្យាគរោតស្ស ធម្មស្ស
អរម្មណា ប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ អរម្មា ផលំ បទ្ធាវេត្តតិ
វិញ្ញាណំ បទ្ធាវេត្តតិ ធិញ្ញាណំ ផលស្ស ក្រវត្តនាយ
អរម្មណា ប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ អរម្មា បត្តុំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ សោតំ . . . យាណំ ជីវ្ហិ
កាយំ ភូមេ សទ្កេ កទ្កេ វសេ ដោដ្ឋត្វេ វត្តុំ . . .

វិចារាភក្កាភក្កេ ភិវិយាភក្កាភក្កេ ខន្ធ អនិច្ចរោ
 ធុត្តុតោ អនត្តុតោ វិបស្សតិ ទិព្វេន ចត្តុតា រូបំ
 បស្សតិ ទិព្វាយ រោគនាគុយា សន្នំ សុណាតិ
 ចេតោបរិយញ្ញាណេន វិចារាភក្កាភក្កេភិវិយាភក្កា-
 ភក្កិស្តុសមន្តិស្ស ចិន្តំ យាធាតិ អាត្មាសាធិន្ទាយនន-
 ភិវិយំ វិញ្ញាណាញាយននភិវិយស្ស អាម្មណាប្បច្ចុ-
 យេន បច្ចុយោ អាតិញ្ញាញាយននភិវិយំ ខេវសញ្ញាណា-
 សញ្ញាយននភិវិយស្ស អាម្មណាប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 រូនាយននំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស អាម្មណាប្បច្ចុយេន បច្ចុ-
 យោ សន្ទាយននំ រោគវិញ្ញាណស្ស កន្ទាយននំ
 យានវិញ្ញាណស្ស រសាយននំ ធិត្តុវិញ្ញាណស្ស ដោ-
 ដ្ឋន្ទាយននំ កាយវិញ្ញាណស្ស អាម្មណាប្បច្ចុយេន
 បច្ចុយោ អត្យាភក្កា ខន្ធ ឥន្ទិវិចញ្ញាណស្ស ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស មុត្វេនិវសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យ-
 ថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវដ្ឋ-
 នាយ អាម្មណាប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

ឃើញច្បាប់ ខ្ញុំត្រូវវិបាកព្យាភក្កុន្ត ចំនែកភិវិយាភក្កុន្ត ជាមិន
 រៀង ជាខ្ពុ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទំព្វចក្ក ពុស្ស័យ ដោយ
 ទិព្វៈសាគធាតុ ធីន្តខ្ញុំចិត្ត របស់ច្បុន្តលក្ខណ៍ប្រកបដោយវិបាកព្យាភក្កុន្តភិ-
 យាភក្កុន្តចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាត្មាសាធិន្ទាយននភិវិយា ជា
 បច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញាយននភិវិយា ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ អាតិញ្ញាញាយ-
 ននភិវិយា ជាបច្ច័យ នៃខេវសញ្ញាណសញ្ញាយននភិវិយា ដោយអាម្ម-
 ណាប្បច្ច័យ រូនាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃចត្តុវិញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ
 សន្ទាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃរោគវិញ្ញាណ កន្ទាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 យានវិញ្ញាណ រសាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃធិត្តុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋន្ទាយននៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ត្រូវអត្យាភក្កុន្ត ជា
 បច្ច័យ នៃអនាគតវិញ្ញាណ ខ្ញុំវិចិត្តវិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ មុត្វេនិវ-
 សានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ ធីន្តអនាគតសញ្ញាណ ដោយ
 អាម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២៧២) អព្យាករណ៍ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ សេត្វា ផលំ បច្ឆេត្តន្តិ
 ធិត្វាមំ បច្ឆេត្តន្តិ ធិត្វាមំ តោត្រកុស្ស វេរោធស្ស
 មត្តស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ សេត្វា វា
 បុត្តដ្ឋនា វា បត្តំ អធិច្ឆតោ ធុត្តតោ អធិត្តតោ វិបស្សន្តិ
 សោតំ . . . យាទំ ជីវ្ហំ កាយំ ភូមេ សន្នេ តទ្ធ វសេ
 វោដ្ឋទ្ធ វត្តំ . . . វិចារាព្យាករណ តតិវិយាព្យាករណ
 ទទ្ធ អធិច្ឆតោ ធុត្តតោ អធិត្តតោ វិបស្សន្តិ ធិត្វាមំ
 បច្ឆេត្តន្តិ វិបស្សន្តិ ធិត្វាយ សោតយាតុយា សម្ពំ
 សុណន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ វិចារាព្យាករណតតិវិ-
 យាព្យាករណតតិសមម្ពិស្ស វិត្តំ វោធិ អព្យាករណ
 ទទ្ធ វត្តិវិចារាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុត្តេ-
 ធិវិសាធុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អ-
 រម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ ។

(២៧៣) អព្យាករណ៍ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ បត្តំ អស្សាទេវិ អភិ-
 ធិត្តនំ តំ អារត្ត វាតា ធុប្បដ្ឋនំ ធិត្តិ ធុប្បដ្ឋនំ វិចិ-
 តិវិចារា ធុប្បដ្ឋនំ ធុប្បដ្ឋនំ ធុប្បដ្ឋនំ ធុប្បដ្ឋនំ ធុប្បដ្ឋនំ
 សោតំ . . . យាទំ ជីវ្ហំ កាយំ ភូមេ សន្នេ តទ្ធ

(២៧៤) អព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ វៃកុសលធម៌ ដោយអារម្ម-
 ណប្បដ្ឋយ គឺ ពួកសត្វបុគ្គល គឺចារណាផល គឺចារណាព្រះឱត្តាន
 ព្រះឱត្តាន ជាបច្ច័យ វៃតោត្រកុ វេរោធនៈ និងមត្ត ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ
 ពួកសត្វបុគ្គលក្តី ពួកបុត្តនក្តី ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំចក្ក ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហេតុ . . . យានៈ ជីវ្ហំ កាយ ពួករូប ពួក
 សំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . . ឃើញច្បាស់
 ខ្ញុំពួកវិចារាព្យាករណក្នុង និងពួកវិយាព្យាករណក្នុង ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ក ពួសំឡេង ដោយទិព្វសោត-
 ពាក្យ ដឹងខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយវិចារាព្យាករណក្នុង និងវិ-
 យាព្យាករណក្នុង ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកអព្យាករណក្នុង ជាបច្ច័យ
 វៃវត្តិវិចារាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និង
 អនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

(២៧៥) អព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធម៌ ដោយអារម្ម-
 ណប្បដ្ឋយ គឺ (បុគ្គល) ក្រេតអរ កែរាយ និងចក្ក រាគៈ កើតឡើង
 ព្រោះប្រាណចក្កនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិញ កើតឡើង ទទ្ធច្ចៈ
 កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គល) ក្រេតអរ កែរាយ និង
 សោតៈ . . . យានៈ ជីវ្ហំ កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន

អភិធម្មបទិកា អនុលោមនិកាយ្យដ្ឋានំ

វាសេ ដោធូឡេ វត្ថុំ . . . វិចារាតាព្យាគរេត តិវិយាព្យា-
គរេត ខន្ធ អស្សនេតិ អភិទន្ធាតិ តំ អាវត្ត វាតា
ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ
ឧប្បជ្ជតិ នោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៧៦] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ សហដា-
តាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ នាធំ ទត្វា សីលំ សមា-
ទយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ
បុព្វេ សុចិណ្ណាធំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ ឈានា វុដ្ឋ-
ហិត្វា ឈានំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ សេត្វា តោត្រកុំ
កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ វោនាធំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ
សេត្វា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ ។
សហដាតាធិបតិ កុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
ទត្វាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៧] កុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ នាធំ ទត្វា
សីលំ សមាទយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា
អស្សនេតិ អភិទន្ធាតិ តំ កុំ កត្វា វាតា ឧប្បជ្ជតិ

ត្នកវាសេ ត្នកវោធម្មោ វត្ថុំ . . . ម្ហិវិក្រមាប្បវេត្តន្ត ធិនំ ភ្នកតិយាត្យា-
គត្តន្ធ វាតា កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធតែនោះ ធិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា
កើតឡើង ឧទ្ធច្ចំ កើតឡើង រោមទស្ស កើតឡើង ។

[២៧៦] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ ធិនំសហដាតាធិបតិ ។ អាម្មណា-
ធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន ក្សេម្សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសល
នោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើត្នកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់
សម្បូរហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ចេញចាក
ឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ត្នកវេត្តកុសល
ធ្វើតោត្រកុ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើវោធានៈ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុង
ចិត្ត) ហើយពិចារណា ត្នកវេត្តកុសល ចេញចាកមត្ត ធ្វើមត្ត ឲ្យធ្ងន់
(ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ។ ធិនំសហដាតាធិបតិ គឺ កុសលាធិ-
បតិធមិ ជាបច្ច័យ នៃត្នកវេត្តកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យខាន ក្សេម្សីល
ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេកអរ
រីករាយ វាតា កើតឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)

ជំងឺ ឧប្បជ្ឈតិ ឬ ឲ្យ សុវណ្ណានិ កុំ កត្វា វាស្សា-
 ទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា វាសា ឧប្បជ្ឈតិ ជំងឺ
 ឧប្បជ្ឈតិ ឈាជា វុដ្ឋហិត្វា ឈាជំ កុំ កត្វា អស្សា-
 ទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា វាសា ឧប្បជ្ឈតិ ជំងឺ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៧៨) កុសលោ ធម្មោ អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជា-
 តាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរហា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា
 បង្កំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ ។ សហជាតាធិបតិ កុស-
 លាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អត្យា-
 កតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតាធិបតិ កុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៩) អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ វាតំ កុំ កត្វា
 អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា វាសា ឧប្បជ្ឈតិ

ជំងឺ កើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើពួកកុសល វៃ ខ្ពស់ រាប់សិប្បហើយ ក្នុង
 កាលមុន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង
 ព្រោះធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ជំងឺ កើតឡើង (បុគ្គល) ចេញ
 ចាកឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
 កើតឡើង ព្រោះធ្វើឈាននោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ជំងឺ កើតឡើង ។

(២៨០) កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអត្យាកតធមិ ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម-
 ណាធិបតិ គឺ ព្រះអាចារ្យ ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)
 ហើយពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ កុសលាធិបតិធមិ ជាបច្ច័យ
 វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ កុសលធមិ ជាបច្ច័យ
 វៃកុសលធមិ និងអត្យាកតធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាតាធិបតិ គឺ កុសលាធិបតិធមិ ជាបច្ច័យ វៃពួកសម្បយុត្តកត្តន្ត និង
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៨១) អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម-
 ណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ធ្វើរាគៈ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេក
 អរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើរាគៈនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)

ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ កុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិបត្តិ
តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហ-
ជាតាធិបតិ អកុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ ខន្ធាធំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០០] អកុសលា ធម្មោ អព្យាកតស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ
អកុសលាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋាធាធំ រូបាធំ អធិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៥០១] អកុសលា ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតាធិបតិ អកុសលាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ
ខន្ធាធំ ចិត្តសមុដ្ឋាធាធាន្យ រូបាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥០២] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជា-
តាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរហា ផលំ កុំ
កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ទិដ្ឋាធំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ

ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើទិដ្ឋិ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយគ្រេកអរ
រីករាយ រតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើទិដ្ឋិនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ
កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អកុសលាធិបតិធមិ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០០] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អកុសលាធិបតិធមិ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០១] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ និងអព្យាកតធមិ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អកុសលាធិបតិធមិ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ ។

[៥០២] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។
អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរហន្ត ធ្វើផល ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយ
ពិចារណា ធ្វើព្រះខិត្តាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា

និព្វានំ ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
សហជាតាធិបតិ វិបាកាព្យាករតា ករិយាព្យាករតា
អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ និគ្គសមុដ្ឋានានព្យ
រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥០៣] អព្យាករតា ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្ពណាធិបតិ សេត្វា
ដលំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្កន្តំ និព្វានំ កុំ កត្វា
បច្ចវេក្កន្តំ និព្វានំ គោត្រកុស្ស វេណានស្ស បត្តស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥០៤] អព្យាករតា ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្ពណាធិបតិ ចក្កុំ កុំ
កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្គតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ
ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ... យានំ ជិវ្ហំ កាយំ
រូបេ សន្នេ កន្ធូ រសេ ដោដ្ឋិទ្វេ វត្ថុំ ... វិបាកាព្យាករ-
តេ ករិយាព្យាករតេ ខន្ធូ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិ-
ទទ្គតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៥០៥] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បរិមា បរិមា កុសលា
ខតា បចិមាធំ បចិមាធំ កុសលានំ ខន្ធានំ

ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយធម៌បតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិ-
បតិ គឺ វិបាកាព្យាករតាធិបតិក្តិ ករិយាព្យាករតាធិបតិក្តិ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកុទ្ធ និងពួកចិត្តសម្ពុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៣] អព្យាករតមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពណាធិបតិ គឺ ពួកសេត្តបុគ្គល ធ្វើផល ឲ្យធ្ងន់
(ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយ
ពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុ វេណានៈ និងមគ្គ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៤] អព្យាករតមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើចក្ក ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុង
ចិត្ត) ហើយគ្រេកអរ រីករាយ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើវត្ថុនោះ ឲ្យ
ធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល ធ្វើ) សោតៈ ... យានៈ ជិវ្ហំ
កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ ... ធ្វើ
ឲ្យវិបាកាព្យាករតុទ្ធនិករិយាព្យាករតុទ្ធានំឡាយ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)
ហើយគ្រេកអរ រីករាយ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើវត្ថុនោះ ឲ្យធ្ងន់
(ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[៥០៥] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយអនន្តរប្ប-
ច្ច័យ គឺ ពួកកុសលកុទ្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលកុទ្ធ ក្រោយៗ

អនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន បច្ចុយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស
អនុលោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ មត្តស្ស វេទានំ
មត្តស្ស អនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន បច្ចុយោ ។

(៥០៦) កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន បច្ចុយោ កុសលំ វុដ្ឋានស្ស មត្តោ
ផលស្ស សេត្តានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និ-
រោតា វុដ្ឋហន្តស្ស រេវសញ្ញា ពាសញ្ញាយ តទកុសលំ
ផលសមាបត្តិយា អនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន បច្ចុយោ ។

(៥០៧) អកុសលោ ធម្មោ អកុសល ប្ប ធម្មស្ស
អនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា អកុសលា
ទទ្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អកុសលានំ ទទ្ធានំ អនុវិ-
ញ្ញាប្បដ្ឋាន បច្ចុយោ ។

(៥០៨) អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
ធម្មស្ស អនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន បច្ចុយោ អកុសលំ វុដ្ឋា-
នស្ស អនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន បច្ចុយោ ។

(៥០៩) អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
ធម្មស្ស អនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន បច្ចុយោ បុរិមា
បុរិមា វិចារា ព្យាកតា កិរិយា ព្យាកតា ទទ្ធា

ដោយអនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម
(ជាបច្ច័យ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត វេទានៈ ជាបច្ច័យ
នៃមត្ត ដោយអនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន ។

(៥០៦) កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយអនុវិ-
ញ្ញាប្បដ្ឋាន គឺ កុសល^(១) (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋាន^(២) មត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃ
ផល អនុលោម របស់ពួកសេត្តបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ^(៣)
រេវសញ្ញា ពាសញ្ញាយ តទកុសល របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកខំរោត
ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ^(៤) ដោយអនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន ។

(៥០៧) អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអនុវិ-
ញ្ញាប្បដ្ឋាន គឺ ពួកអកុសលទុក្ខ មុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុសលទុក្ខ
ក្រោយៗ ដោយអនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន ។

(៥០៨) អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយអនុវិ-
ញ្ញាប្បដ្ឋាន គឺ អកុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន ។

(៥០៩) អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយ
អនុវិញ្ញាប្បដ្ឋាន គឺ ពួកវិចារា ព្យាកតទុក្ខ ពួកកិរិយា ព្យាកតទុក្ខ មុនៗ

១- បានដល់កុសល ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងភូមិ ៣ ។ ២- បានដល់វិចារា ប្រព្រឹត្តទៅ
ក្នុងភូមិ ៣ ។ ៣- បានដល់ការសម្រេចសេចក្តីផល សកទាមាទិផល អនាមាទិផល ។
៤- បានដល់ការសម្រេចអនាមាទិផល ។ អង្គកថា ។

បច្ឆិមា បច្ឆិមា វិចារា កាត្យាភក្កតា ភិវិយោ កាត្យាភក្កតា-
នំ ខត្តានំ អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ កវដ្តំ អាវដ្ឋបាយ
ភិវិយំ វុដ្ឋានស្ស អរហនោ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិ-
យា វិភេទា វុដ្ឋហន្តស្ស ខេសញ្ញា ធាសញ្ញាយ តទក្កិ-
វិយំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥០០] អត្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ អាវដ្ឋបាយ កុសលានំ ខត្តានំ
អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥០១] អត្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ អាវដ្ឋបាយ អកុសលានំ
ខត្តានំ អនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥០២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា
ខត្តា បច្ឆិមា បច្ឆិមា កុសលានំ ខត្តានំ សម-
នន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស
អនុលោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ មត្តស្ស វេទានំ
មត្តស្ស សមនន្តរាប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

ជាប់ជួយ នៃតួកវិមា កាត្យាភក្កត្ថន្ត ខិដ្ឋិកវិយោ កាត្យាភក្កត្ថន្ត ក្រោយ ៗ
ដោយអនន្តរាប្បច្ឆយេន កវដ្តៈ (ជាប់ជួយ) នៃអាវដ្ឋបាយ ភិវិយា (ជាប់ជួយ)
នៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត (ជាប់ជួយ) នៃផលសមាបត្តិ
ខេសញ្ញា ធាសញ្ញា តទក្កិវិយា របស់បុគ្គល កាលពេញ វិភេទវិបាក
ជាប់ជួយ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរាប្បច្ឆយេន ។

[៥០០] អត្យាកតធមិ ជាប់ជួយ នៃកុសលធមិ ដោយអនន្តរ-
ាប្បច្ឆយេន គឺ អាវដ្ឋបាយ ជាប់ជួយ នៃតួកុសលក្កន្ត ដោយអនន្តរាប្បច្ឆយេន ។

[៥០១] អត្យាកតធមិ ជាប់ជួយ នៃអកុសលធមិ ដោយអនន្ត-
រាប្បច្ឆយេន គឺ អាវដ្ឋបាយ ជាប់ជួយ នៃតួកកុសលក្កន្ត ដោយអនន្ត-
រាប្បច្ឆយេន ។

[៥០២] កុសលធមិ ជាប់ជួយ នៃកុសលធមិ ដោយសមនន្តរ-
ាប្បច្ឆយេន គឺ តួកកុសលក្កន្ត មុន ៗ ជាប់ជួយ នៃតួកកុសលក្កន្ត ក្រោយ ៗ
ដោយសមនន្តរាប្បច្ឆយេន អនុលោម (ជាប់ជួយ) នៃតោត្រកុ អនុលោម
(ជាប់ជួយ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាប់ជួយ) នៃមត្ត វេទានៈ ជាប់ជួយ
នៃមត្ត ដោយសមនន្តរាប្បច្ឆយេន ។

[៥០៧] ឥតុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ឥតុសលំ វុដ្ឋានស្ស មត្តោ
ផលស្ស សេត្តានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា ធិ-
រោតា វុដ្ឋហន្តស្ស ទេវសញ្ញា ជាសញ្ញាយននឥតុសលំ
ផលសមាបត្តិយា សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥០៨] អឥតុសលោ ធម្មោ អឥតុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ បុរិមា បុរិមា អឥតុសលា
ខន្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា អឥតុសលានំ ខន្ធានំ សម-
នន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥០៩] អឥតុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ អឥតុសលំ វុដ្ឋានស្ស
សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥១០] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ បុរិមា បុរិមា វិហាកា-
ព្យាកតា កិរិយាព្យាកតា ខន្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា
វិហាកាព្យាកតានំ កិរិយាព្យាកតានំ ខន្ធានំ សម-
នន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ កវន្តំ អាវជ្ជបាយ កិរិយំ
វុដ្ឋានស្ស អរហតោ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា

[៥១១] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយសម-
នន្តរវ្យច្ឆ័យ គឺ កុសល (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល
អនុលោម របស់ពួកសេតុប្បត្តល (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ ទេវសញ្ញា-
នាសញ្ញាយនឥតុសល របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកនិរោធ ជាបច្ច័យ
នៃផលសមាបត្តិ ដោយសមនន្តរវ្យច្ឆ័យ ។

[៥១២] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយសម-
នន្តរវ្យច្ឆ័យ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធមុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអកុស-
លក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយសមនន្តរវ្យច្ឆ័យ ។

[៥១៣] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយសម-
នន្តរវ្យច្ឆ័យ គឺ អកុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយសមនន្តរវ្យច្ឆ័យ ។

[៥១៤] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយសម-
នន្តរវ្យច្ឆ័យ គឺ ពួកវិហាកាព្យាកតក្ខន្ធគឺ ពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធគឺ មុនៗ ជា
បច្ច័យ នៃពួកវិហាកាព្យាកតក្ខន្ធ និងពួកកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយ
សមនន្តរវ្យច្ឆ័យ កវន្តៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអាវជ្ជនា កិរិយា (ជាបច្ច័យ)
នៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ

នឹងរោង វិជ្ជាបន្តិកស្ស លេខសង្ខារនាសង្ខារយន្តនតិវិលំ
នេវសមាបត្តិយា សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នេវសង្ខារនាសង្ខារយន្តនតិវិលំ លេខសង្ខារ
នាសង្ខារយន្តនតិវិលំ លេខសង្ខារនាសង្ខារយន្តនតិវិលំ
នេវសមាបត្តិយា សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៣] អព្យាករតា ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវដ្ឋនា កុសលានំ
ទន្ធានំ សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៣] អព្យាករតា ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវដ្ឋនា កុសលានំ
ទន្ធានំ សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៤] អព្យាករតា ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវដ្ឋនា កុសលានំ
ទន្ធានំ សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៤] អព្យាករតា ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវដ្ឋនា កុសលានំ
ទន្ធានំ សមនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៥] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ
ទន្ធានំ តិណ្ណានំ ទន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តយោ ទន្ធា ឯកស្ស ទន្ធាស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទេ ទន្ធា ទ្ធិនំ ទន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥១៥] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឯកោ
ទន្ធានំ តិណ្ណានំ ទន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តយោ ទន្ធា ឯកស្ស ទន្ធាស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទេ ទន្ធា ទ្ធិនំ ទន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥២០] កុសលោ ធម្មោ អព្យាករតស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ទន្ធា ចិត្ត-
បម្មដ្ឋានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២០] កុសលោ ធម្មោ អព្យាករតស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ទន្ធា ចិត្ត-
បម្មដ្ឋានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២១] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-
 កតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
 កុសលោ ឋិតោ ទេវោ តិស្តាន្តំ ខន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 បាទេវា រូបាទំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តយោ
 ទេវោ ឋិតស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាបាទេវា រូបាទំ ស-
 ហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទេ ទេវោ ទិដ្ឋំ ខន្ធនំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាបាទេវា រូបាទំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អកុសលោ ឋិតោ ទេវោ
 តិស្តាន្តំ ខន្ធនំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តយោ
 ទេវោ ឋិតស្ស ខន្ធស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
 ទេ ទេវោ ទិដ្ឋំ ខន្ធនំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៣] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អកុសលោ ទេវោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៤] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
 អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-
 យោ អកុសលោ ឋិតោ ទេវោ តិស្តាន្តំ ខន្ធនំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាបាទេវា រូបាទំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ

[៥២១] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃកុសលធមិ បិដអព្យាកតធមិ
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន គី កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធទ វិដក្ខត
 ចិត្តសមុដ្ឋាទេវេ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធទ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធទ វិដ
 ក្ខតចិត្តសមុដ្ឋាទេវេ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធទ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធទ
 វិដក្ខតចិត្តសមុដ្ឋាទេវេ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២២] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ ដោយសហ-
 ជាតប្បដ្ឋយេន គី អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធទ ដោយសហជា-
 តប្បដ្ឋយេន ខន្ធទ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធទ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធទ
 ជាបច្ច័យ វៃខន្ធទ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៣] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអព្យាកតធមិ ដោយ
 សហជាតប្បដ្ឋយេន គី ក្ខតអកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ វៃក្ខតចិត្តសមុដ្ឋាទេវេ
 ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៤] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ វិដ
 អព្យាកតធមិ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន គី អកុសលក្ខន្ធទ ជា
 បច្ច័យ វៃខន្ធទ វិដក្ខតចិត្តសមុដ្ឋាទេវេ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ
រូចានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ រូចានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ ។

[៥២៥] អព្យាករោ ចន្នោ អព្យាករស្ស ចម្មស្ស
សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ វិចារាព្យាករោ កិរិ-
យាព្យាករោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានា នក្ខ រូចានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ
រូចានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ រូចានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ បដិសន្ធិកុណោ វិចារាព្យាករោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ សហជា-
តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស
កដត្តា ច រូចានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ខន្ធា
ទ្ធិដ្ឋំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ ខន្ធា វត្តស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
វត្ត ខន្ធានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ឯកំ មហាក្ខតំ
តិណ្ណាដ្ឋំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ

ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ខន្ធាចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ ដោយសហជា-
តប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ខន្ធាចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ ដោយ
សហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៥] អព្យាករណិ ជាបច្ច័យ វៃអព្យាករណិ ដោយសហ-
ជាតប្បដ្ឋយេន គី វិចារាព្យាករណិ គី វិចារាព្យាករណិ ជាបច្ច័យ
វៃខន្ធា ខន្ធាចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធា
ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ខន្ធាចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន
ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ខន្ធាចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ ដោយសហជាត-
ប្បដ្ឋយេន កដត្តា វៃបដិសន្ធិ វិចារាព្យាករណិ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា
ខន្ធាចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា
ខន្ធាចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា
ខន្ធាចិត្តសមុដ្ឋានា នក្ខ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ត្ថកខន្ធា ជាបច្ច័យ វៃវត្ត
ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន វត្ត ជាបច្ច័យ វៃត្ថកខន្ធា ដោយសហជាតប្ប-
ដ្ឋយេន មហាក្ខត ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន

តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ
 មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា
 ធិត្តសមុដ្ឋានំ រូតានំ កដត្តារូតានំ ឧតានារូតានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិរំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 តិណ្ណិន្នំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា ឧតានារូតានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារសមុដ្ឋានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ តិណ្ណិន្នំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ
 មហាក្ខតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហា-
 ក្ខតា ឧតានារូតានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណិន្នំ មហាក្ខតានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា
 ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

មហាក្ខត ព ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហា-
 ក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកមហា-
 ក្ខត ជាបច្ច័យ វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូ ពួកកដត្តារូ ទិន្នពួកឧបាទា-
 រូ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យ វៃ
 មហាក្ខត ព ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ព ជាបច្ច័យ វៃ
 មហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វៃ
 មហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ វៃ
 ពួកឧបាទារូ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ដែលជាអា-
 ហារសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ វៃពួកមហាក្ខត ព ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 មហាក្ខត ព ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហា-
 ក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត
 ជាបច្ច័យ វៃពួកឧបាទារូ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ដែល
 ជាឧត្តសមុដ្ឋាន ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ព ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 មហាក្ខត ព ជាបច្ច័យ វៃមហាក្ខត ១ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្ទំ មហាក្ខតានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ មហាក្ខតា ឧបាទាន្ធានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណាន្ទំ
មហាក្ខតានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តាយា
មហាក្ខតា ឯកស្សំ មហាក្ខតស្សំ សហជាតប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្ទំ មហាក្ខតានំ សហ-
ជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ មហាក្ខតា កសត្តាន្ធានំ
ឧបាទាន្ធានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៦] កុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
កុសលា ទន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូទានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៧] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
អកុសលា ទន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូទានំ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[៥២៨] កុសលោ ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ កុសលោ ឯកោ
ទន្ធា តិណ្ណាន្ទំ ទន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ

មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ពួក
មហាក្ខត ជាបច្ច័យ ខៃពួកទុបាទារូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន មហា-
ក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ៣ ដោយសហ-
ជាតប្បដ្ឋយេន មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ១ ដោយសហ-
ជាតប្បដ្ឋយេន មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ២ ដោយសហជា-
តប្បដ្ឋយេន ពួកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ ខៃពួកកដត្តារូប និងពួកទុបាទារូប
ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៦] កុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកត-
ធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន គឺ ពួកកុសលក្ខន្តក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជា
បច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៧] អកុសលធម៌ក្តី អព្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកត-
ធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន គឺ ពួកអកុសលក្ខន្តក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជា
បច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៨] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធម៌ ដោយអញ្ញមញ្ញ-
ប្បដ្ឋយេន គឺ កុសលក្ខន្ត ១ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ត ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន

តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ ។

[៥២៧] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឯកោ ខន្ធោ
តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តយោ
ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥២៨] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិបាកាព្យាកតោ កិរិ-
យាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញ-
ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស អញ្ញ-
មញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញ-
មញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុលោ វិបាកាព្យា-
កតោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញ-
មញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស
វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា
ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ

ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធល ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធល ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៧] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បដ្ឋយេន គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត ដោយអញ្ញមញ្ញ-
ប្បដ្ឋយេន ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធល
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៨] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បដ្ឋយេន គឺ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទ ក្តី ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធត ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយ
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន
កុលោនៃបដិសន្ធិ វិបាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត និរត្តិ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ និរត្តិ ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល និរត្តិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន

ខន្ធ វត្តស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ត ខន្ធនំ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្តំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ
 មហាក្ខតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 មហាក្ខតា វត្តស្ស មហាក្ខតស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ទុក្ខសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ វត្តំ មហាក្ខតំ
 តិណ្ណន្នំ មហាក្ខតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ មហាក្ខតា វត្តស្ស មហាក្ខតស្ស អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខ-
 តានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ភូគខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវត្ត ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃ
 ភូគខន្ធ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣
 ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយ
 អនាមតាប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយអនាមតា-
 ប្បច្ច័យ ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ទុក្ខសមុដ្ឋានំ . . . មហា-
 ក្ខត ១ របស់ភូគអសញ្ញាសត្ត ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយអនាមតា-
 ប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ
 មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ ដោយអនាមតាប្បច្ច័យ ។

[៥៣០] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ វត្តោ ខន្ធនំ
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 ខន្ធ វត្តស្ស ខន្ធស្ស និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធ ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣១] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ នៃ កុសលភូគខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធនំ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 ខន្ធនំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធនំ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធនំ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធនំ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣២] ភកុសលោ ធម្មោ អភ្សាកតស្ស ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ភកុសលា ខន្ធា ចិត្តស-
មុដ្ឋាធានំ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥៣៣] ភកុសលោ ធម្មោ ភកុសលស្ស ច
អភ្សាកតស្ស ច ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
ភកុសលោ វិភោ ខន្ធា តិណ្ណានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
ធានត្វ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ តយោ ខន្ធា
វិភស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាធានត្វ រូចានំ និស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិនំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
មុដ្ឋាធានត្វ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥៣៤] អភកុសលោ ធម្មោ អភកុសលស្ស ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អភកុសលោ វិភោ ខន្ធា
តិណ្ណានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ តយោ
ខន្ធា វិភស្ស ខន្ធស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិនំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥៣៥] អភកុសលោ ធម្មោ អភ្សាកតស្ស ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អភកុសលា ខន្ធា^(១)
ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

១ ឧ. អកុសលោ ធម្មោ វិណ្ណានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានត្វ . . . ។

[៥៣២] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអភ្សាកតធមិ ដោយនិស្ស-
យប្បច្ច័យ គឺ ត្អកកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៣] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ នៃអភ្សាកត-
ធមិ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ
និងត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធភ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធទ និងត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធល និងត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៤] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ដោយនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ខន្ធភ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធល
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៥] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអភ្សាកតធមិ ដោយនិស្ស-
យប្បច្ច័យ គឺ ត្អកអកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃត្អកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៣២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
 អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ជំស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិក្ខុ-
 សមុដ្ឋានានក្ស រូទានំ ជំស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិក្ខុសមុដ្ឋានានក្ស
 រូទានំ ជំស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋំ
 ខន្ធានំ ចិក្ខុសមុដ្ឋានានក្ស រូទានំ ជំស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៣៧] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
 ជំស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារាកាព្យាកតោ កំរិយា-
 ព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិក្ខុសមុដ្ឋា-
 នានក្ស រូទានំ ជំស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
 ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិក្ខុសមុដ្ឋានានក្ស រូទានំ ជំស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិក្ខុស-
 មុដ្ឋានានក្ស រូទានំ ជំស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្ធិត្តលោ វិចារាកាព្យាកតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ
 ខន្ធានំ កតត្តា ច រូទានំ ជំស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស កតត្តា ច រូទានំ
 ជំស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋំ ខន្ធានំ

[២៣៦] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ នឹងអព្យា-
 កតធមិ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា
 នឹងពួកចិក្ខុសមុដ្ឋានក្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធា ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធទ នឹងពួកចិក្ខុសមុដ្ឋានក្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធល នឹងពួកចិក្ខុសមុដ្ឋានក្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៣៧] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយ
 និស្សយប្បច្ច័យ គឺ វិចារាកាព្យាកតក្ខន្ធទក្តី កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធទក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធា នឹងពួកចិក្ខុសមុដ្ឋានក្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធា
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ នឹងពួកចិក្ខុសមុដ្ឋានក្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល នឹងពួកចិក្ខុសមុដ្ឋានក្ស ដោយនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិចារាកាព្យាកតក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា
 នឹងពួកកតត្តាក្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ
 នឹងពួកកតត្តាក្ស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល

កតដន្តា ច រូបាធំ និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ ឃ
 វត្តស្ស និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វត្ត ១ រូបាធំ និស្ស-
 យប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វត្តំ មហាក្ខតំ វិណ្ឌន្នំ មហា-
 គូតាធំ និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា
 វតស្ស មហាក្ខតស្ស និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វិដ្ឋំ មហាក្ខតាធំ និស្សយប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ មហាក្ខតា វិគ្គុសមុដ្ឋានានព្វ រូបាធំ កតដន្តា-
 រូបាធំ ឧបាទារូបាធំ និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
 អសញ្ញាសន្តានំ វត្តំ មហាក្ខតំ វិណ្ឌន្នំ មហាក្ខតាធំ
 និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា
 វតស្ស មហាក្ខតស្ស និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្វិដ្ឋំ មហាក្ខតាធំ និស្សយប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ មហាក្ខតា កតដន្តារូបាធំ ឧបាទារូបាធំ និស្ស-
 យប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ចត្វាយតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស
 និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សោតាយតនំ . . .
 យាយតនំ . . . ជីក្កយតនំ . . . កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ

និកត្តកកដន្តារូប ដោយនិស្សយប្បដ្ឋយេន ត្ថកខន្ធ ជាបច្ច័យ វត្ត
 ដោយនិស្សយប្បដ្ឋយេន វត្ត ជាបច្ច័យ វិនិកតខន្ធ ដោយនិស្សយ-
 ប្បដ្ឋយេន មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ វិនិមហាក្ខត ៣ ដោយនិស្សយប្បដ្ឋយេន
 មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ វិនិមហាក្ខត ១ ដោយនិស្សយប្បដ្ឋយេន មហា-
 ក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វិនិមហាក្ខត ២ ដោយនិស្សយប្បដ្ឋយេន ត្ថកមហាក្ខត
 ជាបច្ច័យ វិនិកតវិគ្គុសមុដ្ឋានរូប ត្ថកកដន្តារូប និកត្តកឧបាទារូប ដោយ
 និស្សយប្បដ្ឋយេន ពាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
 មហាក្ខត ១ របស់ត្ថកអសញ្ញាសន្តានំ ជាបច្ច័យ វិនិមហាក្ខត ៣ ដោយ
 និស្សយប្បដ្ឋយេន មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ វិនិមហាក្ខត ១ ដោយនិស្សយ-
 ប្បដ្ឋយេន មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ វិនិមហាក្ខត ២ ដោយនិស្សយប្បដ្ឋយេន
 ត្ថកមហាក្ខត ជាបច្ច័យ វិនិកតកដន្តារូប និកត្តកឧបាទារូប ដោយ
 និស្សយប្បដ្ឋយេន ចត្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ វិនិកតវិញ្ញាណ ដោយនិស្ស-
 យប្បដ្ឋយេន សោតាយតនៈ . . . យាយតនៈ . . . ជីក្កយតនៈ
 . . . កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ វិនិកាយវិញ្ញាណ ដោយនិស្សយប្បដ្ឋយេន

វត្ថុ វិទា ភាព្យាករណ៍ វិទា ភាព្យាករណ៍ មួយ វិ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៥] អព្យាករណ៍ ធម្មា កុសលស្ម ធម្មស្ម
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ កុសលា វិ មួយ វិ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៦] អព្យាករណ៍ ធម្មា អកុសលស្ម ធម្មស្ម
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អកុសលា វិ មួយ វិ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៧] កុសលោ ច អព្យាករណ៍ ច ធម្មា កុស-
លស្ម ធម្មស្ម និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ
ឯកោ មួយ វិ វត្ថុ ច វត្ថុ វិ មួយ វិ និស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មួយ វិ វត្ថុ ច ឯកស្ម
មួយ វិ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មួយ វិ វត្ថុ
ច វត្ថុ វិ មួយ វិ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៨] កុសលោ ច អព្យាករណ៍ ច ធម្មា
អព្យាករណ៍ ធម្មស្ម និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលា មួយ វិ មហាក្កតា ច វត្ថុសមុដ្ឋានា វិ មួយ វិ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកវិហារព្យាករណ៍ ធម្មតិកវិហារព្យាករណ៍ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៩] អព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកកុសលក្ខន្ធ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤០] អព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកអកុសលក្ខន្ធ ដោយនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[៥៤១] កុសលធម៌ក្តី អព្យាករណ៍ក្តី ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ ខែខ្លួន
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខ្លួនក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ ខែខ្លួន ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ខ្លួនក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ ខែខ្លួន ដោយនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[៥៤២] កុសលធម៌ក្តី អព្យាករណ៍ក្តី ជាបច្ច័យ ខែអព្យាករណ៍
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកកុសលក្ខន្ធក្តី ត្ថកមហាក្កតក្តី ជាបច្ច័យ
ខែត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបដិពេ អនុណេយ្យកម្មដ្ឋានំ

[៥២២] អកុសលោ ច អព្យាករោ ច ធម្មា
 អកុសលស្ស ធម្មស្ស និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលោ ឯតោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ
 និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា
 ច វត្ថុ ច ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៣] អកុសលោ ច អព្យាករោ ច ធម្មា
 អព្យាករស្ស ធម្មស្ស និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អកុសលា ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 ខន្ធានំ និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៤] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វបនិស្សយោ ។ ការម្មណ្ឌប-
 និស្សយោ នានំ ធន្ា សីលំ សមាទយេត្វា ទុច្ឆោសថ-
 កម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បុត្រេ សុចិណ្ណានិ
 ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ណាមា វុដ្ឋហិត្វា ណានំ ករុំ
 កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេត្វា តោត្រុតុំ ករុំ កត្វា បច្ច-
 វេក្ខតិ វេនានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេត្វា

[៥២៥] អកុសលធម៌ក្តិ អព្យាករធម៌ក្តិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសល-
 ធម៌ ដោយនិស្សយេប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ក្តិ វត្ថុក្តិ ជាបច្ច័យ វៃ
 ខន្ធា ដោយនិស្សយេប្បច្ច័យ ខន្ធាក្តិ វត្ថុក្តិ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ខ
 ដោយនិស្សយេប្បច្ច័យ ខន្ធអក្តិ វត្ថុក្តិ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធអ ដោយ
 និស្សយេប្បច្ច័យ ។

[៥២៦] អកុសលធម៌ក្តិ អព្យាករធម៌ក្តិ ជាបច្ច័យ វៃអព្យាក-
 រធម៌ ដោយនិស្សយេប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធទក្តិ ពួកមហាក្ខតក្តិ
 ជាបច្ច័យ វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយេប្បច្ច័យ ។

[៥២៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ វៃកុសលធម៌ ដោយឧបនិស្ស-
 យេប្បច្ច័យ បាទដល់ ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ និងបកត្វ-
 និស្សយោ ។ ការម្មណ្ឌបនិស្សយោ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យខាន ក្បាលសីល
 ធ្វើទុច្ឆោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារ-
 ណា ធ្វើពួកកុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ហើយ
 ពិចារណា ចេញចាកឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយ
 ពិចារណា ពួកសេត្តបុគ្គល ធ្វើតាត្រកូ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារ-
 ណា ធ្វើវេទានៈ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ពួកសេត្តបុគ្គល

កុសលគ្គិហេ បញ្ញាវិហេ

មត្តា វុដ្ឋហិត្តា មត្តំ កវំ កត្តា បច្ចុវេក្ខន្តិ ។ អនន្តរុប-
 ជិស្សយោ បុរិមា បុរិមា កុសលា ខន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិ-
 មាធំ កុសលាធំ ខន្ធាធំ ឧបជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ អនុលោមំ គោត្រកុស្មំ អនុលោមំ វេទានស្ស
 គោត្រកុ មត្តស្ស វេទានំ មត្តស្ស ឧបជិស្សយប្បច្ចុ-
 យេន បច្ចុយោ ។ បកតុបជិស្សយោ សន្តំ ឧបជិ-
 ស្សយ នានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ
 ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 សីលំ . . . សុតំ . . . ចានំ . . . បញ្ញំ ឧបជិស្សយ
 នានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថកម្មំ
 ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចានោ . . . បញ្ញា សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចានស្ស បញ្ញាយ ឧបជិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បថេស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ
 បថេស្ស ឈានស្ស ឧបជិស្សយបរាធយេន បច្ចុយោ

ចេញពាក្យមត្ត ធ្វើមត្ត ឲ្យច្រមុះ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ។ អនន្ត-
 រុបជិស្សយ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធ
 ក្រោយៗ ដោយឧបជិស្សយប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុ
 អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ គោត្រកុ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត វេ-
 ទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដោយឧបជិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកតុបជិស្សយ
 គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ហើយឲ្យទាន ក្សេមសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម
 ធ្វើឈាន ឲ្យកើត ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើត ធ្វើមត្ត ឲ្យកើត ធ្វើអភិញ្ញា
 ឲ្យកើត ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើត សីល . . . សុតៈ . . . ចានៈ . . .
 អាស្រ័យបញ្ញា ហើយឲ្យទាន ក្សេមសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ធ្វើឈាន
 ឲ្យកើត ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើត ធ្វើមត្ត ឲ្យកើត ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើត ធ្វើ
 សមាបត្តិ ឲ្យកើត សទ្ធា . . . សីល សុតៈ ចានៈ . . . បញ្ញា ជា
 បច្ច័យ នៃសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចានៈ វិនិបញ្ញា ដោយឧបជិស្សយប្បច្ច័យ
 បរិកម្ម នៃបថេស្សន ជាបច្ច័យ នៃបថេស្សន ដោយឧបជិស្សយប្បច្ច័យ

ទុតិយេស្ស ឈានេស្ស បរិកេម្មំ ទុតិយេស្ស ឈានេស្ស
 ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចុយោ តតិយេស្ស ឈានេស្ស
 បរិកេម្មំ តតិយេស្ស ឈានេស្ស ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ចតុត្ថស្ស ឈានេស្ស បរិកេម្មំ ចតុត្ថស្ស
 ឈានេស្ស ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាគាសា-
 នញ្ញាយតនេស្ស បរិកេម្មំ អាគាសានញ្ញាយតនេស្ស
 ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វិញ្ញាណញ្ញាយតនេស្ស
 បរិកេម្មំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនេស្ស ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អាតិញ្ញាយតនេស្ស បរិកេម្មំ អាតិញ្ញាយ-
 តនេស្ស ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ទេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនេស្ស បរិកេម្មំ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយ-
 តនេស្ស ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បឋមំ ឈានំ
 ទុតិយេស្ស ឈានេស្ស ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ អាគាសានញ្ញាយតនេស្ស អា-
 គាសានញ្ញាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនេស្ស វិញ្ញាណ-
 ញ្ញាយតនំ អាតិញ្ញាយតនេស្ស អាតិញ្ញាយតនំ
 ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេស្ស ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ទិព្វស្ស ចតុត្ថស្ស បរិកេម្មំ ទិព្វស្ស ចតុត្ថស្ស

បរិកេម្មំ នៃទុតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃទុតិយជ្ឈាន ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បរិកេម្មំ នៃតតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃតតិយជ្ឈាន ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកេម្មំ នៃចតុត្ថជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃចតុត្ថជ្ឈាន
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកេម្មំ នៃអាគាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន ជា
 បច្ច័យ នៃអាគាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិ-
 កេម្មំ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកេម្មំ នៃអាតិញ្ញាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យ
 នៃអាតិញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកេម្មំ នៃទេវ-
 សញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បឋមជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃទុតិយជ្ឈាន ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ចតុត្ថជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃអាគាសានញ្ញា-
 យតនជ្ឈាន អាគាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនជ្ឈាន វិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃអាតិញ្ញាយ-
 តនជ្ឈាន អាតិញ្ញាយតនជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយត-
 នជ្ឈាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកេម្មំ នៃទិព្វចតុត្ថ ជាបច្ច័យ នៃទិព្វចតុត្ថ

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទិញាយ សោភណតុ-
 យា បរិកម្មំ ទិញាយ សោភណតុយា ឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ ឥន្ទ្រិ-
 វិជញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស បរិកម្មំ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស
 បរិកម្មំ យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អនាគតសញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ អនា-
 គតសញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទិក្ខុំ ធកុំ ទិញាយ សោភណតុយា ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទិញា សោភណតុ ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណំ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចេតោបរិយញ្ញាណំ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស

ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ទៃទិញសោភណតុ ជាបច្ច័យ ទៃទិញ-
 សោភណតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ទៃឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ ជា
 បច្ច័យ ទៃឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ទៃចេតោ-
 បរិយញ្ញាណ ជាបច្ច័យ ទៃចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បរិកម្ម ទៃបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ ទៃបុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ទៃយថាកម្មបកញ្ញាណ ជា
 បច្ច័យ ទៃយថាកម្មបកញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម ទៃ
 អនាគតសញ្ញាណ ជាបច្ច័យ ទៃអនាគតសញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ ទិក្ខុធកុំ ជាបច្ច័យ ទៃទិញសោភណតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 ទិញសោភណតុ ជាបច្ច័យ ទៃឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ ជាបច្ច័យ ទៃចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ចេតោបរិយញ្ញាណ ជាបច្ច័យ ទៃបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុព្វនិវាសានុស្សតិក្កាណា-
 ណំ យថា កម្មបតក្កាណា ស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ យថា កម្មបតក្កាណា អនាគតិសញ្ញាណា ស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បវេមស្ស មគ្គស្ស
 បរិកម្មំ បវេមស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទុតិយស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ ទុតិយស្ស មគ្គ-
 ស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តតិយស្ស មគ្គ-
 ស្ស បរិកម្មំ តតិយស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បវេមោ មត្តោ ទុតិ-
 យស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទុតិយោ
 មត្តោ តតិយស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ តតិបេរា មត្តោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តា មគ្គំ ឧបទិស្សយ អនុប្បដ្ឋិ
 សមាបត្តិ ឧប្បនេដ្ឋិ ឧប្បដ្ឋិ សមាបដ្ឋដ្ឋិ សង្ការ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ មត្តោ សេត្តានំ
 អត្ថប្បដិសម្ពិទាយ ធម្មប្បដិសម្ពិទាយ វិវត្តិប្បដិ-
 សម្ពិទាយ បដិកាណា ប្បដិសម្ពិទាយ វាចា វាចកោ-
 សល្លស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បុព្វនិវាសានុស្សតិក្កាណា ជាបច្ច័យ ខែយថា-
 កម្មបតក្កាណា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន យថា កម្មបតក្កាណា ជាបច្ច័យ
 ខែអនាគតិសញ្ញាណា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្ម ខែបវេមមគ្គ ជា
 បច្ច័យ ខែបវេមមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្ម ខែទុតិយមគ្គ ជា
 បច្ច័យ ខែទុតិយមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្ម ខែតតិយមគ្គ
 ជាបច្ច័យ ខែតតិយមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បរិកម្ម ខែចតុត្ថមគ្គ
 ជាបច្ច័យ ខែចតុត្ថមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បវេមមគ្គ ជាបច្ច័យ
 ខែទុតិយមគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ទុតិយមគ្គ ជាបច្ច័យ ខែតតិយ-
 មគ្គ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន តតិយមគ្គ ជាបច្ច័យ ខែចតុត្ថមគ្គ
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ត្ថិតិសេត្តបុគ្គល អាស្រ័យមគ្គ ធ្វើសមាបត្តិ
 ដែលទំនាក់ទំនង ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ពិចារណាយេញច្បាស់ ឲ្យក្លាកស្លាវ ថាមិនឡើង ជាទុក្ខ មិន
 មែនខ្លួន មគ្គ របស់ត្ថិតិសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ ខែអត្ថប្បដិសម្ពិទា
 ធម្មប្បដិសម្ពិទា វិវត្តិប្បដិសម្ពិទា បដិកាណា ប្បដិសម្ពិទា ខិតវាខា វាខា-
 កោសល្យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ។

[៥២៥] កុសលោ ធម្មោ អនុកុសលស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បត្តយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
 បកត្តបនិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ តានំ ធម្មា
 សីលំ សមាទយេត្តា ឧចោសថកម្មំ កត្តា តំ កុំ កត្តា
 អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្តា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បុត្រេ សុចិញ្ញានំ កុំ កត្តា អស្សាទេតិ
 អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្តា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 ណាណា វុដ្ឋហិត្តា ណាណំ កុំ កត្តា អស្សាទេតិ អភិ-
 ទទ្ទតិ តំ កុំ កត្តា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។
 បកត្តបនិស្សយោ សន្នំ ឧបនិស្សយេ ទានំ ជប្បេតិ
 ទិដ្ឋិ កណ្ណានិ សីលំ . . . សុតំ . . . ចាតំ . . . បញ្ញា
 ឧបនិស្សយេ វានំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណានិ សម្មា . . .
 សីលំ សុតំ ចាតោ . . . បញ្ញា វាគស្ស ទោសស្ស
 មោហស្ស វាទស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ ឧបនិស្ស-
 យប្បត្តយេន បច្ចុយោ ។

[៥២៦] កុសលោ ធម្មោ អនុកុសលស្ស ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បត្តយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត-
 រូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ អារម្មណ្ឌូបនិស្ស-
 យោ អរហោ មត្តា វុដ្ឋហិត្តា មត្តំ កុំ កត្តា បច្ចុវេត្តតិ ។

[៥២៥] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអកុសលធមិ ដោយឧប-
 និស្សយប្បត្តិយ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្សយ និងបកត្តបនិស្សយ ។
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន រក្សាសីល ធ្វើឧបាសមាធម្ម
 ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រួតពិនិត្យ រករយ រកៈ កើត
 ឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ធ្វើពួក
 កុសល ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត)
 ហើយត្រួតពិនិត្យ រករយ រកៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើកុសលនោះ
 ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ចេញចាកឈាន ធ្វើ
 ឈាន ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រួតពិនិត្យ រករយ រកៈ កើតឡើង
 ព្រោះធ្វើឈាននោះ ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯបកត្ត-
 បនិស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសត្វ ហើយដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ
 សីល . . . សុតៈ . . . ចាតៈ . . . អាស្រ័យបញ្ញា ហើយដំឡើងមានៈ
 ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សត្វ . . . សីល សុតៈ ចាតៈ . . . បញ្ញា ជាបច្ច័យ
 វៃរកៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បត្តិយ ។

[៥២៦] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ វៃអនុកុសលធមិ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បត្តិយ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ
 និងបកត្តបនិស្សយ ។ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយ គឺ ព្រះគោតម
 ចេញចាកមត្ត ធ្វើមត្ត ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ហើយតំចារណា ។

អនុទ្ធព្វបទំស្សីយោ កុសលំ វុច្ឆាទស្សី មន្តោ វេលស្សី
 វេលស្តានំ អនុលោមំ វេលសមាបន្តិយោ ធិរោតា
 វុច្ឆហទ្ធព្វស្សី វេលស្សី វេលស្សី វេលស្សី វេលស្សី វេលស្សី
 វេលសមាបន្តិយោ ឧបទំស្សីយោ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បតកត្តបទំស្សីយោ សុត្តំ ឧបទំស្សីយោ អត្តានំ អតា-
 បេតិ បរិតាបេតិ បរិយេដ្ឋិម្ហលកំ ធុត្តំ បច្ចុទុកោតិ
 សីលំ ... សុតំ ... ចាតំ ... បញ្ញា ឧបទំស្សីយោ
 អត្តានំ អតាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយេដ្ឋិម្ហលកំ ធុត្តំ
 បច្ចុទុកោតិ បន្ទា ... សីលំ សុតំ ចាតោ ...
 បញ្ញា កាយិកស្សី សុខស្សី កាយិកស្សី ធុត្តស្សី
 វេលសមាបន្តិយោ ឧបទំស្សីយោ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កុសលំ កម្មំ វិចារកស្សី ឧបទំស្សីយោ ប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អរោ មត្តំ ឧបទំស្សីយោ អនុប្បដ្ឋំ កិរិ-
 យសមាបន្តិ ឧប្បាទេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបន្តិ សម្ពារ-
 អធិច្ឆតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ មន្តោ អរ-
 ហតោ អត្តប្បដិសម្ពិទាយ ធម្មប្បដិសម្ពិទាយ ជិវត្តប្ប-
 ដិសម្ពិទាយ បដិកាលាប្បដិសម្ពិទាយ វោធា វោធា ធាតោ-
 សល្លស្សី ឧបទំស្សីយោ ប្បច្ចយេន ប្បច្ចយោ មន្តោ
 វេលសមាបន្តិយោ ឧបទំស្សីយោ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អនុទ្ធព្វបទំស្សីយោ គឺ កុសល ជាបច្ច័យ នៃវិជ្ជាទៈ មត្ត ជាបច្ច័យ នៃ
 ជល អនុលោម របស់ត្រកស្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃវេលសមាបន្តិ
 វេលស្តានោសញ្ញាយនកុសល របស់បុគ្គល កាលចេញ ចាកទីលេខ
 ជាបច្ច័យ នៃវេលសមាបន្តិ ដោយឧបទំស្សីយោប្បច្ច័យ ។ ឯបកត្តប-
 ទំស្សីយោ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ហើយធ្វើខ្លួនឯង ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅ-
 សព្វ ទទួលទុក្ខ ដែលមានការវិស្វកិរកជាមូល សីល ... សុតៈ ...
 ចាតៈ ... អាស្រ័យបញ្ញា ហើយធ្វើខ្លួនឯង ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ ទទួល
 ទុក្ខ ដែលមានការវិស្វកិរកជាមូល សទ្ធា ... សីល សុតៈ ចាតៈ ...
 បញ្ញា ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងវេលសមាបន្តិ ដោយ
 ឧបទំស្សីយោប្បច្ច័យ កុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិជ្ជា ដោយឧបទំស្សី-
 យោប្បច្ច័យ ព្រះអរហន្ត អាស្រ័យមត្ត ធ្វើកិរិយាសមាបន្តិ ដែលមិនទាន់
 កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបន្តិ ដែលកើតឡើងហើយ
 ឃើញច្បាស់ ឲ្យត្រកស្តុវិជ្ជា ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មត្ត របស់
 ព្រះអរហន្ត ជាបច្ច័យ នៃអត្តប្បដិសម្ពិទ្ធា ធម្មប្បដិសម្ពិទ្ធា និងក្តិប្បដិ-
 សម្ពិទ្ធា បដិកាលាប្បដិសម្ពិទ្ធា និងវោធាវោធាកោសល្ល ដោយឧបទំស្សី-
 យោប្បច្ច័យ មត្ត ជាបច្ច័យ នៃវេលសមាបន្តិ ដោយឧបទំស្សីយោប្បច្ច័យ ។

[២២៧] អតុសលោក ធម្មោ អតុសលស្ស ឧបស្សៈ
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការប្បណូចទិស្សយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ បតកត្វបទិស្សយោ ។ បច្ចយោ
 បទិស្សយោ វាតំ តុំ តត្វា អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ
 តុំ តត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ តុំ តត្វា
 អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ តុំ តត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អនន្តរូបទិស្សយោ បុរិមា បុរិមា
 អតុសលា ទន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អតុសលាធំ
 ទន្ធាធំ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បតកត្វប-
 ទិស្សយោ វាតំ ឧបទិស្សយោ ចាលាំ ហានតិ អទិដ្ឋិ អា-
 ទិយតិ មុសា អណាតិ បិសុណាំ កណាតិ ជុសំ កណាតិ
 សង្កំ បលបតិ សង្កំ ទិដ្ឋតិ វិល្លាបំ ហាតិ ឯតាតា-
 វ័តំ តេហេតិ បរិបន្តេ ទិដ្ឋតិ ហានាំ ធម្មតិ តាម-
 យាតំ តេហេតិ ទិកមយាតំ តេហេតិ ហាតំ ជីវិតា វេ-
 ហេបេតិ បិតំ ជីវិតា វេហេបេតិ អវហន្តំ ជីវិតា វេហេ-
 បេតិ ឧដ្ឋេន ចិរុត្តន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បនេតិ
 សង្កំ ភិដ្ឋតិ ទោសំ ឧបទិស្សយោ ... ហោហាំ ឧប-
 ទិស្សយោ មាធំ ឧបទិស្សយោ ទិដ្ឋិ ឧបទិស្សយោ ...
 បតុធំ ឧបទិស្សយោ ចាលាំ ហានតិ ។ បេ ។ សង្កំ ភិដ្ឋតិ

[២២៨] អតុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអតុសលធម៌ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការប្បណូចទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ
 ទិដ្ឋបកត្វបទិស្សយោ ។ ការប្បណូចទិស្សយោ គឺ (បុគ្គល) ធ្វើរាគៈ ឲ្យ
 ច្របូង (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ
 រាគៈនោះ ឲ្យច្របូង (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើទិដ្ឋិ ឲ្យច្របូង
 (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើទិដ្ឋិនោះ
 ឲ្យច្របូង (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនន្តរូបទិស្សយោ គឺ ពួកអតុ-
 សលក្ខន្ធ មុខ ។ ជាបច្ច័យ ខែពួកអតុសលក្ខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឯបកត្វបទិស្សយោ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យរាគៈ
 ហើយសម្លាប់សត្វ យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ និយាយកុហក
 និយាយញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យពេយពយ កាត់
 ទី-គ លបតក្រៃព្រេង ប្លន់យកទ្រព្យក្នុងផ្ទះ ខ លះហែងណ្ហើមទ្រព្យ
 គេក្រែងផ្លូវ លួចភរិយាបុគ្គលដទៃ សម្លាប់អ្នកស្រុក សម្លាប់អ្នកនិគម
 ផ្តាច់បង្គំជីវិតមាតា ផ្តាច់បង្គំជីវិតបិតា ផ្តាច់បង្គំជីវិតព្រះអរហន្ត ធ្វើព្រះ
 លោហិត ខែព្រះតថាគត ឲ្យពុទ្ធនតិ ដោយរោសចិត្ត បំបែកសង្ឃ
 អាស្រ័យពោសៈ... អាស្រ័យមោហាៈ អាស្រ័យមានៈ អាស្រ័យទិដ្ឋិ...
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ

ភតោ ... ទោសោ មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ ... បត្តនា
ភតស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយា
បត្តនាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៥] ចាណាតិចារោ ចាណាតិចារតស្ស ឧប-
ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចាណាតិចារោ អធិត្តា-
នាទស្ស ... កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស មុសាវាទស្ស
បិសុណាវាទាយ ផុសវាទាយ សម្មប្បលាបស្ស
អភិជ្ឈាយ ព្យាចារទស្ស ... មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបទិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អធិត្តានាទំ អធិត្តានាទស្ស
កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស មុសាវាទស្ស ។ សន្តិកំ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ចាណាតិចារតស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ ចក្កំ កន្ធិកតំ ។

[៥២៦] កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវាទោ បិសុណា-
វាទោ ផុសវាទោ សម្មប្បលាបោ អភិជ្ឈាយ ព្យាចារោ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចាណាតិចារតស្ស ... អធិត្តានាទស្ស
កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស មុសាវាទស្ស បិសុណាវាទាយ

ភតៈ ... ភាសៈ មោហាៈ មាណៈ ទិដ្ឋិ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ
ខែភតៈ ទោសៈ មោហាៈ មាណៈ ទិដ្ឋិ ទិវសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧប-
ទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥២៧] ចាណាតិចារត ជាបច្ច័យ ខែចាណាតិចារត ដោយឧប-
ទិស្សយប្បច្ច័យ ចាណាតិចារត (ជាបច្ច័យ) ខែអទិទ្ធានាទៈ ... កាមេ-
សុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ បិសុណាវាទោ ផុសវាទោ សម្មប្បលាបៈ អភិជ្ឈាយ
ព្យាចារៈ ... ជាបច្ច័យ ខែមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។
អទិទ្ធានាទ (ជាបច្ច័យ) ខែអទិទ្ធានាទៈ កាមេសុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ (ជាបច្ច័យ ខែមិច្ឆាទិដ្ឋិ) ទិវចាណាតិចារតៈ ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈផងចុះ ។

[៥២៨] កាមេសុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ បិសុណាវាទោ ផុស-
វាទោ សម្មប្បលាបៈ អភិជ្ឈាយ ព្យាចារៈ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ ខែមិច្ឆា-
ទិដ្ឋិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ ខែចាណាតិចារត ...
ជាបច្ច័យ ខែអទិទ្ធានាទៈ កាមេសុមិច្ឆាចារៈ មុសាវាទៈ បិសុណាវាទោ

ជុំសភា យ សម្បជ្ឈណៈ បស្ស អភិជ្ឈា ព្យាបាទស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥០] មាតុយាតកកម្មំ មាតុយាតកកម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តយាតកកម្មំ ចិត្តយាត-
កកម្មស្ស . . . អរហន្តយាតកកម្មស្ស រុហិរុប្បាទកកម្មស្ស
សង្ឃកេនកកម្មស្ស . . . និយតមិច្ឆានិដ្ឋិយា ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចិត្តយាតកកម្មំ ចិត្តយាត-
កកម្មស្ស . . . អរហន្តយាតកកម្មស្ស រុហិរុប្បាទកកម្មស្ស
សង្ឃកេនកកម្មស្ស និយតមិច្ឆានិដ្ឋិយា . . . មាតុយាត-
កកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរហន្ត-
យាតកកម្មំ . . . រុហិរុប្បាទកកម្មំ . . . សង្ឃកេនកកម្មំ . . .
និយតមិច្ឆានិដ្ឋិ . . . និយតមិច្ឆានិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ និយតមិច្ឆានិដ្ឋិ មាតុយាតកកម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចិត្តយាតកកម្មស្ស . . .
អរហន្តយាតកកម្មស្ស . . . រុហិរុប្បាទកកម្មស្ស . . .
សង្ឃកេនកកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
ចក្កំ កាតវុំ ។

ជុំសភា សម្បជ្ឈណៈ អភិជ្ឈា ព្យាបាទៈ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយ ។

[៥៥០] មាតុយាតកម្ម ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ចិត្តយាតកម្ម (ជាបច្ច័យ) នៃចិត្តយាតកម្ម . . . នៃ
អរហន្តយាតកម្ម រុហិរុប្បាទកម្ម និងសង្ឃកេនកម្ម . . . ជាបច្ច័យ នៃ
និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ចិត្តយាតកម្ម (ជាបច្ច័យ)
នៃចិត្តយាតកម្ម . . . នៃអរហន្តយាតកម្ម រុហិរុប្បាទកម្ម សង្ឃកេនកម្ម
និងនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ . . . ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ អរហន្តយាតកម្ម . . . រុហិរុប្បាទកម្ម . . . សង្ឃកេន-
កម្ម . . . និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ . . . ជាបច្ច័យ នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតកម្ម ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នៃចិត្តយាតកម្ម . . . អរហន្តយាតកម្ម . . .
រុហិរុប្បាទកម្ម . . . ជាបច្ច័យ នៃសង្ឃកេនកម្ម ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ ចក្កិក គប្បិធ្វើជាចក្កៈផងចុះ ។

[៥៥០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធម៌ ដោយឧបទិស្ស-
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ បតតត្វបទិស្សយោ
 ភតំ ឧបទិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 ឧប្បាទេតិ មត្តំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមា-
 បត្តិ ឧប្បាទេតិ ទោសំ . . . មោហំ ហានំ ទិដ្ឋិ . . .
 បត្តនំ ឧបទិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 ឧប្បាទេតិ មត្តំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមា-
 បត្តិ ឧប្បាទេតិ ។ ពរោ . . . ទោសោ មោហោ
 មាហោ ទិដ្ឋិ . . បត្តនោ សម្ពាយ សីលស្ស សុតស្ស
 ចាកស្ស បញ្ញាយ ឧបទិស្សយប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ ។
 ចាលំ ហត្ថា តស្ស បដិយាតត្តាយ ទានំ ទេតិ សីលំ
 សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បា-
 ទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ
 ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ។ អទិដ្ឋំ អាទិយត្វា
 . . មុសា កណ៌ត្វា បិសុណំ កណ៌ត្វា ដុសំ កណ៌ត្វា
 សម្មំ បលបិត្វា សន្តិ ទិដ្ឋិត្វា ទិល្លោបំ ហរិត្វា
 ឯកាតារិកំ ករិត្វា បរិបទ្ធេ វត្តា បរទារំ កត្វា

[៥៥១] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធម៌ ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់បកក្ខន្ធមិស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យរក្ខតៈ ហើយ
 ឲ្យខាន រក្សាសីល ធ្វើទុបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិ-
 បស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង
 ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ទោសៈ . . . មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . .
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យខាន រក្សាសីល ធ្វើទុបោសថកម្ម
 ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យកើត
 ឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ។ រក្ខតៈ . . .
 ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ ខៃសទ្ធា
 សីលៈ សុតៈ ចាតៈ ទិដ្ឋបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ (បុគ្គល)
 សម្រាប់សត្វ ហើយឲ្យខាន រក្សាសីល ធ្វើទុបោសថកម្ម ធ្វើឈាន
 ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យកើតឡើង ធ្វើ
 អភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ការយាត់ នូវផលខៃកម្មនោះ ។ (បុគ្គល) យកទ្រព្យ ដែលគេមិន
 បានឲ្យ . . . និយាយកុហក និយាយញុះញង់ និយាយពាក្យអាស្រ័យ
 និយាយពាក្យរោយកយ កាត់ទី-ត លបធ្លាក់ទ្រព្យគេ ប្លន់យកទ្រព្យគេ
 កងផ្ទុះ ១ ឈរចាំដណ្តើមយកទ្រព្យគេវិញផ្តុំ លួចកិរិយាអ្នកដទៃ

តាមហោតំ ករិក្ខា ... ធិតមហោតំ ករិក្ខា តស្ស បដិហោតតត្ថាយ នាទំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ បន្តិ ឧប្បាទេតិ អនិច្ចំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ។

មាតវំ ជីវិតា កេរោមេត្វា តស្ស បដិហោតតត្ថាយ នាទំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ។

មិតវំ ជីវិតា កេរោមេត្វា ... អហោទ្ធិំ ជីវិតា កេរោមេត្វា ... ឧដ្ឋាន ចិត្តាន កថាកតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេត្វា ... សង្ឃំ ភិក្ខុត្វា តស្ស បដិហោតតត្ថាយ នាទំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ។

[៥៥២] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តបទិស្សយោ ។ អនន្តរូបទិស្សយោ អកុសលំ វុដ្ឋានស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បកត្តបទិស្សយោ ភតំ ឧបទិស្សយ អត្តានំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយដ្ឋិម្ហលកំ ធុក្កំ បច្ឆនុភោតិ ទោសំ ... មោហំ មាទំ ទិដ្ឋិ ... បត្តនំ ឧបទិស្សយ អត្តានំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយដ្ឋិម្ហលកំ ធុក្កំ បច្ឆនុភោតិ ។ កតោ ... ទោសោ មោហោ មាទោ ទិដ្ឋិ ...

សម្លាប់អ្នកស្រុក ... សម្លាប់អ្នកខិតម ហើយឱ្យខាន ក្បាលសីល ធ្វើ ឧបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឱ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឱ្យកើតឡើង ធ្វើមន្ត ឱ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឱ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឱ្យកើត ឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ការយាត់ ឲ្យផលនៃកម្មនោះ ។ (បុគ្គល) ក្លាប់ចង់ជីវិតមាតា ហើយឱ្យខាន ក្បាលសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដើម្បី ប្រយោជន៍ ដល់ការយាត់ ឲ្យផលនៃកម្មនោះ ។ (បុគ្គល) ក្លាប់ចង់ជីវិត មិតា ... ក្លាប់ចង់ជីវិត ព្រះអរហន្ត ... ធ្វើព្រះលោហិត របស់ព្រះ កថាកត ឱ្យក្រាតងឡើង ដោយគោសចិត្ត ... បំបែកសង្ឃ ហើយ ឱ្យខាន ក្បាលសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ការយាត់ ឲ្យផលនៃកម្មនោះ ។

[៥៥២] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ និងបកត្តបទិស្សយ ។ អនន្តរូបទិស្សយ គឺ អកុសល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឧបកត្តបទិស្សយ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យភតៈ ហើយ ធ្វើខ្លួនឯង ឱ្យក្តៅ ឱ្យក្តៅសព្វ ទទួលទុក្ខ ដែលមានការស្វែងរកជាមូល ភោសៈ ... មោហៈ មាទៈ ទិដ្ឋិ ... អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយធ្វើខ្លួនឯង ឱ្យក្តៅ ឱ្យក្តៅសព្វ ទទួលទុក្ខ ដែលមានការ ស្វែងរកជាមូល ។ ភតៈ ... ភោសៈ មោហៈ មាទៈ ទិដ្ឋិ ...

អង្គបុព្វដេវា អនុលោមតិក្កិក្កាប្បដ្ឋានំ

បដ្ឋុមា កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ធុត្តស្ស
ដលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋុយោ ។
អនុសលំ កត្តំ វិហាកស្ស ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋុយោ ។

[៥៥៧] អព្យាគតតោ ធម្មោ អព្យាគតស្ស ធម្មស្ស
ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋុយោ អារម្មណ្យបទិស្សយោ
អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តូបទិស្សយោ ។ អារម្មណ្យ-
បទិស្សយោ អរហា ដលំ កុំ កត្តា បដ្ឋុវេត្តនិ
ទិដ្ឋានំ កុំ កត្តា បដ្ឋុវេត្តនិ ទិដ្ឋានំ ដលស្ស
ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋុយោ ។ អនន្តរូបទិស្សយោ
បុរិមា បុរិមា វិហាកាព្យាគតា កិរិយាព្យាគតា ខត្តា
បដ្ឋិមាទំ បដ្ឋិមាទំ វិហាកាព្យាគតាទំ កិរិយាព្យាគត-
តាទំ ខត្តាទំ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋុយោ កវន្តំ
អារដ្ឋនាយ កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស អរហតោ អនុលោមំ
ដលសមាបត្តិយា ទិរោចា វុដ្ឋហន្តស្ស ទេវសញ្ញាទា-
សញ្ញាយតនកិរិយំ ដលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្ប-
ដ្ឋយេន បដ្ឋុយោ ។ បកត្តូបទិស្សយោ កាយិកា
សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ធុត្តស្ស
ដលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋុយោ

អង្គបុព្វដេវា អនុលោមតិក្កិក្កាប្បដ្ឋានំ

សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ វៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ទិដ្ឋផលសមា-
បត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន ។ អនុសលកម្ម ជាបច្ច័យ វៃវិបាក
ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន ។

[៥៥៧] អព្យាគតធម៌ ជាបច្ច័យ វៃអព្យាគតធម៌ ដោយឧប-
ទិស្សយប្បដ្ឋយេន បានដល់អារម្មណ្យបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ ទិដ្ឋ-
បកត្តូបទិស្សយោ ។ អារម្មណ្យបទិស្សយោ គឺ ព្រះអរហន្ត ធ្វើផល
ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើព្រះទិព្វាន ឲ្យដឹង (ក្នុងចិត្ត)
ហើយពិចារណា ព្រះទិព្វាន ជាបច្ច័យ វៃផល ដោយឧបទិស្សយ-
ប្បដ្ឋយេន ។ អនន្តរូបទិស្សយោ គឺ ពួកវិបាកាព្យាគតក្នុង ទិដ្ឋពួកកិរិយាព្យាគត-
ក្នុង មុន ។ ជាបច្ច័យ វៃពួកវិបាកាព្យាគតក្នុង ទិដ្ឋពួកកិរិយាព្យាគតក្នុង
ក្រោយ ។ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន កវន្ត ជាបច្ច័យ វៃការដ្ឋនា
កិរិយា ជាបច្ច័យ វៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត ជាបច្ច័យ
វៃផលសមាបត្តិ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា របស់បុគ្គល កាល
ទេញី ចាកទិរោច ជាបច្ច័យ វៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្ស-
យប្បដ្ឋយេន ។ ឧបកត្តូបទិស្សយោ គឺ កាយិកសុខ ជាបច្ច័យ វៃ
កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ទិដ្ឋផលសមាបតិ ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន

កាយិកសុខំ ធុត្តំ កាយិកសុខំ សុខស្ស កាយិកសុខំ
 ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧត្តំ កាយិកសុខំ សុខស្ស កាយិកសុខំ
 ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កោដលំ កាយិកសុខំ សុខស្ស កាយិកសុខំ
 ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សេនាសនំ កាយិកសុខំ សុខស្ស កាយិក
 កស្ស ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ធុត្តំ
 ឧត្តំ កោដលំ . . . សេនាសនំ កាយិកសុខំ សុខស្ស
 កាយិកសុខំ ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកសុខ
 សុខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហា
 កាយិកំ សុខំ ឧបទិស្សយ អនុប្បង្គំ ភិកិយសមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ ឧប្បង្គំ សមាបត្តិ សម្ពុរា អនិច្ចតា
 ធុត្តតោ អនុត្តតោ វិបស្សនិ កាយិកំ ធុត្តំ . . .
 ឧត្តំ កោដលំ . . . សេនាសនំ ឧបទិស្សយ អនុប្បង្គំ
 ភិកិយសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ឧប្បង្គំ សមាបត្តិ សម្ពុរា
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនុត្តតោ វិបស្សនិ ។

កាយិកសុខំ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ កាយិកសុខំ និងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ រដូវ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ កាយិកសុខំ
 និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ កោដលំ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយិកសុខំ កាយិកសុខំ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ កាយិកសុខំ និងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកសុខំ . . . កាយិកសុខំ រដូវ កោដលំ
 . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ កាយិកសុខំ និងផល-
 សមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយិកសុខំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ព្រះអរហន្ត កាស្រ័យកាយិក-
 សុខំ ហើយធ្វើភិកិយសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូល
 កាន់ភិកិយសមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ឃើញច្បាស់ ឲ្យភ្នែកសង្ខារ
 ចាត់ទៀង ឆានុត្ត មិនមែនខ្លួន កាយិកសុខំ . . . រដូវ កោដលំ
 . . . ព្រះអរហន្ត កាស្រ័យសេនាសនៈ ធ្វើភិកិយសមាបត្តិ ដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់ភិកិយសមាបត្តិ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ឃើញច្បាស់ ឲ្យភ្នែកសង្ខារ ចាត់ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ។

[៥៥៦] អត្តាភិក្ខុនា ធម្មោ ភុស្តសលស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្យបទិស្សយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តរូបទិស្សយោ ។ អារម្មណ្យប-
 ទិស្សយោ សេត្វា ដលំ ភុំ កាត្វា បច្ចុវេត្តន្តិ និព្វានំ
 ភុំ កាត្វា បច្ចុវេត្តន្តិ និព្វានំ ភោត្រុកុស្ស វេទានស្ស
 បុត្តស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ អនន្តរូប-
 ទិស្សយោ អារម្មណ ភុស្តសលានំ ទព្វានំ ឧបទិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បកត្តរូបទិស្សយោ កាយិកំ
 សុខំ ឧបទិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយទិ
 ទុចោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ទុប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 ទុប្បាទេតិ មត្តំ ទុប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ទុប្បាទេតិ សមាបត្តិ
 ទុប្បាទេតិ កាយិកំ ទុក្ខំ ... ទុក្ខំ ... កោដនំ ...
 សេនាសនំ ឧបទិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមា-
 ទិយទិ ទុចោសថកម្មំ ករោតិ ឈានំ ទុប្បាទេតិ
 វិបស្សនំ ទុប្បាទេតិ មត្តំ ទុប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ទុប្បាទេតិ
 សមាបត្តិ ទុប្បាទេតិ កាយិកំ សុខំ ... កាយិកំ
 ទុក្ខំ ទុក្ខំ កោដនំ .. សេនាសនំ សទ្ធាយ សីលស្ស
 សុតស្ស ពាកស្ស បញ្ញាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

[៥៥៦] អត្តាភិក្ខុនា ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយបិស្ស័យ អនន្តរូបទិស្ស័យ និងបកត្ត-
 រូបទិស្ស័យ ។ អារម្មណ្យបិស្ស័យ គឺ ភ្នកសេក្ខុបុគ្គល ធ្វើដល់ ឲ្យ
 ធ្ងន់ (កុដិចិត្ត) ហើយវិចារណា ធ្វើត្រនិព្វាន ឲ្យធ្ងន់ (កុដិចិត្ត)
 ហើយវិចារណា ត្រនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃភោត្រុកុ វេទានៈ និងបុត្ត
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ អនន្តរូបទិស្ស័យ គឺ អារម្មណ្ត ជាបច្ច័យ
 នៃភ្នកកុសលកុដ្ត ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ បកត្តរូបទិស្ស័យ គឺ
 (បុគ្គល) កាស្រ័យកាយិកសុខ ហើយឲ្យបាន រក្សាសីល ធ្វើទុបោស-
 ថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យ
 កើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង កាយិ-
 កទុក្ខំ ... រដូវ ... កោដន ... (បុគ្គល) កាស្រ័យរេបនាសនៈ
 ហើយឲ្យបាន រក្សាសីល ធ្វើទុបោសថកម្ម ធ្វើឈាន ឲ្យកើតឡើង
 ធ្វើវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ធ្វើមត្ត ឲ្យកើតឡើង ធ្វើអភិញ្ញា ឲ្យកើត
 ឡើង ធ្វើសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង កាយិកសុខ ... កាយិកទុក្ខ រដូវ
 កោដន ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា សីល សុតៈ ពាកៈ
 និងបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៥៥] អក្សរករណ៍ ចម្រើន អក្សរសលស្ស័យ ចម្រើន
 ឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ឆយោ អារម្មណ្យបទិស្សយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខត្តបទិស្សយោ ។ អារម្មណ្យប-
 ទិស្សយោ ចក្កុំ កុំ កត្តា អស្ស័យទេតិ អភិទន្ធនិ
 តំ កុំ កត្តា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 សោតំ ... យានំ ទិដ្ឋិ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្ធូ
 រសេ យោជ្ជេ ... វត្ថុំ វិចារកាព្យាគរោ កិរិយាព្យា-
 គរោ ខន្ធកុំ កត្តា អស្ស័យទេតិ អភិទន្ធនិ តំ កុំ
 កត្តា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អនន្តរូបទិស្ស-
 យោ អាវជ្ជោ អកុសលានំ ខន្ធានំ ឧបទិស្សយប្ប-
 ដ្ឋយេន បច្ឆយោ ។ បកក្ខត្តបទិស្សយោ កាយិកិ
 សុខំ ឧបទិស្សយ មាលា ហននិ អទិដ្ឋិ អាទិយតិ
 មុសា កណាតិ មិសុណា កណាតិ ផុសំ កណាតិ
 សម្ពំ បលបតិ សន្និ ទិដ្ឋតិ ទិល្លាបំ ហរតិ ឯកាតា-
 រិតំ ករោតិ បរិបន្នេ តិដ្ឋតិ បរណំ កច្ចតិ តាមយាតំ
 ករោតិ មិកមយាតំ ករោតិ មាតរំ ជីវិតា រោរោមេតិ
 មិតរំ ជីវិតា រោរោមេតិ អរហន្តំ ជីវិតា រោរោមេតិ
 ធុដ្ឋន មិវន្តន តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេតិ
 សង្ឃំ ភិទ្ធនិ កាយិកំ ធុក្កុំ ... ធុក្កុំ ... កោដនំ ...

[៥៥៥] អក្សរករណ៍ ជាបច្ច័យ ខែអកុសលធម៌ ដោយឧប-
 ទិស្សយប្បដ្ឋយេន បានដល់ការម្ស័យបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និង
 បកក្ខត្តបទិស្សយ ។ អារម្មណ្យបទិស្សយ គឺ (បុគ្គល) ធ្វើចក្ក ឲ្យធ្ងន់
 (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើចក្កនោះ
 ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ទិដ្ឋិ កើតឡើង សោតៈ ... យានៈ ជីវិតំ កាយ
 ព្យាប្ប ព្យាសំឡើង ព្យាភិទ ព្យាសេ ព្យាដាដ្ឋព្វៈ ... វត្ថុ ធ្វើព្យាប្ប-
 កាព្យាគកក្កន្ត និងព្យាគិរិយាព្យាគកក្កន្ត ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយត្រេក-
 អរ រីករាយ ពតៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើខ្លួននោះ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)
 ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនន្តរូបទិស្សយ គឺ អាវជ្ជោ ជាបច្ច័យ ខែព្យា-
 អកុសលក្កន្ត ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋយេន ។ បកក្ខត្តបទិស្សយ គឺ (បុគ្គល)
 អាស្រ័យកាយិកសុខ ហើយសម្រាប់សត្វ យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបាន
 ឲ្យ និយាយកុហក និយាយគួរឆ្កាត់ និយាយពាក្យពាក្រកំ និយាយ
 ពាក្យរាយរាយ កាតំវិ-ត លបតក្កទ្រព្យគេ បូន្មយកទ្រព្យគេក្នុងផ្ទះ
 មួយ ឈរចាំដេរណ្តឹងទ្រព្យគេក្នុងផ្ទះ លួចកិរិយាអ្នកដទៃ សម្រាប់អ្នក
 ស្រុក សម្រាប់អ្នកខិតម ផ្តាច់បង្កើតវិកាតា ផ្តាច់បង្កើតវិកាតា ផ្តាច់បង្កើត
 ជីវិតព្រះករោណ្ណ ធ្វើព្រះលោហិត ខែព្រះតថាគត ឲ្យកុរោង ដោយ
 ទោសចិត្ត បំបែកសិទ្ធិ កាយិកកុក្ក ... ផ្ទៃ ... កោដនំ ...

សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ វាលំ បាលិ ។ សង្កឹត្តំ ។
 សង្កំ ភិក្ខុតិ ។ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 ឧត្ត កោដិដំ . . . សេនាសនំ វាសស្ស វោសស្ស
 វោសស្ស វាសស្ស វិជ្ជិយា បត្តនាយ ឧបនិស្ស-
 យប្បន្ទយេន បន្ទយោ ។

[៥៥៦] អព្យាក្កតោ ធម្មោ អព្យាក្កតស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជានប្បន្ទយេន បន្ទយោ អាម្ពណបុរេជានំ វត្តបុ-
 រេជានំ ។ អាម្ពណបុរេជានំ អរោ ចក្កំ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ សោតំ . . . យានំ ជិក្ខុ
 កាយំ រូបេ សន្នេ កន្ធវេ រសេ ដោដ្ឋក្ខេ . . . វត្ត
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ ជិក្ខេន ចក្កុយ
 រូបំ បស្សនិ វិញ្ញាយ សោតនាតុយា សង្កំ សុណាតិ ។
 រូបាយនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជានប្បន្ទយេន បន្ទយោ
 សន្ទាយនំ សោតវិញ្ញាណស្ស កន្ទាយនំ យាន-
 វិញ្ញាណស្ស រសាយនំ ជិក្ខុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋក្ខាយ-
 នំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជានប្បន្ទយេន បន្ទយោ ។
 វត្តបុរេជានំ ចក្កុយនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជាន-
 ប្បន្ទយេន បន្ទយោ សោតាយនំ សោតវិញ្ញាណស្ស

អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ បំបែក
 សង្ឃ ។ កាយិកសុខ . . . កាយិកទុក្ខ រដូវ កោដិ . . . សេនា-
 សនៈ ជាបច្ច័យ នៃរាគៈ ទោសៈ ទោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បន្ទយេ ។

[៥៥៦] អព្យាក្កតមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាក្កតមិ ដោយបុរេ-
 ជានប្បន្ទយេ បានដល់អាម្ពណបុរេជាន និងវត្តបុរេជាន ។ អាម្ព-
 ណបុរេជាន គឺ ព្រះអរហន្ត ឃើញច្បាស់ ទ្រព្យ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ . . . យានៈ ជិក្ខុ កាយ ពួករូប ពួក
 សំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកជោដ្ឋក្ខៈ . . . ឃើញច្បាស់ ទ្រព្យ ថា
 មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទំនុក ពុំសំឡេង
 ដោយទំនុកសេនាសនៈ ។ រូបាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កុវិញ្ញាណ ដោយ
 បុរេជានប្បន្ទយេ សន្ទាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ កន្ទា-
 យនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃយានវិញ្ញាណ សោយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ជិក្ខុវិញ្ញាណ ជោដ្ឋក្ខាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាន-
 ប្បន្ទយេ ។ វត្តបុរេជាន គឺ ចក្កុយនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កុវិញ្ញាណ
 ដោយបុរេជានប្បន្ទយេ សោតាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ

មហាយាននៃ យានវិញ្ញាណស្ស ដំបូងនៃ ដំបូងវិញ្ញាណស្ស កាយាយាននៃ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ វត្ថុ វិចារកាស្យកតានំ កិរិយាស្យកតានំ ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៥៧] អព្យាកតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ការម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ ការម្មណបុរេជាតំ សេត្វា វា បុត្តជ្ជតា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ សោតំ . . . យានំ ដំបូំ កាយំ រូបេ សន្តេ តេន រសេ ដោដ្ឋោ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ទិក្ខេន ចក្កេន រូបំ បស្សន្តិ ទិញាយ សោតនាគុយា សន្តិ សុណន្តិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ កុសលានំ ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៥៨] អព្យាកតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ការម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ ការម្មណបុរេជាតំ ចក្កំ អស្សាទេតិ អភិវទ្ធតិ តំ អាភិ វតោ ទុប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ទុប្បជ្ជតិ វិចិត្តោ ទុប្បជ្ជតិ ទទ្ធានំ ទុប្បជ្ជតិ នោមនស្សំ ទុប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ដំបូំ កាយំ រូបេ

យានាយាននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃយានវិញ្ញាណ ដំបូងនៃ (ជាបច្ច័យ) នៃដំបូងវិញ្ញាណ កាយាយាននៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថុវិចារកាស្យកតានុន្ត និងត្ថុកិរិយាស្យកតានុន្ត ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

[២៥៧] អព្យាកតមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់ការម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ ការម្មណបុរេជាត គឺ ពួកសេត្វកុសលី ពួកបុត្តជ្ជនី ឃើញច្បាស់ ទ្វេចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនទួន សោតៈ . . . យានៈ . . . ដំបូំ កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកដោដ្ឋា . . . ឃើញច្បាស់ ទ្វេវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនទួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ក ពួកសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាគុ ។ វត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលកុន្ត ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

[២៥៨] អព្យាកតមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់ការម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ ការម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) គ្រួសារ រិកោយ នីតិចក្ក កតៈ កើតឡើង ព្រោះ ប្រាស្តូតនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តោ កើតឡើង ទទ្ធានៈ កើតឡើង រោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ . . . យានៈ ដំបូំ កាយ ពួករូប

សន្តេ កន្តេ វសេ ដោជ្ជេ . . . វត្ថុ អស្សាទេតិ
អភិធម្មតិ តំ អារត្ត វគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
វិចិត្តិញ្ចា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ពោមនស្សំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អកុសលានំ ទទ្ធានំ
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៧] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតា កុសលា
ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បញ្ញាជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៥៦០] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតា អកុសលា
ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បញ្ញាជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦១] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតា វិហិតាព្យា-
កតា កិរិយាព្យាកតា ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ត្ថកសំឡេង ត្ថកភ្លឺ ត្ថកសេ ត្ថកដោជ្ជៈ . . . (បុគ្គល) គ្រេកអរ
រីករាយ ទីជំរក រតៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាណាវត្ថុនោះ ទំដិ កើត
ឡើង វិចិត្តិញ្ចា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ពោមនស្ស កើត
ឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកកុសលក្ខន្ធ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៥៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយបញ្ញាជា-
តប្បច្ច័យ បានដល់បញ្ញាជាត គឺ ត្ថកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយបញ្ញាជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៦០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយបញ្ញា-
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់បញ្ញាជាត គឺ ត្ថកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបញ្ញាជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៦១] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយ
បញ្ញាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បញ្ញាជាត គឺ ត្ថកវិហិតាព្យាកតក្ខន្ធ ទីជំរក
កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ
បញ្ញាជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៦២] តុសលោ ធម្មោ តុសលស្ស ធម្មស្ស
អាសវវេទ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ បុរិមា បុរិមា តុសលា
ខត្វា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ តុសលាធំ ខត្វាធំ អាសេ-
វវេទ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុ-
លោមំ វេទានស្ស តោត្រកុ ធម្មស្ស វេទានំ ធម្មស្ស
អាសវវេទ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥៦៣] អតុសលោ ធម្មោ អតុសលស្ស ធម្មស្ស
អាសវវេទ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ បុរិមា បុរិមា អតុសលា
ខត្វា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អតុសលាធំ ខត្វាធំ អាសេ-
វវេទ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥៦៤] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អាសវវេទ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ បុរិមា បុរិមា កិរិយា-
ព្យាកតា ខត្វា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ កិរិយាព្យាក-
តាធំ ខត្វាធំ អាសវវេទ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥៦៥] តុសលោ ធម្មោ តុសលស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ តុសលា ចេតនា សម្ប-
យុត្តកាធំ ខត្វាធំ កម្មប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៥៦២] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធមិ ដោយអាសេវវេ-
ទ្យច្ឆ័យ គឺ តួកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ ខៃតួកុសលក្ខន្ធ ក្រោយៗ
ដោយអាសេវវេទ្យច្ឆ័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខៃតោត្រកុ អនុលោម
(ជាបច្ច័យ) ខៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) ខៃធម្ម វេទានៈ ជា
បច្ច័យ ខៃធម្ម ដោយអាសេវវេទ្យច្ឆ័យ ។

[៥៦៣] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ ដោយ
អាសេវវេទ្យច្ឆ័យ គឺ តួអកុសលក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ ខៃតួអកុស-
លក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអាសេវវេទ្យច្ឆ័យ ។

[៥៦៤] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយ
អាសេវវេទ្យច្ឆ័យ គឺ តួកិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ មុនៗ ជាបច្ច័យ ខៃតួ
កិរិយាព្យាកតក្ខន្ធ ក្រោយៗ ដោយអាសេវវេទ្យច្ឆ័យ ។

[៥៦៥] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធមិ ដោយកម្ម-
ប្បច្ឆ័យ គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ ខៃតួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ ដោយ
កម្មប្បច្ឆ័យ ។

[៥៦៦] កុសលោ ធម្មោ អក្កកតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា កុសលា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាណំ កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ ធានាខណិកា កុសលា ចេតនា វិចារកាណំ ខន្ធាណំ កដត្តា ច រូបាណំ កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៧] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អក្កកតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កុសលា ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាណំ កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៨] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អកុសលា ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៩] អកុសលោ ធម្មោ អក្កកតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា អកុសលា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាណំ កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ ធានាខណិកា អកុសលា ចេតនា វិចារកាណំ ខន្ធាណំ កដត្តា ច រូបាណំ កម្មប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៦] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអក្កកតធមិ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ បុរេផលសហជាត វិនិចារខណិកា ។ សហជាត គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បដ្ឋយ ។ វិនិចារខណិកា គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃត្ថកវិចារកក្ខន្ធ វិនិចារកដត្តារូប ដោយកម្មប្បដ្ឋយ ។

[៥៦៧] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ វិនិចារកតធមិ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ គឺ កុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ វិនិចារកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បដ្ឋយ ។

[៥៦៨] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ ។

[៥៦៩] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអក្កកតធមិ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ បុរេផលសហជាត វិនិចារខណិកា ។ សហជាត គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បដ្ឋយ ។ វិនិចារខណិកា គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃត្ថកវិចារកក្ខន្ធ វិនិចារកដត្តារូប ដោយកម្មប្បដ្ឋយ ។

[៥៧០] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អកុសលា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
មុដ្ឋាណានេត្ត រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧០] អកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ និងអព្យាកតធម៌
ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកុដ្ឋ
និងពួកចិត្តសមុដ្ឋន្តរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧១] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស
ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកាព្យាកតា
កិរិយាព្យាកតា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាណានេត្ត រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ វិបាកាព្យាកតា ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ចេតនា វតុស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧១] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាព្យាកតចេតនា និងកិរិយាព្យាកតចេតនា ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកុដ្ឋ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋន្តរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ វិបាកាព្យាកតចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកុដ្ឋ និង
ពួកកដត្តារូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ជាបច្ច័យ នៃវតុ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកាព្យាកតោ វិបាកោ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានេត្ត រូបាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានេត្ត
វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា វិបាកស្ស
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានេត្ត រូបាណំ វិបាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានេត្ត
រូបាណំ វិបាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ

[៥៧២] អព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ដោយវិបាក-
ប្បច្ច័យ គឺ វិបាកាព្យាកតកុដ្ឋ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ និងពួក
ចិត្តសមុដ្ឋន្តរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធា ៣ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ១
និងពួកចិត្តសមុដ្ឋន្តរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធា ២ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធា ២ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋន្តរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

វិហារាភិក្ខុក្កន្ធនា វិហារា ខន្ធវា តិល្លាដ្ឋំ ខន្ធជានំ
តន្ត្រានំ ច ខន្ធជានំ វិហារាប្បប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន តាយោ
ខន្ធវា វិហារាស្ស ខន្ធវា តន្ត្រានំ ច ខន្ធជានំ វិហារា
ប្បប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន តាយោ ទេ ខន្ធវា ខន្ធវា ខន្ធវា តន្ត្រានំ
ច ខន្ធជានំ វិហារាប្បប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន ខន្ធវា វត្ថុស្ស
វិហារាប្បប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន ។

[២៧៣] តុសលធម៌ ធម្មោ តុសលស្ស ធម្មស្ស
អាហារប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន តុសល អាហារា សម្ម
យុត្តានំ ខន្ធវា អាហារប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន ។

[២៧៤] តុសលធម៌ ធម្មោ អភិក្ខុក្កន្ធនា ធម្មស្ស
អាហារប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន តុសល អាហារា វិក្ក
សម្មដ្ឋានំ ខន្ធវា អាហារប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន ។

[២៧៥] តុសលធម៌ ធម្មោ តុសលស្ស ច អភិក្ខុ
ក្កន្ធនា ធម្មស្ស អាហារប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន
តុសល អាហារា សម្មយុត្តានំ ខន្ធវា វិក្កស
ម្មដ្ឋានំ ខន្ធវា អាហារប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន ។

[២៧៦] អតុសលធម៌ ធម្មោ អតុសលស្ស ធម្មស្ស
អាហារប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន អតុសល អាហារា
សម្មយុត្តានំ ខន្ធវា អាហារប្បដ្ឋានំ បច្ចុយេន ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

វិហារាភិក្ខុក្កន្ធនា ជាបច្ច័យ ខន្ធវា តិល្លាដ្ឋំ ដោយ
វិហារប្បដ្ឋានំ ខន្ធវា ជាបច្ច័យ ខន្ធវា តន្ត្រានំ ដោយ
វិហារប្បដ្ឋានំ ខន្ធវា ជាបច្ច័យ ខន្ធវា តន្ត្រានំ ដោយ
វិហារប្បដ្ឋានំ តុសល ជាបច្ច័យ ខន្ធវា ដោយវិហារប្បដ្ឋានំ ។

[២៧៧] តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធវា តុសលធម៌ ដោយអាហារ
ប្បដ្ឋានំ គឺ តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធវា តុសលធម៌ ដោយ
អាហារប្បដ្ឋានំ ។

[២៧៨] តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធវា តុសលធម៌ ដោយអាហារ
ប្បដ្ឋានំ គឺ តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធវា តុសលធម៌ ដោយ
អាហារប្បដ្ឋានំ ។

[២៧៩] តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធវា តុសលធម៌ ដោយអាហារ
ប្បដ្ឋានំ គឺ តុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធវា តុសលធម៌ ដោយ
អាហារប្បដ្ឋានំ ។

[២៨០] អតុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធវា អតុសលធម៌ ដោយអាហារ
ប្បដ្ឋានំ គឺ អតុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខន្ធវា អតុសលធម៌ ដោយ
អាហារប្បដ្ឋានំ ។

កុសលគ្គិរោ បញ្ញាវិបាកោ

[២៧៧] អតុសលោ ធម្មោ អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយេន អតុសលា អាហារា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ ភូតានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៨] អតុសលោ ធម្មោ អតុសលស្ស ច
អត្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អតុសលា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ ភូតានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៩] អត្យាកតោ ធម្មោ អត្យាកតស្ស
ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារាត្យាកតា
តិរិយាត្យាកតា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ ភូតានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្កុលោ វិចារាត្យាកតា អាហារា សម្បយុត្ត-
កានំ ខត្វានំ កតដត្តា ច ភូតានំ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កតដត្តិការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស
អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨០] តុសលោ ធម្មោ តុសលស្ស ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តុសលា ឥន្ទ្រិយា សម្ប-
យុត្តកានំ ខត្វានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលគ្គិរោ បញ្ញាវិបាកោ

[២៧៧] អតុសលេវិ ជាបច្ច័យ ខៃអត្យាកតធមិ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ត្នកអតុសលាហារ ជាបច្ច័យ ខៃត្នកចិត្តសម្បដ្ឋានរូប
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] អតុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអតុសលធមិ ខ័ន្តិអត្យា-
កតធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ត្នកអតុសលាហារ ជាបច្ច័យ ខៃត្នក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធនំ ខ័ន្តិត្នកចិត្តសម្បដ្ឋានរូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] អត្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអត្យាកតធមិ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ត្នកវិចារាត្យាកតាហារ ខ័ន្តិកិរិយាត្យាកតាហារ
ជាបច្ច័យ ខៃត្នកសម្បយុត្តកក្ខន្ធនំ ខ័ន្តិត្នកចិត្តសម្បដ្ឋានរូប ដោយអាហា-
រប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ ត្នកវិចារាត្យាកតាហារ ជាបច្ច័យ ខៃ
ត្នកសម្បយុត្តកក្ខន្ធនំ ខ័ន្តិកតដត្តារូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតដត្តិកា-
រហារ ជាបច្ច័យ ខៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២៨០] តុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃតុសលធមិ ដោយឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ច័យ គឺ ត្នកតុសលិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ ខៃត្នកសម្បយុត្តកក្ខន្ធនំ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៥៧០] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា វិនិច្ឆ័យា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ វុច្ចានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧២] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលា វិនិច្ឆ័យា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ វុច្ចានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៣] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា វិនិច្ឆ័យា សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៤] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលា វិនិច្ឆ័យា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ វុច្ចានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៥] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អកុសលា វិនិច្ឆ័យា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ វុច្ចានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧១] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយវិនិច្ឆ័យ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
វិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃកុសលធមិ ខៃអព្យាកតធមិ
ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្មយុត្ត-
កក្ខន្ធ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៧៣] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ ដោយ
វិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៧៤] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយវិនិច្ឆ័យ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៧៥] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ ខៃអព្យាក-
តធមិ ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ គឺ ពួកអកុសលវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ ខៃ
ពួកសម្មយុត្តកក្ខន្ធ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

[៥៥៧] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យា-
កតស្ស ច ធម្មស្ស ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កុសលានិ ណាទង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋាតាទក្ខ រូទានំ ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៨] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ ណាទង្គានិ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៩] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ ណាទង្គានិ
ចិត្តសមុដ្ឋាតានំ រូទានំ ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦០] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អកុសលានិ ណាទង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋាតាទក្ខ រូទានំ ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦១] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកាព្យាកតានិ កិរិ-
យាព្យាកតានិ ណាទង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាតាទក្ខ រូទានំ ណាទប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[៥៥៧] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ និងអព្យាកតធមិ
ដោយណាទប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គណាទ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយណាទប្បច្ច័យ ។

[៥៥៨] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយណាទ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គណាទ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តកក្ខន្ធ ដោយណាទប្បច្ច័យ ។

[៥៥៩] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយណាទ-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គណាទ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប ដោយណាទប្បច្ច័យ ។

[៥៦០] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ និងអព្យាកត-
ធមិ ដោយណាទប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គណាទ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយណាទប្បច្ច័យ ។

[៥៦១] អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយណា-
ទប្បច្ច័យ គឺ ពួកអង្គណាទ ដែលជាវិបាកាព្យាកតៈ និងកិរិយាព្យាកតៈ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយណាទប្បច្ច័យ

បដិសន្ធិត្តុណោ វិបាកាត្យាកតានិ ណាទង្គានិ សម្ប-
យុត្តកានិ ខន្ធានំ កដត្តា ព រូតានំ ណាទប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ ។

[៥៧៤] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កុសលានិ មគ្គង្គានិ សម្ប-
យុត្តកានិ ខន្ធានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៥] កុសលោ ធម្មោ អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស
មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កុសលានិ មគ្គានិ ចិត្តស-
មុដ្ឋាណានំ រូតានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កុសលានិ
មគ្គង្គានិ ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូតានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ ។

[៥៧៦] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អត្យា-
កតស្ស ច ធម្មស្ស មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កុស-
លានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានិ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
ណានំ រូតានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៧] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស
មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អកុសលានិ មគ្គង្គានិ សម្ប-
យុត្តកានិ ខន្ធានំ មគ្គប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

កដត្តាណោ វៃបដិសន្ធិ ត្ថកអង្គិយោ ដែលជាវិបាកាត្យាកតៈ ជាបច្ច័យ
នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងត្ថកកដត្តារូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៧៤] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ
គឺ ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៧៥] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធមិ ដោយមគ្គ-
ប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៧៦] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ និងអត្យាកតធមិ
ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៧៧] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយមគ្គ-
ប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកអង្គមគ្គ ដែលជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៩៥] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលានិ មគ្គង្គានិ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៩៥] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច
អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អកុសលានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០០] អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស
មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកាព្យាកតានិ កិរិយា-
ព្យាកតានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
សន្ធិត្តរណោ វិចារកាព្យាកតានិ មគ្គង្គានិ សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ មគ្គប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៦០១] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស
សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឋិតោ ខន្ធា
និល្ហានំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ
ខន្ធា ឋិតស្ស ខន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[៥៩៥] អកុសលធមិ ជាចច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយមគ្គ-
ប្បច្ច័យ គី ត្ថកអន្តិមគ្គ ដែលជាអកុសល ជាចច្ច័យ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋាន-
ប្ប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៥៩៥] អកុសលធមិ ជាចច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ ខៃអព្យា-
កតធមិ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គី ត្ថកអន្តិមគ្គ ដែលជាអកុសល ជាចច្ច័យ
ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៦០០] ព្យាកតធមិ ជាចច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយមគ្គ-
ប្បច្ច័យ គី ត្ថកអន្តិមគ្គ ដែលជាវិហារកាព្យាកតៈ ខៃកិរិយាព្យាកតៈ ជា
ចច្ច័យ ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ ត្ថកអន្តិមគ្គ ដែលជាវិហារកាព្យាកតៈ ជាចច្ច័យ
ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ខៃត្ថកកដត្តាប្ប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

[៦០១] កុសលធមិ ជាចច្ច័យ ខៃកុសលធមិ ដោយសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ គី កុសលក្ខន្ធទ ជាចច្ច័យ ខៃខន្ធានំ ដោយសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ទន្ធា ជា ច្ច័យ ខៃខន្ធា ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ

កុសលក្កិកៈ បញ្ញាវិហារ

ទ្វេ ទន្លា ធ្វើធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(២០២) អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អកុសលោ ឯកោ ទន្លោ តិណ្ណាធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តយោ ទន្លា ឯកស្ស ទន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ទន្លា ធ្វើធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(២០៣) អព្យាកតោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ វិហារាព្យាកតោ តវិយា ព្យាកតោ ឯកោ ទន្លោ តិណ្ណាធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តយោ ទន្លា ឯកស្ស ទន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ទន្លា ធ្វើធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បដិសន្ធិក្កុលោ វិហារា ព្យាកតោ ឯកោ ទន្លោ តិណ្ណាធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ តយោ ទន្លា ឯកស្ស ទន្ធស្ស សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទ្វេ ទន្លា ធ្វើធ្មំ ទន្លាធំ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

កុសលក្កិកៈ បញ្ញាវិហារ

ខន្ធ២ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ២ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

(២០២) អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអកុសលធមិ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ អកុសលក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ១ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

(២០៣) អព្យាកតធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាកតធមិ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ១ ដែលជាវិហារាព្យាកតោ ទិដិកិយាព្យាកតោ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ១ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ វិហារាព្យាកតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ១ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៦០៤] កុសលោ ធម្មោ អព្យាករណ៍ ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។
សហជាតា កុសលោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា កុសលោ
ខន្ធា បុរេជានិស្ស វេទន្តស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៦០៥] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាករណ៍ ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។
សហជាតា អកុសលោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា អកុសលោ
ខន្ធា បុរេជានិស្ស វេទន្តស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៦០៦] អព្យាករណ៍ ធម្មោ អព្យាករណ៍ ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជានិ
បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា វិចារកាព្យាករណ៍ កិរិយា-
ព្យាករណ៍ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុលោ វិចារកាព្យាករណ៍
ខន្ធា កាដត្តារូបាណំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា

[៦០៤] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាករណ៍ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទិដ្ឋបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក
កុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
ឯបញ្ញាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខៃកាយខេ ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០៥] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាករណ៍ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទិដ្ឋបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក
អកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។
ឯបញ្ញាជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខៃកាយខេ ដែលកើត
មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦០៦] អព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាករណ៍ ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជានិ ទិដ្ឋបញ្ញាជាត ។ សហជាត
គឺ ពួកវិចារកាព្យាករណ៍ ទិដ្ឋពួកកិរិយាព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានុរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ ពួកវិចារ-
កាព្យាករណ៍ ជាបច្ច័យ ខៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ

វត្តុស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វត្តុ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បុរេជានំ តត្ថាយតនំ ចតុវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សោតាយតនំ សោតវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ យានាយតនំ យានវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ជិញ្ញាយតនំ ជិញ្ញាវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វត្តុ វិចារកាព្យាគតានំ តិវិយាព្យាគតានំ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានា វិចារកាព្យាគតានា តិវិយាព្យាគតានា ទទ្ធា បុរេជានស្ស វេសស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥០៧] អព្យាគតោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្តុ កុសលានំ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥០៨] អព្យាគតោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្តុ អកុសលានំ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃវត្តុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន វត្តុ ជាបច្ច័យ នៃព្យាគតានុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ បុរេជានំ គឺ ចត្តាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចតុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន សោតាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃសោតវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន យានាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃយានវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ជិញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃជិញ្ញាវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន វត្តុ ជាបច្ច័យ នៃព្យាគតានុកតានុ និវត្តុ តិវិយាព្យាគតានុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបច្ឆាជានំ គឺ ព្យាគតានុកតានុ និវត្តុតិវិយាព្យាគតានុ ជាបច្ច័យ នៃកាយនៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៥០៧] អព្យាគតមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជានំ គឺ វត្តុ ជាបច្ច័យ នៃព្យាគតានុកតានុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៥០៨] អព្យាគតមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជានំ គឺ វត្តុ ជាបច្ច័យ នៃព្យាគតានុកតានុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៦០៧] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឋកោ ខន្ធោ តិណ្ណានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឋកស្ស ខន្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិនំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៨] កុសលោ ធម្មោ អព្យាកកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា កុសលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា កុសលា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៩] កុសលោ ធម្មោ កុសលស្ស ច អព្យាកកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលោ ឋកោ ខន្ធោ តិណ្ណានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឋកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិនំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦០៧] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត្វ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធត្វ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦០៨] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកកធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦០៩] កុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធមិ និងអព្យាកកធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត្វ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធត្វ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

កុសលភ្នំពេ បញ្ញាវិហារ

[២០២] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឃិកោ ខន្ធោ តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឃិកស្ស ខន្ធស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្ទំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៣] អកុសលោ ធម្មោ អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អកុសលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អកុសលា ខន្ធា បុរេជាតស្ស វិមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៤] អកុសលោ ធម្មោ អកុសលស្ស ច អព្យាកតស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អកុសលោ ឃិកោ ខន្ធោ តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទក្ខ រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឃិកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាបាទក្ខ រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្ទំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទក្ខ រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កុសលភ្នំពេ បញ្ញាវិហារ

[២១២] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២១៣] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធមិ ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក អកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិចារ ដែលកើត មុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២១៤] អកុសលធមិ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធមិ និងអព្យាកតធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អកុសលក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល និងពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៦០៥] អព្យាករតោ ធម្មោ អព្យាករតស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ វិបាកាព្យាករតោ
 កំរិហព្យាករតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានត្តា រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានត្តា
 រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្ទំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានត្តា រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្កុលោ វិបាកាព្យាករតោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណិន្ទំ ខន្ធានំ កាដត្តា ច រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស កាដត្តា ច
 រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្ទំ ខន្ធានំ
 កាដត្តា ច រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា
 រត្តស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ រត្ត ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណិន្ទំ មហា-
 ក្ខតាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ មហាក្ខតា
 ឯកស្ស មហាក្ខតស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 មហាក្ខតា ទ្ធិន្ទំ មហាក្ខតាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[៦០៥] អព្យាករតេមិ ជាបច្ច័យ ខៃអព្យាករតេមិ ដោយវត្ថុ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ ទិវឥន្ទ្រិយ ។
 សហជាត គឺ វិបាកាព្យាករតក្ខន្ធ ទិវឥន្ទ្រិយាព្យាករតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ
 ខៃខន្ធ ៣ ទិវឥន្ទ្រិយចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ
 ខៃខន្ធ ១ ទិវឥន្ទ្រិយចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ
 ខៃខន្ធ ២ ទិវឥន្ទ្រិយចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ
 វិបាកាព្យាករតក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ៣ ទិវឥន្ទ្រិយកដត្តារូប ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ១ ទិវឥន្ទ្រិយកដត្តារូប ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធ ២ ទិវឥន្ទ្រិយកដត្តារូប ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខន្ធ ជាបច្ច័យ ខៃវត្ថុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 ខៃក្នុងខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ៣
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ១ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ ខៃមហាក្ខត ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

មហាក្សត្រា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ក្រដត្តារូចានំ ឧបា-
 នារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ពាហិវ . . . អាហារ-
 សមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ
 មហាក្សតំ តំណែងំ មហាក្សតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 តយេន មហាក្សតា ឯកស្សំ មហាក្សតស្សំ អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ មហាក្សតា ម្ភំ មហាក្សតានំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្សតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 ក្រដត្តារូចានំ ឧបាណរូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បុរោហិតំ អាហារ ចត្តំ អនិច្ចតោ ឧត្តតោ អនត្តតោ
 វិបស្សនិ សោតំ . . . យានំ ជ្ជីវំ កាយំ រូប សឌ្ឍោ
 កន្ធិ វសេ វោជ្ជរូ . . . វត្តំ អនិច្ចតោ ឧត្តតោ អ-
 នត្តតោ វិបស្សនិ និរុទ្ធិ ចត្តុតា រូបំ វស្សនិ និព្វាយ
 សោតតាតុយា សម្ពំ សុណាតិ រូចាយតនំ ចត្តុវិញ្ញា
 ណស្សំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សទ្ធាយតនំ ។ បេ
 កទ្ធាយតនំ វសាយតនំ វោជ្ជន្តាយតនំ កាយវិញ្ញា
 ណស្សំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តុយតនំ ចត្តុ
 វិញ្ញាណស្សំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សោតាយត
 សោតវិញ្ញាណស្សំ យាតាយតនំ យានវិញ្ញាណស

ត្ថមហាក្សត ជាបច្ច័យ នៃត្ថមហាក្សតសមុដ្ឋានរូប ត្ថកកដត្តារូប និងត្ថក
 ឧបាណរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . .
 ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាក្សត ១ របស់ត្ថកអសញ្ញសត្ថ ជាបច្ច័យ នៃ
 មហាក្សត ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្សត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្សត ១
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាក្សត ២ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្សត ២ ដោយអត្ថិប្ប-
 ច្ច័យ ត្ថមហាក្សត ជាបច្ច័យ នៃត្ថមហាក្សតសមុដ្ឋានរូប ត្ថកកដត្តារូប និង
 ត្ថកឧបាណរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បុរោហិត គឺ ព្រះអរហន្ត ឃើញ
 ច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោត . . . យានៈ
 ជីវិត កាយ ត្ថករូប ត្ថកសំឡេង ត្ថកក្លិន ត្ថករស ត្ថករោជាដ្ឋាន . . .
 ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយ
 ទិព្វចក្ខុ ត្ថសំឡេង ដោយទិព្វសោតតាតុ រូចាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុ-
 វិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ សទ្ធាយតនៈ ។ បេ ។ កទ្ធាយតនៈ សោ-
 យតនៈ រោជ្ជន្តាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 ចត្តុយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចត្តុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ សោតាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ យាតាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃយានវិញ្ញាណ

ដំក្រុយគនៈ ដំក្រុយវិញ្ញាណ កាយាយគនៈ កាយវិញ្ញាណ អាត្ម័ប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ វត្ថុ វិចារកាព្យាកតតានំ កិរិយាព្យាកតតានំ ខន្ធានំ អាត្ម័ប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ ។ បច្ចាជាតា វិចារកាព្យាកតតា កិរិយាព្យាកតតា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អាត្ម័ប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ ។ កតតធិការោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាត្ម័ប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ ។ រូបដីវិត្រ្ន័យំ កដត្តារូបានំ អាត្ម័ប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ ។

[២០៦] អព្យាកតតោ ធម្មោ ឧត្តសលស្ស ធម្មស្ស អាត្ម័ប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ បុរេជាតំ សេត្តោ វា បុត្តដ្ឋិតា វា ចត្តំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ សោតំ ... យានំ ជីវិតំ កាយំ រូបេ សទ្ធេ កន្ធេ រសេ ដោជ្ជត្វេ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ធិត្វេន ចត្តុបា រូបំ បស្សន្តិ ធិញ្ញាយ សោតោ ជាតុយា សន្និ សុណន្តិ ។ វត្ថុ ឧត្តសលានំ ខន្ធានំ អាត្ម័ប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ ។

[២០៧] អព្យាកតតោ ធម្មោ អឧត្តសលស្ស ធម្មស្ស អាត្ម័ប្បច្ច័យេន បច្ច័យោ បុរេជាតំ ចត្តំ អស្សនេតិ អភិទទ្ធាតំ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បដ្ឋិតំ ធិដ្ឋិ ឧប្បដ្ឋិតិ

ដំក្រុយគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃដំក្រុយវិញ្ញាណ កាយាយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃ កាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចារកាព្យាកតតក្ខន្ធនំ កិរិយាព្យាកតតក្ខន្ធនំ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ពួកវិចារកាព្យាកតតក្ខន្ធនំ កិរិយាព្យាកតតក្ខន្ធនំ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតតធិការោ ជាបច្ច័យ នៃ កាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ រូបដីវិត្រ្ន័យំ ជាបច្ច័យ នៃពួក កដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២០៦] អព្យាកតតេ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ ពួកសេត្តុកុសលក្ខំ ពួកបថជនក្ខំ ឃើញ ច្បាស់ ទូលែត្តុ ហមិនវៀន ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ ... យានៈ ជីវិតំ កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកជាដើមៈ ... ឃើញច្បាស់ ទូលែត្តុ ហមិនវៀន ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញ រូប ដោយទិព្វចក្ខុ ក្លិន ឡើង ដោយវិទ្ធាសាតពាតុ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកកុសលក្ខន្ធនំ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២០៧] អព្យាកតតេ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ព្រេតករោ វិភាយ មិន ចក្ខុ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញាចក្ខុនោះ ទិដ្ឋិ កើតឡើង

កុសលដ្ឋិត បច្ចាសោ

វិចិត្តច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ខោមនស្សិ
ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ... យានំ ជ្ជិវំ កាយំ រូបេ សន្តេ
កន្ធិ រសេ ដោដ្ឋង្វេ ... វត្ថុំ អស្សាទេតិ អតំនន្តតិ
តំ អារត្ត រាតា ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ខោមនស្សិ
ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុ អតុសលានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៧៥] កុសលោ ច អត្យាកតោ ច ធម្មា កុសលស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេវាតំ ។ សហជាតោ កុសលោ ឋិតោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៦] កុសលោ ច អត្យាកតោ ច ធម្មា អត្យាកតស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ សង្រ្គិយំ ។ សហជាតោ កុសលោ ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតោ កុសលោ ខន្ធា ច កតផ្សិតារោ អាហារោ ច សមស្ស កាយស្ស

កុសលដ្ឋិតៈ បច្ឆាវៈ

វិចិត្តច្ឆា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង
សោតៈ ... យានៈ ជ្ជិវំ កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួក
រស ពួកជាំដ្ឋង្វៈ ... ព្រឹតកអៈ រីករយ ទីដំវត្ថុ ពតៈ កើតឡើង
ព្រោះប្រាថ្នាវត្ថុនោះ ។ បេ ។ ខោមនស្ស កើតឡើង ។ វត្ថុ ជា
បច្ច័យ នៃពួកអកុសលក្ខន្ធដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២៧៥] កុសលធម៌ក្តី អត្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទីដំបូរវេត ។ សហជាត គឺ
កុសលក្ខន្ធទុក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បេ ។
ខន្ធលក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] កុសលធម៌ក្តី អត្យាកតធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអត្យាកតធម៌
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ
ទីដំបូរិយ ។ សហជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត
គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធក្តី កតផ្សិតារោក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមនិកាយប្បដ្ឋានំ

អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា តុសលា
ខន្ទា ច រូបដីវិតិទ្រ្ទិយត្ថា កេដត្តារូបាធំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២២០] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
អកុសលស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហា-
ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អកុសលោ ឯកោ
ខន្ទា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាធំ ខន្ទាធំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តយោ ខន្ទា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ខន្ទស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ច វត្ថុ ច ធំធំ
ខន្ទាធំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២១] អកុសលោ ច អព្យាកតោ ច ធម្មា
អព្យាកតស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វត្ថិយំ ។ សហជាតា
អកុសលា ខន្ទា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ
រូបាធំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អកុ-
សលា ខន្ទា ច កតធិការោ អាហារោ ច វេស្ស
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
អកុសលា ខន្ទា ច រូបដីវិតិទ្រ្ទិយត្ថា កេដត្តារូបាធំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធកី រូបដីវិតិទ្រ្ទិយកី
ជាបច្ចយ ខៃពួកកេដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។

[២២០] អកុសលធម៌កី អព្យាកតធម៌កី ជាបច្ចយ ខៃអកុសល-
ធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ចយ បានដល់សហជាត ខិណ្ឌុរេជាក ។ សហ
ជាត គឺ អកុសលក្ខន្ធខ កី វត្ថុកី ជាបច្ចយ ខៃខន្ទ ៣ ដោយ
អត្ថិប្បច្ចយ ខន្ទ ៣ កី វត្ថុកី ជាបច្ចយ ខៃខន្ទ ១ ដោយអត្ថិប្បច្ចយ
ខន្ទ ២ កី វត្ថុកី ជាបច្ចយ ខៃខន្ទ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។

[២២១] អកុសលធម៌កី អព្យាកតធម៌កី ជាបច្ចយ ខៃអព្យាកត-
ធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ចយ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ ខិណ្ឌ
អន្ទិយ ។ សហជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធកី ពួកមហាក្ខតកី
ជាបច្ចយ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាបរូប ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។ បច្ឆាជាត គឺ
ពួកអកុសលក្ខន្ធកី កតធិការហារកី ជាបច្ចយ ខៃកាយនេះ ដោយ
អត្ថិប្បច្ចយ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកអកុសលក្ខន្ធកី រូបដីវិតិទ្រ្ទិយកី
ជាបច្ចយ ខៃពួកកេដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។

[២២២] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយនក្ខត្តិប្បច្ច័យ
 នក្ខត្តិប្បច្ច័យ បច្ច័យ បច្ច័យ បច្ច័យ កុសលា ខន្ធា
 បច្ច័យ បច្ច័យ កុសលា ខន្ធា បច្ច័យ បច្ច័យ
 បច្ច័យ ។ សន្តិភ័ក្តិ ។ យថា អនន្តរាប្បច្ច័យ ឯវិ
 វិត្តាវេទនា ។

[២២៣] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយវិគត-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែពួកកុសលក្ខន្ធ ក្រោយ ។
 ដោយវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនន្តរាប្បច្ច័យ យ៉ាងណា
 (វិគតប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិស្វា យ៉ាងនោះដែរ ។

[២២៤] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយអវិគ-
 ប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធខ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធា ដោយអវិគតប្បច្ច័យ
 ខន្ធា ជាបច្ច័យ ខែខន្ធា ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។ ខន្ធា ជាបច្ច័យ
 ខែខន្ធា ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អន្តិប្បច្ច័យ
 យ៉ាងណា (អវិគតប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិស្វា យ៉ាងនោះដែរ ។

[២២៥] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយវិគត-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែពួកកុសលក្ខន្ធ ក្រោយ ។
 ដោយវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនន្តរាប្បច្ច័យ យ៉ាងណា
 (វិគតប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិស្វា យ៉ាងនោះដែរ ។

[២២៦] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយអវិគ-
 ប្បច្ច័យ គឺ កុសលក្ខន្ធខ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធា ដោយអវិគតប្បច្ច័យ
 ខន្ធា ជាបច្ច័យ ខែខន្ធា ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។ ខន្ធា ជាបច្ច័យ
 ខែខន្ធា ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អន្តិប្បច្ច័យ
 យ៉ាងណា (អវិគតប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិស្វា យ៉ាងនោះដែរ ។

[២២៧] កុសលធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកុសលធម៌ ដោយវិគត-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកកុសលក្ខន្ធមុន ។ ជាបច្ច័យ ខែពួកកុសលក្ខន្ធ ក្រោយ ។
 ដោយវិគតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនន្តរាប្បច្ច័យ យ៉ាងណា
 (វិគតប្បច្ច័យ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិស្វា យ៉ាងនោះដែរ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានស្ស បរិមោ ភាគោ

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ បរិមិ
មាតិកាបទានំ

មាតិកា	អង្កេ
មាតិកានិក្ខបពរ	១
បច្ចយវិគង្គពរ	"

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ
កុសលត្ថិកំ

បដិច្ចពរ	១៧
ខរទូសា	"
អនុលោមំ	"
បច្ចនីយំ	៣០
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៣១
បច្ចនីយានុលោមំ	៣៤
ខិរទូសា	៣៦
អនុលោមំ	"
បច្ចនីយំ	៥៨
អនុលោមប្បច្ចនីយំ	៨១

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បរិមោភាគ

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ ខាងដើម
សន្និកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
មាតិកានិក្ខបពរ	១
បច្ចយវិគង្គពរ	"

អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ
កុសលត្ថិកំ

បដិច្ចពរ	១៧
ខរទូសា	"
អនុលោម	"
បច្ចនីយ	៣០
អនុលោមប្បច្ចនីយ	៣១
បច្ចនីយានុលោម	៣៤
ខិរទូសា	៣៦
អនុលោម	"
បច្ចនីយ	៥៨
អនុលោមប្បច្ចនីយ	៨១

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុនីយានុលាម	១០០
សហជានិករ	១១៨
អនុលាម	”
បច្ចុនីយ៍	១២២
អនុលាមបច្ចុនីយ៍	១២៣
បច្ចុនីយានុលាម	១២៤
បច្ចុយករ	១២៥
អនុលាម	”
បច្ចុនីយ៍	១២៨
អនុលាមបច្ចុនីយ៍	១២៦
បច្ចុនីយានុលាម	១២៧
និស្សយករ	១៨៨
អនុលាម	”
បច្ចុនីយ៍	១៧២
អនុលាមបច្ចុនីយ៍	១៧៤
បច្ចុនីយានុលាម	១៧៨
សិស្សជករ	១៧៦
អនុលាម	”

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុនីយានុលាម	១០០
សហជានិករ	១១៨
អនុលាម	”
បច្ចុនីយ៍	១២២
អនុលាមបច្ចុនីយ៍	១២៣
បច្ចុនីយានុលាម	១២៤
បច្ចុយករ	១២៥
អនុលាម	”
បច្ចុនីយ៍	១២៨
អនុលាមបច្ចុនីយ៍	១២៦
បច្ចុនីយានុលាម	១២៧
និស្សយករ	១៨៨
អនុលាម	”
បច្ចុនីយ៍	១៧២
អនុលាមបច្ចុនីយ៍	១៧៤
បច្ចុនីយានុលាម	១៧៨
សិស្សជករ	១៧៦
អនុលាម	”

មាតិកាបន្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុន័យ	. ២០១
អនុលាមប្បច្ចុន័យ	. ២០៧
បច្ចុន័យានុលាម	. ២១៧
សម្បយុត្តករ	. ២២៥
អនុលាម	”
បច្ចុន័យ	. ២២៧
អនុលាមប្បច្ចុន័យ	. ២២៨
បច្ចុន័យានុលាម	”
បញ្ចករ	. ២២៧
វិគង្គ	”

សន្លឹកប្រាប់ហត្ថក

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុន័យ	. ២០១
អនុលាមប្បច្ចុន័យ	. ២០៧
បច្ចុន័យានុលាម	. ២១៧
សម្បយុត្តករ	. ២២៥
អនុលាម	”
បច្ចុន័យ	. ២២៧
អនុលាមប្បច្ចុន័យ	. ២២៨
បច្ចុន័យានុលាម	”
បញ្ចករ	. ២២៧
វិគង្គ	”

វិវិទ្យាវិទ្យាបត្តិ

វិវិទ្យាបត្តិ	អវិវិទ្យាបត្តិ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយ័
ឯកោ ខន្ទា	ឯកោ ខន្ទា	៤៧	១០
បច្ចុយា ទ្វេ	បច្ចុយា ទ្វេ	១២០	១៧
ធម្មត្ថ	ធម្មត្ថ	១៧២	៧
បញ្ច	បញ្ច	១៧៤	១៧

សន្និកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
វិនិច្ឆ័យវិញ្ញាណាតតុ	វិនិច្ឆ័យវិញ្ញាណាតតុ	២	៨
មិនមែន	ជាច្រើន	៨	១២
ជាច្រើន ដោយសហជាតប្បច្ច័យ	ដោយនសហជាតប្បច្ច័យ	១៣	
មិនមែនជាច្រើន ដោយ	ជាច្រើន ដោយនបុរ-		
បុរេជាតប្បច្ច័យ	ជាតប្បច្ច័យ	១២	១០
និងកិរិយាព្យាគតត្ថន្ត	និងកិរិយាព្យាគតត្ថន្ត ១	៣៧	៥
តាហិរូប	តាហិរូប ៗ	៤៤	១០
អកុសល	អកុសល	៥៣	១៧
មាតិកា ៣	មាតិកា ៣	៥៥	១២
ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ	ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ	៨៨	១២
"	"	៧២	១៣
អកុសលធម៌ក្តី	អព្យាគតធម៌ក្តី	១១៧	៤
កិរិយាព្យាគតត្ថន្ត ១	កិរិយាព្យាគតត្ថន្ត ១	១៣៦	១៦
ប្រាម	ប្រាម	១៧៧	៦
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ	ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ	២០៧	១៨
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ	ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ	២២៨	៥